

Тери Пратчет

ИНТЕРЕСНИ ВРЕМЕНА

*Има едно проклятие. То гласи:
"Дано живееш в интересни времена!"*

Ето тук боговете си играят с живота на хората - на място, което едновременно е игрална дъска... и целият свят.

И Провидението винаги печели.

Защо ли винаги печели?... Повечето богове хвърлят зарове, но Провидението играе шах и откриваш твърде късно, че през цялото време е имал две царици на дъската.

Провидението печели. Поне така разправят. Каквото и да се случи, по-късно казват, че било дело на Провидението.*

[* Хората все се объркват мъничко, когато говорят за тези неща, особено почнат ли да дърдорят за чудесата. Ако някой се спаси от сигурна смърт благодарение на смахнато стечение на обстоятелствата, всички заявяват, че е станало чудо. Разбира се, ако някой загине заради странна поредица от случки (машинното масло разлято точно тук, предпазната ограда счупена точно там), това също трябва да е чудо. фактът, че чудото е крайно неприятно, не е достатъчно основание да го отрекат.]

Боговете са способни да приемат образ по желание, но една от особеностите, която не им е по силите да променят, са техните очи. Трудно е да се твърди, че Провидението изобщо има очи - просто дупки с безкраен мрак, изпъстрен от нещица, дето може да са звезди, ама може и да не са.

Той примига, усмихна се на другите играчи със самодоволството на хитрец, който ей сега ще обере останалите, и рече:

- Обвинявам Висшия жрец на Зеленото расо, който е в библиотеката и още стиска двуръчната брадва.

С това победи.

И грейна насреща им.

- Никой не понася нешештните пешалби - изръмжа през едрите си зъби Офлър, Бога - Крокодил.

- Е, може би днес съм решил да си угодя на прищевките - отвърна Провидението. - Някой сеща ли се за друго забавление?

Боговете вдигнаха рамене.

- Да поиграем на Луди крале, а? - учтиво предложи победителят. - Или на Влюбени, осенени от звездите?

- На тая последната май загубихме правилата - подхвърли Слепия Йо, шефът на боговете.

- Ами на Мореплаватели, захвърлени незнайно къде от бурята?

- В нея винаги печелиш - оплака се Йо.

- На наводнение и суша? - подсказа Провидението. - Тя поне е лесна.

Върху игралното поле се разстла сянка. Всички вдигнаха глави.

- Аха... - промълви Провидението.

- Да започнем играта - предложи Дамата.

Открай време имаше спорове дали новодошлата изобщо може да бъде определена като богиня. Несъмнено никой с нищо не се облажаваше, ако я почиташе, а и тя се отличаваше с навика да изникне ненадейно там, където най-малко я очакват. Хората, които разчитаха на нея, рядко оцеляваха.

Хрумнеше ли им да ѝ градят храм, в него непременно се забиваше мълния. По-благоразумно беше да жонглираш с наточени бравички върху изопнато въже, отколкото да произнесеш името ѝ. Затова нека само я наречем Сервитьорката в кръчмата "Последен шанс".

Обикновено я споменаваха като Дамата, а очите ѝ бяха зелени, но не като човешките - изпълваше ги равномерно изумрудено сияние. Според мълвата това ѝ беше любимият цвят.

- Аха - пак промърмори Провидението. - И каква ли игра си намислила?

Тя седна срещу него. Останалите се споглеждаха. Май се мътеше нещо интересно. Тези двамата бяха прастари врагове.

- Какво ще кажеш за... - Дамата сякаш се подвоуми - ...Могъщи империи?

- А, тая я мразя! - Офлър наруши внезапно настъпилата тишина. - Накрая вшишки умират.

- Да - потвърди Провидението, - доколкото ми е известно, все така става. - Кимна на Дамата и с глас, който издават печените комарджии, питащи "Каре аса ли бие всичко?", се осведоми: - Гибел на могъщи родове? Съдби на народи, висящи на косъм?

- Непременно - потвърди тя.

- О, бива! - Провидението махна с ръка над игралната дъска. Появи се Светът на Диска. - И къде ще играем?

- На Уравновесяващия континент - реши Дамата. - Където пет благородни рода се борят за надмощие вече цели столетия.

- Сериозно? - учуди се Йо. - И що за родове са те?

Поначало той рядко се занимаваше с отделните човеци. Грижеше се за светкавиците и гръмотевиците, затова от неговата гледна точка единственото предназначение на човечеството беше да се мокри и от време на време да се овъглява.

- Хонг, Сунг, Танг, Максуйни и Фанг.

- Тия ли били? - изсумтя Йо. - Не знаех, че са благородници.

- Няма спор, щом са свръхбогати и са обрекли досега милиони хора на мъчения и гибел, защото така им е било изгодно или пък за да задоволят гордостта си.

Боговете закимаха сериозно. Такова поведение определено отличаваше благородниците. Самите те не биха се поколебали да постъпят по съвсем същия начин.

- Ама защо и Макшуини? - недоумяваше Офлър.

- О, много древен и издигнат род - увери го Провидението.

- Тъй жначи...

- И всичките си оспорват властта над Империята - добави Провидението. - Чудесно. Кои си избираш?

Дамата огледа прострялата се пред тях история в действие.

- Хонг са най-могъщи. И докато си приказваме, продължават да превземат градове. Изглежда, че Провидението е благосклонно към тях.

- Ясно, ти ще си избереш по-слабичък род.

Провидението отново махна с ръка. Появиха се пионките и започнаха да се движат по игралното поле, сякаш бяха одушевени. Разбира се, точно така си беше.

- Само че - побърза да каже той - няма да използваме зарове. Не ти вярвам. Както ги подмяташ, не виждам къде падат и колко точки показват. Ще играем с остра стомана, тактика, политика и война.

Дамата кимна.

Провидението се взря в противничката си.

- Очаквам твоя ход.
- Вече го направих - усмихна му се тя.
- Той сведе поглед.
- Не виждам твоите пионки.
- Още не са се появили на дъската.

Дамата разтвори ръка.

На дланта ѝ имаше нещо в черно и жълто. Тя го подухна и то разтвори крилцата си.

Пеперуда.

Провидението винаги печели...

Е, поне когато другите се придържат към правилата на играта.

Според учението на философа Ли Тин Уидъл хаосът се намира в най-голямо изобилие там, където някой се стреми да въведе ред. И хаосът винаги надмогва реда, защото е по-способен организатор.???

Това е пеперудата на бурите.

Вижте крилцата, малко по-назъбени по краищата, отколкото е присъщо на пърхащите буболечки. Истината е, че благодарение на фракталния характер на Вселената тези неравни краища са безкрайни - досущ като очертанията на разяден от вълните бряг, ако бъдат разгледани на микроскопично равнище. Е, поне са толкова близо до неизмеримостта, че до безкрайността остава един хвърлей камък.

И щом краищата са безкрайно дълги, следва логичният извод, че самите крилца са безкрайно големи.

Дори да изглеждат със съвсем нормални размери за една пеперуда, това само означава, че хората определено предпочитат здравомислието пред неумолимата логика.

Квантово-климатичната пеперуда (*Papilio tempestae*) е мътножълта, макар и налудничавите шарки по крилцата ѝ да заслужават сериозно внимание. Най-забележителната ѝ черта обаче е способността да твори климат.

Предполага се, че свойството е възникнало в борбата за оцеляване - дори и прегладняла птица би се озорила много да погълне гадно микроторнадо с диаметър шест пръста. После вероятно се е превърнало във вторичен полов белег, също като пъстрите пера на птиците. Я ме вижте само, сякаш се перчи мъжкарят, докато се мотае нехайно под плътния саван на тропическата джунгла. Може да съм противно жълт, ама след две седмици на хиляда мили оттук ще има заглавия "Неочаквани бури пораждат хаос по пътищата".

Това е пеперудата на бурите.

Тя размахва крилца...

А това е Светът на Диска, който пътешества в пространството върху гърба на гигантска костенурка.

Повечето светове също го правят в един или друг период от своята история, ако се съди по представите на обитателите им. Изглежда човешкият мозък е програмиран предварително да стигне до подобни космологични прозрения.

В степите и саваните, в мъгливите джунгли и безмълвните червеникави пустини, в блатата и тръстиковите мочурища - всъщност навсякъде - щом нещо

скочи с "пльок" от полупотъналия дънер, когато го доближите, незабавно се разиграват вариации на следната сцена. Един от най-значимите повратни моменти в ранното развитие на племенната митология...

- Видиш ли го туй?

- Койо?

- Дето направи "пльок".

- Да, бе! И кво?

- Ами щукна ми... щукна ми, значи, че светът е на гърба на някоя ей такваз твар.

Миг изпълнена с напрежение тишина, докато бъде осмислена астрофизическата хипотеза, а после...

- Кво, целия свят ли, бе?

- Ами да. Сигур е възголемичка оная твар, дето го носи.

- Ъхъ, тъй ще да е.

- Ама... Страхотно голяма, да знайш.

- Да ти кажа, сещам се аз за кво хортуваш.

- И си е редно да е тъй, а?

- Редно си е, я! Само дето...

- Кво?

- Дано и оная, голямата твар, не вземе да направи "пльок".

Да не забравяме обаче, че сега говорим за Диска, който е носен не само от една костенурка, ами и от четири слона, върху които се върти огромното мудно колело на света.*

[* Някои хора се чудят как е възможно да има такъв механизъм, защото нито един земен слон не би издържал дълго подобен товар, без да му се претрие гърбът. Въпросът не е по-основателен от други - защо оста на планетата не скърца или пък какъв е звукът на жълтото.]

А ей там е Кръглото море, горе-долу по средата между Центъра и Ръба. Около него са разположени онези страни, които според Историята, са целият цивилизован свят, т.е. светът, позволяващ си да харчи пари за издръжка на историците: Ефеб, Тсорт, Омния, Клач и разпъзелият се нашироко град-държава Анкх-Морпорк.

Тази история започва на друго място, където един мъж се излежава върху сал в синя лагуна под ясно небе. Опрям е брадичка на скръстените си ръце. И е щастлив - в неговия случай толкова рядко състояние, че май в досегашния му живот просто липсва прецедент. Подсвирква си тихичко приятна мелодия и си камбурка краката в кристално чистата вода.

Розови стъпала с десет пръстчета, шаващи палаво.

От гледната точка на акулата, плъзнала се крадешком над горния ръб на кораловия риф, те имат вида на закуска, обяд и вечеря, поднесени наведнъж.

Както винаги, всичко опираше до спазването на протокола. И на дискретността. И на правилата на етикета. Естествено, опираше и до алкохола. Или до илюзията за алкохол.

Като върховен управник на Анкх-Морпорк Лорд Ветинари би могъл поне на теория да повика при себе си Архиканцлера на Невидимия университет и дори да го екзекутира, ако не се подчини на заповедта.

От друга страна пък Муструм Ридкъли, който оглавяваше цялата магьосническа колегия, бе пояснил веднъж учтиво, но непоколебимо, че не би

се затруднил да превърне Лорд Ветинари в малко земноводно, а после би започнал да играе някой от по-буйните танци из същата стая.

Алкохолът чудесно запълваше тази дипломатическа пропаст помежду им. Понякога Лорд Ветинари канеше Архиканцлера в двореца да пийнат по чашка ей така, приятелски. Разбира се, Архиканцлерът всеки път приемаше поканата, за да не прояви лошо възпитание. Всеки отлично разбираше силата и слабостта на позицията си, стараяше се да се държи възможно най-любезно, а така избягваха неприятностите при размирици в града, както и петната слуг по килима.

Беше великолепен следобед. Лорд Ветинари седеше в градината на двореца и наблюдаваше танца на пеперудите със сянка на раздразнение. Откриваше нещо съвсем леко оскърбително в безцелното им пърхане, от което никой не извличаше полза.

Вдигна поглед.

- О, вие ли сте. Толкова се радвам да ви видя. Моля, седнете. Надявам се, че сте добре?

- Несъмнено - увери го Муструм Ридкъли. - А вие радвате ли се на добро здраве?

- Никога не съм се чувствал по-добре. И времето, доколкото мога да преценя, отново е приятно.

- Да, вчерашният ден беше определено превъзходен.

- Както чувам, утрешният може би ще е още по-прекрасен.

- Всички се радваме на такива хубави дни.

- О, да.

- Наистина.

- Ъ-ъ...

- Прав сте.

Позяпаха съдържано пеперудите. Един лакей донесе напитки във високи, запотени от студ чаши.

- Всъщност какво правят, като кацат по цветята? - промърмори Лорд Ветинари.

- Моля?

Патрицият вдигна рамене.

- Няма значение. Изобщо не е важно. Но... Да се възползвам, че наминахте за малко - много мило от ваша страна, защото съм убеден, че имате и несравнимо по-важна работа, - и да ви попитам: кой е Най-големият магьосник?

Ридкъли обмисли въпроса.

- Може да се каже, че е Деканът. Тежи поне стотина килограма.

- Все пак ми се струва, че това не може да е най-точният отговор - скептично промълви Лорд Ветинари. - Доколкото схващам от контекста, в случая "най-голям" би трябвало да означава велик.

- Е, значи не може да е Деканът - поклати глава Ридкъли.

Лорд Ветинари се помъчи да си припомни преподавателите в Невидимия университет. В ума му упорито се натрапваше представата за скупчени хълмове, увенчани с островърхи шапки.

- Да, струва ми се, невъзможно е да вместим Декана в този контекст.

- А-а... какъв всъщност трябва да е контекстът? - внимателно се осведоми Ридкъли.

Патрицият хвана в ръка изящното си бастунче.

- Ще бъдете ли така добър да ме придружите? Мисля, че е по-добре да видите със собствените си очи. Много досадна случка.

Архиканцлерът се озърташе любопитно. Рядко имаше възможност да разгледа градината, влязла на челно място в раздела "Как не бива да го правите" във всички наръчници по озеленяване.

Градината бе стъкмена (във всеки възможен смисъл на тази дума) от прочутия или по-скоро печално известния дизайнер на пейзажи и разностранен изобретател Скапания тъпанар Джонсън. Неговата разсеяност и слепота за елементарната математика правеха рискована всяка крачка по пътеките. А неговата гениалност - е, доколкото Ридкъли се престащаваше да му припише подобно свойство - беше напълно противоположна на дарбата, успяваща да създаде паркове, които процъфтяват под влияние на още неразгаданите, но благотворни тайни сили на земята.

Никой не би успял да посочи точно на какви сили е разчитал Скапания тъпанар при проектирането на градината, но звънящият слънчев часовник честичко експлодирал, чакълена настилка по пътеките като че бе склонна към самоубийство, а вече имаше три инцидента със спонтанно стапяне на пейки от ковано желязо.

Патрицията въведе госта си през порта в подобие на гълъбарник. Скърцаща спирала от дървени стъпала се издигаше по стената отвътре. Няколко от неунищожимите диви гълъби на Анкх-Морпорк сумтяха и май дори се кискаха в сенките.

- Какво е това? - озадачен попита Архиканцлерът, под когото стълбата простенваше.

Лорд Ветинари извади ключ от джоба си.

- Доколкото ми е известно, според първоначалния замисъл на господин Джонсън е трябвало да бъде пчелен кошер. Тъй като не се намират триметрови пчели, наложи се да приспособим сградата за други цели.

Той отвори вратата към голяма квадратна стая с широк неостъклен прозорец във всяка стена. Около прозорците имаше хитроумни дървени конструкции с камбанки на пружинки. Явно никое по-едро крилато същество не можеше да влети в стаята, без да се разнесе звън.

А по средата върху една маса се бе накокошинила най-грамадната птица, която Ридкъли бе виждал през живота си. Изви глава към него и му хвърли поглед с едното си жълтеникаво оченце.

Патрицията бръкна в джоба си и извади буркан Маринована копърка.

- Тази ни завари малко неподготвени. Минаха почти десет години от получаването на предишното послание. Преди поне винаги имахме скумрия в кача с лед.

- Това не е ли Безцелен албатрос? - пожела да се увери Архиканцлерът.

- Именно. И то старателно обучен. Ще отлети обратно тази вечер. Шест хиляди мили само с бурканче копърка и бутилка сос за риба, която моят писар Дръмнот изровил някъде в кухнята. Изумително.

- Извинете, но накъде ще отлети?

Патрицията се обърна с лице към него.

- Нека си изясним въпроса. Няма да отлети към Уравновесяващия континент. И това не е една от птиците, по които Ахатовата империя изпраща посланията си. Всеизвестен факт е, че ние не поддържаме никакви връзки с онази митична страна. Птицата не е първата, появила се след много години, и не е донесла странно и смущаващо послание. Достатъчно ясно ли се изразявам?

- Не.

- Доволен съм.

Макар Муструм Ридкъли да притежаваше едър и едновременно с това пъргав мозък, двусмислиците и двучието не бяха предпочитаната му територия.

Вторачи се в яката и наглед опасна човка.

- Съвсем си прилича на проклет албатрос. Нали и вие потвърдихте?
Тоест, не е ли...

Лорд Ветинари изрази с жест досадата си.

- Да оставим настрана уроците по орнитология. Важното е, че птицата носеше в кесийката за съобщения ето това листче...

- Не искате ли да кажете всъщност, че не е носила листчето? - измънка Ридкъли, който се мъчеше да намери някаква твърда опора за ума си.

- А, да. Разбира се, точно това имах предвид. Ето листчето, което птицата не е донесла. Разгледайте го.

- Прилича на рисунка - отбеляза Архиканцлерът.

- Пиктограми, с които пишат в Ахатовата империя.

- Значи в края на краищата не са пиктограми, така ли?

- Правилно, правилно - въздъхна Патрицият. - Виждам, че напредвате бързо в основите на дипломатията. А сега... вашето мнение, моля.

- Ами прилича ми на "Драскулка, драскулка, драскулка, Магесник".

- От което стигате до заключението, че?...

- Захванал се е с нашия Занаят, защото не го е бивало в правописа ли?
Всъщност кой го е писал? Тоест... нарисувал?

- Не знам. Великите везири прашаха по няколко реда от време на време, но както се досещам, напоследък там има безредици. Забележете, че липсва подпис. И въпреки това не мога да пренебрегна посланието.

- Магесник ли... - замислено промърмори Ридкъли.

- А пиктограмите означават "Изпратете ни веднага Най-големия" - подсказа Лорд Ветинари.

- ...магесник... - мънкаше си под носа Архиканцлерът и почукваше с нокът по листчето.

Патрицият подхвърли копърка на албатроса, който я погълна алчно.

- Империята разполага с армия от един милион мъже - подхвана управникът на Анкх-Морпорк. - За наше щастие тамошните владетели предпочитат да се преструват, че извън пределите на Империята има брулена от ветровете безполезна пустош, населена с призраци и вампири. Обикновено не проявяват дори нищожен интерес към нашите дела. Късметлии сме, защото те са лукави, богати и могъщи. Да си призная, вече разчитах, че са ни заличили от паметта си. Но ето... Разчитам, че ще успее веднага да им пратя окаяника, от когото имат нужда, и отново ще забравя за Империята.

- ...магесник...

- Дали самият вие не се нуждаете от отпуск? - попита Патрицият с намек за надежда в гласа си.

- Кой, аз ли? Не понасям екзотичната кухня - припряно изрече Ридкъли и повтори тихичко: - Магесник...

- Тази дума явно събуди интереса ви - подхвърли Лорд Ветинари.

- Виждал съм я вече изписана така. Само че не помня къде беше...

- О, уверен съм, че ще си спомните. И още преди часа за следобедния чай ще изпратите Най-големия магьосник, както ще да се изписва, в Империята.

Ченето на Архиканцлера увисна.

- На шест хиляди мили? С магия?! Имате ли представа колко е трудно?

- Държа да остана неосведомен по въпроса.

- Освен това - продължи Ридкъли - онези там са... ъ-ъ, чужденци.

Мислех си, че имат предостатъчно свои магьосници.

- Едва ли аз мога да ви осветля по въпроса.

- И не знаем за каква цел им е нужен магьосникът, така ли?

- Не знаем. Убеден съм обаче, че все ще намерите някого, от когото да се лишите без особени затруднения. Струва ми се, че сте мнозина там, в Университета.

- Искан да кажа, че чужденците може да са намислили някаква ужасяваща злина. - Незнайно защо Архиканцлерът пак се сети за Декана и изведнъж се ободри. - Как мислите, дали няма да се задоволят просто с голям магьосник, а?

- Оставям това изцяло на вашата преценка. Но ще бъда доволен, ако до довечера мога да изпратя на свой ред съобщение, че Най-големият магьосник е потеглил накъдето трябва. После можем да забравим случая.

- Естествено ще бъде извънредно трудно да върнем колегата - промърмори Ридкъли, а Деканът все не му излизаше от ума. - На практика ще бъде невъзможно - добави той с неуместна радост. - Сигурно ще се мъчим месеци наред, но напразно. Да, ще опитаме всичко по силите си, само че няма да постигнем успех. По дяволите!

- Виждам, че горите от нетърпение да приемете предизвикателството на тази трудна задача. Не ме оставяйте да ви губя времето, вместо да се втурнете към Университета и да вземете съответните мерки.

- Хм, все пак... магьосник. Напомня ми смътно за нещо. Виждал съм я тази дума.

Акулата не се замисли. Този процес е неприсъщ за акулите. Знакът "=", общо взето, изчерпва мисленето им. "Виждам" = "изяждам".

Но докато пореше лагуната като стрела, мозъчето ѝ се просмукваше полека с определени екзистенциални опасения, по-простичко казано - със съмнения.

Знаеше, че е най-голямата акула наоколо. Всички, които бяха дръзнали да ѝ се опълчат, или избягаха, или се натъкнаха на доброто старо "=". И все пак тялото ѝ твърдеше, че нещо я догонва със страховита скорост.

Обърна се грациозно във водата и тутакси видя стотици крака и хиляди пръсти, сякаш ненадейно попадна в магазин за деликатеси.

Много неща се вършеха в Невидимия университет и за жалост обучението беше сред тях. Преподавателите отдавна бяха застанали безстрашно лице в лице с препятствието и бяха усъвършенствали всевъзможни методи, за да го заобиколят. Никой не възразяваше, защото студентите правеха съвсем същото.

Системата действаше без засечки и както често става, полека се превръщаше в традиция. Нямаше спор, че се изнасят лекции, защото бяха вписани черно на бяло в учебната програма, фактът, че никой не присъства, беше несъществена дреболия. Понякога се чуваха твърдения, че в такъв случай лекциите не се изнасят изобщо, но никой не ги посещаваше, за да провери дали е вярно. Освен това бе изтъкнат контрааргументът (от Лектора по Оплетено мислене*), че лекциите се провеждат по Същество, значи всичко е наред.

[* Същото като Многозначна логика, но още по-така.]

Затова обучението в Университета се опираше предимно на прастария метод да събереш множество млади хора в близост до множество книги с надеждата, че нещо ще прескочи от едното множество в другото. А младите хора съответно се поставяха в близост до кръчмите и пивниците със същата

надежда.

Беше средата на следобед. Професорът по Неопределени изследвания изнасяше лекция в учебна зала 3Б, а задрямването му по същото време в кресло пред камината беше формална подробност, на която никой тактичен човек не би наблегнал.

Ридкъли го срита в глезените.

- Ох!

- Извинявай, че те прекъсвам, Професоре - нехайно изрече архиканцлерът. - Боговете да са ни на помощ, но трябва да свикам Съвета на магьосниците. Къде са останалите?

Професорът си разтърка краката.

- Знам, че Лекторът по Съвременни руни по програма е в зала 3Б*. Но не знам къде е всъщност. Заболя ме, да знаеш...

[* Всички виртуални лекции се изнасят в зала 3Б, която между другото не може да бъде открита в архитектурния план на Университета и освен това, според общото мнение, е безкрайна по размери.]

- Събери всички. В моя кабинет. След десет минути.

Ридкъли разчиташе безрезервно на този подход. Един не толкова праволинеен ръководител би започнал да обикаля Университета, за да издири нужните му хора. Ридкъли обаче намираше само едного и му вгорчаваше живота, докато всичко станеше според желанията на Архиканцлера.*

[* Подходът е присъщ на почти всички мениджъри, както и на неколцина от по-изтъкнатите богове.]

Нищо в природата нямаше толкова много стъпала. Вярно, разни твари можеха да се похвалят с множество крака - онези гърчещи се, влажни неща под камъните, - но пък техните крака завършваха простичко, без никакви финтифлюшки като пръсти.

Същество, по-схватливо от акулата, би станало поне малко предпазливо.

Но свойството "=" се намеси коварно и я тласна напред.

Така акулата направи първата си грешка.

А в подобни обстоятелства "една грешка" = "небитие".

Ридкъли чакаше нетърпеливо, а старшите магьосници се точеха един по един, откъснати без време от важните си занимания в зала 3Б. Знае се, че старшите магьосници имат нужда от много лекционни часове, за да смелят подобаващо погълнатата храна.

- Всички ли сте тук? Да, тук сте. Сядайте сега и ме слушайте внимателно. Тъй... Значи, при Ветинари не е долитал никакъв албатрос. И не е изминал цялото разстояние чак от Уравновесяващия континент, нито пък носи смахнато послание, с което явно ще трябва да се съобразяваме. Проумяхте ли?

Старшите магьосници се споглеждаха.

- Ами... Май някои подробности имат нужда от допълнителни разяснения - престаши се Деканът.

- Може би защото ви говорех с езика на дипломатията.

- А дали ще те затрудни прекалено да бъдеш малко... хм... по-недискретен?

- Трябва да пратим магьосник в Уравновесяващия континент - отсеке Ридкъли. - И то до времето за следобедния чай. Помолили са Ветинари да имат на разположение Най-големия магьосник и май се налага да им подберем

някого. Само че го пишат "магесник"...

- Ууук?

- Кажу, Библиотекаряу.

Библиотекаряу на Невидимия университет, който до този миг дремеше с глава на масата, вече се бе изопнал от прилив на бодрост. Бутна енергично креслото си и размахал ръце, за да пази равновесие, напусна стаята в тремав бяг.

- Май си спомни, че някой не е върнал книга навреме - подсмихна се Деканът. Сними глас: - Между другото само аз ли смятам, че присъствието на маймуна сред персонала накърнява престижа на Университета?

- Само ти - невъзмутимо потвърди Архиканцлерът. - Имаме единствения библиотекар, който може да откъсне с крак нечия ръка. Това вдъхва респект у хората. Онзи ден шефът на Гилдията на крадците ме питаха дали не можем да превърнем и техния библиотекар в маймуна. Да не говорим пък, че е единственият сред вас, мухльовци, които успява да остане буден повече от час на ден. Както и да е...

- Да, но според мен това е срамно - упорстваше Деканът. - И не може дори да се твърди, че е истински орангутан. Четох книга за видовете маймуни. Там пише, че господстващият мъжкар в групата имал огромни издути бузи. Да сте забелязвали Библиотекаряу да има такива бузи? Едва ли. И...

- Декане, млъкни! - прекъсна го Ридкъли. - Чудя се дали да те пусна в командировка до Уравновесяващия континент.

- Не виждам защо повдигането на един напълно уместен въпрос трябва да... Моля?!

- Искат Най-големия магьосник. Защо ли се сетих първо за теб, а?

"Защото си единственият измежду познатите ми, който успява да седи на два стола едновременно" - добави на ум.

- В Империята? - изписка Деканът. - Мен?! Нали там мразят чужденците?

- И ти ги мразиш. Значи ще се погаждате превъзходно.

- Дотам има шест хиляди мили! - хвана се за друга сламка жертвата. - Всеизвестно е, че такова разстояние е прекалено голямо за магии.

- Ъ-ъ... Всъщност това твърдение е неправилно - прозвуча глас откъм другия край на масата.

Всички се озърнаха към Пондър Стибънс, най-младия и потискащо усърден член на преподавателския състав. Подмяташе в ръцете си сложен механизъм от плъзгащи се дървени летвички и зяпаше колегите си над горния му край.

- Ъ-ъ... Няма да е особено труден проблем. Макар досега да се е смятало за неосъществимо, аз съм сигурен, че всичко е въпрос на компенсиране на кинетична енергия и относителна скорост.

След думите му настъпи тишина, изпълнена с недоумение и подозрение, както ставаше обикновено.

- Относителни скорости... - смотолели Ридкъли.

- Ами да.

Пондър се загледа в своя прототип на логаритмична линейка и зачака. Знаеше, че Архиканцлерът ще вметне някоя забележка, за да покаже на останалите, че все нещо е схванал.

- Да, майка ми се превръщаше в истинска мълния, когато...

- Говоря за това колко бързо се движат нещата в сравнение с други неща - намеси се Пондър, макар и малко късно. - Би трябвало да го направим съвсем лесно. Ъ-ъ... С Хекса.

-А, не! - Лекторът по Съвременни руни избута креслото си назад. - Само това не! Бърникаш в онова, което не разбираш.

- Нали сме магьосници все пак - натърти Ридкъли. - От нас се очаква именно да бърникаме в онова, което не разбираме. Ако се помайваме, докато го разберем, никога нищичко няма да свършим.

- Вижте какво, не съм против да призовем някой демон и да го разпитаме - заусуква Лекторът. - Няма лошо. Но да сглобяваш механична измишльотина, за да мисли вместо теб, това е... това е против Естеството! Трябва ли да напомням - продължи вече не толкова мрачно, - че при решаването на миналия проблем проклетията ти гръмна и после не можахме да се отървем от мравки.

- Това вече го нагласихме - възрази Пондър. - Ние...

- Не мога да не спомена, че последния път забелязах овчи череп някъде по средата - сви вежди Ридкъли.

- Наложих се да го добавим за извършването на окултни изчисления, но...

- Ами зъбните колелца и пружинките? - не мирясваше Архиканцлерът.

- Е, както се оказа, мравките не ги бива много в диференциалния анализ, затова...

- А онова клатушкащо се нещо с кукувичката?

- Часовник за нереалното време. Смятаме, че е от съществено значение за точността...

- Няма никакво значение - намеси се Деканът, - защото не тръгвам никъде. Ако толкова ви се иска, пратете студент. Имаме си ги в излишък.

- Добри така бъдете ако, сливи от компот порция една още искал бих - изрече Ковчежникът. Другите около масата се смълчаха.

- Какво ли иска все пак? - промърмори Ридкъли.

Строго погледнато, Ковчежникът не беше побъркан. Доста отдавна бе преплувал бързеите на безумието и вече се плацикаше в тих вир далеч отвъд тях. Често говореше съвсем членоразделно, макар и не според дори най-снизходителните човешки критерии.

- Аха, пак преживява вчерашния ден - сети се Старшият дискуссионен наставник. - Само че отзад напред.

- Би трябвало да пратим именно Ковчежника! - решително заяви Деканът.

- В никакъв случай! Кой ще му дава там хапчетата от сушени жаби?...

- Ууук!

Библиотекарят отново влезе тичешком в кабинета, размахваше оживено някакъв предмет.

Беше червен, поне в някакво неопределено минало. Вероятно преди бе представлявал островърха шапка, вече твърде смачкана и с овъглена периферия. По нея с лъскави пайети бе избродирана една дума. Макар немалко от тях да бяха изгорели, думата се разчиташе лесно: МАГЕСНИК.

- Знаех си, че съм я виждал! - доволен възкликна Ридкъли. - Беше оставена на рафт в Библиотеката, нали?

- Ууук.

Архиканцлерът огледа останките.

- Магесник, а? Що за жалко, безнадеждно човече би пожелало да изпише МАГЕСНИК на шапката си?

На повърхността изскочиха няколко мехурчета, придружени от две-три парчета кожа на акула.

Ринсуинд въздъхна и остави въдицата си на сала. Знаеше, че другите части от хищника скоро ще бъдат извлечени на пясъка. Не разбираше защо. Не ставаха за ядене. Имаха вкус на стари ботуши, киснати в пикня.

Взе парчето дърво, приспособено за весло, и загреба към брега.

Островчето не беше лошо. Бурите като че го подминаваха с пренебрежение. Имаше си кокосови палми, хлебни дървета, някакъв вид фурми. Дори експериментите на Ринсуинд по производство на алкохол се оказаха успешни, макар че после не беше в състояние да ходи две денонощия. От лагуната си набавяше скариди, стриди и раци. А в дълбоката тъмнозелена вода отвъд кораловия риф големи сребристи риби се биеха за привилегията да захапят парче извита тел в края на връвчица. Можеше да се каже, че за половин година, прекарана на островчето, Ринсуинд бе изпитал липсата само на едно нещо. Преди просто не се бе замислял за него. Но сега то, по-точно те не му излизаха от ума.

Чудна работа. Твърде рядко се сещаше за тях, докато си живееше в Анкх-Морпорк, защото винаги му бяха подръка, ако ги пожелаеше. Сега ги нямаше и копнееше за тях.

Салът се опря в белия пясък почти в същия миг, когато голямо кану мина край рифа и влезе в лагуната.

Ридкъли вече седеше зад бюрото си, заобиколен от старшите магьосници. Опитваха се да му кажат какво ли не, макар да съзнаваха опасността да говориш прекалено словоохотливо на Архиканцлера. Опасността се състоеше в това, че той подбираше само приятните му факти, а другите оставяше да се шурат безцелно наоколо.

- И казвате значи, че не е вид сирене?

- Не е - търпеливо повтори Професорът по Неопределени изследвания. - Ринсуинд е нещо като магьосник.

- Беше - натърти Лекторът по Съвременни руни.

- Не е сирене, а? - Ридкъли се разделяше неохотно с допадналата му хипотеза.

- Не е.

- Такова име обаче веднага напомня за сирене. Я си представете: "Искам кило зрял Ринсуинд". Толкова лесно ти излиза от устата...

- Боговете да го поразят дано, Ринсуинд не е сирене! - кресна Деканът, чието самообладание се пропука за миг. - Не е и кисело мляко, нито друг млечен продукт! Ринсуинд е един проклет трън в задника! Най-страшният позор за магьосничеството! Тъпанар! Нещастник! Между другото, не е тук още от... от онази неприятност с Магизточника преди години.

- Нима? - промълви Ридкъли с дразнеща учтивост. - Доколкото съм чувал, мнозина от магьосниците са се държали особено недостойно тогава.

- Вярно е - озъби се Лекторът по Съвременни руни срещу Декана, който пък веднага се наежи.

- Нищо не знам за онази история. Тогава не бях Декан.

- Е, да, ама пак беше от старшите преподаватели.

- И така да е, случи се, че точно по онова време гостувах на леля си, ако искаш да знаеш...

- Едва не взривили целия град!

- ...а тя живее чак в Куирм.

- И Куирм не остана незасегнат, спомням си добре.

- Близо до Куирм живее. Наоколо! Даже не е толкова близо. Доста път има по брера...

- Ха!

- Лекторе, а ти май си прекалено добре осведомен за онзи инцидент... - пусна усмивчица Деканът.

- Аз... Какви ги дрънкаш?! Аз... се занимавах усилено с изследвания по онова време. Дори не забелязвах какво става край мен...

- Половината Университет се разхвърча на парчета! - Деканът се опомни изведнъж и добави: - Поне така разправяха по-късно. Когато се върнах от гостуването при леля.

- Да, но вратата ми е много дебела и не пропуска звуци...

- И освен това знам, че Старшият дискуссионен наставник е бил тук, защото...

- ...защото е тапицирана с онова зеленото кече и не се чува дори...

- Подремна си да време е ми май.

- Всички си затворете устите на секундата! - Архиканцлерът впи в околните яростен поглед, изпълнен с ясната невинност на човек, който поначало е лишен от въображение, а и наистина, съвсем правдиво, е бил на стотици мили оттук по време на последния срамен скандал в Университета.

- Точно така - похвали ги, щом настъпи тишина. - Да разбирам, значи, че онзи Ринсуинд е малко нещо идиот, а? Декане, само ти говори. Другите да си мълчат.

Деканът изглеждаше смутен.

- Ами, ъ-ъ... Тоест не виждам никакъв смисъл. Той дори не умее да прави свестни магии. Каква полза от него? Пък и... където отива Ринсуинд - Деканът сниши глас, - неприятностите вървят по петите му.

Архиканцлерът забеляза, че магьосниците се скупчиха по-наблизо, сякаш да си вдъхват смелост взаимно.

- На мен ми звучи добре - отбеляза той. - Няма по-подходящо място за неприятностите. Става зле, като минат пред теб и ти се изпречат.

- Не ме разбра правилно - промърмори Деканът. - Неприятностите го следваха по петите на стотиците си малки крачета.

Усмивката си остана на устните на Ридкъли, но лицето му се скова.

- Декане, да не си гълтал от хапчетата на Ковчежника?

- Муструм, уверявам те...

- Ами тогава недей да плециш глупости.

- Както кажеш, Архиканцлер. И все пак си наясно, че може да минат години, докато го открием, нали?

- Хм - намеси се отново Пондър, - ако имаме тавмичните му данни, според мен Хексът ще свърши работата за не повече от ден...

Деканът го опари с поглед.

- Това не са никакви магии! - отсече възмутено. - Най-обикновено... инженерство!

Ринсуинд преджапа плиткото. С остър кремък отсече върха на кокосов орех, който бе оставил в сенчеста локвичка. Надигна го към устните си.

Върху него падна нова сянка.

- Здравсти - изрече тя нерешително.

Въпреки всичко не беше напълно невъзможно, ако говориш достатъчно дълго на Архиканцлера, да пробутах някой и друг факт в главата му.

- Я да проверя правилно ли ви разбрах. Онова приятелче Ринсуинд е било преследвано едва ли не от всяка армия по света, животът го е подмятал като грахче върху тъпан. Отгоре на всичко май единствен сред магьосниците знае нещо за Ахатовата империя, защото се сприятелил с... - той си погледна

записките - ...с "дребния очилат чудак", пристигнал оттам, който му подарил смехорията с много крачета, дето все я споменавате много уклончиво. И добре се оправя с езиците. Дотук всичко вярно ли е?

- Абсолютно, Архиканцлер - потвърди Деканът. - Ако искате, наречете ме тъпанар, но не проумявам кому и за какво е нужен.

Ридкъли отново се взря в записките си.

- Да смятам ли, че ти си решил да отидеш вместо него?

- Не, разбира се...

- Декане, аз пък мисля, че не си прозрял нещо очеводно - ухили се Архиканцлерът прекалено весело. - Най-малкият общ знаменател, образно казано. Копелето умее да оцелява. Направо е гений в това. Открийте го. Докарайте го. Все ми е едно къде ще го търсите. Ами ако горкият скапаняк пак се е натъкнал на нещо страшно!

Кокосовият орех не помръдна в ръката му, но очите на Ринсуинд зашариха лудешки наляво-надясно.

В полезрението му се появиха три фигури. Несъмнено бяха женски. Всъщност преливаха от женственост. Не носеха кой знае колко дрехи, а косите им изглеждаха твърде изящно вчесани за хора, които допреди малко са гребали в голямо бойно кану. Често е така с войнствените амазонки.

Тънка струйка кокосово мляко се стичаше от върха на брадицата му.

Една от жените излезе напред, отметна рус кичур и му се усмихна лъчезарно.

- Знам, че звучи малко неправдоподобно - започна тя, - но аз и моите сестри сме представителки на още неоткрито племе, чиито мъже бяха погубени от смъртоносна, но кратка и засегнала само тях епидемия. Сега обикаляме тези острови в търсене на мъж, за да продължим рода си.

"Ей, колко тежи човечето според вас?"

Веждите на Ринсуинд подскочиха на челото му, а жената свенливо сведе поглед.

- Сигурно се чудиш защо всички сме руси и светлокожи, докато другите жители на архипелага са мургави. Поредната генетична случайност, нали разбираш.

"Шейсет, най-много шейсет и пет кила. Добави и едно-две кила мръсотия и парцали. Ъ-ъ... А открихте ли... нали се сещате... ОНОВА?"

"Всичко ще сплескаме накрая, господин Стибънс, ще видите. Знам си аз."

"Та той е само на шестстотин мили оттук! Определили сме точно собствените си координати, той пък е в подходящата за прехвърляне половина на Диска. Всичко съм пресметнал с Хекса, няма как да сбъркаме."

"Да де, ама никой ли не вижда... онова... с крачетата?"

Веждите на Ринсуинд вече играеха странен танц. Тих задавен звук се изтръгна от гърлото му.

"Не, не виждам... онова. Ей, хора, стига сте ми пръскали слюнки по кристалното кълбо!"

- Разбира се, ако дойдеш с нас, обещаваме ти... земни чувствени наслади, за каквито само си мечтал досега...

Кокосовият орех тупна на пясъка. Ринсуинд преглътна тежко. В очите му искреше трескав гладен поглед.

- Може ли да... да ми ги направите на пюре? - изцвили той.

"СЕГА!"

В първия миг усети някакъв натиск. После светът се отвори пред

Ринсуинд и го засмука.

Проточи се напред и изтъня.

Край него се стрелкаха размазани от скоростта облаци. Когато отново посмя да отвори очи, далеч пред него се мержелееше тъмна точица.

След секунда се превърна в плътен облак от предмети. Два тежки тигана, голям бронзов свещник, няколко тухли, стол и купа за желе, измайсторена като замък.

Цапардосаха го поред, а купата дори издрънча сякаш присмехулно, отскачайки от главата му.

Следващото нещо беше осмогълник. От тебеширени линии.

Ринсуинд се стовари в него.

Ридкъли се вгледа критично.

- Не бих казал, че има дори шейсетина килограма. Е, както и да е...

Добре се справихте, господа.

Раздърпаното плашило наред осмогълника се изправи немощно на крака и угаси с длани няколко минипожара, разгорели се по дрехите му. Огледа се тъпо и изблея:

- Хехехе?

- Нищо чудно засега да не се ориентира - уместно отсъди Архиканцлерът.

- В края на краищата измина шестстотин мили за не повече от две секунди. Внимавайте да не го стреснете прекалено.

- Като с лунатиците ли? - попита Старшият дискуссионен наставник.

- Защо пък намесваш лунатиците?

- Ами събудиш ли ги изведнъж, окапват им краката. Баба ми се кълнеше, че точно така ставало.

- А сигурни ли сме, че това е Ринсуинд? - недоверчиво попита Деканът.

- Разбира се, че е той! - възмути се Старшият наставник. - Нали го издирвахме часове наред по света?

- Не е изключено да сме призовали някоя опасна окултна твар - озъби се непреклонно Деканът.

- Виждаш шапката и се съмняваш?!

Беше островърха шапка. Или поне личеше намерението да е такава. Подобие, изработено от бамбукови трески и листа от кокосова палма, може би с надеждата да привлече духнал наблизко повей на магьосничество. Раковини, привързани със стръкчета трева, образуваха на шапката буквите МАГЕСНИК.

А съществото, на чиято глава се мъдреше тя, сякаш гледаше право през сборището. Изведнъж движенията му станаха целеустремени, то се измъкна рязко от осмогълника и тръгна към вратата, зад която беше коридорът.

Магьосниците го последваха предпазливо.

- Не знам дали да вярвам на баба ти. А тя колко пъти е виждала това необичайно явление?

- Де да знам. Не искаше да си признае.

- Ей, знаете ли, че Ковчезникът доста нощи броди насън?

- Сериозно?

Ринсуинд - ако той беше призованото същество - излезе на площада Сатор.

Наоколо имаше плътно гъмжило. Въздухът трептеше над мангалите, около които свещенодействаха продавачите на лешници и горещи картофи, в него отекваха традиционните за Анкх-Морпорк подвиквания.*

[* Например: "Ооох!", "Ъъх!", "Я си ми върни паричките, мошенико

гаден!", "Ти на това лешници ли му викаш, а? Аз пък му викам въгленчета!"]

Олюляващата се фигура се примъкна към кльошав мъж, наметнат с огромно палто, който печеше нещо на малка скара в широк поднос, повесен на врата му.

Вероятният Ринсуинд се вкопчи в края на подноса.

- Имаш... ли... картофи? - нададе гърлен рев плашилото.

- Картофи ли? Нямам, достопочтени господине. Затова пък предлагам наденички в хлебче.

Вероятният Ринсуинд се смръзна. После се обля в сълзи.

- Наденички в хле-е-е-бче-е! Миличките ми на-дени-и-ички-и-и в... в... в... хлебче-е-е! Да-а-а-ай ми-и-и-и!

Награби три и се помъчи да ги пхне наведнъж в устата си.

- А стига, бе! - ахна Ридкъли.

Фигурата вече полупритичваше, полупърхаше, а от невчесаната й брада хвърчаха трошици и парченца трудно определими продукти от прасе.

- За пръв път виждам някой да изяде три от наденичките в хлебче на Диблър Сам-си-прерязвам-гърлото и да изглежда толкова щастлив - учуди се Старшият наставник.

- Аз пък за пръв път виждам някой да изяде три от тях и да не му се подкосят краката - промърмори Деканът.

- Определено не се е случвало и някой да награби три наденички в хлебче, без да си плати, и отгоре на всичко да му се размине - довърши Лекторът по Съвременни руни.

Плашилото се въртеше весело по площада, а сълзите се стичаха на воля по бузите му. Пируетите го отведоха до началото на тъмна тясна уличка, откъдето по-дребна фигура изскочи зад гърба му и с известни усилия успя да го цапардоса по тила.

Любителят на наденички се свлече на колене и съобщи на света:

- Олеле!

- Не, не, не и не!

Доста по-възрастен мъж се показва от уличката и отне палката от непохватните ръце на хлапака, а жертвата стенеше в краката му.

- Дължиш извинение на горкия господин! - загълча мъжът. - Какво ли ще си помисли за нас? Виж колко те улесни, а ти как му се отплати? А бе, ти знаеш ли изобщо какво правиш?

- Мрън-мрън-мрън, господин Богис - отвърна момчето, заболо поглед във върховете на обувките си.

- Я повтори!

- Удар изотзад със замах през рамо, господин Богис.

- Изотзад през рамо?! Така ли си мислиш, че се прави?! Брей, удар изотзад през рамо! Ей това - извинете, господине, ще ви изправим само за секундичка - ей това е удар изотзад през рамо!...

- Олеле! - писна жертвата и внезапно изненада всички интересувачи се от случката: - Ха-ха-ха!

- Видяхте ли, некадърници! Я елате по-наблизо...

Още половин дузина хлапаци се изнизиха от уличката и се скупчиха около господин Богис, злополучния му ученик и ударения, който се клатушкаше в кръг и пъшкаше, но незнайно защо продължаваше да се радва с изумителна сила на живота.

- Слушайте внимателно - подхвана господин Богис с тон на печен занаятчия, споделящ професионалния си опит с празноглави лентяи, - когато издебнете клиент откъм тъмна пресечка, правилната процедура се състои в...

А, здравейте, господин Ридкъли, не ви забелязах досега.

Архиканцлерът му кимна приветливо.

- Не ни обръщайте внимание, господин Богис. Подгответе бъдещата смяна, тъй ли?

Богис драматично завъртя очи.

- Не знам вече какво им набиват в главите по тия училища! През цялото време само четат и пишат. Аз като бях момче, в училище се грижеха да запомним поне нещо полезно. Сега... да, ти, Уилкинс, стига си се хилил, ами опитай! Извинете ни, господине, няма да ви отнемем много време...

- Олеле!

- Не, не, не и не! И престарялото ми бабче щеше да замахне по-пъргаво! Гледайте! Пристъпваш кротичко, слагаш ръка на рамото му, за да не шавне случайно... Хайде, какво се туташ?... После го правиш леко и ловко...

- Олеле!

- Я да видим ще обясни ли някой в какво сбърка другарчето ви?

Зашеметената фигура се изниза пълзешком. Забелязаха я само старшите магьосници, а господин Богис вече демонстрираше тънкостите в занаята върху главата на Уилкинс.

Плашилото пак се изправи и се втурна напред в криволици. Още приличаше на хипнотизиран.

- Ей, ама той плаче! - възкликна Деканът.

- Не виждам нищо странно в това - изсумтя Архиканцлерът. - Но защо ли се кикоти в същото време?

- Все по-любопитно - намеси се и Старшият наставник.

Насинена и по всяка вероятност отровена, фигурата се насочи обратно към Университета, следвана неотлъчно от магьосниците.

Този път се забърза конвулсивно през главното фойе и тръгна към Библиотеката.

Там чакаше Библиотекарят - ухилен, както само един орангутан може да си разтегли устата, и протегнал в ръцете си орфаната островърха шапка.

- Изумително! - провикна се Ридкъли. - Значи било вярно! Магьосникът винаги се връща при шапката си!

Плашилото награби шапката, прогони от нея няколко паяка, захвърли жалкото растително подобие и я нахлупи.

Ринсуинд примига срещу озадачените старши магьосници. За пръв път в очите му замъждука светлината на разума, като че досега единствено рефлексите го бяха направлявали.

- Ъ-ъ... Какво изядох преди малко?

- Ами... Три от най-хубавите наденички в хлебче на Диблър - любезно обясни Ридкъли. - Е, нали се сещаш, искам да кажа "най-типичните".

- Ясно. А кой ме халоса няколко пъти по главата?

- Чираци от Гилдията на крадците.

Ринсуинд примига още по-стъписано.

- Това да не е Анкх-Морпорк?

- Да.

- Вече предполагам - проточи той. - Е - добави, падайки по лице, - върнах се най-послед.

Лорд Хонг бе пуснал хвърчило. Управляваше го безупречно.

Всичко вършеше безупречно. Акварелите му бяха съвършени. Стихотворенията му бяха съвършени. Когато сгъваше лист хартия, всеки ръб

беше съвършен. И показваше богато творческо въображение. Лорд Хонг отдавна се бе отказал да гони съвършенството, защото вече го бе приковал към стената в една от тъмниците си.

Беше на двадесет и шест години, строен и красив. Носеше съвсем малки, съвсем кръгли очилца с тънки стоманени рамки. Ако някой помолеше хората, които са го виждали, да го опишат, чуваше: "Гладък, та чак лакиран."* Бе се издигнал до предводител на един от най-могъщите родове в Империята чрез неуморно усърдие, пълно съсредоточаване на интелектуалната енергия и шест превъзходно уредени смъртни случая. Последен се прости с живота баща му, който умря щастлив от факта, че неговият син спазва родовата традиция. Великите родове почитаха починалите си праотци и нямаха нищо против да увеличат броя им преждевременно.

[* После добавяха "На тоя мръсник да не му се изпречваш на пътя, ама не си го чул от мене!"]

Сега неговото черно хвърчило с нарисувани две големи очи се спусна устремно в небето. Едва ли е нужно да се споменава, че Лорд Хонг бе изчислил траекторията безупречно. Въжето, намазано с лепило и натрошено стъкло, сръза въжетата на съперниците и запрати хвърчилата им в безразборно падане към земята.

Последваха ръкопляскания от страна на зрителите. Хората почти винаги намираха за благоразумно да аплодират Лорд Хонг.

Той подаде края на въжето на един слуга, кимна пестеливо на победените съперници и се прибра в палатката си.

Седна и се обърна към посетителя.

- Е, какво направихте?

- Изпратихме посланието незабелязано за останалите.

- Напротив. Видели са ви поне двадесет души. Имате ли представа колко е трудно за стражите да гледат право напред и да се преструват на глухи, докато вие вдигате шум като цяла армия и си шепнете гръмко един на друг, че трябва да пазите пълна тишина? Честно казано, вие, хора, сте лишени от революционна искра в душите. А какво ти е на ръката?

- Албатросът ме клъвна.

Лорд Хонг се усмихна. Хрумна му, че птицата може да е сбъркала посетителя с някоя копърка, и то не без основание. Имаше изцъкления поглед на риба.

- Не ви разбирам, о, господарю - промълви мъжът на име Две Огнени Билки.

- Радвам се.

- Но те вярват в Най-големия магьосник, а вие желаете той да се появи тук?...

- Естествено. Имам... свои хора в - насили се да произнесе чуждестранните звукосъчетания - Анкх-Мор-По-Кал. Онзи, когото толкова глупаво смятат за Най-големия магьосник, наистина съществува. Но искам да споделя с теб, че там го смятат за некадърен и страхлив мазник. Дори е прочут с недостатъците си. Затова съм убеден, че Червената армия трябва да получи мечтания си водач, а ти? Това... ще повдигне бойния им дух. - Пак се усмихна. - Такава е политиката.

- Аха...

- Сега си върви.

Щом остана сам, Лорд Хонг взе една книга. Не че заслужаваше напълно това определение - беше от съшити с конец листове хартия и писана на ръка.

Бе я чел неведнъж, но още се развеселяваше, може би защото авторът бе

успял да сбърка за толкова много неща.

Този път обаче откъсваше поред листовете и докато четеше следващата страница, внимателно оформяше от тях хризантеми.

- Най-големият магьосник - изрече по едно време. - О, да...

Ринсуинд се събуди. Под себе си усещаше чисти чаршафи, а никой не подканяше: "Хайде бе, претършувайте му джобове!". Обещаващо начало.

Продължаваше обаче да стиска клепащи - ако отвореше очи, някой може би чакаше тъкмо това, за да му вгорчи живота.

А наоколо, съдейки по гласовете, се препираха застаряващи мъже.

- Всички пропускайте най-важното. Той оцелява. Нали ми разправяхте през колко времеждия е минал, пък още е жив.

- Какво говориш? Не виждаш ли, че целият е в белези?

- Именно, Декане! Повечето са по гърба му. Успява да надбяга неприятностите. Май Някой Горе го харесва.

Ринсуинд трепна. Отдавна подозираше, че Някой Горе има особено отношение към него, но не би го нарекъл симпатия.

- Че той дори не е истински магьосник! Никога не получи повече от два процента точки на изпит!

- Ей, човекът се събуди - намеси се нов глас.

Ринсуинд се предаде и отвори очи. Над него се надвесваха множество брадати и излишно розовеещи лица.

- Как си, приятелче? - попита го един и му протегна ръка. - Аз съм Ридкъли. Архиканцлер. Добре ли се чувстваш?

- Всичко ще тръгне на зле - убедено отвърна Ринсуинд.

- Как тъй?

- Просто си знам. Всичко ще тръгне на зле. Ще се случи нещо ужасно. Знаех си, че е прекалено хубаво, за да продължи.

- Видяхте ли? - сопна се Деканът. - Стотици малки крачета, казвах ви аз. Защо ли никой тук не ме слуша?

Ринсуинд се надигна в постелята.

- Хич не се и опитвайте да се държите мило с мен. Никому не съм нужен за нещо приятно.

Объркани спомени от съвсем скорошното минало изплуваха в ума му. За миг се поддаде на съжалението, че картофите, заели неоспоримо първо място в желанията му през онзи миг, явно нямаха същата завидна позиция в мислите на младата дама. Вече подозираше, че ако човек е облечен оскъдно като нея, едва ли има предвид някакво кореноплодно, когато говори за "земни чувствени наслади".

Той въздъхна.

- Добре, какво ще ме сполети?

- Попитах те как се чувстваш.

Ринсуинд упорито въртна глава.

- Няма смисъл. Мразя хората да се държат приятелски с мен. Това означава, че ще ми се случи страшна беда. Имате ли нещо против, ако крещя?

На Ридкъли му писна.

- Слушай, противно дребно човече, веднага се измъквай от леглото и идвай с мен, иначе ще съжаляваш!

- Аха, така вече бива! Свикнал съм - добави Ринсуинд мрачно.

Опря крака в пода и стана предпазливо.

- Лекторе...

- Да, Архиканцлер? - веднага отвърна Лекторът по Съвременни руни и от гласа му сякаш покапа невинност.

- Какво криеш зад гърба си?

- Моля?

- Прилича ми на някакъв инструмент - неумолимо настоя Архиканцлерът.

- А, това ли... - промълви Лекторът, като че едва сега забеляза четирикилограмовия чук в ръката си. - Я виж ти... ама то наистина е чук! Да не повярваш... Чук. Трябва да съм го вдигнал от пода. Да няма безпорядък, нали разбираш.

- Не мога да не отбележа - продължи Ридкъли, - че Деканът се опитва да потули в ъгъла бойна брадва.

Зад Професора по Неопределени изследвания се чу мелодичен звън.

- Това май е трион, нали? Още някой донесъл ли си е сечиво? Ясно. Ще проявите ли любезността да ми обясните що за глупости вършите?

- Е, ти изобщо не можеш да си представиш какво ставаше тогава - смънка Деканът, който отбягваше да го погледне в очите. - В онези дни човек не смееше да си обърне гърба и за пет минутки. Чуваш тупуркането на проклетите крачета и...

Ридкъли вече не го слушаше. Обгърна с ръка костеливите рамене на Ринсуинд и го поведе към голямото фоайе.

- Я да си поприказваме с теб. Както чувам, не си много способен в магиите.

- Вярно е.

- И не си взел нито един изпит?

- Боя се, че е истина.

- Но всички те наричат магьосника Ринсуинд, а?

Ринсуинд се загледа в краката си.

- Ами аз поработих тук, бях нещо като помощник на Библиотекаря... пък и разни други неща вършех...

- Нека все пак уточним - никога не си придобивал правото да се наричаш магьосник, нали?

- Формално не, но...

- Разбирам. Значи имаме сериозен проблем.

- Нося ей тая шапка с надпис "Магесник" на нея - с надежда подсказа Ринсуинд.

- Уви, не е от значение. Хм... Неприятно затруднение. Сега да те питам друго - колко дълго можеш да издържиш без въздух?

- Не знам. Една-две минути. Толкова ли е важно?

- Ами има връзка с приковаването към някоя от опорите на Бронзовия мост - с главата надолу, между другото - за период от два прилива, както и с последващото обезглавяване. Съжалявам, но това е предвиденото в закона наказание за хора, неоснователно представящи се за магьосници. Какво да се прави...

- О, не!

- Няма друга възможност. Иначе направо ще газим до кръста в море от хора, които без никакво право носят островърхи шапки. Много жалко. Нищо не мога да направя. С вързани ръце съм. Законът допуска да станеш магьосник, като или завършиш Университета, или извършиш велики дела за напредъка на магията. Както изглежда...

- Защо не ме върнете на моето островче? Толкова ми харесваше там! Беше скучно! Ридкъли печално поклати глава.

- Няма как. Нарушението е извършвано в продължение на много години.

Щом не си завършил Университета или не си - Архиканцлерът заговори по-натъртено - извършил велики дела за напредъка на магията, налага се да заръчае на портиерите* да намерят въже и...

[* Портиерите на Невидимия университет са прословути с твърдостта на главите си, неподатливостта си на разумни обяснения и вкорененото им убеждение, че без тях "това свърталище" ще пропадне безвъзвратно.]

- Аз, такова... Изглежда спасих света два-три пъти. Не се ли брои?

- Някой от Университета видя ли те да го правиш?

- Не ми се вярва. - Ридкъли поклати глава.

- Значи не е достатъчно. Жалко, защото ако бе извършил велики дела за напредъка на магията, бих ти позволил да имаш и шапката, и онова, върху което я носиш.

Ринсуинд се оклюма. Архиканцлерът въздъхна и опита за последен път.

- И тъй, щом не си издържал успешно изпитите си и не си ИЗВЪРШИЛ ВЕЛИКИ ДЕЛА ЗА НАПРЕДЪКА НА МАГИЯТА...

- А-а... Не може ли поне да се опитам да извърша велики дела? - плахо попита Ринсуинд.

Имаше изражението на човек, комуто е добре известно, че светлината в края на тунела е от фаровете на връхлитащия насреща влак.

- Нима искаш? Хм... Е, това се казва подходящо хрумване - похвали го Архиканцлерът.

- А що за дела могат да се нарекат "велики"?

- О, обикновено от теб би се очаквало да... например да потеглиш в търсене на ключа към важна тайна или да откриеш отговора на древен, но все още мъчителен въпрос... Ей, по дяволите, каква е тази гадост с многото крачета?

Ринсуинд дори не си направи труда да погледне. Лицето на Ридкъли, озърнал се през рамо, му стигаше.

- Аз май знам...

Магията не е като математиката. Подобно на целия Свят на Диска тя се подчинява на здравия разум, но не и на логиката. И по нищо не прилича на готвенето, да речем. Кексът си е кекс. Смесете правилно съставките, спазвайки точно съотношението им, опечете ги на най-подходящата температура... и се случва един кекс. Телешкото задушено с ориз няма нужда от намесата на лунни лъчи, за да е вкусно. И за майсторски приготвеното суфле не е необходима непременно ръката на девица.

Все пак хората, засегнати от заразата на любопитството, често си задават въпроса има ли изобщо правила в магията. Известни са повече от петстотин заклинания, за да си осигуриш любовта на точно определен човек. Простират се от чудати занимания с папратово семе в полунощ до много неприятни манипулации с рог от носорог в който и да е час... е, може би не веднага след хранене. Дали е възможно (упорстват любопитковците) анализът на тези заклинания да разкрие някакъв мъничък, но могъщ общ знаменател, някакво метазаклинание, простичко късо уравнение, чрез което желаната цел да бъде постигната по-лесно? Пък и на носорозите би им олекнало.

За да отговори на тези въпроси, бе построен Хексът, макар и Пондър Стибънс да изпитваше неловкост, когато изричаше думата "построен" в който и да е възможен неин смисъл. Вярно, той и неколцина подбрани студенти бяха сглобили нещото, нямаше съмнение, но... ами... често му се струваше, че някои допълнителни части си се появяват ей така, самички.

Например беше уверен, че никой не е проектирал Генератора на лунните фази, но той се мъдреше някъде там и беше съществена и важна част. Все пак те бяха вградили Часовника за нереалното време, обаче никой си нямаше и представа как работи.

Пондър вече подозираше, че се е натъкнал на поредния случай на самотворяща се причинност. Този риск никога не е за пренебрегване в място като Невидимия университет, където действителността е изопната до прозрачност и през нея подухват множество особени ветрове. Ако беше така, значи всъщност нищо не проектираха. Просто обличаха с материални дрешки вече съществуваща идея, придаваха плът на сянка, напиреща устремно към битието.

Обясняваше надълго и нашироко на колегите си, че Хексът не мисли. Набиваше им в главите колко е очевидно това. Част от творението бяха часовникови механизми. Друга - много голяма - част се състоеше от мравешка ферма (интерфейсът, в който дребните буболечки щъкаха нагоре-надолу по малък механизъм и завъртаха извънредно важно зъбно колело, беше истински шедьовър според Стибънс). Най-съществени обаче бяха сложно контролираните поточета от мравки по лабиринт от стъклени тръбички.

Но много други детайли като че се натрупваха сами, например аквариумът и вятърните камбанки, които се оказаха незаменими. Едно мишле си направи уютна дупка наред Хекса и му позволиха да стане детайл, защото машината се повреждаше всеки път, когато го извадеха. Нищо в тази джунгла от измишльотини не би могло да мисли, освен в много ограничен смисъл - за бучка сирене или захар. И все пак... Посред нощ, когато Хексът работеше усилено, тръбичките шумоляха от тичащи мравки, разни неща подрънкваха без никаква очевидна причина, а аквариумът се спускаше на подвижната си поставка, за да има операторът някакво развлечение през мудно точещите се часове... Тогава човек би могъл да поумува що е то мозък и що е то мисъл и дали неживите неща са способни да мислят. И дали всъщност мозъкът не е по-усъвършенствана версия на Хекса (или около четири сутринта, когато частите на часовниковия механизъм изведнъж се завъртаха в обратната посока, а мишлето изпискваше - дали мозъкът е не чак толкова свършена версия на Хекса). Също би могъл да се зачуди дали цялото понякога не поражда нещо, което никак, ама никак не се съдържа поначало в частите му.

Накратко, Пондър нерядко се безпокоеше по мъничко.

Седна пред клавиатурата. По размери тя почти достигаше останалото в Хекса, събрано накуп - имаше нужда от място за всичките лостове и ръкохватки. А отделните клавиши спускаха за миг малки прегради в жлебовете, за да насочат мравките по нови пътечки.

Отне му време да съчини формулировката на проблема, но най-сетне се подпря с крак и дръпна лоста "Въвеждане".

Мравките се защураха по други тръбички. Часовниковият механизъм се раздвижи. Завъртя се и дребно устройство, за което Пондър бе готов да се закълне, че е липсвало до вчера. Наглед мереше скоростта на вятъра.

След няколко минути кубчета с окултни символи изтрополиха в подноса за изходни данни.

- Благодаря ти - учтиво изрече Пондър и се почувства пълен глупак.

Но в творението имаше някакъв несъмнен напън, упорит, макар и ням стремеж към далечна и неразгадаема цел. Като магьосник Пондър бе срещал подобно явление само при жълъдите - тъничко, едва доловимо гласче: "Да, аз съм нищожно, зелено и просто, но мога смело да си мечтая за дъбрави."

Онзи ден Ейдриън Ряпосем бе набрал "Защо?", за да види какво ще

последва. Някои студенти веднага предсказаха, че Хексът ще пощурее, докато се опитва да разнищи въпроса. А Пондър очакваше да получат съобщението "????", което се появяваше потискащо често.

Вместо това мравките се оживиха необичайно и накрая изтракаха кубчетата: "Защото".

Другите се скриха зад набързо превърнатото в барикада бюро, а Ряпосем набра храбро: "А защо изобщо?"

След време получи отговор: "Защото така. ????. Грешка във вечния домейн. +++++ Рестартирай системата +++++"

Нямаше повече закачливи въпросчета. Никой не рискуваше да прочете отговорите.

Броени часове след това изникна подобие на счупен чадър с накачени по него херинги, точно зад карикатурата на плажна топка, която издаваше звука "пър" на всеки четиринадесет минути.

Разбира се, книгите за магията също бяха в някакъв смисъл... личности заради скритата в страниците им мощ. Затова беше неразумно да се влиза в Библиотеката без здрава пръчка в ръка. А Пондър взе, че помогна да възникне машина за изучаване на магията. Магьосниците от прастари времена знаеха, че актът на наблюдението променя обекта, който е наблюдаван, но честичко забравяха, че променя и наблюдателя.

В главата му витаеха смътни опасения, че Хексът е започнал да се променя самостоятелно.

И ето че се стигна да каже "благодаря". На нещо, което сякаш бе изработено от стъклар, страдащ от хронично хълцане.

Погледна пак полученото заклинание, преписа го припряно и излезе бързешком.

Хексът продължи да си потраква в опустялата стая. Редовно и по график се чуваше "пър". Часовникът за Нереалното време тиктакаше, но някак особено.

В подноса за изходни данни отново се чу трополене.

"Няма за какво. ++????++ Грешка. Свърши сиренето. Рестартирай системата."

Пет минути по-късно.

- Мъдро крушово дърво, а? - промърмори Ридкъли. - Извънредно интересно.

Коленичи и се наведе чак до пода в опит да надникне отдолу.

Багажът се отдръпна. Бе свикнал с ужаса, уплахата, страха и паниката. Рядко се бе срещал с любознателност досега.

Архиканцлерът стана и си изтупа дрехите.

- А, дойде ли най-после - подхвърли на фигурата с ръст на джудже. - Донесе ли градинската стълба? Модо, трябва да свалиш Декана от полилея.

- Много съм си добре тук, уверявам ви - разнесе се глас някъде изпод тавана. - Дали някой няма да бъде така любезен да ми подаде чашата чай горе?

- Изумително е обаче - спокойно продължи Ридкъли - как Старшият дискуссионен наставник успя да се побере в шкафа със сервизите. Не съм и предполагал, че човек може да се сгъне така.

- Ами аз... само реших да преброя не липсва ли нещо от сребърните съдове - глухо избоботи шкафът.

Багажът отвори капака си и неколцина магьосници отскочиха страхливо.

Архиканцлерът огледа стърчащите тук-там зъби от акула.

- Изтребител на морски хищници, а?

- О, върши го с увлечение - подсказа Ринсуинд. - Понякога дори ги извлича на брега и подскача върху тях.

Ридкъли беше леко стъписан. Мъдро крушово дърво рядко се намиреше оттук та чак до Кръглото море. Нищо чудно да не бе останало нито едно живо. Малцина от магьосниците имаха късмета да получат по наследство малък жезъл от такъв материал.

Една от силните страни в характера на Архиканцлера беше икономията на емоции. Обзе го любопитство, дори можеше да се каже, че е слисан. А когато странният предмет се стовари наред кръга от магьосници и причини великолепно вертикално ускорение на Декана, Ридкъли изпита и лека тръпка на неувереност. Но изобщо не се уплаши. Липсваше му въображение.

- Брей, брей... - промълви някой от магьосниците.

Архиканцлерът вдигна поглед.

- Ковчежник, какво има?

- Муструм, мисля си за книгата, която Деканът ми даде да прочета. За човекоподобните маймуни.

- Нима...

- Много е увлекателна - увери го Ковчежникът, който се намиреше в по-умерения период на психическия си цикъл и затова горе-долу осъзнаваше действителността, макар и да бе отделен от нея с умствения еквивалент на пет мили памук. - И онова, което той каза, си е съвсем вярно. Зрелият орангутан-мъжкар няма огромни издути бузи, освен ако господства в групата.

- Това ли е увлекателното?

- Ами да, защото той няма издути бузи. И се питам защо? Според мен няма никакво съмнение, че господства в Библиотеката.

- Е, да - намеси се Старшият наставник, - но пък знае, че е магьосник сред себеподобни. Значи няма как да господства в целия Университет.

Всички наоколо полека прозряха смисъла на намека и се ухилиха на Архиканцлера.

- Я не ми зяпайте бузите! - скастри ги Ридкъли. - Над никого не господствам!

- Само исках да...

- Да млъквате, че голяма беля ще си докарате на главите!

- Трябва и ти да я прочетеш - безметежно го подкани Ковчежникът от своя свят на сушените жаби. - Ще се изненадаш колко нови неща можеш да научиш.

- Какви например? - заяде се Деканът отгоре. - Как да се дупиш на хората ли?

- Моля да ме извиниш, че те поправам - обади се Професорът по Неопределени изследвания, - но ако провериш пак, май ще научиш, че това правят гибоните.

- А, не, гибоните крещат присмехулно. Ако питаш за онези, дето се дупят, бабуините са.

- Не знам така ли е, но поне на мен не се е нагъзвал досега - отбеляза Архиканцлерът.

- Хе-хе, не би и посмял - разнесе се откъм полилея. - Нали си господстващият мъжкар и тъй нататък.

- Ей, ти, седящият на два стола, да слизаш на секундата!

- Муструм, малко се оплетох тук. Не мога да се отърва от една свещ.

- Ха-ха!

Ринсуинд поклати глава и се отдалечи. Забелязваше немалко промени в Университета в сравнение с времената, когато се моташе наоколо. Всъщност май не знаеше точно колко време е отсъствал...

Никога не се бе стремил към вълнуващи преживявания. Искрено харесваше и търсеше еднообразието и скуката. Еднообразието обаче имаше много неприятното свойство най-неочаквано да експлодира в лицето на човек. Тъкмо си мислеше, че е постигнал желанията си, и изведнъж вече бе затънал в случки, които други хора - празноглави и безразсъдни - биха нарекли приключения. По принуда посети какви ли не екзотични земи, срещна всевъзможни особняци, но закратко, защото обикновено бягаше. Видя сътворението на Вселената, макар и не от най-хубавото място в залата, мина през ада и се запозна с живота в отвъдното. Пленяваха го, затваряха го, спасяваха го, губеха го и го зарязваха. Понякога всичко това през един-единствен ден.

Приключения ли! Ако слушаш хората, трябваше да е нещо смислено, а не бъркотия от лоша храна, безсъние и непознати, опитващи се да забият най-различни остри предмети в теб.

Коренът на главоболията, както Ринсуинд вече се досещаше, бе скрит в неговата профилактична карма. Ако имаше дори сянка на надежда, че ще му се случи нещо хубаво, лошото го връхлиташе на мига. Затова никога не стигаше до хубавото. Все едно киселините и болките в стомаха да започват още преди да си хапнал мазната люта гозба.

Предполагаше, че някъде из Вселената има друг, който е негов огледален образ и целият му живот е поредица от възхитителни и великолепни събития. Надяваше се да го срещне някой ден, по възможност с оръжие в ръка.

Сега пък дърдореха, че трябвало да го запратят на Уравновесяващия континент. Поне беше чувал, че животът там е много сив. Би му допаднало.

Ех, колко си харесваше островчето! Особено "Кокосовия орех с изненада". Състоеше се в това, че отрязваш горния край и вътре наистина е кокосов орех. Само такива изненади обичаше.

Отвори една врата.

Помещението зад нея беше някогашната му стая. Имаше плачевен вид. С големия и очукан гардероб се изчерпваха мебелите, освен ако човек беше готов да поразшири определението и да включи в него плетения стол без седалка и един крак или пък дюшека на пода, толкова пълен с живот, че от време на време помръдваше. Останалото бяха боклуци, довлечени от улицата - щайги, дъски, чували...

Ринсуинд усети бучка в гърлото си. Нищо не бяха пипали тук.

Отвори гардероба и затършува в населената с молци тъма, докато ръката му напипа...

...ухо...

...прикачено към джудже.

- Ох!

- Какво търсиш в моя гардероб?

- Гардероб ли?! А-а... Това не е ли Вълшебното кралство на вкусотиите? - измънка джуджето, като се опитваше да прогони гузното изражение от лицето си.

- Не е. А ботушите, които стискаш, не са Скъпоценностите на кралицата на феите. - Ринсуинд ги изтръгна от алчните пръсти на крадеца. - Това пък не е Жезълът на невидимостта, а онова не са Магическите чорапи на великана. Ей сега ще се увериш...

- Ох!

- И да не си припарил тук повече!

Джуджето се втурна към вратата, но се спря за миг да извика:

- Имам членска карта от Гилдията на крадците! И не бива да риташ джуджета! Това си е чист междувидов расизъм!

- Именно - съгласи се Ринсуинд, докато оглеждаше оцелелите си дрехи.

Намери една роба и я навлеche. Тук-там молците бяха направил изкусни дантели по нея, а червеното избиваше повече на оранжево и кафяво, но за облекчение на Ринсуинд още приличаше на магьосническа роба. Трудно е да вдъхнеш респект у някого, ако му се явиш с голи колене.

Тихи стъпки спряха зад гърба му. Той се обърна.

- Отвори.

Багажът послушно надигна капака си. На теория би трябвало да е пълен догоре с мръвки от акули. На практика вътре имаше много кокосови орехи. Ринсуинд ги разтовари на пода и нареди в сандъка останалите си дрехи.

- Затвори.

Капакът хлопна с трясък.

- Сега върви в кухнята и ми донеси малко картофи.

Сандъкът направи много сложно "кръгом" с неизброимите си крачета и изчезна в тръс. Ринсуинд също излезе и се запъти към кабинета на Архиканцлера. Чувахе магьосниците, увлечени в препирнята си.

През дългите години, прекарани в Невидимия университет, бе свикнал с обстановката в този кабинет. Общо взето, викаха го там, за да отговаря на смущаващи въпроси, например: "Как е възможно някой да се издъни на изпита по Основи на огнетворчеството?" Много време прекара в безцелно зяпане на мебелите, докато нечий глас го тормозеше словесно.

И тук бяха настъпили промени. Липсваха бълбукащите реторти и колби, смятани за традиционни помагала в магията. В кабинета на Ридкъли се бе разположила на воля маса за снукър с толкова натрупани върху нея книжа, че зеленото сукно изобщо не се виждаше. Архиканцлерът смяташе, че ако хората са могли да отделят време за писането на нещо, то едва ли ще е важно.

Препарираните глави на какви ли не изненадани животни гледаха изцъклено посетителя. От разклонените рога на елен висяха чифт проядени ботуши, с които в младежките си години Ридкъли бе спечелил не една победа за честта на Университета*.

[* В състезания по академично гребане. Само че освен при най-бедствените наводнения твърде трудно е да придвижиш лодка по река Анкх, затова отборите се състезаваха, като тичаха по повърхността ѝ. Това обикновено е напълно безопасно, стига да не се застояваш прекалено дълго на едно място, пък и водата направо разтваря подметките.]

В един ъгъл имаше голям модел на Диска, подпрян на четири дървени слона. Ринсуинд го познаваше до последната подробност. Както и всеки студент впрочем...

Уравновесяващият континент приличаше на втвърдена капка. М???то със своеобразна форма - не особено привлекателна за окото запетая. Мореплавателите се бяха завръщали със сведения за континента. Разправяха, че нататък се простирал голям архипелаг по края на Диска, стигащ до още по-тайнствения остров Бхангбхангдук и обгърнатия в мъглата на легендите друг континент, отбелязан на картите само с "XXXX".

Малцина от смелите морски пътешественици дръзваха да доближат Уравновесяващия континент. Знаеше се, че Ахатовата империя е готова да не обръща внимание на контрабандата, но в извънредно нищожни количества. Предполагаше се, че и в Анкх-Морпорк се намира все нещо, от което

поданиците ѝ да имат полза. Разбира се, официално нищо не се потвърждаваше, нито отричаше. Случваше се кораб да пристигне обратно с богат товар от коприна и редки видове дърво, напоследък може би понесъл и бегълци с разширени от ужас очи. Друг път капитанът биваше разпънат с главата надолу на мачтата. Или пък корабът повече не се появяваше в Анкх-Морпорк.

Ринсуинд бе попадал къде ли не, но Уравновесяващият континент си оставаше за него непозната земя, иначе казано - "terror incognita". Не проумяваше за какво на онези там им е притрябвал магьосник.

Въздъхна. Знаеше добре какво е най-разумно да стори сега.

Не биваше дори да чака завръщането на Багажа от набега му в кухнята, заради който се разнасяха гръмки крясъци и шум от неспирни удари с голям тиган по дърво.

Защо просто не събере някои неща, колкото да ги носи във вързоп, и да се разкара мигом оттук? Би могъл да...

- А, Ринсуинд, ти ли си? - рече Архиканцлерът, който стъпваше учудващо безшумно за едрото си тяло. - Като гледам, гориш от нетърпение да потеглиш.

- Да, и още как!

Червената армия провеждаше нелегална сбирка. Започнаха с изпълнения на революционни песни. Неподчинението на властта не се побираше лесно дори като представа в ума на един Ахатов поданик, затова песните имаха заглавия от рода на "Умерен прогрес и ограничено непослушание, придържайки се към добрите обноски".

После беше време да обменят новини.

- Най-големият магьосник ще дойде. Изпратихме посланието, макар и да рискувахме много.

- А как ще научим, че е пристигнал?

- Щом е Най-големият магьосник, ще се разчуе бързо. А после...

- "Внимателно ще отнемем властта от потисническите сили!" - изпяха всички в хор.

Две Огнени Билки огледа съратниците си.

- Именно - насърчи ги той. - А после, другари, трябва да ударим право в прогнилата сърцевина. Ще превземем Зимния дворец!

Последва неловко мълчание. Сетне някой промълви:

- Моля да ме извиниш за забележката, Две Огнени Билки, но сега е юни.

- Добре де, ще превземем Летния дворец!

Подобна сбирка, макар и с доста по-възрастни участници и без никакви песни, продължаваше в Невидимия университет, въпреки отказа на един от участниците да се смъкне от полилея. Това подразни Библиотекаря, който обикновено се настаняваше горе.

- Ясно, не се доверявате на изчисленията ми - разпалено говореше Пондър Стибънс, - но какъв друг избор имаме?

- Да го пратим с кораб? - предложи Професорът по неопределени изследвания.

- Имат свойството да потъват - напомни Ринсуинд.

- Ще те откара за нула време - увери го Старшият дискуссионен наставник. - Магьосници сме в края на краищата. Ще ти дадем да си носиш чувал с вълшебен вятър.

- Деканът ще ти го напълни само с един-два напъна - мило добави

Ридкъли.

- Муструм, чух те какво каза! - долетя вопъл откъм таван.

- Може да пътува и по сушата - възрази Лекторът по Съвременни руни. -

Направо през Центъра, а? Ама там всичко е заледено.

- Не! - отсече Ринсуинд.

- По леда поне не можеш да потънеш.

- Ами, не можеш! Първо се преобръщаш с краката нагоре, после потъваш, а накрая някое парче лед те халосва по главата. Има и хищни китове. И моржове! И ей таквиж жъби!

- Знам си аз, че е на стената - продума Ковчежникът.

- Моля?

- Кукичката за окачване на картини.

Кратко притеснено мълчание.

- Брей, толкова време ли се изниза? - Архиканцлерът извади часовника си. - Ами да. Драги, шишенцето с хапчетата е в левия ти джоб. Глътни три наведнъж.

- Не, ще стане само с магия - зъбеше се Пондър Стибънс. - Успяхме да го пренесем тук, нали?

- О, непременно го направете пак - сумтеше Ринсуинд. - Захвърлете ме на хиляди мили с подпален от скоростта панталон и без да знам върху кого ще се стоваря. Идеално, няма що!

- Правилно - одобри Ридкъли, който беше непроницаем за подигравки. - Континентът е голям, няма как да не го улучим, особено с точните изчисления на господин Стибънс.

- Да речем, че накрая се озова насред недрата на някоя планина?

- Не може. Скалата пък ще се прехвърли тук, когато направим заклинанието - промърмори Пондър, който никак не хареса закачката за математическите му увлечения.

- Аха, пак ще си бъда заклещен в планината, но поне ще имам дупчица като за мен. Прелестно. Незабавно превръщане във вкаменелост.

- Не се тревожи, де! - с мек укор изрече Ридкъли. - Всичко опира до... а бе, сещаш се, как три прави ъгъла образуват триъгълник и такива ми ти???

- Да разбирам ли, че подхванахте приказка за геометрията? - осведоми се Ринсуинд, който не откъсваше поглед от вратата.

- Ами нещо подобно. Пък и нали с теб ще бъде твой изумителен спътник, Багажът. Всъщност ще бъде истинска ваканция. Лесно и просто. Те сигурно искат само да... да те питат за нещо. И с твоята дарба да учиш езици няма да си имаш никакви неприятности.* Вероятно ще отсъстваш само два-три часа. Защо все си мрънкаш "Ха, как пък не!" под носа?

[* Поне това си беше вярно. Ринсуинд умееше да крещи за милост на деветнадесет езика, а просто да крещи - на още четиридесет и четири.**]

[** Много е важно. Неопитните пътешественици може и да си въобразяват, че стонът "Ааах!" е универсален. Само че в Битробай означава: "Исключително удоволствие!", в Хоуондаленд, според контекста: "Бих искал да ти отхапя стъпалото", "Твоята жена е голям хипопотам" или "Пурпурната котка безмълвно ви поздравява". Едно племе се е прочуло с безсмислената си жестокост, защото за представителите му воплите на пленниците звучат така: "По-бързо! Настоявам за още врящо олио в казана!"]

- Това ли правя?

- И всички ще бъдат благодарни на съдбата, ако се завърнеш.

Ринсуинд огледа членовете на Съвета, като в един от случаите му се наложи да отметне глава назад.

- И как по-точно ще се завърна?

- Както те изпращаме. Ще те открием и ще те прехвърлим тук. С хирургическа точност.

Ринсуинд изпъшка. Ясно му беше какво означава "с хирургическа точност" в Анкх-Морпорк: "Два-три пръста наляво или надясно, с много писъци, накрая изливат разтопен катран на мястото, където допреди минута беше кракът ти."

Но... ако забравеше за момент убеждението си, че непременно ще му се случи нещо ужасно и непредвидено, не виждаше как биха могли да сбъркат. Уви, магьосниците бяха отчайващо изобретателни в грешките си.

- А после ще си получа ли предишната работа?

- Няма спор по това.

- И официално ще се наричам магьосник?

- Разбира се. Ще си го пишеш както ти хрумне.

- И повече няма да ходя никъде до края на живота си?

- Съгласен съм. Дори ще ти забраним да напускаш територията на Университета.

- И нова шапка, нали?

- Какво?!

- Нова шапка. Тази си е изпяла песента.

- Две нови шапки.

- С пайети ли?

- Естествено. И от онези висулки по периферията, като на полилеите.

Колкото искаш. И ще изпишем на шапката "Магъзник", ако ти харесва повече.

Ринсуинд въздъхна.

- Ами добре. Ще отида.

Геният на Пондър изведнъж започваше да изпитва схващане във всичките си въображаеми мускули, щом се наложеше да се обяснява нещо на околните. Точно това ставаше в момента - старшите магьосници се бяха събрали да упражняват сериозно Занаята.

- Но, Архиканцлер, нали разбирате, че го прехвърляме в противоположната половина на Диска...

- Който се върти, или нещо бъркам? - въздъхна Ридкъли. - Всички се движим в една и съща посока. Звучи правдиво, нали? Ако хората се движеха в обратната посока само защото живеят на Уравновесяващия континент, щяхме да се блъскаме в тях всяка година. Тоест... дори два пъти в годината!

- Да, вярно, въртят се в същата посока, но направлението на движението им е точно обратното. - Пондър потърси помощ в логиката. - Искам да кажа, че трябва да мислите векторно и да се попитате: в каква посока биха се движили, ако Дискът изчезне?

Другите магьосници го зяпнаха недоумяващо.

- Надолу - подсмихна се Ридкъли.

- Не, не! Няма да пропаднат надолу, защото ще липсва каквото и да било, което да ги привлече надолу...

- Няма нужда нещо да те привлича, за да пропаднеш. Това става точно когато нищо не те крепи.

- Биха продължили движението си в същата посока! - отчаяно кресна Пондър.

- Правилно. В кръг - потвърди Ридкъли и потри ръце. - Момко, трябва да се захванеш здраво за проблема, ако искаш да си истински магьосник. Ей, Руните, докъде стигнахме?

- Аз... такова, виждам нещо - съобщи Лекторът по Съвременни руни, примижал към кристалното си кълбо. - Има много смущения...

Магьосниците се събраха зад гърба му. Бели точки изпълваха кристала. Е, имаше някакви неясни силуети. Някои дори вероятно бяха човешки.

- Много мирно местенце е онази Ахатова империя - благо мълвеше Ридкъли. - Спокойствие, изтънчена култура. И държат на учтивостта.

- Така си е - потвърди Лекторът по Съвременни руни, - Чувал съм обаче, че е защото на онези, които не са кротки и тихи, им отрязват разни парчета от тялото. Чувал съм и че Империята била пример за тиранично и потисническо управление!

- Що за форма на управление е това? - пожела да уточни Пондър Стибънс.

- Тавтологична - обясни Деканът отгоре.

- Важни парчета ли отрязват? - попита Ринсуинд.

- Аз пък съм чувал, че там златото било често срещано и обикновено вещество - подметна Деканът от висотата си. - Търкаляло се навсякъде като пръст, така разправят. Нищо не пречи на Ринсуинд да донесе едно чувалче.

- Предпочитам да си донеса обратно всичките части - озъби се Ринсуинд.

"Ами да, аз ще затъна в блатото накрая. Затова ви моля изобщо да не чувате какво казвам."

- Не можеш ли да махнеш тези мъгли вътре? - недоволно попита Архиканцлерът.

- Съжалявам, но...

- Все пак ме интересува какво режат - малки парчета или големи? - говореше незнайно на кого Ринсуинд.

- А бе, просто намери някое открито място и в него нещо с подходящото тегло и размери.

- Никак не е лесно да...

- Много важни парчета ли? За крака и ръце ли си приказваме?...

- Разправят още, че там било страшно скучно. Най-тежкото им проклетие гласи: "Дано живееш в интересни времена".

- Ей там има нещо... Но е съвсем размътено. Май е каручка. Струва ми се достатъчно малко.

- ...или за уши и пръсти, а?...

- Добре, да започваме - отдъхна си Ридкъли.

- Ъ-ъ... за предпочитане е - напомни Стибънс - обектът там да е по-тежък от онова, което прехвърляме оттук. Поне Ринсуинд няма да се стовари с прекалено висока скорост. Мисля, че...

- Да, да, много ти благодаря. Хайде сега, господин Стибънс, бъди добро момче, застани в кръга и да видя как по жезъла ти пращат хубави искри.

- ...Може би само за изтръгване на нокти и изкубване на коса?

Ринсуинд подръпна робата на Пондър Стибънс, у когото забелязваше поне зачатъци на здрав разум.

- Какво ми предстои?

- Ами бързо пътешествие на около шест хиляди мили.

- Но... Тоест... Няма ли да ме посъветвате нещо?

Пондър се чудеше как да изкаже по-меко мислите си. "Направих каквото можах с Хекса, но всичко вече е в ръцете на сбирщина магьосници, чиято концепция за експериментална процедура е първо да хвърлят, а после да умуват къде ще падне. И трябва да размениш мястото си с нещо, отдалечено на шест хиляди мили, което въпреки шуротиите на Архиканцлера се движи в съвсем друго направление. Ключът тук е в точността. Никаква полза няма от старото заклинание за път. Ще се разпадне още на средата... заедно с теб. Иначе съм почти уверен, че ще те пратим там цял... или на не повече от две парчета. Само че не знаем предварително тежестта на онова, което ще придърпаме тук

вместо теб. Ако сте с равно тегло - бива, стига да не се измориш при приземяване тичешком. Ако обаче е много по-тежко от теб, подозирам, че ще се появиш там със скорост, която понякога достигат само лунатиците, живеещи в селца над отвесни урви, и то само веднъж в живота си."

- Ами... - проточи Пондър. - Страхувай се. Непрекъснато.

- Тъй ли било! - отдъхна си Ринсуинд. - Няма проблем. Това отдавна съм го научил.

- Ще се помъчим да те пратим точно в средата на континента, където се смята, че е разположен Хунхун.

- Столичният им град ли?

- Да. Ъ-ъ... - Пондър го стрелна с гузен поглед. - Виж сега, без значение какво ще се случи, аз поне съм пресметнал, че ще стигнеш жив дотам, а дори и на това не би могъл да се надяваш, ако всичко бях оставил в техни ръце. И съм напълно убеден, че ще попаднеш на нужния континент.

- О, чудесно.

- Хайде, господин Стибънс, губим време - подкани го Ридкъли. - Изгаряме от нетърпение да чуем как искаш да си свършим работата.

- А, да. Вярно. Ти, господин Ринсуинд, вземи да застанеш ей там, наред осмоъгълника... Тъй, благодаря ти. Хм. Господа, нали разбирате, винаги е имало затруднения при телепортирането на големи тела и те са породени от Принципа на неувереността на Хайзенберг*, защото телепортираният обект - произлиза от теле, значи "виждам", и порте, значи "отнасям се", а цялата дума означава "виждам как се отнася нанякъде" - тоест... обектът де, колкото ще да е голям, се редуцира до тавмична частица, следователно става жертва на фатална дихотомия: може да знае какво представлява или къде отива, но не и двете едновременно. Ъ-ъ, породеното от това напрежение в морфичното поле накрая го принуждава да се разпадне, като превръща тялото в неуверено оформен обект, ъ-ъ, тоест разплескан понякога по цели единадесет измерения. Не се съмнявам, че всичко това ви е известно.

[* Наречен така на името на магьосника Сангрит Хайзенберг, а не на несравнимо по-прочутата марка "Хайзенберг", която вероятно е най-добрата бира в света.]

Професорът по Неопределени изследвания похъркваше - изведнъж си бе представил, че изнася лекция в зала 3Б.

Ринсуинд пък се хилеше. Поне устата му зееше и зъбите му се виждаха.

- А... Моля за извинение, но досега никой нищо не спомена за разп...

- Разбира се - продължи Пондър, - тялото няма да преживее субективно този процес...

- Ох...

- ...поне доколкото познаваме процеса...

- Какво?

- ...макар да съществува теоретичната възможност духът да е активен...

- А?

- ...и за миг да стане свидетел на експлозивното обезтелесяване.

- Ей, какви ги дрънкате?!

- Всички обаче сме запознати с употребата на заклинанието във функцията му на опорна точка. Ъ-ъ, така не се пренася един обект, а просто се разменят местата на два обекта с приблизително равна маса. Тази вечер целта ми е да демонстрирам как чрез придаване на точно определен въртящ момент и максимална скорост на тялото...

- За мен ли приказваш, бе?

- ...от първия момент на практика е несъмнено...

- Само "на практика" ли?

- ...че тялото ще запази целостта си при изминаване на разстояния до шест хиляди мили, плюс-минус десет процента...

- Плюс или минус все пак?

- Затова бъдете така добри... Извинете, Декане, ще ви бъда много задължен, ако престанете да ни покапвате с въсък... Бъдете така добри да заемете позициите, които съм отбелязал на пода...

Ринсуинд впи изпълнен с копнеж поглед във вратата. Няколкото крачки до нея не бяха никакво препятствие за опитния страхливец. Можеше просто да си изприпка оттук, а тези нека си... нека си...

Какво ли биха могли да сторят? Да му отнемат шапката и да му забранят да припарва до Университета. Като се позамисли, едва ли биха си нарушили спокойствието чак дотам, че да го приковават на моста с главата надолу, ако се окаже прекалено трудно да го намерят.

Точно в това му беше проблемът. Нямахше да умре, но нямаше и да е магьосник. Докато старшите майстори на Занаята се тътреха по местата си и притягаха топчетата на жезлите си, той си мислеше, че ако не може да се смята за магьосник, все едно е умрял.

Започнаха заклинанието.

Ринсуинд общаря? Ринсуинд просяка? Ринсуинд крадеца? Всичко освен квалификацията "Ринсуинд мъртвеца" изискваше знания или дарби, от които той бе лишен.

За нищо друго не го биваше. Магьосничеството оставаше единственото му убежище. Е, и в него не можеше да се прояви, но поне се знаеше, че е абсолютно неспособен. Отдавна смяташе, че има право да съществува, също както не можеш без нулата в математиката - не е никакво число, но ако реши да се махне, всички грамадни числа ще изглеждат адски тъпо. Тази неясна насърчителна представа го крепеше при всяко събуждане в три сутринта, когато се опитваше да направи равносметка на живота си и установяваше, че тежи на мястото си горе-долу колкото облаче топъл водород. Е, да, вероятно наистина спаси света няколко пъти, само че по чиста случайност, докато се мъчеше да направи нещо съвсем друго. Едва ли щяха да му се зачетат червени точки в кармата за тези дела. Може би се зачитаха само на онези, които възклихват гръмко: "Да му се не види дано, ще взема най-сетне да спася света и никакви възражения да не чувам!", вместо: "Ох, мамка му, този път вече затънах до темето!"

Заклинанието продължаваше.

И май не вървеше много добре.

- Хайде, приятелчета - окуражаваше ги Ридкъли, - вложете малко хъс!

- А сигурни ли сте... че онова... наистина е малко? - изхриптя обленият в пот Декан.

- Приличаше... на... каручка - задавено отвърна Лекторът по Съвременни руни.

Топчето върху жезъла на Архиканцдера започна да пуши.

- Ама гледайте само колко магия изчерпвам! - промърмори той. - Ей, Стибънс, какво става?

- Ъ-ъ... Размерите не винаги могат да подскажат масата на обекта...

Както понякога е необходимо да напънеш с все сила заклещилата се врата, за да паднеш възник без никакви усилия в стаята отвъд, заклинанието проработи.

По-късно Пондър си позволяваше надеждата, че видяното от него е било обикновена оптическа илюзия. Нима е възможно някой да бъде внезапно

разтеглен до ръст четири метра, а после върнат в нормалната си форма толкова бързо, че върховете на ботушите му да го ритнат по брадичката?!

Чу се кратък стон "Оооооооооооооооо...", секнал в миг. Може би така беше по-добре.

Първото, което Ринсуинд изпита, щом се появи над Уравновесяващия континент, беше усещането за студ.

Следващите неща, по посока на движението, бяха: изненадан мъж с меч в ръка, още един мъж с меч, трети, който изтърва своя меч и понечи да побегне, други двама, не толкова бдителни, които май изобщо не го забелязаха, ниско дръвче, двайсетина метра хилави храсталаци, пряспа, по-голяма пряспа, няколко камъка, още една и окончателна пряспа.

Ридкъли се озърна към Пондър Стибънс.

- Е, той се отнесе, но не трябваше ли тук да се стовари нещо друго в замяна?

- Не съм убеден, че става едновременно.

- Има промеждутък заради разплескването из окултните измерения ли?

- Приблизително. Според данните от Хекса може би ще почакаме няколко...

Нещо се настани с пукот на доскорошното място на Ринсуинд и се изтъркаля една стъпка напред.

Е, поне имаше четири малки колела, които стигаха за далечна прилика с каручка. Не личеше някой майстор да се е престаравал с тях - простички дискове, каквито прикачаш на нещо тежко, ако от време на време се налага да го помръднеш.

Над колелата обаче ставаше по-интересно.

Имаше голям кръгъл цилиндър, досущ като килнат варел. В неговата направа очевидно бяха вложени много часове труд. Големи количества бронз бяха похабени, за да наподобят извънредно едро и дебело куче, и то с широко отворена уста. Забелязваше се още една дреболия - фитил, който съскаше и искреше, защото беше запален.

Чудноватият предмет не правеше нищо опасно. Просто се мъдреше в осмоъгълника, а димящият фитил се скъсяваше полека.

Магьосниците тутакси се скупчиха наоколо.

- Ей, това ми се вижда доста тежко - побърза да се изяви Лекторът по Съвременни руни.

- Хм, статуя на пес с голяма уста - изсумтя Професорът по Неопределени изследвания. - Скука...

- И като му гледам породата, трябва да е от ония, дето разни дамички си ги държат в скута - отбеляза мъдро Ридкъли.

- Постарали са се хората - одобри Деканът. - И затова не разбирам кому е било нужно да го пали.

Архиканцлерът си напъха главата в широкия отвор.

- Вътре има голяма топка - съобщи с леко кънтящ глас. - Ей, подайте ми жезъл или някаква пръчка. Ще проверя дали не мога да изчовъркам топката.

Пондър се бе вторачил в съскащия фитил.

- Ъ-ъ... Аз, такова де... ъ-ъ... предлагам да се поотдръпнем.

Архиканцлер, ъ-ъ... защо не отстъпим поне няколко крачки, а?

- Ха, сериозно ли говориш? Това ли ти бил изследователският дух? Нямах нищо против да се занимаваш с часовници и мравки, но като трябва да провериш как нещо наистина работи, май те примързява, тъй ли?

- Не иска да си цапа ръчичките - прихна Деканът.

- Правилно, същото исках да кажа и аз.

- Не е в това проблемът, Архиканцлер - увери го Пондър. - Струва ми се, че обектът може да се окаже опасен.

- А на мен ми се струва, че ей сега ще измъкна тая джунджурия - съобщи Ридкъли, както ровичкаше упорито. - Хайде, хора, наклонете тоя казан малко...

Пондър изпълни собствения си съвет и вече беше на десетина крачки от тях.

- Ами... всъщност не мисля, че...

- Не мислиш, значи? Наричаш се магьосник, а не мислиш! Мътните го взели! Заклеши ми се жезълът! Какво друго да очаквам, господин Стибънс, като те слушам, вместо да внимавам.

Пондър чу шума от някаква шетня зад гърба си. Библиотекарят, съчетал в себе си инстинкта на маймуната за отбягване на опасности и усета на човека към приближаващите неприятности, вече бе преобърнал тежка и здрава маса. Сега надничаше над ръба ѝ, нахлупил котле на главата си.

- Архиканцлер, наистина мисля, че...

- О, ти си можел да мислиш?! Кой ти е казал, че работата ти е да мислиш? Ау! Прищипах си пръстите заради теб!

Пондър събра цялата си смелост, за да изрече:

- Все пак мисля... ами много ми прилича на някакъв фойерверк.

Най-сетне другите старши магьосници отделиха малко внимание и на искрящия фитил.

- Ама... ти за разноцветни ракети и гръмове ли се сещаш? - немошно промълви Ридкъли.

- Твърде вероятно е.

- Като гледам, голямо представление са намислили. Сигурно много си падат по фойерверките в Империята.

Архиканцлерът изведнъж заговори с тона на човек, осъзнал постепенно, че може би е сторил отчайваща глупост.

- Желаете ли да угася фитила? - учтиво попита Пондър.

- Ами да, мило момче, разбира се. Чудесна идея. Правилно мислиш.

Пондър пристъпи напред и стисна мъничкото пламъче с два пръста.

- Надявам се, че не съм повредил нещо в това устройство.

Ринсуинд отвори очи.

Това тук не бяха хладни чаршафи. Имаше го белия цвят, имаше го и студа, но пък липсваше чаршафената същност. Забелязваше се по-скоро изобилие от снежност.

И улей. Много дълъг улей.

Я да видим... Помнеше усещането за движение. Спомняше си смътно и как нещо малко, но невероятно тежко на вид профуча край него в обратната посока. После той се озова тук с такава бързина, че краката му оставиха този...

...улей. "Аха, улей, значи" - каза си пак с невъзмутимостта на човек, преживял току-що леко мозъчно сътресение. А наоколо се търкалят хора и стенат.

Личеше обаче, че щом престанат да пълзят в снега и да се вайкат, ще измъкнат мечовете си от ножниците и ще обърнат сериозно внимание на разни части от тялото му.

Той се изправи със съвсем мъничко олюляване. Не виждаше накъде би могъл да избяга. Навсякъде все същата обширна снежна пустош, заобиколена от планини.

Войниците очевидно се опомняха. Ринсуинд въздъхна. Само преди часове седеше на топлия бряг, а няколко млади жени се канеха да му предложат картофи. Ето го сега наред някаква брулена от вятъра равнина, а едрите мъжаги се канеха да му предложат само брутално насилие.

Видя, че изпод подметките му излиза пара.

Тогава някой му подвижна:

- Ей, ти не си ли... А бе, не си ли... Как ти беше името? Ринсуинд, нали?

Обърна се.

И се озова пред един извънредно стар мъж. Въпреки хапещия вятър чудакаът носеше само кожена набедрена превръзка и толкова дълга невчесана брада, та и превръзката като че не беше нужна, поне от гледна точка на приличието. Краката му синееха от студа, а носът червенееше от вятъра. На едното му око се кипреше черна превръзка, но много по-забележителни бяха зъбите му. Те искряха.

- Не стой там втрещен като някой селски идиот, бе! Я свали тия проклетии от мен!

На китките и глезените му тежаха пранги, от които се простираше верига до групичка мъже с подобно облекло. Те се притискаха един в друг и се взираха ужасено в Ринсуинд.

- Хе-хе! - изкиска се старецът. - Мислят те за някакъв си демон. Аз пък като видя магьосник, веднага го познавам. Ей онуй копеле държи ключовете. Върви да го сритаеш в ребрата.

Ринсуинд пристъпи колебливо към проснатия в снега страж и протегна полека ръка към колана му.

- А тъй - одобри старецът, - сега ми ги метни. И се дръпни малко.

- Защо?

- Нали не щеш да си целият оплискан в кървища?

- Но ти си сам и с голи ръце, а те са петима и имат мечове!

- Знам - потвърди старецът, както увиваше много делово веригата около единия си юмрук. - Не е честно, прав си, ама няма да ги чакам тук цял ден да се сберат повечко.

Ухили се.

Скъпоценни камъни заблещукаха в светлината на утрото. Всеки зъб в устата на странния мъж беше диамант. А Ринсуинд познаваше само един човек, който имаше наглостта да си сложи тролски зъби на челюстите.

- Ти? Тук? Коен Варварина?!

- Шът, бе! Не ща да ме знаят кой съм. Сега се дръпни. - Зъбите засияха срещу стражите, които вече заемаха вертикално положение. - Хайде бе, момченца! Нали сте петима? Пък аз съм един изкуфял дъртак. Мрън, мрън, как ме наболяват костите и такива ми ти глупотевини...

На стражите им правеше чест, че се колебаят. Ако се съдеше по лицата им обаче, възпираше ги не позорът в нападението на петима едри грубияни с дълги мечове срещу крехък старец. Може би съзряха нещо необичайно у същия този крехък старец, който се хилеше толкова жизнерадостно преди неизбежния си скорошен и печален край.

- Е, какво чакате още? - подразни ги той.

Стражите се побутваха помежду си, никой не смееше да направи първата крачка. Коен тръгна към тях и разпери ръце с досада.

- Защо бе, момчета? Направо ме карате да се червя от срам. Тъй ли трябва да нападате, а? Само се бутате като ергени пред хубава мома. Слушайте и запомнете - като ще нападате някого, най-важна е изненадата... - Десет секунди по-късно той се обърна към Ринсуинд. - Ей, господин магьоснико, можеш да си отвориш очите.

Един страж висеше с главата надолу в клоните на близко дърво, от втори се виждаха само чифт крака, щръкнали над дълбока пряспа, двама се бяха свлекли до голяма скала, а последният... ами и той беше някъде тук.

Коен замислено си облиза китката.

- Последният май щеше да ме докопа. Секундичка не му стигна. Остарявам, да знайш.

- Но защо си т... - Втора вълна от любопитство удави първата. - На колко години си все пак?

- Още ли сме във Века на Плодния прилеп?

- Да.

- Сега, значи.... Де да знам. Деветдесетака съм го чукал, по туй спор няма. Дали станаха деветдесет и пет?

Коен измъкна връзката ключове от снега и закри нехайно към уплашената групичка. Махна прангите на един стъписан затворник и му връчи ключовете.

- Ей, сган нещастна - обърна се към тях добродушно, - я се разкарайте по-бързичко оттука. И гледайте да не ви хващат повече. - Върна се при Ринсуинд.

- Теб пък какво те води в тая дупка?

- Как да ти кажа...

- М-да, интересно - приключи темата Коен. - Ама няма да си дърдорим цял ден, работа имам. Идваш или не?

- Какво?

- Както щеш.

Коен овърза веригата около кръста си в метално подобие на пояс и затыкна в нея два меча.

- Между другото - подхвърли на Ринсуинд през рамо, - ти какво направи с Гръмовното куче?

- Кое куче?

- А бе, все едно.

Ринсуинд забърза след отдалечаващата се фигура. Не защото се чувстваше в безопасност около Коен Варварина. Никой не беше в безопасност около Коен. Нещо се беше извъртяло съвсем накриво със стареенето при него. Коен открай време си оставаше варварин-герой, защото геройствата бяха единственото, което умееше да върши. А с годините сякаш ставаше само по-корав като дъбовете.

Поне беше познат и това утешаваше донякъде. Просто не му беше тук мястото.

- Няма бъдеще из ония, нашите земи - обясни Коен, докато газеха в преспите. - Огради и ферми, огради и ферми... Навсякъде! Напоследък като утрепеш дракон, хората почват да се жалват! И знаеш ли какво стана накрая, а?

- Не. Какво стана?

- Дойдоха при мене едни хорица и ми изтърсиха в лицето, че моите зъби били оскърбление за троловете, моля ти се!

- Е, нали все пак са от...

- Аз пък им рекох, че троловете никога не са се оплаквали пред мен.

- Ъ-ъ, а ти някога давал ли си им възмож...

- И знаеш ли още какво им рекох? "От днеска нататък като видя нейде из планините трол с огърлица от човешки черепи, ще му пожелае сполука да си набави още." Лига за защита на силиконовия разум, представяш ли си?! Що не ме цункат отзад! И навсякъде същата гадост. Затуй реших да си опитам късмета от другата страна на ледената шапка.

- А минаването през Центъра на Диска не крие ли прекалено страшни опасности? - учуди се Ринсуинд.

- Вече не - озъби се дружелюбно Коен. - Още ли имаш онуй сандъч с крачетата?

- Ту го имам, ту го нямам. Навърта се около мен.

Коен се закиска.

- Ей, ще му смъкна проклетия капак някой ден, помни ми думата! Я, коне.

Бяха пет, чакаха унило в малка падина.

Ринсуинд се обърна да види какво правят освободените затворници. Щураха се безцелно.

- И петте коня ли ще вземем? - попита със съмнение.

- Че как иначе? Може да ни потрябват.

- Но... един за мен, един за теб... А останалите за какво са ни?

- За обяд, вечеря и закуска, да речем.

- Само че не е ли малко... несправедливо? Онези хора ми изглеждат доста... хм, объркани.

Коен се подсмихна с пренебрежението на човек, който никога не е бил затворник, ако ще да са го сковавали във вериги.

- Освободих ги. За пръв път в живота си са свободни. Трябва доста да са стъписани. Сега чакат някой да им каже какво да правят.

- Ъ-ъ...

- Щеш ли да им заповядам да пукнат от глад, а?

- Ъ-ъ...

- Добре де! Ей, сган! Строй се тука, бързо, при мен, але хоп!

Малката тълпа притича при Коен и застана в очакване зад коня му.

- Да ти кажа правичката, хич не сбърках, че се довлякох тука. Това си е направо страна на неограничените възможности - подхвана престарелият герой, подкарвайки животното в тръс. - Да знаеш, забранено им е да носят мечове. Само благородниците, армията и императорската стража ги имат. Можеш ли да повярваш, а? Ама кълна се във всички богове, че е истина. Мечовете са извън закона, значи ги носят онези, дето са скарани със закона. Пък туй - добави Коен и освети пейзажа с ярката си усмивка - много ми допада.

- Но нали... - позапъна се Ринсуинд - нали разбираш... заварих те окован...

- А, добре стори, че ми напомни. Тъй, тъй. Ще намерим останалите момчета, после ще разбере кой е виновен и ще си поприказвам малко с него.

Тонът му подсказваше недвусмислено, че другите участници в разговора ще издават само звуци, означаващи на разни езици "Исключително удоволствие!" или "Твоята жена е голям хипопотам".

- Момчета ли?

- Няма бъдеще за единаци във варварството - обясни Коен. - Събрах си... А бе, ще видиш.

Ринсуинд се обърна да погледне следващата ги групичка, после снега, накрая пак Коен.

- Ъ-ъ... Знаеш ли накъде е Хунхун?

- Как да не знам. Градът на шефовете. Натам сме се запътили, ама има една дреболия. Сега е обсаден.

- Обсаден ли? Тоест... Големи армии отвън, а хората вътре ядат плъхове и тям подобни?

- Правилно. Да не забравиш обаче, че сме на Уравновесяващия континент. Обсадата е много учтива. Е, аз си я наричам обсада... Дъртият император скоро ще пукне, затуй големите родове чакат да се сдърпат за плячката. Тъй става по тия краища. Имат пет силни банди и се дебнат, никой не ще пръв да удари. Тука мозъкът ти трябва да подскача заднешком като рак, та да ти светне в главата какво става.

- Коен...

- Казвай де, момче.

- А какво става, по дяволите?

Лорд Хонг наблюдаваше чайната церемония. Точеше се три часа, но човек не биваше да прибързва.

Освен това играеше шах срещу самия себе си. Само така си осигуряваше противник от своята класа, но в момента положението на дъската се оплиташе, защото и двете страни предпочитаха сходни и несъмнено блестящи отбранителни стратегии.

Понякога му се искаше да има враг, който да му е равен по хитроумие. Е, понеже Лорд Хонг беше особено хитроумен, всъщност му се искаше неговият враг да е почти толкова хитроумен - може да бъде озарен от случайни проблясъци на стратегически гений, но и да страда от гибелен недостатък на ума. Уви, хората бяха твърде тъпи. Рядко се случваше някой да мисли поне десетина хода напред в играта.

За императорския двор на Хунхун убийствата бяха като храната и водата. Може да се каже, че и най-често се осъществяваха чрез храната и водата. Тази игра всички я разбираха и участваха в нея. Разбира се, смяташе се за проява на лош вкус да убиеш самия Император. Правилният ход беше да го поставиш в такова положение, че да го контролираш. Но на подобно равнище ходовете ставаха особено опасни. Колкото и родовите предводители да бяха увлечени в междуособиците си, можеше да се разчита на тях, че непременно ще се съюзят срещу оногова, който напире да се издигне прекалено над останалите. А пък Лорд Хонг се издигаше като бухнало тесто. Постигна го лесно - внуши на всички конкуренти, че макар всеки от тях да е очевидният кандидат за императорския трон, ще е най-добре да се примирят, ако Лорд Хонг го заеме, иначе...

Забавляваше го мисълта за тяхната увереност, че и самият той заговорничи за трона...

Вдигна глава и улови погледа на младата жена, която шеташе съсредоточено около масичката за чай. Тя се изчерви и обърна лице на другата страна. Вратата се плъзна встрани. Един от хората му припълзля на колене вътре.

- Какво има?

- А-а... О, господарю...

Лорд Хонг въздъхна. Рядко някой започваше така съобщението си, ако носеше добра новина.

- Хайде, казвай.

- О, господарю, появи се онзи, когото назовават Най-големия магьосник. Високо в планините. Яхнал дракона на вятъра. Поне така твърдят - припряно

добави вестоносецът, защото знаеше мнението на господаря си за суеверията.

- Ясно. Но?... Долавям, че има някакво "но".

- Ъ-ъм... Липсва едно от Гръмовните кучета. От новата партия... Която заповядахте да изпробваме... Ние не... Тоест... Смятаме, че капитан Три Високи Дървета се е натъкнал на засада или... сведенията са неясни... Нашият, хм, осведомител се кълне, че Най-големият магьосник го запратил някъде с магия...

Вестоносецът склони глава почти до пода.

А Лорд Хонг само въздъхна още веднъж. Магия... На нея отдавна се гледаше с лошо око в Империята, освен за най-дребни всекидневни нужди. Беше толкова нецивилизована. Даваше мощ в ръцете на хора, които дори за да си спасят живота, не биха могли да напишат достоен за внимание стих.

Лорд Хонг вярваше несравнимо по-силно в съвпаденията, отколкото в магията.

- Твърде досадно - отбеляза той.

Изправи се и взе меча си от специалната стойка. Оръжието имаше дълго и леко извито острие, бе изковано от най-изкусния майстор в Империята... тоест от Лорд Хонг. Преди да се захване с този труден занаят, той бе слушал от познавачи, че са необходими поне двадесет години, за да го овладееш. Затова напругна силите си малко повече от обичайното. И го овладя за три седмици. Хората никога не се съсредоточаваха, затова понасяха толкова несгоди в живота...

Вестоносецът се просна по корем на пода.

- Отговорният за това офицер езекутиран ли е вече? - осведоми се спокойно Лорд Хонг.

Мъжът пред... тоест под него май се опитваше да се слее с дъските на пода.

- Да! - изписука той тъничко.

Лорд Хонг замахна. Меко шумолене като от падащо парче коприна, после трополене като от паднал и претърколил се кокосов орех, съпроводено с тихото дрънчане на порцелан.

Вестоносецът отвори очи. Вниманието му бе насочено само към собствената му шия от страх, че помръдне ли, изведнъж ще стане доста по-нисък. Мълвата носеше страшни истории за мечовете на господаря.

- Какво чакаш, ставай! - недоволно заповяда Лорд Хонг.

Грижливо изтри острието и остави меча на мястото му. После протегна ръка и извади малко черно шишенце от халата на младата жена.

Щом махна тапата и го наклони, стекоха се няколко капки, които изсъскаха на пода.

- Виж ти - отбеляза Лорд Хонг. - Чудя се защо тези хора упорстват. - Озърна се към вестоносеца. - Лорд Танг или Лорд Максуйни вероятно са откраднали Гръмовното куче с единствената цел да ме ядосат. Магьосникът избягал ли е?

- Така изглежда, господарю.

- Доволен съм. Постарай се винаги да е на косъм от бедата. Прати друго момиче да се занимава с чая. И да има глава на раменете си!

Коен беше приятен спътник, ако не му даваш поводи да те убие - например не разполагаш с прекалено богатство или не му пречиш да стигне до мястото, накъдето се е устремил. Ринсуинд вече го бе срещал няколко пъти, най-често докато бягаше от нещо друго.

Коен не си губеше времето да задава въпроси. Хората ту се появяваха, ту изчезваха от живота му. След петгодишна раздяла само промърморваше: "А, пак ли ти, бе?", но никога не добавяше: "Как си?" Нали виждаше с очите си, че си прав и здрав, другото не го засягаше.

Отвъд планините беше по-топличко. За голямо облекчение на Ринсуинд не се наложи да похапнат някой от резервните коне, защото някакъв сродник на леопардите скочи глупаво върху Коен с намерението да го изкорми.

Месото на хищника обаче имаше твърде силен дъх.

Е, Ринсуинд бе ял и конско. Премеждията през изминалите години го бяха принуждавали да преглъща едва ли не всичко, което не беше способно да скочи от вилицата му и да избяга. Но в момента се чувстваше достатъчно разстроен и без да смисля парчетата от същество на име, да речем, Дорчо.

- Как те хванаха? - попита, когато потеглиха отново.

- Бях зает с друго.

- Коен Варварина твърде зает, за да се сбие?!

- Не щях да плаша младата дама. Слязох до селото да чуя какво става и от приказка на приказка... И докато се усетя, накачулиха ме сума ти войници, все едно стовариха върху ми могила от евтина броня. Не мога да се бия свястно с оковани отзад ръце. Много гадно копеле ги командваше, няма да го забравя аз! Събраха ни половин дузина, накараха ни да бутаме и дърпаме Гръмовното куче чак до планината, после ни вързаха с вериги за едно дърво, подпалиха фитила и се скриха настрани. Ама ти дохвърча и го накара да изчезне.

- Не го накарах аз да изчезне. Поне не пряко.

Коен се наведе на седлото, за да подшушне доверително на Ринсуинд:

- Знам аз за какво служи онуй чудо.

Изглеждаше много доволен от себе си.

- За какво?

- Беше някакъв фойерверк. Тука много си падат по фойерверки. Гонят с тях злите духове. А зли духове наоколо - с лопата да ги ринеш. Заради кланетата е, да знаеш.

- Кланета ли?...

Ринсуинд смяташе открай време Ахатовата империя за много мирна страна. Тук имаше цивилизация. Тук изобретяваха разни неща. Дори той изигра немалка роля за разпространяването на някои техни постижения в Анкх-Морпорк. Приятни невинни изделия като часовници, задвижвани от демончета, или пък кутии, в които духчета рисуваха снимки.

"Нали тук уж трябваше да е скучно?"

- Ами да, кланета - невъзмутимо потвърди Коен. - Представи си, че поданиците позакъснеят малко с данъците. Избираш си някое градче, където хората се ежат, избиваш ги всичките, подпалваш къщите, срутваш стените и после разораваш пепелищата. Така се отървяваш от главоболия, а пък жителите на другите градове изведнъж стават едни любезни и послушни. В хазната започват да се стичат данъци като придошла река. Улеснява се управлението на държавата, доколкото разбирам. Като почнат пак да ти създават главоболия, само ги питаш: "Помните ли Нангнан?" А те се чудят: "Че къде е този Нангнан?" И ти им отвърщаш: "Точно за туй ви намеквам."

- Как е възможно! Ако в нашите земи някой се опита да го направи...

- Да, ама тука си имат древни обичаи. Хорицата си мислят, че така трябва да вървят нещата в държавата. Правят каквото им казват. Все едно са роби. - Коен се озъби. - Не че имам нещо против робите. И аз съм поробвал тогова-оногова. Но където има роби, какво друго виждаш?

Ринсуинд се замисли.

- Камшици? - предположи той неуверено.

- Позна от първия път. Камшици. Има нещо честно, като събереш накуп робите и камшиците. Тука обаче няма да видиш камшици. По-лошо е.

- Защо? - вече малко подплашено попита Ринсуинд.

- Ще разбереш.

Ринсуинд неволно се обърна да изгледа другите бивши затворници, които все така се влачеха подире им и ги гледаха със страхопочитание. Бе им дал мръвки от леопарда. Отначало се вторачиха в месото, сякаш е отрова, после го изгълтаха, като че е много вкусно.

- Още вървят след нас.

- Ами да, нали им даде месо - засмя се Коен и започна да си свива цигарка. - Не биваше. Трябваше да им оставиш мустаците и ноктите, та да видиш какви чудесии знаят да готвят. Знаеш ли коя е най-скъпата гозба по крайбрежието?

- Не знам.

- Супа от свински уши. Това какво ти подсказва за страната, а?

Ринсуинд вдигна рамене.

- Че хората са много пестеливи?

- Не, че някой мръсник вече е излапал свинята. - Старецът се обърна на седлото. Групичката се смръзна. - А бе, нали ви казах, че сте свободни. Не стоплихте ли вече?

Най-смелият се обади:

- Стоплихме, о, господарю.

- Не съм ви никакъв господар. Свободни сте. Вървете където си щете, ама ако ще се мъкнете с мен, ще взема да ви изтрепя. Сега да се махате, чухте ли?

Мъжете се спогледаха тревожно, обърнаха се като един и се втурнаха заедно по друга пътека.

- Като гледам, ще се върнат направо в селото - изсумтя Коен и завъртя очи. - Нали ти казвам, по-лошо е от камшиците. - Размаха жилестата си ръка към околността. - Адски смахната страна, да знаеш. Чувал ли си, че има стена около цялата Империя?

- Ами... нали трябвало да възпира варварските нашествия...

- Да бе, да бе! Представи си ги само варварите. "Ау, олеле, ама тая стена е цели двама стъпки висока! Горкичките ние, сега ще се връщаме с празни ръце хиляда мили по тая проклета степ, вместо да проверим не стават ли обсадни стълби от ей оная борова гора." Не позна, момчето ми. Стената е да държи народеца вътре. А пък правилата... За всяка дреболия си има правило! Никой не се отбива в кенефа без парче хартия в ръка.

- Ами и аз, между другото...

- А на хартиятата пише, че им е разрешено да се облекчат. Без хартийка не можеш да излезеш от селото си. Не можеш и да се ожениш без... А, стигнахме до моето скривалище.

Ринсуинд се огледа. Обрулени храстчета, няколко камъка и отвесни скали.

- Нищо не виждам.

- По туй се познава, че аз съм си направил скривалище тука.

Изкуството на войната беше основа на дипломатията в Империята.

Очевидно беше за всички, че война трябва да има. Тя беше крайъгълният

камък в процеса на управление. Така Империята се сдобиваше със своите предводители. Системата от състезателни изпити ѝ осигуряваше бюрократите и служителите. Същата роля имаха сблъсъците за предводителите. Вярно, войната все пак се отличаваше по нещо - ако се провалиш, най-вероятно не би могъл да си опиташ пак късмета на следващата година.

Трябваше обаче да има и правила. Иначе всичко се превръщаше във варварска суматоха.

Затова още преди векове бе разработено Изкуството на войната. Представляваше сборник с правила. Някои от тях бяха съвсем конкретни: никакви сражения в Забранения град, императорската особа е неприкосновена. Други очертаваха по-обобщено пределите, в които се побира доброто и цивилизовано водене на война. Имаше правила за позициите на войските, за тактиката, за налагането на дисциплина, за организацията на снабдяването. Изкуството предлагаше най-подходящото решение във всяка мислима ситуация. А това означаваше, че войната в Империята стана много по-смислено занимание. Обикновено се състоеше от кратки бурни периоди, разделени с дълги почивки, през които хората ровеха озадачено в указателя на книгата.

Никой не помнеше името на автора, но не забравяха основния принцип: "Опознай врага си и себе си."

Лорд Хонг вярваше, че е опознал себе си много добре, и рядко се затрудняваше в опознаването на враговете си. Затова се старееше те да са живи и здрави.

Например предводителите на родовете Сунг, фанг, Танг и Максуйни. Той ги ценеше преди всичко заради техните задоволителни достойнства. Имаха задоволително стратегическо мислене, тоест бяха запаметили наизуст Петте канона и Деветте правила в Изкуството на войната. Пишеха задоволителна поезия и бяха задоволително лукави да смазват заговорите, назряващи в собствените им родове. Понякога пращаха убийци при Лорд Хонг, които се оказваха дотолкова задоволително сръчни, че да поддържат любопитството, бдителността и доброто му настроение.

Дори се възхищаваше на задоволителното им коварство. Никой не би могъл да не прозре, че Лорд Хонг е следващият Император, но въпреки всичко те приемаха предизвикателството да оспорват правото му на трона. Поне официално. Всъщност всеки от тях бе обещал на четири очи подкрепата си за Лорд Хонг, защото задоволителната схватливост подсказваше какво би се случило в противен случай. Естествено трябваше да се сражават, за да спазят обичая. Но в сърцето на Лорд Хонг винаги имаше едно топло кътче за всеки, който беше готов да предаде рода си заради собствената си изгода.

Опознай врага си... И Лорд Хонг бе решил да си намери достоен враг. Затова се погрижи да получава книги и новини от Анкх-Морпорк. Имаше си начини. Имаше си и шпиони. Засега Анкх-Морпорк не подозираше нищо, а точно това е най-подходящият враг, нали?

Отначало той се изуми, после го обзе любопитство, накрая беше очарован от онова, което научи...

"Трябвало е да се родя там" - мислеше си, докато наблюдаваше останалите членове на Светлейшия съвет. Какво не би дал за една партия шах с Лорд Ветинари. Не се съмняваше, че противникът ще се взира пресметливо в дъската поне три часа, преди да направи първия си ход.

Лорд Хонг се обърна към евнуха, който водеше протокола.

- Можем ли вече да продължим?

Онзи облиза нервно края на четката си.

- Почти привърших, господарю.

Лорд Хонг въздъхна.

Проклетата калиграфия! Крайно време беше да настъпят някои промени! Писменост, състояща се от цели седем хиляди знака, затова увековечаването на стих от тринадесет срички за бялото пони, потропващо сред дивите хиацинти, отнемаше цял ден. Признаваше, че е много красиво и изящно, а и никой не можеше да го надмине в краснописа. Анкх-Морпорк обаче се оправяше някак само с двадесет и шест безизразни, грозни и груби букви, подходящи единствено за селяндури и занаятчии... и създаваше поеми и драми, които нажежаваха до бяло душата. Освен това с тези букви писането на скапания протокол от петминутно съвещание нямаше до продължи до вечерта.

- Докъде стигна все пак? Евнухът се прокашля възпитано.

- "Как меко шумят венчелистчетата на кайси..."

- Да, да, ясно! Моля те този път да пропуснем поетичното оформление.

- Ами... Значи стигнах до: "Протоколът от съвещанието е надлежно подписан."

- Това ли е всичко?

- Ами... Вижте, трябва да довърша рисунката на цветчетата около...

- Настоявам съвещанието да свърши, преди да е мръкнало. Върви си.

Евнухът огледа умолително останалите предводители, събра си свитъците и четките, после се изнесе със ситни стъпки.

Лорд Хонг кимна поред на другите. Най-приятелски погледна Лорд Танг. Макар това да беше озадачаваща и бъдеща оживен интерес мисъл, изглежда все пак Лорд Танг беше човек на честта. Е, доста посмачкана и дресирана чест, но определено се спотайваше някъде из душата му. Налагаше се да реши и този проблем.

- И без това, достойни господа, най-добре е да поговорим насаме за затрудненията с бунтовниците. До мен достигнаха тревожни сведения за техните дела.

Лорд Максуйни кимна.

- Погрижих се тридесет бунтовници да бъдат екзекутирани в Сум Дим. Като нагледен пример за останалите.

"Нагледен пример единствено за празноглавието ти" - подсмива се Лорд Хонг. Доколкото му беше известно - а нямаше по-добре осведомен човек по въпроса в Империята, - в Сум Дим не бе имало дори помен от Червената армия. Затова пък вече имаше, почти сигурно. Колко лесно ставаше всичко...

И другите предводители произнесоха кратки, но горди слова за усилията си да превърнат едва забележимите размирици в кръвопролитна революция, макар и да не гледаха на перспективата точно по този начин.

Под показното перчене обаче личеше безпокойството на овчарски кучета, които ненадейно са зърнали свят, в който овците отказват да се плашат.

Лорд Хонг ценеше и безпокойството им. Имаше намерение да се възползва докрай от него. Усмивката не слизаше от устните му. Накрая заяви:

- Достойни господа, въпреки най-похвалните мерки, взети от вас, положението остава тревожно. Получих сведения и че един от най-старшите магьосници на Анкх-Морпорк е пристигнал, за да подпомага бунтовниците тук, в Хунхун. В ход е изпълнението на заговор за всяване на хаос в идеално уредения поднебесен свят и за убийството на Императора, дано живее десет хиляди години. Естествено е да предположа, че чуждестранните дяволи стоят зад всичко това.

- Аз нищичко не знам! - отсече Лорд Танг.

- Скъпи ми Лорд Танг, дори не ми е минавало през ума.

- Искях да кажа...

- Вашата преданост към Императора изобщо не подлежи на съмнение - продължи Лорд Хонг с глас като нож, минаващ през топло масло. - Наистина вече е почти сигурно, че някой много високопоставен подпомага тези хора, но нищо не насочва подозренията към вас.

- Не би и могло да се случи!

- Разбира се.

Лордовете Танг и Максуйни се поотместиха едва забележимо от Лорд Фанг, който пък поклати глава и изръмжа:

- Как допуснахме това? Вярно, понякога хора - заблудени окаяници - дръзваха да отидат отвъд Стената. Но да позволим на един от тях и да се завърне...

- Опасявам се, че тогавашният велик везир е бил човек на променливите настроения - подсказа Лорд Хонг. - Сметнал, че донесените сведения може да се окажат интересни.

- Сведения ли? - прихна Лорд фанг. - Онзи град - Ах-Мор-Пак, е долна мерзост! Свърталище на анархията! Както научаваме, там няма никакви благородници, заслужаващи това название, а обществото прилича на разровен с пръчка мравуняк! За всички ни ще е най-добре, достойни господа, ако махнем това петно от лика на света!

- Вашите убийствено точни забележки няма да бъдат пренебрегнати - увери го Лорд Хонг, а мислено се търкаляше по пода от смях. - За всеки случай ще заповядам още стражи да бъдат разположени около покоите на Императора. Както и да са започнали размириците, ще се погрижим да свършат дотук.

Наблюдаваше ги как го наблюдават. "Мислят си, че искам да властвам над Империята. Затова всички - с изключение на Лорд Фанг, който очевидно ще се окаже накрая съмишленик на бунтовниците - се мъчат да измислят как да обърнат всичко в своя изгода..."

Кимна им за последен път и се прибра.

Всеизвестно беше, че призраците и дяволите, обитаващи мрачната пустош отвъд Стената, нямат понятие от култура и дори не са чували за писменост. Затова притежаването на книга от онези земи - поначало несъществуващ предмет - се наказваше със смърт. И с конфискация.

Лорд Хонг бе събрал внушителна библиотека. Дори и карти.

И още нещо. Държеше една кутийка винаги заключена, там - в стаята с огледало в цял ръст...

Не сега. Ще има време и за това.

Анкх-Морпорк! И името звучеше богато.

Само още година! Страшната напасть на бунта ще даде в ръцете му власт, каквато не е сънувал дори най-обезумелият Император. А после ще е немислимо да не се построи флот, за да бъде стоварено възмездие върху чуждестранните дяволи. Благодаря ви, Лорд Хонг. Вашите убийствено точни забележки няма да бъдат пренебрегнати.

Сякаш имаше някакво значение кой седи на трона! Империята беше само дребна допълнителна премия, можеше да си я вземе и после, в крачка. Ах, да има Анкх-Морпорк с работливите му джуджета, с познанията на жителите му за разните машинарии. Я ги виж Гръмовните кучета. Половината се пръскат на парчета с първия изстрел. А пък колко неточни бяха... Иначе по принцип бяха изработени правилно, но...

В пристъп на озарение Лорд Хонг бе погледнал на проблема с очите на хората от Анкх-Морпорк. Осъзна, че може би, все пак, най-вероятно е по-подходящо да възложи работата на селянин, който разбира от метали и взривни

смеси, а не на чиновник, който си е взел изпита, изравяйки от сборниците най-чудесната поема за стоманата. Жителите на Анкх-Морпорк умееха да вършат нещата.

Как му се искаше да мине по Широкия булевард като собственик, да хапне от деликатесите на прочутия господин Диблър. Как мечтаеше за партия шах с Лорд Ветинари. Е, заради това би се наложило да му остави поне една ръка, за да мести фигурите.

Вече се тресеше от възбуда. Не после, а сега! Пръстите му посегнаха сами към тайното ключе на верижката под дрехите.

Не можеше да се нарече пътека. Дори заек би я подминал, без да погледне страхливо. Човек би се заклел, че скалата е плътна, докато не застане точно срещу процепа.

Но и като го видиш, не вярваш да си струва усилията. Водеше към дълга падина с няколко естествени пещери, малко трева на туфи и едно изворче.

Оказа се, че води и към бандата на Коен. Само че той наричаше хората си "орда". Всички седяха на слънце и се оплакваха, че времето вече не е достатъчно топло както преди години.

- Ей, момчета, върнах се - подвикна Коен.

- Че ти ходил ли си някъде?

- Кво? Кво каза?

- Каза, че СЕ ВЪРНА!

- Кой повърна?

Коен се обърна със сияйна усмивка към Ринсуинд.

- Аз ги събрах и ги доведох тука. Няма бъдеще в самотните подвизи.

- А-а... - проточи Ринсуинд, докато оглеждаше изпитателно сценката пред себе си, - някой сред тях дали е под осемдесет години?

- Момко Уили, я стани! - рече Коен.

Надигна се един наглед много обезводнен мъж, не чак толкова сбръчкан като останалите. Носеше ботуши с извънредно дебели подметки.

- Така ходилата ми опират в земята - обясни, щом забеляза втренчения поглед на Ринсуинд.

- Не... не я ли докосват... ако си с обикновени обувки?

- Не става. Ортопедичен проблем, нали разбираш. Как да ти кажа... А бе, при мнозина единият крак е по-къс от другия. Смешна работа, ама при мен...

- Няма нужда да продължаваш - прекъсна го Ринсуинд. - Понякога имам забележителни прозрения... И двата ти крака са по-къси от другия, нали?

- Вярно, бе. Забележително прав си. Личи си магьосникът - похвали го Момъка Уили. - Познаваш ги нещата.

С безумно весела усмивка Ринсуинд се съсредоточи върху следващия член на ордата. Лесно се досети, че е човек, но само защото една маймуна едва ли би се возила в инвалидна количка, и то нахлупила шлем с рога на главата си. Съществуващото разкриви лице насреща му.

- Това е...

- Кво? Кво?

- ...Бесния Хамиш - довърши Коен.

- Кво? Кой?

- Обзалагам се, че инвалидната количка направо смразява враговете - подхвърли Ринсуинд. - Особено с тези остриета, стърчащи от главините.

- Адска мъка беше да я прехвърлим през стената - призна главатарят. -

Но ще се шашнеш, като го видиш как сменя скоростта и посоката.

- Кво?

- А този е Простака Тръкъл.

- Разкарай се, магьоснико.

Коен се усмихна бащински.

- Навремето го смятаха за един от най-гадните разбойници.

Ринсуинд примига.

- А... Може ли да си поприказваме само двамата?

Дръпна настрани престарелия варварин.

- Не искам да всявам раздори, но не ти ли минава през ума все пак, че твоите хора са, как да се изразя... с изтекъл срок на годност? Малко старички, по-направо казано.

- Кво? Кво каза?

- Каза, че сме СТАРИЧКИ.

- Кво?

- Ама ти не виждаш ли? - учуди се Коен. - В тях са събрани почти пет столетия опит във варварството и геройството.

- О, пет столетия боен опит се отразяват добре на една дружина - съгласи се Ринсуинд. - Дори чудесно. Стига да не са събрани в толкова малко хора. Какво очакваш от тях? Да повалят противниците, като падат върху тях ли?

- Съвсем наред са си - натърти Коен и показа крехък мъж, впил поглед в голямо трупче от тиково дърво. - Глей го само Калев Мзкормвача! Над четиристотин души е изтребил с голи ръце. Вече е на осемдесет и пет, ама само малко е прашасал, дето се вика, иначе си е цяло чудо.

- А що за занимание си е намерил?

- Виж какво, тука хората много ги бива в ръкопашния бой. Страхотно си падат по тия схватки, щото повечето нямат право да носят оръжия. И Калев веднага се нагласи според местните обичаи. Да знаеш само какво я чака тая талпа... Един крясък, да ти се съсипи кръвта във вените, и...

- Коен, те всичките са престарели.

- Те са каймакът!

- Не, те са киснатото сирене - въздъхна Ринсуинд. - Защо си ги довялякъл чак дотук?

- Ще ми помагат да отмъкнем нещичко.

- Скъпоценности или друго?

- А бе, нещо - изведнъж стана потаен варваринът. - В Хунхун е скрито.

- Сериозно? Брей! Предполагам, че населението е многобройно, нали?

- Към половин милион.

- И е неоспорим факт, че стражите изобилстват?

- Чух да разправят, че били към четирийсет хиляди. Ако броиш и всички армии, стават три четвърти милион.

- Каквото очаквах - поклати глава Ринсуинд

- И с тази шепа старци...

- Сребърната орда - гордо го поправи главатарят.

- Моля?!

- Тъй се наричаме. В тоя занаят не може без име. Ние сме Сребърната орда.

Ринсуинд погледна през рамо. Неколцина от ордата бяха задрямали.

- Сребърната орда, значи. Правилно. Подхожда поне на цвета на косата им... които я имат, де. И с тази... Сребърна орда ще нахлуеш в града, ще избиеш стражата и ще отмъкнеш съкровището, а?

Коен кимна.

- Горедолу позна. Е, няма да трепем всичките стражи...

- Нима?

- Много ще се забавим.

- Разбира се, освен това ще искаш да си оставиш малко забавления и за другия ден.

- Не, бе, те ще са твърде заети с революцията и другите шуротии.

- И революция, а? Да му се не види...

- Хората казват, че имало знамения. Няма да сбъркаш, ако останеш с нас - добави новоизлюпеният Чингис Коен. - Поне ще знаеш, че няма да пострадаш.

- Ей в това не съм сигурен - ухили се ужасно Ринсуинд. - Даже изобщо.

"Поне като съм сам, случват ми се обикновени страхотии."

Коен вдигна рамене и плъзна поглед по полянката, докато забеляза кльощава фигура, седнала по-настрани от останалите и увлечена в някаква книга.

- Виж го пък тоя - рече снизходително като човек, хвалещ умното си кученце. - Вечно е забол нос в тия хартии. Ей, Даскале! Я ела и покажи на тоя магьосник пътя за Хунхун. - Пак се обърна към Ринсуинд. - Даскала всичко ще ти съдъвче набързо, щото знае всичко. Оставям ви да си бърбите. Аз пък имам малко приказка с Дъртия Винсент. Не че му има нещо - добави наежено, - ама паметта му върти номера. По пътя насам имахме неприятности, да знаеш. Все му разправам: "Жените ги насилваш, пък къщите ги палиш."

- Жени ли? - задави се Ринсуинд. - На неговите години не е много веро...

- Само на осемдесет и седем е - отсече Коен. - И не е хубаво да разваляш сънищата найаве на един старец, чу ли?

Даскала се оказа върлинест мъж с дружелюбно, но разсеяно изражение и с пухкава корона от бяла коса. Погледнат отгоре, сигурно приличаше на глухарче. И не изглеждаше кръвожаден вагабонтин, макар да носеше възширочка за телосложението му ризница, също и огромна ножница на гърба, пълна обаче със свитъци и четки. А на ризницата си бе пришил кожен нагръден джоб за трите разноцветни перодръжки.

- Приятно ми е, Роналд Сейвлой - представи се и стисна ръката на Ринсуинд. - Тези господа разчитат може би прекалено на моята осведоменост. Да видим сега... Искате да стигнете до Хунхун ли?

Ринсуинд тъкмо за това размишляваше усилено

- Е, искам поне да знам кой път ще ме отведе дотам - каза предпазливо.

- Да, разбирам. През този сезон на ваше място бих се насочил към залязващото слънце, докато сляза от планините в алувиалната равнина, където ще забележите дръмлини и някои чудесни образци на ератични скали. Разстоянието е около десет мили.

Ринсуинд го зяпаше. Доста по-уместно би било да чуе от устата на разбойник указания от рода на "Пердашиш направо до опожарения град, после свиваш вдясно и вървиш все покрай ония, дето са обесени за ушите."

- Тези дръмлини... не са ли опасни?

- О, става дума само за един вид постгласиални възвишения - успокои го господин Сейвлой.

- Ами онези ератични скали? Звучи ми като нещо, което може да подскочи и да ти се стовари на главата.

- О, не, просто са каменни късове, влачени надалеч от движението на ледниците. Няма за какво да се тревожите. Местността сама по себе си не е враждебна.

Ринсуинд не му повярва. Разните местности неведнъж му бяха нанасяли болезнени удари.

- Хунхун обаче - продължи господин Сейвлой - е малко неспокойно място в момента.

- Не може да бъде - уморено сви устни Ринсуинд.

- Не е съвсем правилно да наречем ситуацията обсада. Всички очакват смъртта на Императора. Настъпват - той се усмихна - "интересни времена", както ги наричат тук.

- Мразя интересните времена.

Другите от ордата се пръснаха по работата си, дремеха или се жалваха един на друг от болки в ходилата. Отнякъде се чуваше гласът на Коен:

- Гледай бе, това е кибрит, пък онова е...

- Знаете ли, изглеждате ми твърде образован за варварин - осмели се да отбележи Ринсуинд.

- О, моля ви, не съм бил варварин цял живот. Преди бях учител. Затова ми измислиха прякор Даскала.

- И какво преподавахте?

- География. И усърдно се занимавах с изучаването на Ауриента*. Реших обаче да зарежа всичко и да си изкарвам прехраната с меч в ръка.

[* Така в Анкх-Морпорк наричат Уравновесяващия континент и съседните му острови. Означава "мястото, откъдето идва златото".]

- След като цял живот сте бил учител?!

- Е, само се наложи да сменя гледната точка, ако ме разбирате.

- Но... все пак... лишенията, ужасните рискове, всекидневните опасности за живота...

Господин Сейвлой се оживи.

- Именно, именно! И вие ли сте бил учител?

Някой кресна. Ринсуинд видя двама от ордата да се карат, почти опрели носове. Бившият учител въздъхна.

- Опитвам се да ги науча да играят шахмат. Жизненоважен е, за да проникнем в мисленето на хората от Ауриента. Опасявам се обаче, че моите съратници трудно възприемат идеята да изчакват реда си за следващия ход. А представата им за дебют е царят и пешките да се втурнат напред и да подпалят противниковата част от дъската.

- Искам да кажа... Чингис Коен... Не е ли нелепо? Да не е превъртял или шо? Тоест... да заколи половин дузина изкуфели жреци и да изчовърка скъпоценните камъни от свещените статуи - да, възможно е. Но да нападне сам четирийсет хиляди стражи - та това е сигурна смърт!

- А, няма да бъде сам - учтиво напомни господин Сейвлой.

Ринсуинд примига. У Коен очевидно имаше нещо, заради което околните се заразяваха с оптимизма му, сякаш е хрема.

- Да, да. Разбира се. Моля за извинение. Бях забравил. Значи седмина срещу четирийсет хиляди? Не ми се вярва да срещнете особени затруднения. А аз ще си тръгвам. Колкото може по-бързо.

- Имаме план. Нещо като... - Новият варварин се запъна. Очите му леко се замъглиха. - Не се ли сещате? Пчелите го правят. И осите. Май и някои видове медузи, доколкото си спомням... Как ми избяга тази дума... Все едно. Ще бъде най-голямото по рода си, убеден съм.

Ринсуинд го изгледа безизразно.

- Не видях ли тук един кон в повече?

- Чакайте да ви дам нещо - спря го бившият учител. - Вероятно ще ви помогне да разберете. В това е разковничето...

Подаде му малко снопче хартия, скрепено с конец в единия край. Ринсуинд го натика припряно в джоба си - успя да прочете само заглавието: КАКВО ПРАВИХ ПРЕЗ ВАКАНЦИЯТА.

Според Ринсуинд възможностите му за избор бяха съвсем недвусмислени. Имаше го град Хунхун - обсаден, очевидно гъмжащ от бунтовници и други опасности, имаше го и всичко останало.

Следователно беше много важно да знае къде е този град, за да не се натъкне на него случайно. Изслуша внимателно напътствията на господин Сейвлой и отпраши в обратната посока.

Все някъде може би щеше да намери отплаващ кораб. Естествено старшите магьосници биха се изненадали, като го видят да се завръща, но защо да не им каже, че е нямало никой вкъщи?

От подножията на планините се спусна в привидно безкрайна влажна равнина, из която в мъглата се виеше толкова оплетена река, че май непрекъснато се срещаше със самата себе си.

Всичко бе заето от шарените кръпки на усърдно обработвани ниви. Ринсуинд обичаше природата, стига между него и нея да има здрава градска стена. Околността обаче трудно влизаше в определението за природа. По-скоро си беше безгранично стопанство. Нарядко от земята стърчаха огромни камънаци с опасно ератичен вид.

Понякога мярваше в далечината прилежни стопани. Доколкото успяваше да различи, основното им занимание беше местенето на пръст.

Зърваше и по някой мъж до колене във водата, хванал края на връв, стигаща до халка в муцуната на бивол. Животното преживяше и от време на време си изпразваше червата. Мъжът държеше връвта, като че няма друга цел и работа в живота си.

По пътя също се срещаха хора. Почти всички бутаха ръчни колички, натоварени с изпразнения от водни биволи, а може би и с пръст. Не обръщаха внимание на Ринсуинд. Всъщност дори подчертано не го забелязваха. Подминаваха го бързешком, загледани в почвената динамика с човешко участие или във физиологичните процеси на биволите.

Ринсуинд пръв би признал, че е муден в мисленето.* Само че вече бе натрупал достатъчно опит, за да разпознае признаците. Тези хора се преструваха, че не го виждат, защото не биваше да зяпат конници.

[* Но понеже беше муден, други седемдесет и двама успяваха да заявят това преди него.]

Вероятно произхождаха от прадеди, на които е било втълпявано, че ако се вираш прекалено нахално в човек на кон, изпитваш неприятното усещане от пръчка, пернала те през ухото. И нежеланието да се взират се е превърнало в наследен условен рефлекс. А и едва ли онези, които все пак са зяпали конниците, са живели достатъчно, за да оставят потомство.

Реши да направи експеримент. Следващото возило, повлякло се край него, носеше не пръст, а хора - петима-шестима, насядали около грамадното колело в средата. Спомагателният начин за придвижване беше малко платно, опънато да лови вятъра, а основният - нечий прадядо или поне мъж на възраст да е нечий прадядо.

Коен му бе обяснил: "Тука има хорица, дето могат да бутат натоварена каруца поне трийсетина мили само с паница просена каша и отвара от кости в корема. Туй какво ти говори, а? На мен ми говори, че някой друг е излапал телето."

Ринсуинд реши да научи нещо за местните нрави, а и да поупражнява езика. От години не бе изричал думица на тази реч, само че Ридкъли бе казал истината - наистина имаше дарба за езиките. В Ахатовата империя си служеха с не много на брой основни срички, по-важни бяха интонацията, ударението и контекстът. Думата за "пълководец" би могла да прозвучи като "дългоопашат мармот", "мъжки полов орган" или "вехт курник".

- Ей, вие! - кресна Ринсуинд. - Ъ-ъ... огъване на бамбук? Израз на неодобрение? Ъ-ъ... тоест... Я спрете веднага!

Возилото заскрибуца и спря. Никой не погледна към него. Взираха се във всяка друга посока. Най-сетне старецът, бутал тромавата конструкция, се претраши да измънка с изражението на човек, който си знае, че при всяко положение ще загazi:

- Какво ще заповяда ваша светлост?

По-късно Ринсуинд дълбоко съжaliaваше за думите, които изрече.

- Просто ми дайте каквато храна имате и... опърничави кучета?

Лицата им не трепнаха.

- Проклятие! Тоест... Подредени бръмбари? Разнообразни водопади? О, да бе... Пари!

Пътниците се разтършуваха. След малко старецът пристъпи с наведена глава и протегна шапката си. Съдържаше малко ориз, вейна риба и яйце с твърде застрашителен вид. Също около половин килограм злато на големи кръгли монети.

Ринсуинд зяпна жълтия метал.

Златото се намираше в по-голямо изобилие от медта на Уравновесяващия континент. Един от малкото всеизвестни факти за Ахатовата империя. Затова нямаше никакъв смисъл Коем да замисля грабеж. Човек не може да носи повече, отколкото ще издържи гръбнакът му, нали? Защо просто не отнеме златото от жителите на някое село, за да си живее като крал до края на дните си? Всъщност дори не би се наложило да минава по всички къщи на селото...

Изведнъж се усети и искрено се засрами. Тези хора едва ли имаха друго освен купчини злато.

- Ъ-ъ... Благодаря ви. Да. Просто проверявах. Вземете си всичко. Ще задържа само... най-старата майка... тичането встрани... ох, по дяволите... рибата!

Ринсуинд винаги се бе намирал в основата на социалната пирамида. Размерите на пирамидата изобщо нямаша значение в неговия случай. Върхът можеше да се издига или спуска колкото си иска, основата си оставаше на мястото. Поне беше пирамидата на Анкх-Морпорк, ако това е някаква утеха.

Там никой никому не се кланяше. И всеки опитал това, което той стори току-що, досега да пълзи в канавката и да скимти от болка в слабините, а конят му вече да е пребоядисан два пъти и да е продаден на човек, готов да се закълне, че го има от години.

Макар да беше смахнато, почувства се горд, щом направи сравнението. И нещо странно се надигна от тинестите дълбини на душата му. Сам се изуми, че го споходи порив на щедрост.

Смъкна се от коня и протегна поводите към стареца. Ездитното животно беше полезно, но пък Ринсуинд бе свикнал да се тътри пеша. Освен това на къси разстояния подплашеният човек с лекота надбягва кон - факт, който Ринсуинд никога не забравяше.

- Вземете го - предложи великодушно. - За рибата.

Старецът изпищя, награби дръжките на возилото и го забута с породена от отчаянието бързина. Неколцина от пътниците изпадаха на пътя, почти се

озърнаха към Ринсуинд, разкрещяха се и побягнаха след отдалечаващата се сухопътна лодка.

По-лошо от камшиците, бе казал Коен. Вече нямат нужда от камшици. Ринсуинд се надяваше с цялата си душа никога да не открие точно какво бяха сторили на тези хора.

Продължи през безкрайната панорама от ниви. Липсваха дори бурени край пътя или кръчми. Сред полята се мяркаха неясни очертания - може би градчета или села, но към тях не водеше дори пътека, защото би отнела малко от земята.

Накрая се настани на потънал в земята камък, който и задружните усилия на селяните не бяха помръднали. Бръкна в джоба си и извади срамните парченца риба.

Напипа и снопчето листове, дадено му от господин Сейвлой. Извади го. Учителят-варварин го бе уверил, че от написаното ще разбере какво става.

Заглавието гласеше: "КАКВО ПРАВИХ ПРЕЗ ВАКАНЦИЯТА". Страниците бяха изпълнени с грозновати редове от картинки. Ринсуинд не го биваше много в четенето на този език. Дори в Библиотеката на Невидимия университет имаше твърде малко книги от Ахатовата империя. А този текст показваше, че пишещият мъчително се напъва да открие смисъл в нещо абсолютно непознато и чуждо.

Обърна два-три листа. Имаше разказ за Големия град, в който се срещали великолепно неща - "бира, силна като вол", "хлебчета с множество части от прасе в тях". Всеки в града май беше мъдър, учтив, силен или съчетаваше трите достойнства наведнъж, особено загадъчната особа на Най-големия магьосник, споменавана начесто.

Имаше и озадачаващи кратки коментари. "Видях един мъж да настъпва друг - градски страж, който му каза: "Жена ти е голям хипопотам", а виновният отвърна: "Заври си го, където не прониква светлина". И стражът (тук започваше червеното мастило, а ръката на пишещия бе треперила от вълнение) не отсече главата на виновния, както повелява древният обичай."

Следваше пиктограма на пикаещо куче, която незнайно защо заместваше възкликателния знак в тази писменост. Всъщност бяха пет една след друга.

Ринсуинд плъзгаше поглед по страниците. Все същата скука, описваща заслепяващо очевидното, но нагъсто изпъстрена с по няколко невъзпитани кучета. "Съдържателят на гостилницата заяви, че Градът искал да му вземе данъци, но той нямал намерение да плаща. Когато го попитах не се ли страхува, той изрече следните слова: "[Сложна пиктограма] на всички, освен на последния, а той нека се [сложна пиктограма] самичък. А онзи [пиктограма за Върховния владетел] е един [пиктограма, в която след дълъг размисъл Ринсуинд откри прилика с конски задник]. Предай му го от мен, ако щеш." Стражът, седнал наблизко, не го изкорми [пикаещо куче, пикаещо куче], а добави: "Предай му го и от мен" [пет пикаещи кучета]."

Какво чудно имаше в тази история? Хората в Анкх-Морпорк открай време си говореха така, а и споделяха подобни чувства. Само че нямаха нужда от помощта на помияри с препълнени пикочни мехури, за да ги изразят.

Страна, в която заличаваха дори спомените за някой град, за да дадат нагледен урок на останалите градове, несъмнено беше лудница. Вероятно това беше сборник с някакви неразгадаеми вицове. Просто не е схванал смешната част.

От няколко секунди чуваше подрънкването на хамути, но дори не вдигна глава. Дори не се озърна, когато го доближиха уверени стъпки. Когато все пак се стресна, беше твърде късно, защото нечия подметка осъществи контакт

с шията му.

- Ох, плаещо куче - промълви Ринсуинд, преди да падне в несвяст.

Силен повей... и Багажът тупна тежко в една пряспа.

В капака му стърчеше заклещено сатърче.

Остана неподвижен доста дълго, после - със сложен танц на крачетата си - се завъртя бавно в пълен кръг.

Багажът не се отличаваеше със способността да мисли. Нямаше и с какво. Незнайните процеси, протичащи в него, вероятно повече наподобяваха реакциите на дървото спрямо слънцето, дъжда и внезапните бури, само че изумително ускорени.

След малко той като че се ориентира и заприпка през топящия се сняг.

Багажът не усещаше. Липсваха му сетивата. Дърветата обаче реагират и на сменящите се сезони.

Крачките му станаха по-забързани. Беше близо до дома си.

Ринсуинд нямаше как да не признае, че викацията мъж има право. Не защото бащата на Ринсуинд беше изгнил черен дроб от един вид планинска панда, а майка му - кофа с отпадъци от костенурка. Нямаше лични впечатления от родителите си и все пак подозираше, че са били поне приблизително хуманоидни, дори и замалко. Но по въпроса за язденето на откраднат кон позицията на мъжа беше неоспорима. Най-вече защото бе затиснал с ботуш врата на злосторника, а с това всъщност се изчерпват девет десети от смисъла на всеки закон.

Нечии ръце тършуваха в джобовете на пленника.

И някой друг - Ринсуинд не го виждаше, защото пред очите му имаше само няколко квадратни сантиметра алувиална почва - се присъедини към виковете на първия. Поне личеше колко недружелюбно е настроен към престъпника.

Изправиха Ринсуинд насила.

Стражите приличаха на мъжете със същото занятие, които той бе срещал къде ли не. Интелектът им стигаше колкото да налагат хората и да ги влачат към ямата със скорпионите. И бяха абсолютни шампиони по надаване на резове само на няколко пръста от лицето ти.

Размахваха "Какво правих през ваканцията" под носа му.

- Торба вонясала риба!

- Изобщо не знам защо се ядосвате на тази книга - вметна Ринсуинд. - Един човек ми я даде...

- Крака със смрад от невъзможно прокиснало мляко!

- Ще ви затрудни ли да не крещите чак толкова силно? Мисля, че вече ми спугахте тъпанчето.

На пътя се бяха появили други две возила. Едното много приличаше на клетка с колела. Ринсуинд виждаше между гъстите пръти очи, които се взираха ужасено в него. Другото представляваше изкусно украсен паланкин, носен от осмина селяни. Завески с богато вземо закриваха седящите вътре, но личеше тясната пролука, през която го наблюдаваха и оттам.

Стражите бяха съвсем наясно с този факт. И май се смущаваха.

- Ако просто ме оставите да обяс...

- Млъкни, отвратителна паст на...

Викацията се поколеба.

- Вече споменахте костенурките, рибите и онова, което вероятно трябва

да означава "сирене".

- ...на уродливо пиле!

Между завеските се появи тънка дълга китка, чийто показалец се сви само веднъж.

Ринсуинд бе избутан натам. Ръката свършваше с най-дългите нокти, които бе виждал на някое същество, без то да мърка.

- Преклони се!

- Моля?!

- Преклони се!

Близко до него се появиха остриета на мечове.

- Моля те, преклони се - прошепна глас някъде зад ухото му.

Не звучеше особено приятелски, но в сравнение с останалите направо преливаше от нежност. И като че принадлежеше на съвсем млад мъж. Отгоре на всичко говореше чудесно анкх-морпоркското наречие.

- Но как?

- И това ли не знаеш? Падни на колене, после удари чело в земята. Ако искаш да ти остане нещо, върху което да носиш шапката си.

Ринсуинд се подвоуми. Беше роден свободен, и то в Анкх-Морпорк. Тамошните граждани не се кланяха на никакви си чужденци.

От друга страна, гражданите се стараеха да не вършат и неща, заради които да им отсекаат главите.

- Така е по-добре. А откъде си научил, че е задължително да трепериш целият?

- Сам го измислих.

Показалецът на ръката се сви отново. Един страж цапардоса Ринсуинд по лицето с навитата на руло "Какво правих през ваканцията". Той стисна гузно листовете, а стражът се устреми към пръста на своя господар.

- Ей, Глас...

- Какво?

- Ще ме сполети ли нещо неприятно, ако настоявам за имунитет като чужд гражданин?

- Ще ти отделят специално внимание, може би ще те запознаят с голямата мелачка.

- Тъй ли...

- А в Хунхун има майстори на изтезанията, които могат да поддържат живота на човек цели десетилетия.

- Не говориш за сутрешните кросове за здраве и зеленчуковите диети, нали?

- В никакъв случай. Затова си затваряй устата и ако имаш късмет, ще те изпратят като роб в двореца.

- Късмет ми е прякорът - измънка Ринсуинд. - Ама Лош ми е името.

- Не забравяй да скимтиш и да пълзиш в краката им.

- Ще вложи цялото си старание.

Бялата ръка се появи отново, хванала крайчето на малко листче. Стражът го взе, завъртя се на пети към Ринсуинд и се прокашля.

- Вникни в мъдростта и справедливостта на областния управител Кий, топло от блатни миазми! Не за него говоря, а за теб!

Пак си прочисти гърлото и се вторачи отблизо в листчето като човек, научил се да чете, произнасяйки всяка буква поотделно.

- "Бялото пони препуска през... през..." Стражът се обърна и се посъветва шепнешком със завеските.

- "...през цъфналите хризантеми, хладният вятър поклаща кайсиевите

клонки. Изпратете го роб в двореца, докато му окапят всички крайници." Другите стражи запляскаха с ръце.

- Вдигни глава и аплодирай - настоятелно посъветва Гласът.

- Страх ме е да не ми окапят крайниците.

- Мелачката е много голяма, уверявам те.

- Бис! Браво! Великолепно! Това за хризантемите беше изключително!

- Добре се справяш. Слушай внимателно. Ти си от Бес Пеларгик. Незнайно защо говориш езика ни точно като онези особняци там. Пристанище е, между другото. Ограбили са те бандити и ти си избягал с един от техните коне. Затова нямаш документи. Тук за всичко са необходими разрешителни, включително и за да бъдеш самия себе си. И се преструвай, че не ме познаваш.

- Че аз не те познавам.

- Правилно. И да живее постепенната промяна към по-справедлива държава, но с дължимата почит към завещаните ни от праотците традиции и, разбира се - без да пострада светлейшата императорска особа!

- Точно така. Разб... Какво?!

Стражът срита Ринсуинд в бърбреците. На универсалното наречие на ботуша това беше поканено да се надигне от земята.

Тъкмо се опря на едно коляно и видя Багажа.

Но не беше неговият. Всъщност бяха три.

Багажът изтупурка до билото на нисък хълм и спря толкова рязко, че изрови множество малки улейчета в пръстта.

Естествено нямаше и с какво да вижда. Начинът, по който възприемаше случките, оставаше неразгадаема тайна.

Но възприе присъствието на другите Багажи.

Трите стояха търпеливо в колона зад паланкина. Бяха големи. И черни.

Крачетата на Багажа изчезнаха в туловището му.

След малко предпазливо пооткрехна капака си.

От трите свойства на коня, които са известни на повечето хора, третото е, че на къси разстояния животното не достига скоростта на спринтьор. Както и Ринсуинд бе научил от собствен опит, конят просто трябваше да се оправя с повече крака.

Имаш и допълнителни преимущества, ако а) яхналите коня хора не очакват да побегнеш, и б) случайно си се озовал в много удобна стартова позиция.

Ринсуинд се изстреля напред като прекалено люто кърпи от чувствителен стомах.

Разнесоха се гръмогласни крясъци, обаче успокояващото, единствено важното нещо беше, че всичко ставаше зад гърба му. Скоро цялата врява и причинителите ѝ щяха да положат усилия, за да го настигнат, но това щеше да се случи в бъдещето, макар и твърде близко. Би могъл и да помисли накъде тича, само че опитният страхливец е прекалено зает с въпроса от какво бяга, за да мисли и за посоката.

Начинаещият беглец би загубил време да се оглежда през рамо. Ринсуинд по инстинкт знаеше всичко за съпротивлението на въздуха и за склонността на коварни камъни да ти се набутват под краката, ако не внимаваш. И защо да се озърта? Вече тичаше с все сила. Каквото и да видеше зад себе си, не би го принудило да се напъва повече.

Пред него имаше голямо разпръснато село, съградено предимно от пръст и тор. В полята наоколо десетки селяни вдигаха глави, за да се вторачат в неспирно ускоряващия се магьосник.

Може и да го подвеждаше възбуденото въображение, но той беше готов да

се закълне, че на минаване чу нечий вик:

- Желаем похвална издръжливост на Червената армия! И печален край без излишни страдания на потисническите сили!

Стражите свърнаха в движение към селяните, а Ринсуинд се шмугна между колибите.

И за това Коеен се бе оказал прав. Изглежда имаше някаква революция. Империята обаче бе съхранявала неизменния си ред от хилядолетия, учтивостта и безукорните обноси се бяха втъкали в самото ѝ битие. Революционерите май тепърва трябваше да усвояват изкуството на грубиянските лозунги.

Ринсуинд определено предпочиташе да бяга, вместо да се крие. Вярно, би могъл да се свреш в миша дупка, но спипат ли те, свършено е с теб. Но не можеше да се отрече, че селото предлагаше единственото скривалище на много мили наоколо, а някои от стражите яздеха коне. По такова равно поле конят лесно наваксваше първоначалната преднина на спринтьора.

Затова се гмурна наслуки в първата изпречила му се постройка и бутна която врата докопа.

На нея имаше старателно изрисуван надпис: "Изпит. Пазете тишина!"

Около четиридесет озадачени и леко разтревожени лица се обърнаха към него - не деца, а възрастни.

В единия край на стаята стърчеше катедра, на която се виждаше сноп листове, запечатани с восък.

Ринсуинд усети познатата атмосфера. Бе я вдишвал преди, макар и на половин свят отук. Изпълваше я дъхът на студена пот, в която се обливаш, щом със закъснение осъзнаеш, че все пак е трябвало да си преговориш материала. Бе се изправял срещу какви ли не ужаси, но в речника на страха дори липсваше подходящо определение за чувството, обземащо те след прокобните думи: "Предайте изпитните си работи."

Кандидатите го зяпаха.

А отвън долитаха неприятно гръмки викове.

Ринсуинд скочи трескаво към катедрата, разкъса връвчицата и мълниеносно разпредели листовете с въпросите. Врхлетя обратно към безопасността на катедрата, смъкна си шапката и се прегърби, преди вратата да се отвори.

- Махайте се! - изръмжа гневно. - Не виждате ли, че провеждаме изпит!

Смътно очертаваща се фигура промърмори нещо на някой друг. Вратата се затвори.

Кандидатите още не откъсваха погледите си от него.

- Ъ-ъ... Хм... Скоро ще трябва да предадете изпитните си работи.

Шумолене, няколко секунди ужасено мълчание, после четките зашариха по листовете.

Ринсуинд взе останалия на катедрата въпросник и го зачете.

Заглавие: "Изпит за длъжността помощник-товарач на нощни отпадъци в района У'унг"

Прочете и първия въпрос. От кандидатите се изискваше да съчинят поема в шестнадесет строфи за вечерната мъгла над тръстиковото мочурище.

Вторият въпрос се отнасяше до употребата на метафори в книга, за чието съществуване той дори не подозираше до този миг.

Имаше и въпрос за музика...

Обърна листа. Никъде не се споменаваха думите "тор", "кофа" или "количка". Все пак у него остана съмнението дали тази система дава път в живота на по-умели хора в сравнение с онази в Анкх-Морпорк, където задаваха един-единствен въпрос "Носиш си своя лопата, нали?"

Врявата като че се отдалечаваше. Той се претраши да надникне през вратата. Край пътя още имаше някакво оживление, но поне не изглеждаше насочено срещу него

И Ринсуинд си плю на петите.

Кандидатите продължиха с изпита. Един от по-предприемчивите обаче си нави крачола и преписа от вътрешната му страна поема за мъглата, която бе съчинил по-рано с много пот на челото. Човек постепенно започваше да се досеща какви въпроси могат да му зададат.

А Ринсуинд продължаваше в тръс, хлътваше във всеки канал, стига да не затъваше до коленете в засмукваща го кал. Тази местност не беше предназначена да укрива бегълци. Поданиците на Ахатовата империя отглеждаха посеви на всяко парче земя, по което семената нямаше да се изтърколят надолу.

Щом селото остана далеч зад него, никой не му обръщаше особено внимание. Редките придружители на водни биволи все пак извиваха глави, за да го проследят с поглед, без обаче в очите им да проличи любопитство. Просто тичащият Ринсуинд беше мъничко по-интересен от добичетата, неспирно наторяващи почвата.

Опитваше се да върви успоредно на пътя и преди свечеряване стигна до кръстопът.

Там имаше ханче.

Не беше хапвал след мръвката от леопард. Ханчето означаваше храна, но пък храната означаваше пари. Мъчеше го глад, а нямаше пукната пара в джоба.

Сгълча се за непродуктивното мислене. Не биваше да избира този неправилен подход. Трябваше да влезе и да си поръча голямо, засищащо угощение. Тогава вместо да е гладен и без пари, щеше да е нахранен и без пари - несъмнено подобрение. Разбира се, светът наоколо щеше да изкаже някакви възражения, но опитът му подсказваше, че не са много проблемите, които не могат да бъдат решени с оглушителен вой и преднина от десетина метра. А и храната щеше да му даде нови сили.

Освен това харесваше местната кухня. Някои от бегълците бяха отворили ресторантчета в Анкх-Морпорк и Ринсуинд вече се смяташе за познавач на техните гозби.*

[* Например "гозба с лъскава кафява коричка", "гозба от лъскаво и хрупкаво оранжево нещо", "гозба от меки бели топки"]

Единствената огромна зала тънеше в гъст дим и беше доста пренаселена, доколкото се виждаше през променливите му струи. Двама старци седяха пред сложна купчинка плочки от слонова кост и играеха Шибо Янконгсан. Не можеше да познае какво пушеха, но изглеждаха щастливи, че са си го избрали.

Ринсуинд отиде до огнището, където кльощав мъж наглеждаше врящ казан. Усмихна му се жизнерадостно.

- Добър ви ден! Мога ли да опитам от прочутия ви деликатес "Меню А за двама с безплатна скаридена бисквитка"?

- Никога не съм го чувал.

- Хм. Тогава... дали мога да видя болящото ухо не, жабешкото квакане... не, менюто?

- А какво означава "меню", приятелю?

Ринсуинд кимна на себе си. Знаеше какво ще последва, когато непознат го нарича "приятелю" такъв тон. Във всеки случай съдържателят не беше никак дружелюбно настроен.

- Тоест списък с нещата за ядене.

- Ей сега ще ти кажа - фиде, варено зеле и прасешки мустаци.

- И това е всичко?!

- Прасешките мустаци не растат по дърветата, сан.

- През целия ден все биволи виждам - промърмори Ринсуинд. - А бе, хора, никога ли не вкусвате говеждо?

Черпакът плъокна в казана. Зад гърба на Ринсуинд изтърваха плочка за шибо на пода. Тилът го засърбя от множеството втренчени погледи.

- Тук не обслужваме бунтовници - гръмко изрече съдържателят.

"Може би защото са гладни и набързо излапват всичко" - предположи Ринсуинд. Стори му се обаче, че неприязнените думи са отправени към света като цяло, а не лично към него.

- Радвам се да чуя това, защото аз...

- Да, така е - още малко засили гласа си кльощавият. - Бунтовниците не са добре дошли тук.

- Напълно съм съгласен с...

- И ако науча за появата на бунтовници, непременно ще уведомя властите! - изрева съдържателят

- Не съм бунтовник. Гладен съм. Моля ви, сипете ми една паница от... това.

Паницата беше напълнена тутакси. По мазната повърхност на течността играеха всички цветове на дъгата.

- Половин рину - отсече кльощавият.

- Тоест искате да платя, преди да съм се нахранил?

- После може и да загубиш желанието да платиш... приятелю.

Дори половин рину означаваше повече злато, отколкото се бе свъртало в джобовете на Ринсуинд през целия му живот. Той си потупа джобовете драматично.

- Аз май не... - започна, но нещо малко тупна на пода до краката му.

Беше "Какво правих през ваканцията".

- Благодаря, това е предостатъчно - учтиво изрече съдържателят.

Бутна паницата в ръцете на госта и продължавайки същото движение, ловко вдигна съшитите листове от пода и ги пхна обратно в джоба на магьосника.

- Върви да седнеш в ъгъла! - изсъска в ухото му. - После ще ти кажат какво да правиш!

- Но аз и без това знам. Потапям лъжицата в паницата, вдигам я пълна към устата си...

- Седни там!

Ринсуинд си избра най-тъмното ъгълче, но хората още го зяпаха. За да забрави ненужното внимание на гъмжилото, измъкна "Ваканцията" и я отвори наслуки с надеждата да проумее защо ръкописът оказа такова вълшебно въздействие върху съдържателя.

"...и ми продаде хлебче, съдържащо [сложна пиктограма], направено само от вътрешностите на прасе [пикаещо куче]. Бяха достъпни срещу най-дребната монета, а жителите на града бяха толкова преситени, че почти никой не купуваше тези [сложна пиктограма] от сергията на [много сложна пиктограма, в която се различаваше бръснач] Диблърсан."

Наденички с неидентифицирани кълцани парченца от прасе. Защо да не са изумителни, ако дотогава си смятал за богато блюдо паница мръсна вода с нещо съсирено отгоре?

Ха! Господин Какво-правих-през-ваканцията е трябвало да се отбие в Анкх-Морпорк, за да провери колко ще му харесат наденичките на Диблър... натъпкани с неподправени... свински... продукти...

Лъжицата разплиска мазни капки по масата.

Ринсуинд прелистваше забързано.

"...мирни улици, по които беше почти непознато грабителството и джебчийството..."

- Разбира се, стъклоок кретен такъв! - развика се Ринсуинд. - Защото всичко лошо се случваше на мен!

"...град, в който всички хора бяха свободни..."

- Свободни? Свободни ли?! Ами да, свободни да пукнат от глад и да бъдат обрани от Гилдията на крадците... - изръмжа Ринсуинд на книгата.

Стигна до друга страница.

"...мой спътник беше Най-големият магьосник, най-изтъкнат и могъщ сред представителите на това занятие в цялата страна..."

- Не съм ти казвал такова нещо! Аз...

А паметта вече коварно избутваше в съзнанието му отделни фрази като "О, Архиканцлерът се вслушва във всяка моя дума" или "Онази бърлога направо ще се срути, ако не се навъртам да оправям нещата". Но какво лошо има да изтървеш подобен лаф след няколко бири? Нима някой може да бъде толкова лековерен, че веднага да го запише...

Още една ясна картина изплува от паметта му. Дребен засмян дребосък с огромни очила и невинно доверчив подход към живота, с който всяваше ужас и разруха, където стъпеше. Двуветко не приемаше идеята, че светът е едно гадно и отвратително място, и то само защото, общо взето, поне за него не беше такова. Светът спестяваше гнусотиите, за да ги стовари върху Ринсуинд.

А животът му не страдеше от разнообразие, преди да срещне Двуветко. Оттогава обаче в него се трупаха огромни количества събития.

После дребосъкът отпътува към дома си, нали така? Към Бес Пеларгик - единственото донякъде достъпно пристанище на Империята.

Кой би могъл да е толкова идиотски доверчив, че да напише всички тези щуротии?

Само един човек.

Ринсуинд не беше политически ориентиран, но за някои неща се досещаше лесно, защото бяха свързани по-скоро с човешката природа, а не с политиката. Противни видения загъмжаха в ума му.

Около Империята има стена. И ако живееш от вътрешната страна на стената, научаваш как да правиш супа от прасешко квичене, защото така е прието, и през цялото време те тормозят стражи, защото така е устроен светът.

Но ако някой напише весела книга... ...как си е прекарал ваканцията... ...на едно неопишимо различно място... ...колкото ще да се е вкаменила традицията, все някой започва да си задава опасни въпроси, например: "А кой изплюска прасето?"

Ринсуинд впери унил поглед в пода. "Селяни от Империята, въставайте! Нямайте какво да губите, освен главите на раменете си или пък ръцете и краката си, а освен това могат най-много да ви пуснат през голямата мелачка..."

Огледа кориците. Името на автора липсваше, на гърба имаше кратко послание: "Желая ви все по-голяма сполука! Преписвайте и разпространявайте! Издръжливост и бодрост в напредъка!"

И в Анкх-Морпорк се случваше по някой бунт. Само че там никой не си губеше времето да го организира. Хората награбваха първото попаднало им пред очите оръжие и изскачаха на улиците. И не издигаха внимателно премислени лозунги, а разчитаха на провереното от живота "Ей го бе, ей го!"

Дръж го, а тъй! Ритни го насам да го набуча на вилата!" Поводът за бунта обаче почти никога не съвпаднаше с причината. Когато провесиха за ушите Лудия Лорд Снапкейс, всъщност не беше защото накара горкия Богис Дългопръстия да изяде собствения си отрязан нос, а защото дългите години, прекарани в треперене от изобретателната му жестокост, в един момент преляха...

От другия край на залата долетя смразяващ писък. Ринсуинд почти събори масата, преди да забележи малката сцена и актьорите.

Отпред трима музиканти клечаха на пода. Всички клиенти на ханчето се обърнаха да изгледат представлението.

Посвоему беше много занимателно. Ринсуинд трудно следеше нишката на сюжета, но беше нещо такова: мъжът си взема момиче, губи го заради друг мъж, съсича новата двойка, а накрая пада върху меча си. После всички излизат да се поклонят. Подробностите се губеха в неспирните викове, актьорите през цялото време говореха не един с друг, а на публиката. Маските на лицата им също не помагаша да ги различи. Пък и музикантите май живеяха в свой свят... или в три различни свята, съдейки по издаваните от инструментите звуци.

- Сладкиш с късметче?

- Ъ?

Ринсуинд се възнесе към повърхността от дълбините на трагедията и съзря съдържателя пред себе си. Бе тикнал под носа му тепсия с приблизително овални бисквити.

- Сладкиш с късметче! - настоя кльоцавият.

Ринсуинд се пресегна. Пръстите му тъкмо да се вкопчат в едно парче твърдо тесто и тепсията се отмести малко, за да го насочи към друго.

Добре де. Все едно.

Пак се замисли, докато кресливата пиеса продължаваше, че в Анкх-Морпорк поне можеш лесно да си намериш истински оръжия.

Горките окаяници. Съставените с добро възпитание лозунги и въодушевлението не стигаха за хубав бунт. Освен това имаха нужда от обучени бойци и хитроумен водач. Надяваше се обаче да си намерят такъв, когато самият той вече ще бъде далеч отгук.

Разви късчето хартия, скрито в бисквитката, и го зачете нехайно, без изобщо да забележи, че съдържателят му мина в гръб.

Показалецът му проследи линиите на четката. "Най-смирено... молим... за извинение."

Музикантът с цимбалите ги тресна оглушително.

И сопата отскочи от главата на Ринсуинд.

Старците кимнаха весело и отново се захванаха с играта на шибо.

Беше чудесно утро. В скривалището отекваха звуците от разбуждането на Сребърната орда - пъшкане, нагласяне на различни самоделни помощни пособия, оплакване от сврените някъде очила, размяна на погрешно пъхнати в устите изкуствени челюсти.

Коен си бе топнал краката в локва с топла вода и се радваше на слънчицето.

- Даскале!

Бившият учител рисуваше съсредоточено географска карта.

- Да, Чингис?

- Какво се е размрънkal Хамиш Бесния?

- Твърди, че хлябът бил много корав, а не можел да си намери зъбите.

- Обясни ми, де - като ни потръгне, ще има десетина млади хубавици да му дъвчат хляба.

- Чингис, това не е особено хигиенично - укори го господин Сейвлой, без изобщо да вдигне глава. - Не помниш ли какво ти обяснявах за хигиената?

Коен не му отговори. Мислеше си: "Шестима старци, Даскала няма що да го броя. Много го бива да умува, ама в боя как ще е..."

Съмнението в собствените планове не беше нещо, което обикновено намираще място в черепната кутия на Коен. Когато се опитваш да носиш ритаща храмова девственица и чувал с плячкосани скъпоценности в едната ръка, а с другата отпъждаш петима вбесени жреци, не ти остава много време да размишляваш. Естественият подбор се грижи професионалните герои, които в решителния момент си задават въпроси като "А каква е всъщност моята цел в живота?", бързо да се прощават и с целта, и с живота.

И все пак - шестима старци... а Империята разполага с почти милион въоръжени мъже.

Като се взреш в шансовете си под студената светлина на утрото, ако ще и да е топлата светлина на днешното утро, неволно поспираш устрема на мечтите си и се захващаш с аритметиката на смъртта. Ами ако нещо се обърка с изпълнението на Плана?...

Коен хапеше устни. Объркаше ли се нещо, би им отнело цели седмици да изтребят всички врагове. Може би трябваше да позволи и на стария Тог Касапина да дойде, макар той да прекратяваше участието си в боя всеки десетина минути, за да пикае.

Е, каквото стане. Вече бе решил, оставаше да не изпуска шанса си, като го зърне.

Някога таткото на младия Коен му обясни веруюто на героите и го увери, че няма по-голяма радост от славната смърт в битката.

Коен пък незабавно прозря колко порочно е това твърдение. Натрупаният богат опит още повече вкорени у него убеждението, че най-голямата радост е да утrepеш гадняра срещу теб в битката, а после да си седиш върху отнетата от него купчина злато, по-висока дори от коня ти.

Стана и се протегна под сгряващите лъчи на слънцето.

- Чудничка сутрин, момчета. Настроението ми е като за цял милион долари. А вашето?

Останалите кисело потвърдиха съгласието си.

- Ами хубаво тогаз. Да вървим да го приберем тоя милион.

Великата стена обгражда напълно Ахатовата империя. Без никакви пролуки.

Почти навсякъде е висока двадесет стъпки и абсолютно отвесна и гладка отвътре. Построена е дори по пустини с виещ вятър и на ръба на грамадни скали, където вероятността от вражеска атака е твърде слабовата. фактът учудва само хората, които не схващат добре истинската функция на съоръжението.

Това е не само стена, а предел. От едната му страна е Империята, думата която на местния език съвпада с "Вселена". От другата страна е... нищото. В края на краищата може ли да съществува нещо извън Вселената?

О, привидно има разни явления като морета, острови, други континенти и така нататък. Дори да изглеждат плътни и веществени, дори да е възможно завладяването им... те пак не са действителни в същинския смисъл. В

Ахатовата империя наричат с една и съща дума чужденеца и призрака, а само още едно движение на четката я превръща в "жертва".

Стената е гладка, за да не насърчава онези досадници, които се инатят и си въобразяват, че отвъд май има нещо интересно. Изумително е, но мнозина не желаят да схванат намека дори след толкова хилядолетия. Живеещите по брега си стъкмяват салове и се впускат в пътешествия по океана, който би трябвало да е само легенда. Обитателите на вътрешните земи се задоволяват с хвърчила, достатъчно големи да вдигнат човек, дори правят столове, изстрелвани с множество фойерверки. Разбира се, мнозина загиват поради рискованите си занимания. Почти всички останали скоро биват залавяни и започват да живеят в интересни времена.

Въпреки всичко някои успяваха да се доберат до голямата пещ за претопяване на култури, наречена Анкх-Морпорк. Пристигаха без грош в джоба - моряците им искаха толкова, колкото пазарът е в състояние да понесе... тоест всичко в този случай. Но в очите на бегълците не гаснеше налудничавият блясък, те отваряха магазинчета и гостилнички, където работеха по двадесет и четири часа в денонощието. Това се наричаше "анкх-морпоркската мечта". (Иначе казано - правенето на купища пари на място, където въпросът за начина да умреш не е издигнат до държавна политика.)

Ринсуинд честичко си мислеше, че опорните точки във възприемането на живота са събужданията. Невинаги бяха груби. Случваше се да бъдат и само нелюбезни. А понякога - е, рядко - бяха и приятни, особено на островчето. Там слънцето скучно и неотклонно се издигаше в небето, вълните се плискаха еднообразно по брега и Ринсуинд дори успяваше да се изтръгне от бездните на съня без привичния тих писък.

Този път обаче събуждането беше не просто грубо, ами направо нагло. Нещо го подмяташе неспирно, някой му бе вързал ръцете. А тъмнината наоколо се дължеше на обстоятелството, че на Ринсуинд му бяха нахлузили чувал на главата.

Той пресметна набързо и стигна до категоричното заключение: "Засега този ден е на седемнадесето място сред най-лошите в живота ми."

Ударите по главата в кръчми не съдържаха като събитие нищо непознато за него. Само че в Анкх-Морпорк нанасящият удара почти винаги внимаваше да запази живота на жертвата. Гилдията на крадците се придържаше към строги правила и едно от тях гласеше: "Прекалиш ли със силата - можеш да обереш човека само веднъж. Внимавай ли да я отмерваш точно, ще го обираш всяка седмица."

Ако Ринсуинд се бе досетил правилно, че се намира в движеща се каруца, значи някой искаше да му запази живота.

Ех, да не бе помислял за това!

Нечия ръка махна чувала от главата му. Ужасяващ лик се взираше насреща му.

- Не се бой, от твоите приятели съм.

Маската беше свалена и иззад нея се показва млада жена, кръглолика и чипоноса. Ринсуинд осъзна какво я отличава от всички срещнати досега поданици на Империята - тя се бе вторачила право в очите му. Позна и дрехите ѝ. Видя ги на сцената в онази кръчма.

- Недей да викаш! - предупреди го момичето.

- Защо? Какво се каниш да ми сториш?

- Щяхме да те приветстваме подобаващо, но нямаше време.

Тя се настани сред вързопите в каруцата и го огледа придиричиво.

- Ако може да се вярва на Четири Големи Сандали, появил си се на гърба

на дракон и си избил цял полк войници.

- Нима и това съм направил?

- После си преобразил с магия един почтен старец в могъщ воин.

- Сериозно?

- Освен това си нахранил Сандалите с истинско месо, макар той да е от кастата пунг.

- Тъй ли?

- И имаш шапката си.

- Аха, аха, имам си шапка.

- Но изобщо нямаш вид на голям магьосник, камо ли на Най-големия.

- Ами... всъщност...

Момичето наглед беше крехко като цвете. Но в този миг извади от гънките на дрехата си малък и неприятно назъбен нож.

Ринсуинд бе превърнал в инстинкт усета си за подобни моменти. Сега не беше времето да се отрича от ролята си на Най-големия магьосник.

- Всъщност - проточи той замислено - как да съм сигурен, че мога да ти се доверя?

Момичето го зяпна с възмущение.

- Нали затова си имаш магически способности!

- О, да! Разбира се! Естествено! Но...

- Я веднага кажи нещо на вълшебния език!

- Ъ-ъ... Stercus, stercus, moriturus sum - промърмори той, без да отделя поглед от острието.

- Защо изрече: "Изпражнение, изпражнение, скоро ще умра"?

- Това е... такова де, особена мантра, с която привличам невидимите линии на магията.

Момичето се поуспокои.

- Само че магьосничеството е уморителна работа, да знаеш - продължи Ринсуинд. - Полети с дракони, преобразяване на старци във воители... Не мога да върша това, без да си почина хубавичко. Точно сега се чувствам особено слаб, защото изразходвах огромни количества магия.

Съмнението още се спотайваше в очите й.

- Всички селяни вярват, че скоро ще ни се яви Най-големият магьосник.

Но защо ли си спомням думите на великия философ Ли Тин Уидъл? "Когато мнозина очакват да видят великолепен жребец, често съзират само подкована мравка." - Пак го изглежда преценяващо. - Пълзеше в прахта пред областния управител Кий. А би могъл да го погубиш с кълбо от страховит пламък.

- Печелех време, проучвах територията, не исках да наруша прикритието си - опита се да налучка Ринсуинд. - Ъ-ъ... Няма смисъл веднага да разкривам кой съм, нали?

- Значи засега се явяваш в друг облик?

- Да.

- Чудесно се преструваш.

- Благодаря ти. Това е, защото...

- Само неопишимо велик магьосник би си позволил толкова жалък и окаян вид.

- Пак благодаря. А-а... как разбрахте за случката на пътя?

- Щяха да те съсекат на място, ако не ти бях подсказала какво да правиш.

Младата жена прибра ножа, но Ринсуинд долавяше, че не я накара да повярва в него, а само я убеди да отложи смъртта му.

- Я ме слушай внимателно! - изсъска тя. - Случват се много лоши неща.

Не вярвам във великите магьосници, но хората се уповават на тях. Понякога настъпват времена, когато хората трябва да вярват. И ако те умрат, защото магьосникът, в когото са повярвали, се е оказал не от най-великите, значи лошо му се пише. Може и да си Най-големият магьосник. Но ако не си, съветвам те да се учиш на магии усърдно, за да станеш. Ясна ли съм?

-Ъ-ъ... Да.

Ринсуинд бе стоял лице в лице със смъртта неведнъж. Често наоколо имаше изобилие от мечове и брони. Този път виждаше само хубавичко момиче и нож, но случката някак се вместише сред най-лошите.

Тя се отпусна по-спокойно върху вързопите.

- Ние сме пътуващ театър. Това е удобно. На актьорите от школата "Нох" се позволява да обикалят.

- Радвам се за тях.

- Не ме разбра. И ние сме от школата "Нох".

- Е, не се представихте чак толкова зле в кръчмата.

- Най-големи магьоснико, това е отдалечаваща се от реализма символична форма, опираща се на архаичното слово, стилизираните жестове и подходящия музикален съпровод. Ти чудесно се преструваш, че нищо не разбираш от изкуство. Дори се изкушавам да повярвам, че изобщо не се опитваш да играеш своя роля.

- Извинете, как се казвате?

- Хубавата Пеперуда.

- Сериозно?

Тя го изгледа с неприязън и се премести към предницата на каруцата.

Която пък продължи да трополи по пътя. А Ринсуинд лежеше, опрял глава в чувал с воня на чесън, и проклинаше жените с ножове в ръце, целия преподавателски състав на Невидимия университет, изчезналия си Багаж, накрая и населението на Ахатовата империя като цяло. В момента обаче отделяше особено внимание на човека, направил каруцата. Щом е смятал, че грубото дърво с безброй стърчащи трески е най-добрият под, може би си е представял, че и триъгълникът е най-практичната форма на колелото?

Багажът се спотайваше в една канавка, наблюдаван без особен интерес от мъж, който държеше края на връв, завършваща от другата страна с воден бивол.

Багажът се чувстваше засрамен, объркан и загубен. Последното се дължеше на обстоятелството, че всичко наоколо беше... познато. Светлината, миризмите, почвата... Само дето не се чувстваше притежаван.

Бе направен от дърво, което пък ги усеща тези неща.

Едно от многото крачета драскаше черти в калта. Същите нещастни рисунки, които правиш с върха на обувката по пода, ако те извикат пред черната дъска да ти прочетат конското.

Най-сетне Багажът стигна до най-близкото подобие на решение, което беше по силите на дървесината.

Преди време бе подарен. Прекара много години във вярно следване на новия си собственик из странни земи, среща екзотични същества и често ги стъпкваше. Сега пък попадна обратно в земята, където някога бе раснал като дърво. Значи беше свободен.

Е, не може да се каже, че е най-логичната последователност от умозаклучения, но и не е зле, ако мислите с дупките от чепове в стените си.

Багажът копнееше да направи нещо.

- Даскале, кога ще си готов, а?

- Ей сегичка, Чингис, тъкмо привършвах...

Коен въздъхна. Ордата се възползваше от почивката, за да поседи в сянката на близкото дърво и да си разменя измислици за някогашни подвизи. Господин Сейвлой стърчеше върху кръгъл камък, зяпаше околността през самоделно устройство и нанасяше завъртулки по картите си.

"Ей, хартиите вече управляват света" - поклати глава Коен. Поне тук. А Даскала... Да де, Даскала го биваше да се оправя с хартиите. Не беше най-традиционният кандидат за варварски герой въпреки искреното му убеждение, че всички директори на училища трябва да бъдат приковани към вратите на кочини. Но пък с хартията беше страхотен...

Отгоре на всичко говореше езика на Ахатовата империя. Поне по-добре от самия Коен, който го учеше в движение. Даскала разправяше, че кълвал чуждите думи от някаква вехта книга. Според него вехтите книги съдържали извънредно любопитни сведения.

Коен се примъкна до камъка.

- Даскале, кво си намислил?

Господин Сейвлой тъкмо примижаваше към Хунхун, очертаващ се смътно на хоризонта.

- Виждаш ли онова възвишение зад града? За огромната кръгла могила говоря.

- Доста ми прилича на оная, дето я струпахме върху гроба на моя татко - осведоми го Коен.

- О, не, тази сигурно е естествено образуване. Прекалено голяма е. Виждам, че отгоре са построили някаква пагода. Интересно... Вероятно ще е добре по-късно да я разгледам отблизо.

Коен удостои с още един поглед могилата. Беше си голяма и кръгла. Нито го заплашваше, нито подсказваше скрити ценности. С това за него сагата свършваше. Имаха по-неотложна работа.

- Доколкото виждам - отбеляза господин Сейвлой, - хората свободно влизат и излизат от външния град. Обсадата е по-скоро заплаха, отколкото действителност. Едва ли ще имаме проблеми при влизането. Разбира се, проникването в Забранения град вероятно ще ни затрудни повече.

- Ами ако утрепем всекиго по пътя си? - предложи Коен.

- Добра идея, но непрактична. Пък и хората ще започнат да приказват какво ли не за нас. Подходът ми в момента се опира на факта, че Хунхун е разположен сравнително далеч от големи реки и въпреки това наброява около един милион жители.

- Наброява, да - отекна Коен.

- А топографията на местността не ми подсказва наличието на артезиански кладенци.

- Да бе, май ги няма никакви.

- Не се съмнявам, че си забелязал и липсата на какъвто и да било акведукт.

- Прав си, да знаеш - съгласи се Коен. - Отлетели са тия акведуки към Ръба за през лятото. Доста птици го правят.

- Всичко това ме навежда на мисълта, че поговорката "И мишка не може да се промъкне в Забранения град" не се доближава до истината - с леко самодоволство приключи изложението господин Сейвлой. - Подозирам, че мишката лесно ще се вмъкне, ако си запуши добре носа.

Каруцата спря. Пак махнаха чувала. Вместо голямата мелачка, която Ринсуинд тайничко очакваше, съзря две млади, изопнати от очакване лица. Едното принадлежеше на жена, но не и на Хубавата Пеперуда, от което много му олекна. Момичето изглеждаше още по-младо и смътно напомни на Ринсуинд за картофи.*

[* И вие да прекарате известно време на безлюден остров, и вашите желания ще се оплетат малко.]

- Как сте? - загрижено попита тя на поизмъчен, но разбираем морпоркски. - Ние много извиняваме. Вече по-добре ли? Искаме говорим вас на език от небесен град Ах-Мор-Пор. Език на свобода и напредък. Език на "Един човек - един глас"!

- Бъхъ - смънка Ринсуинд. Тутакси си спомни за Патриция. - Да, срещал съм го човека. Само неговият глас важи. Но...

- Повече сполука за народните тежнения! - сериозно провъзгласи момчето. - Умерен напредък!

Изглеждаше сякаш целият е иззидан с тухли четворки.

- Извинете - подхвана Ринсуинд, - но защо... хартиен фенер за церемониални цели... не, бала памук... не, защо ме спасихте? Тоест исках да попитам: защо ме ударихте по главата, вързахте ме и ме доведохте тук, където и да се намира това място? Защото в кръчмата нямаше да ме сполети нищо по-лошо от малко бой, като не си платя обяда...

- Най-лошото, което непременно щеше да те сполети, би била агония, проточила се няколко години - увери го гласът на Пеперудата.

Тя се подаде над каната на каруцата и го изгледа навъсено. Ръцете ѝ се криеха под кимоното, може би стиснали дръжките на ножове.

- Здравейте - учтиво изрече Ринсуинд.

- О, Най-голям магьоснико - поклони се Пеперудата, - мен вече познавате, а тези двамата са Цъфнал Лотос и Три Впрегнати Бивола, други членове на организацията. Бяхме принудени да ви доведем тук по този начин. Навсякъде гъмжи от шпиони.

- Навременен край за всичките ни врагове! - сияещо натърти момчето.

- Добре, да, бива. За всички врагове, да.

Каруцата беше наред някакъв двор. Равнището на шумовото замърсяване отвъд много високата стена подсказваше голям град. В ума на Ринсуинд кристализира гадничка увереност.

- Довели сте ме в Хунхун, нали?

Очите на Цъфтящия Лотос се разшириха.

- Значи това вярно - промълви тя на родния му език. - Вие Най-голям магьосник!

- Ще се изумите, ако ви кажа как се досещам за някои неща - мрачно измънка Ринсуинд.

- Вие двамата, вкарайте животните в конюшната - заповяда Пеперудата, вторачила се в Ринсуинд. Изчака да се отдалечат и застана до него. - Те вярват. Лично аз обаче изпитвам известни съмнения. Е, Ли Тин Уидъл е казал: "Когато няма коне, магарето може да свърши работата дори на бивол." Лично аз съм убедена, че това е един от най-малко правдивите му афоризми.

- Все пак благодаря. А що за организация споменахте?

- Чувал ли си за Червената армия?

- Не. Някой подвижна неща, но...

- Легендата гласи, че мъж, известен само като Най-големият магьосник,

повел първата Червена армия към немислима победа. Разбира се, случило се преди хиляди години. Но народът вярва, че той... тоест ти ще се върнеш и ще постигнеш същото отново. Следователно, необходимо е да има Червена армия, която да чака в готовност.

- Да де, само че човек може да си позагуби навиците за няколко хиляди години...

Носът ѝ изведнъж едва не опря в неговия.

- Лично аз подозирам, че е станало огромно недоразумение - изсъска момичето. - Но щом тъй и тъй си тук, ще бъдеш Най-големият магьосник. Дори ако трябва да те боцкам с ножа на всяка крачка!

Другите двама се върнаха и тя за миг се преобрази от ръмжащ тигър в кротко гълъбче.

- Сега трябва да дойдете, за да се запознаете с Червената армия.

- Хм, не са ли малко вмирисани...

Ринсуинд млъкна, щом видя изражението на лицето ѝ.

- Първата Червена армия несъмнено е измислица - започна Пеперудата на безупречния си морпоркски. - Но и от легендите можем да извлечем полза. Затова е най-добре да ги познаваш... Най-голям магьосник. Когато императорът Едно Слънчево Огледало воювал срещу всички армии на света, Най-големият магьосник му се притекъл на помощ, дори самата земя се надигнала, за да се сражава за новата Империя. Имало и мълнии. Армията била сътворена от пръстта, но някак я одушевявали мълниите. Е, да, знае се, че светкавиците убиват лесно, но пък им липсва дисциплина. А земята несъмнено не може да се бие. Тъй че армията от пръст и мълнии очевидно е символ на някакво селско въстание. Все едно. Сега имаме нова армия, имаме си и име, което разпалва въображението. Имаме си и Най-големия магьосник. Не вярвам в легенди, но не възразявам, когато другите го правят.

По-младото момиче, което напразно се мъчеше да вникне в скороговорката на Пеперудата, подкани:

- Идвайте веднага видете Червена армия.

- С масите напред! - съгласи се и момчето, прихващайки го под ръка.

- Ама той само така ли говори?

- Три Впрегнати Бивола учи усърдно - похвали съратника си момичето.

- Още по-голям успех на нашите водачи!

- По две кофи за грош, гъсто и миризливо! - насърчи го Ринсуинд.

- Всички да имат средства за производство!

- И баба ти на сапун!

Три Впрегнати Бивола грейна от щастие. Пеперудата отвори вратата и Ринсуинд за миг остана отвън с другите двама.

- Много полезни и практични лозунги - призна той, докато пристъпваше полека настрана. - Искам обаче да привлека вниманието ви към една всеизвестна мисъл на Най-големия магьосник Ринсуинд.

- Аз цялата ухо - учтиво промълви Цъфтящият Лотос.

- Ринсуинд често казва: "Хайде, чаоооооо...."

Сандалите му приплъзваха по гладките плочи, но вече бе набрал скорост, когато се вряза в портата. Разхвърчаха се бамбукови трески.

Навън попадна в уличен пазар. По-късно Ринсуинд си спомняше първо това за Хунхун - всяко местенце, дори временно освободеното от отминала каручка, се запълваше с хора, обикновено спорещи до преграждане за цената на патица, която крякаше с главата надолу в нечий ръце.

Кракът му мина с лекота през кафез от пръти, съдържащ няколко пиленца, но Ринсуинд продължи устремно напред, разпилявайки по пътя си хора и

продукция. В Анкх-Морпорк подобни действия биха предизвикали неодобрителни забележки, придружени с бърза и груба намеса, но тук и без това всички си крещяха един на друг, затова възприемаха Ринсуинд само като мимолетна пречка.

Зад него хората запълваха пролуката на секундата. И да се разнасяха викове на преследвачи, те заглъхваха в гълчавата.

Спря чак когато зърна пренебрегната от тълпата нишичка между сергия за пойни птички и друга, където продаваха нещо от врящи казани. Единият му крак писукаше.

Ринсуинд дотроши кафеза с удари в калдъръма. Опияненото от свободата петле го клъвна по коляното и заподскача нанякъде.

Не се чуваше потеря. Само че дори батальон тролове с тенекиени чехли трудно би надделял над звуците в обичайния уличен пазар на Хунхун.

И Ринсуинд си пое дъх.

Пак беше господар на съдбата си. Отърва се от Червената армия. Вярно, попадна в столичния град, до който не искаше и да припарва. Значи беше въпрос на време да му се случи още някоя неприятност. Поне в момента се радваше на кратка почивка между премеждията.

Я гледай... Значи такъв бил Хунхун...

Май липсваха улици, поне както си ги представяше Ринсуинд. Криволици, продължаващи в други криволици, тесни и станали още по-непроходими от безброй сергии. По повечето се виждаха пилета в кафези, гъски в чували и странни гърчещи се твари в купи.

Трудно беше да се каже къде свършват сергиите и къде започват сградите. Пресъхналите неща, висящи на въженца, може да бяха стока или пране, или пък нечия бъдеща вечеря.

Хунхунците явно обичаха да са на открито. Изглежда прекарваха почти целия си живот на улицата, като си деряха гърлата.

Възможно бе да напреднеш само със злобно размахване на лакти и врязване в гъмжилото, докато хората ти сторят път неохотно. А да чакаш и да мрънкаш учтиво: "Ъ-ъ, извинете...", означаваше да си стоиш на мястото.

Тълпите все пак се отдръпнаха, когато зазвучаха гръмки удари по гонгове и оглушителен пукот. С танцова стъпка мина групичка в бяло.

Ринсуинд долавяше небрежно озадачените погледи на онези, които за миг млъкнаха и се взираха в него. Дали не беше време да се държи като местен. Обърна се към най-близкия си съсед в мешавицата и кресна:

- Приятно представление, а?

Дребната стара жена със сламена шапка на главата го изглежда гнусливо.

- Ама това е погребението на господин Ву! - отсече и му обърна гръб.

Наблизо стояха двама войници. В Анкх-Морпорк щяха да си делят една цигара и да си затварят очите за всичко, което би могло да им смути спокойствието. Тези обаче като че бяха излишно бдителни.

Ринсуинд се вмъкна в една пресечка. Неопитният посетител на Хунхун явно можеше да си навлече голяма беля.

Тук беше тихо, а в далечния си край уличката стигаше до много по-широко безлюдно пространство. Воден от увереността, че близостта до хора означава неприятности, той се устреми натам.

Най-сетне малко простор. Всъщност имаше изобилие от незаето място. Настлан с плочи площад, достатъчно голям да побере две армии. По краищата му бяха засадени череши. Учудваща липса на тълпи...

- Ей, ти!

...ако не се броят войниците.

Появиха се внезапно иззад всяко дърво или статуя.

Ринсуинд понечи да отстъпи, но ходът се оказа неуспешен заради стража, издебнал го в гръб.

А насреща му се изпречи ужасяваща бронирана маска.

- Селяко, ти не знаеш ли, че си попаднал на Императорския площад?

- С главна буква ли се пише? - невинно се осведоми Ринсуинд.

- Няма да задаваш въпроси!

- Значи ще приема, че отговорът е "да". О, разбирам, много важно място. Съжалявам. Просто ще си отида...

- Не мърдай!

Имаше нелеп пропуск в действията им, който озадачи Ринсуинд - никой не си направи труда да го хване и да го върже. След миг се сети, че според войниците нямаше нужда да се занимават с него. Нали хората винаги правеха каквото им се каже?

Коен твърдеше, че в Империята имат нещо по-лошо и от камшиците.

Сети се, че е време да падне на колене. Присви се, докоснал леко плочите с върховете на пръстите си.

- Питам се - подхвърли жизнерадостно, докато се наместваше в стартова позиция, - дали моментът не е подходящ да чуете една всеизвестна поговорка?

За Коен градските порти бяха позната гледака. Доста от тях бе потрошил през живота си с тарани и обсадни оръдия, веднъж дори и с главата си.

Портите на Хунхун обаче си ги биваше. Изобщо не приличаха на онези в Анкх-Морпорк, винаги гостоприемно отворени, за да привлекат платежоспособния посетител в града. Единствената им далечна връзка със защитната функция беше големият надпис: "Благодаря ви, че не ни нападате. Желаем ви приятен ден." А тези тук стряскаха с размерите си, освен това бяха изработени от метал, да не говорим за стражевия пост, пред който чакаше цял взвод от неприветливо настроени мъже в черни брони.

- Даскале...

- Кажи, Коен.

- Туй пък що го правим? Нали уж щяхме да се промъкваме по ония акведукти, дето мишките толкова ги харесват?

Господин Сейвлой размахва пръст укорно.

- Така ще влезем в самия Забранен град. И помнете на какво ви учих. Време е да проумеете как трябва да се държите в градовете.

- А бе, знам аз как да се развихря в скапаните градове - изсумтя Тръкъл Простака. - Грабиш, кефиш се, а на излизане палиш. Същото като в селата, ама губиш повечко време.

- Подходящо поведение, но само когато минаваш през града на път за другаде. Ами ако поискаш да се отбиеш там и на другия ден?

- А бе, тъпако, как ще се отбия, като града вече го няма?

- Господа, моля ви да се вслушвате в думите ми! Трябва вече да усвоите цивилизованите нрави!

Хората не можеха да минат през портите просто така. Имаше опашка. Стражите се скупчваха настръхнали около всеки треперещ човечец, за да му проверят документите.

Дойде редът и на Коен.

- Документите, старче!

Той кимна весело и подаде на капитана парче хартия, на което господин Сейвлой бе изписал красиво:

"Ние сме бродещи безумци, които нямат никакви документи. Молим за извинение."

Капитанът вдигна поглед и срещна щастливата усмивка на Кoen.

- Я гледай... - процеди зло. - Старче, ти нямаш ли си уста да говориш?

Все тъй доброжелателно настроен, Кoen се озърна към господин Сейвлой. Това не го бяха репетирали.

- Ама че празноглав човек! - промърмори главният страж.

Господин Сейвлой се възмути.

- Нали уж почитате лишените от разум!

- Не може да си луд, щом нямаш документ, където да е написано черно на бяло - отсече капитанът.

- Ох, писна ми - въздъхна Кoen. - Казах ти аз, че номерът няма да мине, като налетим на някой кретен в броня.

- Нагъл селяндур!

- Ами, не съм толкоз нагъл като моите приятелчета.

- За нас говори, слабоумнико.

- А бе, що не се...

- Кво?

- Извънредно глупав войник.

Капитанът се стъписа малко. В психиката на хората от Ахатовата империя бяха неизкоренимо вдълбани преклонението пред праотците и уважението към по-възрастните. А началникът на стражата за пръв път в живота си виждаше толкова стари хора, които още да заемат вертикално положение върху земята. На практика можеше да ги смята и за праотци. Поне онзи в инвалидната количка миришеше подходящо.

- Заведете ги в поста!

Ордата се остави да я влачат. Всички се проявиха блестящо, защото господин Сейвлой бе отделил много часове да ги подготви. Знаеше, че си има работа с мъже, чиято реакция на потупване по рамото беше мигновено да отсекаят пречещата ръка.

В поста стана доста тясно, когато Сребърната орда се натъпка вътре заедно със стражите. Един войник се вторачи в Хамиш Бесния, свит сърдито под одеялото си.

- Ей, дядо, какво държиш там?

Изпод одеялото изскочи меч и се заби в бедрото му.

- Кво? Кво? Кво каза тоя, бе?

- Каза "Аааа!" - обясни Кoen, в чиято ръка вече се бе появил дълъг нож.

С едно ловко движение кльошавите му ръце обездвижиха капитана и опряха острието в гърлото му.

- Приятелче, може да стане по лесния начин или по трудния. Ти си избери.

- Ах, ти, свиньо! Това ли според теб е лесният начин? Дано живееш в интересни времена! Предпочитам да умра, вместо да изменя на Императора!

- Твоя си работа.

Само частица от секундата бе необходима на главния страж, за да проумее, че Кoen явно държеше на думата си и очакваше същото от другите. Ако бе имал повечко време, можеше да поразмишлява над факта, че целта на цивилизацията е да превърне насилието в последното и крайно решение, докато за варварина то е единственият, предпочитаният и преди всичко най-приятният избор. Но вече беше късно. Капитанът се свлече на пода.

- Че аз винаги си живея интересно - отбеляза Кoen с доволния глас на

човек, който влага много старание да си разнообрази всекидневието.

Насочи ножа към останалите стражи. Господин Сейвлой го зяпаше ужасен.

- Не е зле да го почистят туй - разговорчиво подметна Коен. - Само дето няма смисъл, ако пак ще го цапам. Вижте сега, аз като нищо ще ви изколя, ама Даскала разправя, че било време да ставаме почтени джентълмени.

Един страж изгледа косо съратниците си и коленичи.

- О, господарю, какви са желанията ви?

- Ей от таквиз момчета излизат свестни офицери - одобри Коен. - Как се казваш?

- Девет Портокалови Дръвчета, господарю.

Коен се озърна към господин Сейвлой.

- Сега какво да правя, а?

- Плени ги, моля те.

- Ама как да стане?

- Е... Сигурно трябва да ги вържеш, нещо такова.

- Аха, а после им кльцвам гръкляните, тъй ли?

- Не! Щом са ти се предали, не е позволено да ги убиваш.

Сребърната орда се вторачи в бившия учител.

- Уви, такива са правилата на цивилизацията. - опита се да ги утеши той.

- Ама нали лайнарите нямат оръжия! Тъкмо лесно ще ги изтрепем! - ядоса се Тръкъл.

- Именно защото са обезоръжени, не бива да ги убивате - настоя господин Сейвлой, потръпвайки леко.

- А бе, ти полудя ли? Да не си извадиш и документче, че си побъркан?

Коен почеса наболата четина по брадата си. Оцелелите засега стражи го зяпаха плашливо. Бяха свикнали с изобретателно жестоките мъчения, но за пръв път им се случваше да чуват и предшестваци ги пререкания.

- Даскале, нямаш много опит във войните, нали? - промърмори Коен.

- Е, да, ако пренебрегнем уроците с четвъртокласниците. Но нали каза, че искаш от мен да...

- Добре де, аз пък викам да ги изколим - обади се Уили Момъка. - Що да се занасяме с пленници? Кой ще ги храни?

- Опасявам се, че се налага.

- Кой, аз ли?! Да имаш да вземаш! Като са гладни, да им извадим очите и да им ги натикаме в устите. Я да гласуваме.

Ордата се разшумя одобрително. Коен забеляза, че и Девет Портокалови Дръвчета е вдигнал ръка.

- Ей, момче, ти пък за какво гласуваш?

- Моля ви, господарю, трябва да отида в тоалетната.

- Я ме слушайте всички! - нетърпеливо нареди Коен. - Май им е минало времето на касапниците. Тъй разправя господин Сейвлой, пък той знае как се пише "мармалад", не е като вас. Нали помните защо дойдохме, а? Хайде да го правим както се полага.

- Да, ама ти закла капитана - заяде се Тръкъл.

- Още се боря с лошото си минало - призна си Коен. - С цивилизацията трябва да се свиква полека.

Коленичилият страж пак вдигна колебливо ръка.

- Господарю...

- Казвай, момче.

- Можете да ни заключите в онази килия. Така няма да пречим на никого.

- Досетлив си. Видяхте ли, това момче мисли ясно и по време на криза.

Заклучете ги.

Само половин минута по-късно Сребърната орда закуцука към вътрешността на града.

Стражите седяха в задушната тясна килия. Накрая един попита:

- Какви бяха тези?

- Може и да са праотци.

- Но нали човек първо трябва да умре, за да го смятаме за праотец?

- Онзи в количката изглеждаше съвсем мъртъв, докато не прободете Четири Бели Лисугера.

- Да викаме ли за помощ?

- Ами ако ни чуят?

- Да, но ако никой не ни измъкне, ще си останем тук. Стените са много дебели, а вратата - много здрава.

- Това е чудесно.

Ринсуинд спря в някаква уличка незнайно къде. Дори не провери дали го преследват. Значи беше вярно - тук един пъргав старт стигаше, за да си свободен. Ако се сетиш навреме.

Да, обаче свободата включваше и прастарото право на човек да умре от глад. Май твърде отдавна не бе хапвал добре.

И сякаш подтикнат от мислите му, малко по-нататък по уличката изригна нечий глас:

- Оризови питки! Оризови питки! Вземете си вкусни оризови питки! Кой иска чай? Стогодишни яйца! Хайде всички на яйцата! Вземете си... Да? Какво да бъде за вас?

Възрастен мъж застана пред търговеца.

- Дибала-сан! Яйцето, което ми продадохте...

- Че какво му е на яйцето, почитаеми?

- Бихте ли го помирил?

Уличният търговец вдиша дълбоко.

- Ах, прекрасно е!

- Прекрасно ли?! Това яйце е съвсем прясно!

- Шогун, не сте прав, яйцето е поне на едно столетие - невъзмутимо изрече продавачът. - Вижте прелестния черен цвят на черупката...

- Боята се изтрива с пръст!

Ринсуинд се заслуша. И се зачуди дали нямаше нещо вярно в идеята, че на света живеят съвсем малко на брой хора въпреки изобилието от тела. Затова непрекъснато се натъкваш на едни и същи. Сигурно ги изливат в калъп някъде.

- Охо, вече обиждате на пресни яйца! Ще си разпоря корема достойно, ако е така! Ето какво ви предлагам...

Да, във вълшебните похвати на търговеца определено имаше нещо познато. Идва някой да се оплаче, че яйцето е съвсем прясно, а само след минута е убеден да забрави жалбата си и да си купи две оризови питки, придружени от нещо подозрително, увито в зелени листа.

Оризовите питки все пак имаха приятен вид. Поне в сравнение с останалото.

Ринсуинд се примъкна по-наблизо. Продавачът пристъпяше разсеяно от крак на крак и си подсвиркуваше, но веднага спря и го дари с широка, приятелска, честна усмивка.

- Шогун, желаете ли вкусно древно яйце? Паничката в средата на подноса

беше пълна със златни монети. Ринсуинд се сепна. С парите за едно от гнусните яйца на господин Дибала би могъл да си купи цяла улица в Анкх-Морпорк.

- Предполагам, че не отпускате... на кредит?

Дибала се вторачи за миг в него.

- Шогун, ще се престоря, че изобщо не съм чул тази дума.

- Я ми кажете, нямате ли случайно близки роднини отвъд океана?

Този път погледът беше изпълнен с предпазливост.

- Какво? Отвъд океана има само призраци-кръвопийци, Шогун, това е всеизвестно. Чудя се как и вие не го знаете.

- Призраци ли?

- Ами да, опитват се да проникнат тук, да ни навредят. Може би дори да ни отмъкнат стоката. Аз пък казвам, че е най-добре да опитат от добрите стари фойерверки. Призраците не обичат гръмове и трясъци.

Следващият поглед беше още по-продължителен и пресметлив.

- Шогун, а вие откъде сте?

В гласа на търговеца се промъкна режещата нотка на подозрението.

- От Бес Пеларгик - припряно отвърна Ринсуинд. - Това обяснява моя непознат за вас акцент, също и невежеството ми за местните обичаи. Хората биха могли дори да си помислят, че съм някакъв чужденец.

- А, от Бес Пеларгик ли... Значи познавате моя стар приятел Пет Щипци, който живее на Небесната улица, нали?

Ринсуинд бе се натъквал неведнъж на тази уловка.

- Никога не съм чувал нито името, нито улицата.

Дибала се ухили щастливо.

- Ако кресна силно "мръсен чужденец", и три крачки няма да направите - изрече дружелюбно. - Стражите ще ви отмъкнат в Забранения град, където ще ви запознаят отблизо с голямата мел...

- Знам вече за нея.

- Пет Щипци три години беше областен управител, а Небесната улица прекосява града от край до край. Откога си мечтая да срещна чуждестранен призрак-кръвопиец! Вземете си оризова питка.

Очите на Ринсуинд шареха трескаво. Странно, но положението не изглеждаше опасно. Поне заплахата не беше в най-близкото бъдеще. И подлежеше на пазарлък.

- Ами ако си призная, че идвам от другата страна на Стената? - промълви по-тихичко.

Дибала кимна. Едната му ръка бръкна под халата и показа за миг тъгълчето на нещо, на което Ринсуинд зърна без никаква изненада "Какво правих през..."

- Някои хора разправят, че зад Стената имало само пустини, зли призраци и страховити чудовища - подхвана продавачът. - Аз питам обаче - ами търговският потенциал? Създаде ли си човек връзки... Нали се сещате за какво говоря, шогун? Тогава успехът из краищата на призраците-кръвопийци му е в кърпа вързан.

Ринсуинд само кимна. В момента не му се струваше уместно да изтъкне, че ако в Анкх-Морпорк покажеш лъскаво злато, триста души наоколо веднага показват остра стомана.

- Мисля си, че с тази несигурност около Императора, слуховете за бунтовници и останалото... Вечен живот на Сина на небето, разбира се! Но... Може и да се намери някоя нишичка за един търговец с по-широк кръгозор, нали така?

- Нишичка ли?

- Ами... Например имаме едно нещо... - Дибала се наведе към ухото на събеседника си. - Вадят го от едни гъсеници. Нарича се коприна. Тя е...

- Знам. Доставят ни я от Клад.

- Е, добре де. Имам и един храст. Като изсушиш листата, после ги запарваш във вряла вода и изпиваш...

- Да, чай - съгласи се Ринсуинд. - Него пък си купуваме от Хоуондаленд.

Търговецът вече имаше вид на сериозно затруднен мислител.

- Тогава... Правим барут и го пъхаме в тръби...

- Фойерверки ли? Познати са ни.

- Какво ще кажете за нашия изключително фин порцелан? Толкова е...

- В Анкх-Морпорк някои джуджета правят такъв порцелан - прекъсна го Ринсуинд, - че през него спокойно се чете книга, ако ще бележките под линия да са с най-дребния шрифт.

Дибала се намръщи.

- Вие, призраците-кръвопийци, май сте прекалено хитри и лукави. Дали пък не сте и наистина опасни, а?

- Ние ли? О, не се тревожете. Почти не се случва да убиваме чужденци в Анкх-Морпорк. После как ще им пробутаме от нашата стока?

- Все пак какво от нашите изделия се търси при вас? Хайде, вземете си оризова питка. Или искате да опитате свински топки? На клечица, а?

Ринсуинд си избра питка. За другото не му се искаше дори да разпитва.

- Имате злато - напомни небрежно.

- О, твърде е меко, за да направиш нещо свястно от него - поклати глава търговецът. - Все пак изработваме от златото водосточни тръби и облицовка за покриви.

- Хм... Мисля, че хората в Анкх-Морпорк биха измислили как да използват известно количество - насърчи го Ринсуинд.

Погледът му неволно все се връщаше към монетите в купичката. Страна, където златото е по-евтино от оловото...

- А това какво е? - посочи смачкан четиригълник, затрупан с монети.

Дибала погледна.

- Ами това може би е нещо съвсем непознато за вас. Нарича се пари. Полезен начин да си носиш...

- Питам за късчета хартия - учтиво поясни Ринсуинд.

- За същото говорех - осведоми го търговецът. - За банкнотата от десет рину.

- Какво означава това?

- Точно каквото казах. Струва десет такива.

Дибала вдигна от купичката монета колкото оризовата питка.

- Но кому е нужно да си купува хартия?

- Не я купуваш, а с нея купуваш разни неща.

Ринсуинд зяпна тъпо.

- Отиваш до някоя сергия на пазара - започна да обяснява търговецът с търпението на учител в стая с дебили. - Там казваш: "Добро утро, месарю, колко струват тези кучешки муцуни?" Той ти отвръща: "Три рину, шогун." Ти показваш: "Имам само едно пони, ще ми го развалиш ли?" Виж, има рисунка на пони върху банкнотата, затова така я наричат хората. Значи той ти дава кучешките муцуни и ти връща седем рину. Остатъкът се нарича "ресто". Ако пък му подадеш маймунка - тоест петдесет рину, - той ще те попита: "Нямаш ли дребни?"

- Но нали е само парче хартия! - почти изхленчи Ринсуинд.

- За теб - може би, а за мен е равно на десет оризови питки - възрази Дибала. - А вие, чуждестранни кръвопийци, какви пари имате? Големи кръгли камъни с дупки в средата?

Ринсуинд се взираше изтръпнал в банкнотата.

В Анкх-Морпорк имаше манифактури за всякаква хартия, а в Гилдията на гравьорите не бяха малко майсторите, които можеха да изпишат името и адреса си по върха на игла.

Изпита чудновата гордост от съгражданите си. Не отричаше, че са зли и алчни, но поне влагаха в това докрай способностите си и не се заблуждаваха, че вече са научили всички хитрини.

- Според мен - увери той търговеца - ще откриеш, че множество здания в Анкх-Морпорк се нуждаят от нови покриви.

- Сериозно?

- О, да. Дъждът направо ги залива отвътре.

- И собствениците ще могат да си платят? Чувал съм, че...

Ринсуинд пак погледна банкнотата и поклати глава. Струвала повече от златото...

- Ще ти платят с не по-лоши хартийки от тази. Вероятно и с по-хубави. Ще кажа някоя и друга добра дума за теб. А сега - добави тутакси - ще ме упътиш ли как да изляза от града?

Дибала се почеса по темето.

- Може да е малко трудничко. Отвън са разположени армии, пък ти имаш доста чуждестранен вид с тази шапка...

В началото на уличката настъпи оживление... по-точно движението на гъмжилото се засили едва забележимо. В тълпата се отвори пролука, както винаги става в близост до оръжия. Отряд стражници вървеше забързано към Дибала.

Търговецът също долепи гръб до стената и ги посрещна с приветлива усмивка, показваща готовността му да продава с отстъпка на всекиго, стига да носи поне нож.

Двама влачеха отпуснато тяло. Когато подминаваха сергията, фигурата надигна поокървавената си глава и изрече:

- Неизменна сполука на...

Юмрук в ръкавица я прасна през устата. После тълпата запълни пролуката.

- Брей, брей - затюхка се търговецът. - Като гледам... Ей, къде изчезнахте?

Ринсуинд се появи иззад близкия ъгъл. Дибала го погледна по-почтително. Спомни си, че дори чу лек пукот и видя искри, когато чужденецът се скри от погледа му.

- Виждам, че са спипали още един от онези - продължи той невъзмутимо. - Сигурно и този е лепил плакати по стените.

- Още един от кои?

- От Червената армия. Ха!

- Ясно.

- Не им обръщам внимание - вдигна рамене Дибала. - Някои се кълнат, че древните легенди щели да се сбъднат. Още нищо не съм видял.

- Пък и човечецът не изглеждаше много легендарен - съгласи се Ринсуинд.

- Хората вярват на всякакви глупости.

- Какво ще го сполети?

- Трудно ми е да позная, щом Императорът скоро ще умре. Може само да му отрежат ръцете и краката.

- Моля?! Но защо?!

- Ами защото е млад. Още малко да беше пораснал, направо му набучваха главата на копие пред портите.

- Това ли е наказанието за лепене на плакати!

- Поне му попречват веднъж завинаги да повтори нарушението.

Ринсуинд заотстъпва заднешком.

- Много ви благодаря - смънка и се отдалечи. - А, не! Няма да се забърквам, щом режат глави...

Някой пак го удари по главата. Любезно.

Докато коленете, а после и брадичката му се опираха в улицата, Ринсуинд се питаше какво е станало с привичното му "Ей, ти!".

Сребърната орда се провираше през лабиринтите на Хунхун.

- На туй не му викам да нахлуеш в град и да изтрепеш всички гадняри - мърмореше ядно Тръкъл Простака. - Като бях в бандата на Брус Номада, никога не влизахме през главната порта, като да сме сбирщина шибан...

- Господин Простако - веднага го прекъсна бившият учител, - дали моментът не е подходящ да ви напомня за списъка, който раздадох на всички ви?

- Какъв идиотски списък, бе? - наежи се Тръкъл и брадичката му щръкна предизвикателно.

- На допустимите в цивилизованото общество думи и изрази. Моля всички ви да си спомните какво ви говорих за поведението на добре възпитаните хора. Това е жизнено важно за дългосрочната ни стратегия.

- А що е то "дългосрочна стратегия"? - обади се Калев Изкормвача.

- Туй, дето ще го правим по-късно - обясни тежко Коен.

- Добре де, какво?

- Нашият План - още по-внушително изрече главатарят.

- Бре, да му го нач... - веднага започна Тръкъл.

- Списъкът, господин Простако, списъкът! - назидателно напомни господин Сейвлой. - Признавам богатия ви опит в дивата пустош, но тук сме в цивилизацията и ще използваме само прилични думи. Разбрахме ли се?

- Тръкъл, най-добре го послушай - намеси се Коен.

- Предлагам да се разходим около Забранения град - забързано предложи господин Сейвлой, за да не прекали.

Всички от ордата вече бяха видели Забранения град. Стените около него се извисяваха на четиридесет стъпки.

- Доста войска пази портите - промърмори Коен.

- Така и трябва. Вътре има приказни съкровища.

Господин Сейвлой говореше, без да вдига поглед. Взираше се напрегнато в земята, като че бе изгубил нещо.

- Ама защо не се втурнем срещу тях и не ги изколим? - недоумяваше Калев.

- Кво?

- Я не ставай глупав - сръза го Коен. - Цял ден ще изгубим, докато ги очистим всичките. Даскала ще ни вкара през някакъв акведукт.

Господин Сейвлой спря внезапно.

- Аха... Еврика!

- Това е на ефебски - преведе Коен на останалите. - Означава "Дайте ми

хавлията!"

- Да, бе! - усъмни се Калев. - Ти кога си минавал през Ефеб?
- Веднъж се отбих там като ловец на глави.
- И кого диреше?
- Май теб.
- Ха! И намери ли ме?
- Ами не помня. Я разклати глава да видим ще падне ли.
- Господа, обърнете внимание...

Ортопедичният сандал на господин Сейвлой побутваше украсен с фигурки метален квадрат на улицата.

- Че що да я гледам тая глупотевина? - изсумтя Тръкъл.
- Кво?
- Трябва да търсим още от тези неща - обясни бившият учител. - Но мисля, че открихме решението на проблемите си. Сега остава само да изчакаме, докато притъмнее.

Чуваше се разгорещен спор. Ринсуинд се ориентираше само по гласовете. Пак имаше чувал на главата, а ръцете му бяха вързани зад колона.

- Че той прилича ли ви на Най-големия магьосник?
- Това е написано на шапката му, и то с езика на призраците...
- Да, ама ти го казваш!
- Добре, ами твърденията на Четири Големи Сандала?
- Бил е изтощен. Може и да му се е привидало!
- Не е вярно! Изскочи от въздуха, летеше като дракон! Събори петима войници. И Три Големи Късмета видя. Другите също. После освободи прастар мъж и го превърна в могъщ боец!
- Пък и говори нашия език, както е написано в книгата.
- Хайде, да допуснем, че е Най-големият магьосник. Значи трябва да го убием незабавно!

В тъмата на чувала Ринсуинд завъртя глава енергично.

- Защо?
 - Той ще заеме страната на Императора.
 - Но нали в легендите Най-големият магьосник повел Червената армия!
 - Да де, за да помогне на Императора Едно Слънчево Огледало. И за да смаже народа!
 - Не, за да смаже бандите! После изградил Империята!
 - И какво? Толкова чудесна ли ти се струва Империята? Преждевременен край на всички потиснически сили!
 - Но сега Червената армия е на народа! Максимален напредък под предводителството на Най-големия магьосник!
 - Най-големият магьосник е враг на народа!
 - Видях го с очите си, колко пъти да ти казвам! Безброй войници се натръскаха от урагана, който той предизвика!
 - Ами като е такъв магьосник, защо още е вързан? Защо не накара въжетата да изчезнат в облаци зелен дим?
 - Може би съхранява магията си за велики дела. Няма да прави фойерверки за земни червеи.
 - Ха!
 - И имаше Книгата! Търсеше ни! Предопределен е да поведе Червената армия!
- Енергично завъртане на главата.

- Сами можем да се поведем!

Енергично кимане.

- Не са ни нужни никакви подозрителни магьосници от въображаеми земи!

Енергично кимане.

- Затова трябва да го убием още сега!

Енергично завъртане.

- Ха! Той ти се присмива презрително! Ще почака малко, но после главата ти ще избухне в огнени змии!

Енергично завъртане.

- Вие да не забравихте, че докато си губим времето в разпри, вече изтезават Три Впрегнати Бивола?

- Цъфтящ Лотос, армията на народа е по-важна от отделните ѝ членове!

Ринсуинд сгърчи лице в гримаса. И без това полека намразваше първия глас - естествено, щом подстрекаваше другите да го убият незабавно. Но когато подобен тип започнеше да приказва, че разни неща са по-важни от хората, Ринсуинд не се съмняваше, че страшно е загазил.

- Сигурна съм, че на Най-големия магьосник му е по силите да спаси Три Впрегнати Бивола - промълви глас до ухото на Ринсуинд.

Беше Хубавата Пеперуда.

- О, да, за него това ще е дреболия! - възкликна Цъфтящият Лотос.

- Ха! Значи ще се промъкне в Забранения град? Невъзможно! Та това е сигурна смърт! - Енергично кимане.

- Не и за Най-големия магьосник - възрази Пеперудата.

- Млъкни най-после! - изсъска Ринсуинд.

- Желаш ли да научиш колко голям сатър държи Две Огнени Билки? - прошепна нежно Пеперудата

- Не!

- Много голям.

- Той каза, че да влезеш в Забранения град означава сигурна смърт!

- Не. Само вероятна. А аз те уверявам, че ако още веднъж се опиташ да ми избягаш, смъртта ти наистина ще е сигурна.

Махнаха чувала от главата му.

Лицето до него беше на Цъфтящ Лотос и човек би могъл да зърне в първия миг след мрака доста по-лоши неща, затова в ума на Ринсуинд се мярнаха видения на купи сметана, качета масло и съвсем точно отмерена доза сол.*

[* Много по-късно му се наложи да мине през курс на лечение заради това. Състоеше се от присъствието на хубава жена, огромна чиния с картофи и здрава тояга с пирон накрая.]

Например би могъл да спре погледа си първо върху Две Огнени Билки. И нямаше да му е приятно. Беше затлъстяло лице с мънички зеници в очичките. Нагледен пример за това, че макар хората обикновено да смятат за потисници императорите, царете и мандарините, много по-опасни са съседите.

- Най-големият магьосник ли? Ха! - тъкмо казваше Две Огнени Билки.

- Той ще се справи! - разпалено потвърди Цъфтящият Лотос. - Нима не е превел Наставника през земите на призраците и вампирите?

(И благо сиренце, каза си Ринсуинд, може би със салатка от прясно зеле в отделна чиния.)

- И такъв ненадминат магьосник ви е позволил да го доведете тук с чувал на главата? - подсмива се Две Огнени Билки. - Я да го видим как ще призове някой...

- Истинският велик магьосник няма да се унижи с евтини номера! - възрази момичето.

- Правилно - потвърди Ринсуинд. - Няма да се унижа.

- Срамота е, че Билките изобщо спомена за това!

- Срамота!

- Освен това ще има нужда от цялата си мощ, за да проникне в Забранения град - меко подсказа Пеперудата.

Ринсуинд се усети, че намразва и нейния глас.

- Хм, Забраненият град... - промърмори той.

- Всеки знае, че там е пълно с гибелни капани и безброй стражи.

- Капани, значи...

- Ами че нали ако магията го изостави в най-страшния миг, защото е правил фокуси пред Билките, ще се озове в най-тъмния зандан и ще умира парченце по парченце!

- Парченце ли? А за кое парченце говорим всъщност?

- Засрами се, Две Огнени Билки!

Ринсуинд й се усмихна измъчено.

- Е, не съм чак толкова голям магьосник. Донякъде - да - добави мигом, защото видя как веждите на Пеперудата се свиха. - Но не колкото да...

- В писанията на Наставника четем, че си надвил множество могъщи заклинатели и неизменно си се справял успешно с най-страшните опасности.

Ринсуинд кимна мрачно. Имаше нещо подобно, само че не защото съзнателно се бе опитвал да го постигне. А Забраненият град изглеждаше... ами забранен. Не и гостоприемнен. Не беше място, откъдето да си купиш картичка. Единственият сувенир, с който можеше да се сдобиеш там, вероятно щяха да бъдат собствените ти зъби. В торбичка.

- Ъ-ъ... Предполагам, че това момче, Биволите, е в някоя тъмница дълбоко под земята, нали?

- В най-дълбоката - ухили се Две Огнени Билки.

- И... никого от онези, които са били затваряни там, не сте видели отново, нали?

- Виждали сме ги - възрази Цъфтящият Лотос.

- На части.

- Обикновено главите им - подсказа Билките.

- На копия пред портите.

- Но това няма да се случи с Два Впрегнати Бивола - твърдо заяви Цъфтящият Лотос. - Такава е волята на Най-големия магьосник.

- Всъщност не съм уверен, че казах...

- Каза го - натърти Пеперудата.

Очите му постепенно свикваха със сумрака. Беше в някакво мазе. Шумът на града проникваше приглушено само през зарешетените прозорчета под тавана. Имаше доста бурета и денкове, навсякъде по тях се бяха настанили хора. Май беше доста претъпкано.

Всички го гледаха като замаяни, но имаха и друга обща черта.

Ринсуинд се извъртя на пети.

- Кой са тези деца?

- Хунхунската организация - обясни Цъфтящият Лотос - на Червената армия.

Две Огнени Билки изпръхтя недоволно.

- Защо му каза? Сега май наистина сме принудени да го убием.

- Но те са недорасли!

- Може да им липсват години - важно изрече Две Огнени Билки, - затова пък са богати с храбростта и честта си.

- А опит в битките имат ли? - разгорещи се Ринсуинд. - Стражите, които

видях досега, ми изглеждат крайно неприятни типове. Ама вие изобщо имате ли оръжия?

- Ще ги отнемем от враговете си! - провикна се Две Огнени Билки.

Подкрепи го хор от възторжени крясъци.

- Сериозно? И как ще накарате враговете ви да пуснат оръжията си поне за миг?

Ринсуинд посочи дребничко момиче, която се дръпна сякаш показалецът му беше зареден и с вдигнат спусък. Май нямаше повече от седем години и стискаше в прегръдката си плюшено зайче.

- Ти как се казваш?

- Един Любим Бисер, Най-голям магьоснико.

- И какво търсиш в Червената армия?

- Дори заслужих медал за лепене на плакати по стените!

- Какви например? "Моля, нека леки неприятности сполетят нашите врагове" или нещо подобно?

- Аз, ъ-ъ... - запъна се детето и погледна умоляващо Пеперудата.

- Бунтът не ни е в кръвта - изсъска по-голямото момиче. - И нямаме... опит.

- Добре, аз пък съм тук, за да ви кажа, че не се прави, като пеете песнички, лепите плакати и се биете с голи ръце. Не и когато се изправите срещу истински врагове с истински оръжия в ръцете. Вие...

Гласът му затихна, щом осъзна, че сто чифта очи не го изпускат от погледа си, а сто чифта уши слушат в захлас. Спомни си току-що произнесените думи и размахна ръце.

- Ами няма какво да ви говоря, това е!

- Именно - мазно го подкрепи Две Огнени Билки. - Ще победим, защото историята е на наша страна.

- Ще победим, защото Най-големият магьосник е на наша страна! - остро се намеси Пеперудата.

- Я ме чуйте! - кресна Ринсуинд. - Имам повече доверие на себе си, отколкото на историята! Ох, да му се не види... Аз ли казах това?...

- Значи ще помогнеш на Три Впрегнати Бивола - тегли чертата Пеперудата.

- Моля ви! - довърши го Цъфтящият Лотос.

Ринсуинд се вторачи в нея, после плъзна поглед по скупчените наоколо почтителни пубертети, които искрено вярваха, че с вдъхновяващи песни можеш да победиш армия.

Като се замислеше, оставаше му да стори само едно нещо - засега да им играе по свирката, после да се махне колкото се може по-далеч оттук при първия сгоден случай. Е, гневът на Пеперудата не беше за подценяване, но копието си беше копие, нямаше спор по това. Разбира се, известно време щеше да се чувства бързливец, но и така щеше да е добре, защото набучена на копието, главата му нямаше да чувства нищо.

В света имаше прекомерно изобилие от герои, никой нямаше да спечели, ако се пръкне още един. Затова пък се срещаше само един-единствен Ринсуинд, който дължеше и на себе си, и на света да съществува възможно най-дълго.

В една странноприемница с двор бяха заградили място за Багажите.

Сред събраните там се виждаха огромни сандъци, достатъчно вместителни за всичко необходимо на едно семейство в продължение на поне две седмици. Срещаха се и търговски куфари за мостри - просто квадратни кутии на груби

крака. Не липсваха и изящни чанти с вещи за по една нощувка.

Всички пристъпяха безцелно в ограденото пространство. Понякога се чуваха дрънченето на дръжка или проскърцването на панта, веднъж и трясъкът на едно затворен капак, после тропотът на другите Багажи, които бързаха да се отдръпнат.

Три бяха особено едри, покрити с кожа и декоративни кабари. Обектът на тяхното внимание представляваше значително по-елегантно куфарче с източени крачета. Вече се бе свряло в най-далечния ъгъл.

Широк черен капак изскърца, когато най-грамадният сандък пристъпи по-наблизо. Дребният Багаж така се притисна към оградата, че вече му оставаше само да се покатери по нея.

От улицата се разнесе тупуркане на тичащи крака. Доближи оградата и спря внезапно.

Последва стон на опънато зебло върху каруца, върху което се е стоварила неочаквана тежест.

За миг в лъчите на изгряващата луна се очерта премятащ се силует. Плъсна се тежко пред трите настъпващи сандъка, закрепил се на краката си и нападна.

Не след дълго отседналите в странноприемницата се изсипаха на двора, но късно - завариха всевъзможни дрехи и тоалетни принадлежности разсипани н отъпкани по плочите. А трите черни сандъка, очукани и изподраскани, видяха на покрива - приплъзваха по керемидите и се избутваха взаимно в усилията си да стигнат по-високо. Другите бяха изпаднали в паника и потрошиха оградата.

Събраха ги из околността. С изключение на един.

Ордата видимо се гордееше със себе си, когато седнаха да вечерят. Господин Сейвлой си каза, че съратниците му се държат досущ като момчета, получили първия си панталон с дълги крачоли.

Точно така си беше. Всеки носеше торбест панталон, а отгоре - дълга сива роба.

- Ние пазарувахме - наперено изрече Калейб. - Плащахме си за нещата с пари. И сме облечени като всички цивилизовани хора.

- Да, наистина - снизходително промълви бившият учител.

Много се надяваше обаче останалите да не научат като кой вид цивилизовани хора са се пременили. В момента сериозен проблем оставаха брадите им. Хората, които носеха същите дрехи в Забранения град, нямаха бради. Всъщност по това ги разпознаваха. Е, да, бяха по-известни с липсата на други телесни атрибути, на чието отнемане всъщност дължаха и липсата на окосмяване.

Коен се размърда на столчето.

- Сърби тая пушина - промърмори намусен. - Значи туй било панталон, а? Не съм носил до днеска. И риза. Друго си е плетената стоманена ризница... А бе, Даскале, сетих се нещо да те питам.

- Да, Коен?

- Защо разправяше на оня, дето ти продаде фойерверките, че твоите познати все измирали изведнъж?

Кракът на господин Сейвлой почука кротко по обемистия пакет под масата, сложен до новичък хубав казан.

- За да не му се стори подозрителна покупката ми.

- Пет хиляди фойерверка да не са подозрителни?

- Кво?

- Виж какво... - подхвана малко смутен бившият учител. - Казвал ли съм ти, че след като преподавах география в Гилдията на убийците и Гилдията на каналджиите, бях за известно време и в Гилдията на алхимиците?

- При ония перковци ли? - засмя се Тръкъл.

- Само че изучават география много усърдно - увери го господин Сейвлой. - Сигурно защото искат веднага да установят къде са се приземили след поредния опит. Хайде, хапнете си, господа. Може би ни чака дълга нощ.

- Ама туй кво е?

Тръкъл побутна недоверчиво нещото в паницата си с края на клечките.

- Ами... някаква порода. Кучешка. - Ордата се вторачи в господин Сейвлой. - Нищо лошо няма в това да се яде кучешко - добави той с искреността на човек, който си е поръчал благоразумно бамбукови поници и чорбица с по някое бобено зрънце вътре

- Всичко май съм плюскал на тоя свят - изсумтя Тръкъл, - ама до кучешко няма да опра. Че аз си имах кученце едно време! Виках му Търсача.

- Да бе, онова с шиповете на нашийника - сети се Коен. - Дето все търсеше кого да излапа.

- Разправяй квото си щеш, ама на мен си ми беше приятелче - поклати глава Тръкъл и бутна паницата настрана.

- За теб приятелче, за другите - смърт от бяс. Ще ти изям порцията. Даскале, поръчай му пиле.

- Еднъжки и човешко ръфак - смотолеви Хамиш Бесния. - Обсада, нъл разбирате?

- Изял си човек? - ахна господин Сейвлой, който тъкмо махаше на прислужника.

- А, не цял човек. Само едното краче.

- Ужасно!

- Бъркаш. Имах си и горчица.

"Всеки път, когато си въобразя, че вече съм ги опознал..." - смаяно помисли господин Сейвлой и посегна към виното. Ордата веднага последва примера му, като го наблюдаваше как държи чашата.

- Вдигам тост, господа. И не забравяйте какво ви казах за лоченето на едри глътки. Така само ще ви се препотят ушите. Отпивайте по малко. За цивилизацията!

Последва го разногласен хор:

- Пчарн'ков!*

[* Дано ти отрежат краката и ги погребат на десет крачки от трупа, за да не броди призракът ти!]

- Лягайте на пода и никой няма да пострада!

- Дано живееш в интересни панталони!

- Познайте коя е най-сладката думичка? Дай!!!

- Смърт на почти всички тирани!

- Кво?

- Стените на Забранения град са високи четиридесет стъпки - повтори Пеперудата. - А крилата на портата са от бронз. Зад нея дебнат стотици стражи. Разбира се, ние пък имаме Най-големия магьосник.

- Кого?

- Теб.

- Извинявай, все забравям.

- Виждам.

В очите на Пеперудата се долавяше тягостно обещание. Така гледаха и преподавателите в Невидимия университет, когато Ринсуинд се представеше добре на някой тест с налущкване на отговорите.

Той припряно сведе поглед към драсканиците с въглен, направени от Цъфтящия Лотос.

Коен щеше да знае какво трябва да се направи. Той просто би съсякъл всички по пътя си. Никога не му хрумваше да се бои или да се тревожи. Ей такъв човек ти е нужен в подобен момент.

- Не се съмнявам, че заклинанията ви могат да съборят стените - изрече Цъфтящият Лотос.

Ринсуинд се чудеше какво ли ще му сторят, когато научат, че не му е по силите да събаря стени. "Едва ли ще успеят, ако вече бягам". Разбира се, ще проклинат дори спомените си за него, ще го наричат с всякакви неучтив думи. Беше свикнал.

Дори Багажът го изостави. Признаваше, че му олекна, и все пак понякога му липсваше тупуркането на малките крачета...

- Преди да се захванем с това - предложи Ринсуинд, - според мен трябва да изпеете някой революционен химн.

На организацията много ѝ допадна тази идея. Щом зазвуча нестройният хор, той се примъкна до Пеперудата, която му се усмихна многозначително.

- Знаеш, че не мога!

- Но Наставникът твърди, че си извънредно находчив.

- Не владее магии за пробиване на дупки в стени!

- Сигурна съм, че все нещо ще измислиш. И... Най-голям магьоснико...

- Какво има пък сега?

- Ами онова момиченце, Един Любим Бисер, с плюшената играчка...

- Да?

- Има само организацията в живота си. Същото се отнася и за още мнозина. Когато предводителите се впускат в ежбите си, умират хора. Родители. Разбра ли ме? Бях сред първите, прочели "Какво правих през ваканцията". Лично аз добих представа за жалък глупак, комуто незнайно защо винаги се усмихва късметът. Най-голям магьоснико... За доброто на всички се надявам, че ще ти проверви и днес. Особено за твое добро.

Фонтани звъняха мелодично в дворовете на Императорския дворец. Обаждаха се и пауни, но гласовете им някак не подхождаха на толкова красиви създания. Декоративните дървета хвърляха сенките си, както само те умееха - декоративно.

Градините заемаха сърцето на града. Чуваха се и звуците отвън, макар и смекчени от всекидневно разстиланата слама по съседните улици, а и защото всеки прекалено силен шум би осигурил на виновника много кратък престой в тъмниците.

Най-задоволяващата естетическото чувство градина бе създадена още от Император Едно Слънчево Огледало. Състоеше се само от дребен чакъл и камъни, но изкусно подредени и пригладени с гребло, сякаш сътворени от планински поток с дарба на художник. Тук човекът, обединил Империята и построил Великата стена, бе идвал да освежава душата си и да посрбва вино от черепа на някой враг или на градинар, който прекалено непохватно си е служил с греблото.

В момента обаче тук се намираше Две Малки Хитрости, отговорник по протокола, който се отбиваше в градината да успокои нервите си.

Честичко си повтаряше, че всичко е заради числото две в името му. Носеше лош късмет. Все пак признаваше поне на себе си, че никак не си улесни живота и като стана отговорник по протокола.

А доскоро идеята му изглеждаше превъзходна. Бе се издигал плавно по стълбицата на обществената служба, като упражняваше усърдно уменията, жизнено важни за доброто управление (а именно - калиграфия, оригами, икебана и Петте възхитителни поетични форми). Изпълняваше най-съвестно задълженията си и само смътно отбелязваше обстоятелството, че напоследък високопоставените служители като че намаляваха. И един ден цяла тълпа старши мандарини (повечето по-висшестоящи от него, спомни си той после) нахълтаха при него и го поздравиха като новия отговорник по протокола.

Това се случи преди три месеца.

И най-срамното прозрение, до което стигна оттогава, беше увереността му, че Императорът всъщност не е Господар на небето и Източник на всички блага, а зъл безумец, чиято смърт се бави прекалено.

Ужасяващи помисли. Все едно да намразиш майчинството и суровата риба или пък да възразяваш срещу слънчевата светлина. Не че се опълчваше срещу Златните правила. Има смисъл да отрежеш ръцете до китките на оногова, който е склонен да краде. Така не му позволяваш отново да петни душата си с престъпления. И нежеланият да плати данъците си селянин трябва да бъде екзекутиран, иначе ще се отдаде на мързел и безредици.

Но той смяташе, че не е редно и да се смееш щастливо, докато заповядваш всичко това. Нямаше нищо приятно в тази необходимост, просто беше работа за вършене.

Някъде отдалеч до ушите му стигнаха писъци. Императорът пак се развличаше с партия шах. Предпочиташе да играе с живи фигури.

И знанието тежеше в душата на Две Малки Хитрости. Беше му известно, че е имало и по-добри времена. Не беше задължително Императорите да са жестоки клоуни, да се навърташ край които не е по-безопасно, отколкото да вървиш по брега на пълна с крокодили река. И невинаги бе имало междуособици след смъртта на Императора. Някога предводителите на родове не са управлявали страната. А хората са имали и права освен задължения.

Ако съдбата се настроеше благосклонно, Императорът щеше да умре скоро. Несъмнено за него вече подготвяха специален ад. Предстоеше обичайната битка, после възцаряването на нов Император. С мъничко късмет Две Малки Хитрости щеше да бъде обезглавен, както се случваше почти винаги с хората, издигнали се по времето на предишния владетел. Нищо особено, разбира се. Напоследък всеки можеше да се прости с главата си, защото е прекъснал размишленията на Императора или е застанал не където трябва.

В този миг Две Малки Хитрости чу призраци.

Стори му се, че са под краката му.

Говореха на странен език.

"Къде сме, по дяволите?"

"Някъде под двореца, убеден съм. Гледайте за някой капак в тавана."

"Кво?"

"Писна ми да бутам тая проклета количка!"

"Да знаете, след тая гнусотия цял ден ще си кисна краката в гореща вода!"

"А бе, ти на туй ли му викаш нахлуване в град? Тъй ли се прави, а? До кръста във вода? Хич не сме влизали тъй в ши... тъ-ъ, да де, окаян град, като бях с Брус Номада! В тия... тъ-ъ... нещастни майколюбски градове нахълтваш с хилядна конница, от мен да го знаеш!"

"Да, ама в тия тръби няма място и за един кон!"

Звуците отекваха някак кухо. Озадаченият Две Малки Хитрости ги следваше, газейки разсеяно в чакъла, което веднага би му навлякло заповед за изтръгване на езика от първия тукашен любител на душевния покой.

"Извинете, но не може ли да побързаме? Бих искал да сме по-далеч оттук, когато казанът гръмне. Нямах време да проверя колко дълго горят фитилите."

"Даскале, нещо май не разбрах за тоя казан..."

"Просто се надявам взривът на толкова фойерверки, затворени в казана, да пробие дупка в стената."

"Ей туй е приказка! Ама що не сме там, а? Що се свираме в тая тръба?"

"Защото всички стражи ще се втурнат към мястото на експлозията."

"Тъй де! Пък ние трябваше да ги причакваме!"

"Не, не. Тук ни е мястото, Коен. Нарича се "отвличане на вниманието". Така е... по-цивилизовано."

Две Малки Хитрости вече бе притиснал едното си ухо към земята. За миг чуваше само плисъка от шест чифта крака и скрибуцане като от несмазани колела. Премести се още малко, спъна се в двестагодишен бонсай и си прасна главата в скала, подбрана заради скритата в нея фундаментална безметежност. Когато се опомни, гласовете бяха стихнали. Ако не си ги бе въобразил.

Призраци... Твърде много от тях се навъртаха наоколо. Две Малки Хитрости копнееше да пръсне из градината запалени фойерверки.

Да си отговорник по протокола се оказа още по-лошо, отколкото да търсиш подходящи рими като "цветче на портокалово дръвче".

Факли осветяваха криволичещите улички на Хунхун. Ринсуинд доближи стената на Забранения град, а зад него оживено бърбореше Червената армия.

Едва ли някой знаеше по-добре от самия него, че изобщо не може да прави свестни магии. Досега се бяха случвали само против волята му.

Дори го мъчеше подозрението, че ако размаха ръце и изрече някакви смахнати думички, стената ще стане още по-малко склонна да зейне на дупки.

После можеше да се разкара оттук. Какво ли пък толкова би му сторила Пеперудата? С изненада установи, че много му се иска пътьом поне да насини едното око на Билките. Чудеше се как другите още не са прозрели що за мръсник е този досадник.

Избраният участък от стената бе между две порти. Животът на столичния град се плискаше в него като кално море. Имаше сергии навсякъде. Доскоро Ринсуинд смяташе, че жителите на Анкх-Морпорк предпочитат да си прекарват времето на улицата, но в сравнение с обитателите на Хунхун те бяха неизлечими агорафоби. Погребения (с много пукот от фойерверки), сватби и религиозни церемонии се смесваха с обичайното пазарно гъмжило.

Две Огнени Билки посочи по-безлюдна част от подножието на стената, където бяха струпани греди.

- Ей там, Най-голям магьоснико - предложи той озъбен. - За да не се преуморите излишно. И по-малка дупка ще е достатъчна.

- Но наоколо се тълпят стотици хора!

- Нима това ви затруднява? Не можете ли да правите магии, ако ви зяпат?

- Не се съмнявам, че Най-големият магьосник ей сега ще ни изуми с мощта си - произнесе невъзмутимо Пеперудата.

Членовете на организацията се смълчаха, макар това да се забелязваше

само по затворените им усти.

Ринсуинд си нави ръкавите.

Дори не беше сигурен как звучеше заклинанието за събаряне на стени...

Размаха ръка неуверено.

- Ей, предлагам да се поотдръпнем малко - обади се Билките с неприятна усмивчица.

Ринсуинд зяпна отчаяно стената и с изострения усет на човек, клатушкащ се на ръба на урва, забеляза, че под гредите се подава казан, с прикачен към него къс запален фитил.

- Ъ-ъ, тук май има...

- Проблем ли? - подсказа услужливо Билките.

Ринсуинд стисна зъби и се изпъчи, после нададе неопишуем звук:

-!!!

Последва шум като от огромна топка желе, тупнала в чиния, и всичко пред очите му побеля.

Бялото се превърна в червено на черни ивици и ужасен удар блъсна тъпанчетата му.

Нажежено парче с формата на полумесец срязва върха на шапката му, заби се в близката къща и я подпали.

Замириса му на опърлени вежди.

Когато отломките нападаха наоколо, Ринсуинд видя доста прилична дупка в стената. Взря се в осаждените си ръце.

- Леле-мале...

Всички други бяха притиснали лица в земята.

Открай време му се искаше да прави ей такива магии. Представяше си ги отчетливо до болка. Само че все не успяваше...

Мнозина стражи се скупчиха зад дупката. Единият, чийто шлем изобразяваше особено свирепо чудовище, явно беше офицер. Огледа разярен първо дупката, после и Ринсуинд.

- Ти ли го направи?

- Отстъпете! - кресна Ринсуинд, опиянен от могъществото си. - Аз съм Най-големият магьосник! Виждате ли този пръст? Внимавайте да не го размахам!

Офицерът кимна на двамина от войниците си

- Я ми го доведете.

Ринсуинд по навик се дръпна.

- Предупреждавам ви! Който ме пипне, ще яде мухи и ще подскача по локвите до края на дните си!

Стражите напредваха към него с решимостта на хора, предпочитащи риска на магията пред несъмненото наказание.

- Махнете се! Е, добре, щом ме принуждавате... - Размаха ръка и щракна с пръсти. - Хм, ъ-ъ...

Мъжете в броня провериха дали още имат човешки образ и го сграбчиха. Занесоха го при офицера.

- Видях те какво стори, бунтовнико! Отведете го при Императора!

Докато го влачеха, Ринсуинд видя за миг как другите стражи настъпваха с извадени мечове към Червената армия...

Метален капак се отмести и издрънча на пода.

- Внимавай, бе!

- Ама не съм свикнал да внимавам! Като бях с Брус Номада...

- Стига си дрънkal за тоя Брус!
- Аз що не те... ъ-ъ, таковам, де.
- Кво?
- Има ли някой тук?

Коен подаде глава от тръбата. Помещението беше тъмно, влажно и пълно с по-малки тръби, разклоняващи се към фонтаните и водоскоците.

- Никой не се вижда - промърмори той разочарован.
- Много добре. Всички да излизат!

Отекваха ругатни и стържене на метал, докато измъкнат количката на Хамиш.

Господин Сейвлой запали кибритена клечка, а другите от Ордата се пръснаха да огледат.

- Поздравления, господа. Според мен вече сме в двореца.
- Да, бе - проточи Тръкъл. - Превзехме една... хъ, неприятна тръба. И кво толкоз?

- Ей, туй колелце се върти!
- И защо пълзахме по тръбата, а?
- А туй лостче за какво е?
- Кво?

- Що да не намерим вратата, да изскочим оттука и да изколим всички?

Господин Сейвлой затвори очи за миг. Имаше нещо познато в положението. Сети се как заведе цял клас в градския музей на оръжията. Десният крак още го наболяваше, щом времето започнеше да се разваля.

- Не, не и не! Каква полза ще имаме от това? Момко Уили, не пипай този лост!

- Е, поне на мен ще ми олекне - увери го Коен. - Никого не съм утрепал днеска, освен оня страж, пък той направо не влиза в сметката.

- Забравихте ли вече, че сме дошли да крадем, а не да убиваме? Сега ви моля да махнете всички тези кожи и да си облечете хубавите нови дрехи.

- Ей туй пък никак не ми допада - изръмжа Коен. - Обичам хората да знаят кой съм.

- Ъхъ - подкрепи го Уили Момъка. - Като махнем кожата и ризниците, хората ще ни вземат за някакви си дъртаци.

- Именно! - натърти господин Сейвлой. - Това е част от заблудата.

- Нещо като тактиката ли? - попита Коен.

- Да.

- Не ми харесва - намеси се и Дъртия Винсент. - Да речем, че победим, ама какви песни ще измислят бардовете за нас? Как сме се промъкнали през някаква си тръба?

- Много ехо ще има в тая песен - ухили се Уили Момъка.

- Таквиз неща няма да позволим - твърдо отсъди Коен. - Като им платиш добре, ще пеят квото ти поискаш.

Мокри стъпала водеха до една врата. Господин Сейвлой вече ги бе изкачил и се заслушваше.

- Вярно си е - потвърди Калерб. - Нали който плаща, той поръчва музиката?

- Господа - обади се бившият учител със светнали очи, - а който е опрял нож в гърлото на диригента, може сам да си напише музиката.

Убиецът напредваше бавно през покоите на Лорд Хонг.

Беше един от най-кадърните в своята малка, но елитна хунхунска гилдия.

Не принадлежеше към бунтовниците, разбира се. Напротив - презираше ги. Всички до един се отличаваха с крайна бедност, значи би било невероятно да му станат клиенти.

Придвижваше се по необичайно предпазлив начин. Не му се налагаше да стъпва по пода. Лорд Хонг беше известен с капаните, които залагаше. Използваше като опора мебелите, декоративните паравани, понякога и тавана.

Много го биваше. Когато през отсрещната врата влезе вестносец, убиецът замръзна за миг и последва новодошлия, оставяйки стъпките му да заглушат лекия допълнителен шум.

Лорд Хонг правеше нов меч. Отдавна бе открил, че неизбежните дълги часове на нагриване, изковаване и закаляване му помагат да проясни мисленето си. Абстрактното умуване, напълно откъснато от действителността, се отразяваше неблагоприятно на пешката. Лорд Хонг предпочиташе понякога да си служи и с ръцете си.

Пъхна отново меч в пещта и натисна духалото няколко пъти.

- Да, какво има?

Вестносецът, проснал се по корем, вдигна глава.

- Добри новини, господарю. Пленихме Червената армия!

- Е, да, това си е добра новина - нехайно отбеляза Лорд Хонг, взрял се в острието, за да забележи навреме промяната в цвета му. - Онзи, когото наричат Най-големия магьосник, беше ли с тях?

- О, да! Но не е чак толкова велик, господарю.

Веселата му усмивка веднага избледня, щом видя как се извиха веждите на Лорд Хонг.

- Нима? Напротив, подозирам го, че притежава огромна и опасна мощ.

- Да, да, господарю! Не исках да кажа...

- Погрижи се всички да бъдат затворени в тъмницата. И предай на капитан Пет Верни Войника да изпълни заповедите, които му дадох днес.

- Веднага, господарю.

- А сега стани.

Мъжът се изправи разтреперан. Лорд Хонг надяна дебела ръкавица и хвана дръжката на меч. От пещта се чуваше рев на бушуващи пламъци.

- Я вдигни глава!

- О, господарю...

- И ги отвори тези очи по-широко!

Нямаше нужда да заповядва. Лорд Хонг се вторачи за секунда в ококорената маска на ужас, забеляза мигновеното движение, кимна и с изящното движение на танцор измъкна светещото острие от пещта, завъртя се и го заби...

Кратък писък, последван от продължително съскане.

Лорд Хонг остави трупа на убиеца да се свлече, измъкна меч и огледа острието, от което се вдигаше пара.

- Хм. Интересно... - Озърна се към вестносеца. - Ти още ли си тук?

- Не, господарю!

- Постарай се думите ти да отговарят на истината.

Завъртя меч така, че да отразява слънчевите лъчи.

- А да пратя ли... ъ-ъ, слугите да., ъ-ъ, изнесат тялото?

- Какво? - разсеяно промълви Лорд Хонг.

- Да изнесем ли трупа, господарю?

- Кой труп? А, да. Погрижи се.

Стените бяха прекрасни - Ринсуинд успя да забележи това, макар да го носеха толкова бързо, че всичко му се сливаше пред очите. Имаше красиви птици, планински пейзажи, цъфнали клончета, чиито изящни детайли бяха сътворени с по едно движение на четката.

Керамични лъвове ревяха безмълвно върху мраморни пиедестали. По коридорите се редяха вази, по-големи от него.

Лакираните двойни врати се отваряха пред стражите. Ринсуинд зърваше за миг огромни пусти зали с изобилие от орнаменти.

Най-сетне минаха през още една широка врата и го захвърлиха на дървения под.

Отдавна знаеше, че в подобни обстоятелства не е благоразумно веднага да надига глава.

След малко строг чиновнически глас изрече:

- Е, какви оправдания ще измислиш, окаяна въшко?

- Ами аз...

- Тишина!

Аха, значи такъв разговор предстоеше.

Друг, нахъсан старчески глас попита:

- Къде е... Великият везир?

- Оттегли се в покоите си, о, Повелителю. Каза, че го боляла главата.

- Извикайте го... веднага.

- Незабавно ще изпълня заповедта, о, Повелителю.

Притиснал нос към пода, Ринсуинд направи още няколко предположения. Наличието на велики везири винаги беше лош признак. Обикновено започваха да подхвърлят идеи за разпъване с диви коне или оковаване в нагорещени пранги. А щом имаше човек, към когото се обръщаха с "о, Повелителю", и дума не можеше да става за обжалване на присъдата.

- Този е... бунтовник, нали?

- Точно така, о, Повелителю.

- Май ми се иска... да го огледам... по-отблизо.

Приглушеното мърморене наоколо подсказваше, че немалко хора в залата са изненадани, после се чу шум от местене на мебели.

Стори му се, че зърва крайчеца на завивка с ъгълчето на окото си. Някой буташе легло на колелца...

- Накарайте го... да стане.

Гъргоренето в паузите звучеше като сапунена вода, стичаща се в канализация.

Отново крак в ботуш скрита Ринсуинд по бърбреците. Ясна заповед на есперанто на грубостта. Той се надигна от пода.

Да, оказа се легло, и то най-голямото, което бе виждал през живота си. В него сред брокат и възглавници се губеше престарял мъж. Ринсуинд за пръв път виждаше човек с толкова болнав вид. Бледото лице имаше зеленикав оттенък. Вените изпъкваха под кожата на ръцете като червеи, натикани в бурканче.

Императорът вече имаше всички необходими свойства на труп, освен най-важното, разбира се.

- Значи... този е... Най-големият магьосник... за когото... сме чели?

- Ами аз... - подхвана Ринсуинд.

- Тишина! - кресна пак камерхерът.

Ринсуинд вдигна рамене. Не знаеше какво бе очаквал, но в представите му досега имаше предостатъчно място за дебелак с множество пръстени по ръцете. А разговорът с този в леглото си беше направо занимание за

некроманти.

- Е, ще ни покажеш ли... още някоя магия?

Ринсуинд се озърна към камерхера.

- Аз, так...

- Тишина!

Императорът помръдна немощно ръка, избълбука и погледна въпросително Ринсуинд, който пък реши да рискува.

- Ами сещам се за една от добрите. Заклинание за изчезване.

- Можеш ли... да го направиш... още сега?

- Само ако отворят вратите и всички се обърнат с гръб.

Изражението на мъртвешката маска не се промени. Придворните се смълчаха. Последва звук, сякаш някой душеше малки зайчета в чувал.

Императорът се смееше. Щом се увериха в това, останалите тутакси се включиха във веселието. Никой обаче не може да се мери в хихикането с човека, за когото е по-лесно да ти отреди смърт, отколкото да се изпикае.

- Е, какво... да те правим? И... къде е... Великият везир?

В тълпата се отвори пътека.

Ринсуинд се престаши да погледне натам. Попаднеш ли в ръчичките на велик везир, смятай се за труп. Ами че те до един са коварни мегаломани! Вероятно влиза в длъжностната им характеристика: "Ти си лукав, безумен, незаслужаващ доверие интригант? А, добре, значи ще те направя най-доверения си министър."

- Ето те и теб... Лорд Хонг - изхриптя Императорът.

- Милост? - плахо предложи Ринсуинд.

- Тишина! - мигновено изграчи камерхерът.

- Каж ми... Лорд Хонг - продължи изнемощелият владетел, - какво е наказанието... за чужденец, дръзнал... да проникне... в Забранения град?

- Отнемане на крайниците, ушите и очите. След това е свободен да си върви.

Ринсуинд вдигна ръка.

- Е, нали ми е за пръв път...

- Тишина!

- Обикновено не позволяваме да има втори път - отбеляза Лорд Хонг. - Кое е това същество?

- Харесва ми - съобщи Императорът. - Май ще го... задържа. Разсмива ме.

Ринсуинд отвори уста.

- Тишина! - сопна му се гръмко камерхерът, вече не съвсем на място с оглед на настъпилия обрат.

- Ъ-ъ... Не може ли - колебливо помоли Ринсуинд - да го накарате да не вреци всеки път, когато понеча да кажа нещо?

- Разбира се... Най-голям магьоснико. - Императорът кимна на неколцина стражи. - Отведете камерхера... И му отрежете... устните.

- О, Повелителю, аз...

- Да... и ушите.

Завлякоха нещастника към вратата. Придворните изръкопляскаха.

- Искаш ли да видиш... и как ще ги изяде? - ухили се щастливо Императорът. - Страхотна... забава!

- Ахахаха - произнесе Ринсуинд.

- Мъдро решение, Повелителю - съгласи се и Лорд Хонг.

Извърна полека глава към Ринсуинд и за негов неописуем ужас му намигна.

- О, Повелителю! - Пълничък царедворец падна на колене и така доближи Императора. - Питам се все пак дали е най-правилно да проявим милост към този чуждестранен дем...

Владетелят сведе поглед към него и Ринсуинд беше готов да се закълне, че видя как от стареца се посипа облаче пращец. Императорът се засмя полека.

- Разбирам твоята... загриженост. - Придворният си позволи усмивка на облекчение. - Но не и наглостта ти. Убийте го бавно... в продължение... на няколко дни.

- Аааах!

- Да, нека се вари... в кипящо олио!

- Великолепна идея, Повелителю - одобри Лорд Хонг.

Ринсуинд съзнаваше, че неведнъж е бил в подобно положение, само че обикновено си имаше работа с някого като Лорд Хонг, а не с хриптящ труп, избягал толкова надалеч от разсъдъка си, че още един живот не би му стигнал да се върне.

- Много ще се... веселим - обеща му Императорът. - Прочетох... всичко за теб.

- Ахахаха - съгласи се Ринсуинд.

Владетелят пак вдигна ръка към придворните.

- А сега ще се... оттегля за отпих.

Всички започнаха да се прозяват. Очевидно никой не биваше да бодърства по-дълго от Императора.

- Повелителю - малко отегчено попита Лорд Хонг, - как желаете да постъпим с вашия Най-голям магьосник?

- Отведете го... в специалната тъмница. Засега.

Ринсуинд успя да погледне през рамо, когато стражите го понесоха към вратата. Владетелят се бе отпуснал в подвижното си легло, вече забравил за него.

- Ама той луд ли е или що?

- Тишина!

Ринсуинд се вторачи в стража.

- С такава уста можеш голяма беля да си докараш тук.

Лорд Хонг се чувстваше леко потиснат, когато се замислеше за посредствеността на хората. Изглеждаха му някак дефектни. Не се съсредоточаваха. Особено тягостен пример беше Червената армия. Ако той беше бунтовник, Императорът щеше да е станал жертва на атентат още преди месеци, а цялата страна щеше вече да пламти с изключение на прекалено влажните места. Немалко усилия влагаше дори за да поддържа илюзията, че бунтовниците постигат поне нещо.

Е, даде им Най-големия магьосник, на когото толкова се уповаваха. Вече нямаха никакво оправдание. Глупакът изглеждаше още по-страхлив и бездарен, отколкото Лорд Хонг се бе надявал. Всяка армия, поведена от него, щеше да бъде или избита, или обърната в бягство... отваряйки пътя за контрареволуцията.

А Лорд Хонг щеше да се погрижи за останалото.

Всичко по реда си. Навсякъде имаше врагове. При това настръхнали от подозрения. Пътят на амбициозния човек е застлан с капани.

Колко жалко, че Най-големият магьосник ще се окаже толкова ловък в отварянето на ключалки. Тази нощ войници на Лорд Танг пазеха тъмниците.

Разбира се, ако заловените членове на Червената армия избягат, никой не би могъл да обвини самия Лорд Танг...

Изсмя се кратко на връщане към покоите си. Никога не бива да има улики. А и скоро предпазливостта също щеше да загуби значението си. Нищо не обединява народа като страховитото мащабната война, а пак Най-големият магьосник, тоест предводителят на бунтовниците, беше зъл чуждестранен подстрекател. Ето я искрата, която ще подпали фойерверките.

И тогава... Анкх-Морпорк [пикаещо куче].

Дали да не отдели малко време за кутията? Не. Някои наслаждения са още по-изтънчени, ако проточиш очакването им.

Инвалидната количка на Хамиш Бесния караше някои хора да се обръщат, но никой не се заяде. Излишното любопитство не помагаше на оцеляването в Хунхун. Всички продължаваха да се занимават с работата си, която май се състоеше в разнасянето на безбройни купчини хартия по коридорите.

Коен сведе поглед към ръцете си. През изминалите десетилетия се бе сражавал с какво ли не - мечове, лъкове, копия, боздугани и... а бе, почти всичко, което що-годе приличаше на оръжие.

Само не и с това...

- Ей, не ми харесва тая глупотевина - промърмори Тръкъл. - За кво ги носим тия хартийки?

- Защото тук никой няма и да те погледне втори път, ако имаш хартия в ръцете си.

- И как тъй?

- Кво?

- Ами... това е вид магия.

- Ама щеше да ми допадне повече, ако беше нещо за сечене.

- Всъщност в момента държиш най-страшното оръжие на света.

- Няма лъжа, ей сега се порязах на ръбчето - потвърди Уили Момька.

- Кво?

- Господа, не забравяйте, че вече сме в Забранения град, а никой не е пострадал.

- Ей туй най го мразя, да го... таковам.

Господин Сейвлой въздъхна. Имаше нещо много особено в тона на Тръкъл Простака. Каквото и да казваше, веднага се подразбираше онова, което всъщност желаше да изрече. Би накарал и глух да се изчерви, само като промърмори: "Тука много ми вее."

Треснаха вратата и се чу стърженето на резето.

Тъмниците на Империята не се отличаваха от онези в родния край. Щом искаш да лишиш от свобода изобретателно същество като човека, обикновено разчиташ на дебелото здраво желязо и изобилието от тежки камъни в стените.

Е, провървя му с Императора, но това незнайно защо не ободряваше Ринсуинд. Дъртакът изглеждаше също толкова опасен за онези, които са му симпатични, колкото и за враговете си.

Пък и не само беше на прага на смъртта, ами вече оглеждаше пътеката в коридора и преценяваше добре ли е изработена закачалката. Не е нужно да си гений на интригата, за да схванеш, че уреждането на сметки ще започне, преди трупът му да е изстинал. И тогава онзи, когото той е харесал пред целия двор, ще има надежда да оцелее, колкото и мушица-еднодневка над пълен

с пъстърви вир.

Ринсуинд избута настрани един череп и седна. Е, да, винаги имаше вероятност за ненадейно избавление, но Червената армия би се затруднила дори да спаси от удавяне едно гумено пате. А и нали така пак би попаднал в ноктите на Пеперудата, която го плашеше не по-малко от Императора?

Надяваше се, че след всичко, което стовариха досега на главата му, боговете не са решили да го оставят да изгние в подземие.

"О, не, трябва вече да са ми приготвили нещо по-хитро..." - добави той горчиво. Сякаш в отговор се чу тихо тропане по стената. Веднъж, втори път, трети.

Ринсуинд взе черепа и отвърна на сигнала.

Едно почукване.

Повтори го.

Две.

И той удари два пъти.

Позната история. Безсмислени сигнали... все едно се бе върнал в студентските си години.

- Чудесно. - Гласът му отека в килията. - Държим се както подобава на възпитани затворници. Само че какво си казваме всъщност?

Тихо стържене... и един от каменните блокове на стената се подаде полека, после тупна върху краката на Ринсуинд.

- Ааах!

- За какъв голям хипопотам става дума? - попита приглушен глас.

- Какво?!

- Искате да знаете значението на кода с почукването, нали? Едно означава...

- Извинете, но нали в момента си говорим нормално?

- Е, да, но не и официално. На затворниците е... забранено... да общуват...

Гласът ставаше все по-провлачен, сякаш говорещият изведнъж си спомни нещо много важно.

- Вярно, забравих. Тук е... Хунхун. Всички... се подчиняват... на правилата...

И Ринсуинд млъкна. Последва дълга, изпълнена с размисъл тишина.

- Ринсуинд!

- Двуцветко!

- Ти пък какво правиш тук?

- Гния в зандана!

- И аз.

- Брей... Колко време мина, а?

- Ти си написал онази проклета книга!

- Мислех си, че на хората ще им бъде интересно.

- Интересно ли? Интересно, значи!

- Ами да, сметнах, че ще е добре да се запознаят с любопитните особености на чуждестранните култури. Изобщо не съм искал да причинявам неприятности някому.

Ринсуинд се облегна изнемошял на стената. Естествено. Двуцветко никога не се стремеше към неприятностите. Просто някои хора са си такива. Вероятно последният звук, преди Вселената да се смачка като настъпена хартиена шапка един ден, ще бъде нечий невинен въпрос: "А какво ще стане, ако направя ей това?"

- Провидението трябва да те е довело тук - предположи Двуцветко.

- Да, то обича да си прави майтап с мен - предложи хипотеза и Ринсуинд.

- Помниш ли колко приятно си прекарвахме времето двамата?

- Нима? Сигурно все съм бил със затворени очи в приятните моменти.

- О, какви приключения преживяхме!

- Имаш предвид как висяхме над пропасти и тям подобни?

- Много ми олекна, като научих, че и ти си тук.

Ринсуинд се наслаждаваше на усещането да се опира в здрава каменна стена. Поне на нея можеше да разчита.

- Май всички имат екземпляр от твоята книга. Станала е революционен манифест. Преписват я, предават си я от ръка на ръка.

- Аха, нарича се "самиздат".

- Какво означава това?

- Всяко копие трябва да е досущ като предишното. Ох... Мислех си, че ще е само забавно. Не съм си и представял, че хората ще я вземат толкова насериозно.

- Е, тукашните ви революционери още са във фазата на лозунгите и плакатите, но това едва ли облекчава участието им, когато ги заловят. И между другото ти защо си още жив?

- Не знам. Може и да са ме забравили. Случва се. Заради всички тези документи. Някой прави погрешно движение с четката или забравя да напише втори екземпляр.

- Искаш да кажеш, че има хора в тъмницата, за които никой не помни защо са тук?

- Точно така.

- Тогава защо не ги освободят?

- Вероятно защото властите са уверени, че затворниците непременно са престъпили закона. В края на краищата има несъмнени недостатъци в нашата система на управление.

- Достатъчни, за да имате нужда от нова система ли?

- Олеле... За такива приказки могат да те арестуват.

Хората спяха, но не и Забраненият град. Пламъците на факли потрепваха по цяла нощ, защото делата на Империята не прекъсваха нито за миг.

И както бе отбелязал господин Сейвлой, това означаваше преди всичко разнасяне на хартии от едно място на друго.

Шест Благоприятни Ветрове беше заместник на областния администратор на Лангтан. Вършеше си добре работата и бе доволен от това. Не можеше да се каже, че е зъл човек.

Да де, имаше чувство за хумор колкото и пилешката каша. Освен това мразеше котките и имаше навика да си брои парите по три пъти при всяка покупка, особено когато зад него вече се точи опашка.

От друга страна пък редовно даваше дребни суми за благотворителност. И никога не отнемаше от хората повече пари, отколкото те имаха в кесиите си.

Имаше и една необичайна особеност за човек, работещ в Забранения град. Не беше евнух. Разбира се, стражите също не бяха скопци, но тук заобикаляха това дребно затруднение - официално ги вписваха като част от обзавеждането. Смяташе се, че и данъчните чиновници имат нужда от цялата жизненост, с която природата ги е надарила, за да се борят с лукавството на селяците, отличаващи се с печално нежелание да плащат дължимото.

Тъй че в сградата беше лесно да се намерят несравнимо по-отвратителни

хора от Шест Благоприятни Ветрове. Само лошият му късмет доведе до това точно неговата врата от бамбук и оризова хартия да се отвори, за да се покажат седмина странни стари евнуси, единият от които в устройство на колела.

Дори не се поклониха, камо ли да паднат на колене. А той не само имаше на главата си червената шапка на чиновник, но и бялото копче отгоре ѝ се виждаше ясно!

Изтърва четката си, когато старците влязоха в кабинета му, сякаш им принадлежи. Единият тутакси започна да пробива дупки в стените и да издава безсмислени звуци.

- Ей, стените също са от хартия! Гледайте бе, само си облизвам пръста и ги дупча!

- Ей сега ще повикам стражите и ще бъдете набити! - кресна Шест Благоприятни Ветрове, като само преклонната възраст на натрапниците смекчаваше яростта му.

- Кво каза тоя?

- Щял да повика стражите.

- Ей, страхотно! Много ми се ще да ги повика!

- Още не е необходимо. Дръжте се нормално.

- Значи да му клъцна гърлото, а?

- По-нормално, моля.

- Аз на туй му викам нормално!

Двама старци се присламчиха зад гърба му и се опитаха да прочетат документа, който бе съставял допреди малко. Измъкнаха му листа от ръцете.

- Даскале, кво е туй?

- Чакайте да погледна... "Първият есенен повей разклаща лотоса. Седем Яки Дънера трябва да плати едно прасе и три чувала ориз или да понесе двадесет удара с бич. По заповед на Шест Благоприятни Ветрове, отговарящ за данъчните приходи в Лангтан."

В поведението на старците настъпи едва забележима промяна. Всички вече се хилеха, но не по начин, който успокояваше. Онзи, чиито зъби приличаха на диаманти, се приведе към него и изсъска на странно наречие:

- Значи си бирник, а, господинчо с копче на шапката?

Шест Благоприятни Ветрове се питаше разтревожен дали изобщо би успял да повика стражите. Имаше нещо страховито в тези старци. Изобщо не бяха почтени, ами ужасно заплашителни. Макар да не виждаше оръжия, смразяваше го увереността, че още след първата сричка ще бъде убит. Гърлото му пресъхна, а панталонът му се намокри.

- Нищо лошо няма да си бирник... - едва изхъхри той.

- И ние не сме казвали таквоз нещо - напомни Диамантените Зъби. - Много си падаме да се запознаваме с бирници.

- Направо ги обожаваме - добави друг старец.

- Тъй става най-лесно - обясни Диамантените Зъби.

- Тъхъ - потвърди трети старец. - Що да ходиш от къща на къща и да трепеш всекиго, чакаш само бирникът да им прибере...

- Господа, позволете да се намеся.

Говореше онзи с козето лице, не толкова противен като останалите. Шест Благоприятни Ветрове напразно се вслушваше в странните звукосъчетания на чуждия език.

- Как тъй? Нали е бирник?

- Кво?

- Събираемостта на данъците е здравата основа на управлението,

господа. Повярвайте ми. Нищо няма да постигнем, ако убием този усърден чиновник.

- Ха, нали ще е труп? И туй ако не е полза, здраве му кажи!

- Как проникнахте тук? - осмели се да попита Шест Благоприятни Ветровете. - Наоколо има силна стража.

- Знаех си, че нещо сме пропуснали - промърмори Диамантените Зъби.

- Бихме искали да ни разведете из Забранения град - предложи Козето Лице. - Тук сме, за да научим повече за вашата чудесна... планина... разновидност на бамбука... течаща вода вечер... ех, да му се не види... да, цивилизация!

А зад него Тръкъл показваше с енергични жестове какво сторили момчетата на Брус Номата с един бирник. Шест Благоприятни Ветровете не се нуждаеше от обяснения, за да разбере разказа.

- Ама ти кво му се умилкваш?

- Чингис, загубихме се. И без това няма никакви карти на Забранения град. Нуждаем се от водач.

Козето Лице подкани:

- Е, ще дойдете ли с нас?

"Ще изляза оттук! - възкликна мислено чиновникът. - Навън сигурно има стражи!"

Ринсуинд и Двущетко си лежаха всеки в килията и си припомняха доброто старо време. Поне Двущетко приказваше само за това. Ринсуинд човъркаше пролука в стената с една сламка. Друго нямаше подръка. Биха минали няколко хилядолетия, докато постигне нещо, но това не беше причина да се откаже.

- Тук хранят ли затворниците? - сети се изведнъж, прекъсвайки потока от възторжени излияния.

- Понякога. Разбира се, не е като превъзходната храна в Анкх-Морпорк.

- Нима?

- Завинаги запомних великолепните наденички на господин Диблър.

- Не си единственият.

- Такова нещо се случва веднъж в живота.

- Вярно, доста от клиентите му не смеят да повторят. - Сламката се счупи. - Гръм и мълнии! - избухна Ринсуинд. - Какво й е толкова важното на онази Червена армия? Сбирщина хлапета! Досадни са, нищо повече!

- Да, боя се, че животът доста се обърка - призна Двущетко. - Чувал ли си за теорията, че историческият процес е цикличен? Сякаш се върти колело.

- Ох, пак ли тези глупости!

- Е, тук обаче мнозина вярват в това. Смятат, че историята започва отново на всеки три хиляди години.

- Може, може... - мърмори Ринсуинд, който търсеше друга сламка. После думите проникнаха в съзнанието му. - Само три хиляди години? Не е ли малко... кратичко, а? Ами звездите, океаните?

- О, не ти говоря за това. Не за... съпътстващите атрибути. Истинската история е започнала с основаването на Империята от владетеля Едно Слънчево Огледало. С първия Император. И с неговия Най-голям магьосник. Само една легенда, разбира се. Селяните вярват в такива измислици. Като погледнат Великата стена и си казват: "Виж какво чудо е, трябва да е направена с магия." А Червената армия... сигурно е била първата истинска, дисциплинирана и обучена войска. Нищо вълшебно. Глупави предания...

- Какви все пак?

- Ами разправят, че Най-големият магьосник одухотворил пръстта. И когато всички други армии на континента се изправили на бойното поле срещу Императора Едно Слънчево Огледало, той пуснал хвърчило.

- Разумно - одобри Ринсуинд. - Като почне война, вземи си отпуск.

- Не ме разбра. Хвърчилото било много особено. Улавяло мънците от небето, Най-големият магьосник ги събирал в стъкленици и... опекал пръстта с тях. Така създал армията.

- Ха, никога не съм чувал за подобни заклинания.

Парченце от мазилката се отрони. "Не е зле за десетина минути труд - похвали се Ринсуинд. - Докъм следващия ледников период може и да се измъкна."

Сети се обаче, че човърка стената към килията на Двуветко. Май си губеше времето.

Захвана се с онази, която трябваше да е външната.

Разнесе се смразяващ писък.

Той задраска още по-упорито по процепа между камъните.

- Изглежда Императорът се е събудил - предположи Двуветко откъм дупката.

- Аха, малко изтезания за ободряване рано сутрин, тъй ли?

Вече удряше по стената с напипано на пода камъче.

- Всъщност вината не е негова. Той просто не разбира отношенията между хората.

- Нима?

- Нали знаеш, че почти всички хлапета минават в детството си през етапа, когато късат крилцата на мухите?

- Аз пък никога не съм го правил. Не можеш да им имаш доверие на мухите. Малки са, ама хапят гадно.

- Добре, де. Помисли - той е Императорът. Никой не е посмял да му обясни, че така не бива. Петте рода неуморно се борят за короната. Сегашният ни владетел е убил племенника си, за да седне на трона. Никой никога не му е казал, че е грешно да погубваш хора за удоволствие. Поне не знам някой да е довършвал първото изречение, дори да е искал. Родовете Хонг, Фанг, Танг, Сунг и Максуйни от хилядолетия се изстребват помежду си. Това е част от наследяването на престола.

- Максуйни ли?!

- О, много стар и прочут род.

Ринсуинд закима мрачно. Май процесът приличаше на отглеждането на расови коне. Ако насадиш система, в която лукавите убийци обикновено побеждават, накрая ще отгледаш най-страшните лукави убийци. Ще се стигне дотам да не смееш дори да се наведеш над тях още когато са в люлката...

Още един писък.

Ринсуинд зарита бясно камъните.

В ключалката се завъртя ключ.

- Ох... - промълви Двуветко.

Никой не влезе. След малко Ринсуинд доближи и побутна. Вратата се отвори, но не докрай - пречеше ѝ тялото на проснат страж.

А от ключалката висеше цяла халка с ключове.

Неопитният затворник щеше просто да си плюе на петите. Ринсуинд обаче, така да се каже, бе защитил докторат по изкуството да оцелява. Знаеше, че е най-добре да пусне всички от килиите, да потуша всекиго по гърба и да го подкани: "Побързай, ей сега ще те докопат!" После оставаше само да изчака в

хубава тъмна ниша, докато стихне шумът на потерята.

Първо отвори килията на Двущетко.

Дребосъкът изглеждаше по-кльощав и мръсен, отколкото го помнеше, имаше и рядка брадица, но най-важното си беше неизменно - широката, сияеща, доверчива усмивка, която подсказваше, че всичко лошо е дребна грешка и някой разумен човек скоро ще я оправи.

Двущетко надзърна през рамото му към поваления страж.

- Мъртъв ли е? - пожела все пак да знае, макар от гърба на падналия мъж да стърчеше меч.

- Най-вероятно.

- Ти ли го направи?

- Че аз си бях в килията по това време!

- Изумително! Как ли успяваш...

Ринсуинд не забравяше как въпреки постоянния сблъсък с фактите в продължение на няколко години Двущетко изобщо не пожела да проумее, че неговият спътник има магическата дарба на домашна муха. Бързо се убеди, че е безсмислено да го разубеждава. Двущетко просто добави и скромността към списъка на неговите несъществуващи достойнства.

Опита ключовете и на съседните врати. Заизлизаха опърпани хора, примигващи в малко по-рехавия мрак на коридора. Сред тях беше и Три Впрегнати Бивола, който се завъртя настрани, за да мине през вратата. Май беше изял боя, но по-скоро заради нечий опит да привлече вниманието му.

- Това е Ринсуинд! - гордо го представи Двущетко. - Най-големият магьосник. Знаете ли, че уби страж, както си седеше в килията?

Затворниците учтиво огледаха трупа.

- Не съм го...

- И колко е скромен!

- Ей, голямото приятелче, я вземи ключовете и пусни хората.

Друг затворник изкуцука до края на коридора.

- И тук има мъртъв страж.

- Ама не съм им правил нищо! - жално измънка Ринсуинд. - Е, да, искаше ми се да пукнат, но...

Околните се поотдръпнаха. Кой би останал близо до човек с толкова поразяващи желания?

Три Впрегнати Бивола старателно изпълняваше задачата си. Още врати се отваряха...

- Цъфтящ Лотос?

Тя бе хванала Биволите за ръката и се усмихваше. Зад нея се гълпяха останалите от организацията.

В следващия миг момичето изуми Ринсуинд - взря се в Двущетко, писна и се провеси на врата му

- Ей, какво става?

Една съвсем мъничка нелегална подръпна края на дрехата му.

- Той й е татко.

- Не си споменава, че имаш деца!

- О, не ми се вярва. Трябва често да съм ти говорил за тях. Не е забранено да имаш деца.

- Женен ли си?

- Бях, да. И това трябва да съм ти казвал.

- Може би точно тогава пак сме бягали от нещо. Значи има и госпожа Двущеткова, а?

- Имаше допреди време.

За миг изражение на почти неудържим гняв разкриви неестествено благото лице. Ринсуинд се извърна.

И Пеперудата бе излязла от килията си. Стоеше до вратата, забола скромно поглед в краката си. Двувцветко се втурна към нея.

Ринсуинд се обърна към момиченцето с плюшеното зайче.

- Бисер, и тя ли му е дъщеря?

- Ами да.

Дребосъкът се върна при него, повлякъл и чедата си.

- Познаваш ли дъщерите ми? Това е Ринсуинд, който...

- Вече имаме удоволствието - сериозно изрече Пеперудата.

- Вие всички как попаднахте тук?

- Сражавахме се, но те бяха прекалено много.

- Ах, дано не сте опитали да им отнемете оръжията! - изля Ринсуинд целия насъбрал се в душата му сарказъм.

Момичето впи яростен поглед в него.

- Извинявай - промърмори той след секунда.

- Билките твърди, че за всичко е виновна системата - намеси се кротко Цъфтящият Лотос.

- Обзалагам се, че вече е измислил по-добра - процеди Ринсуинд през зъби. - И къде е той между другото?

Двете момичета започнаха да оглеждат освободените затворници.

- Не го виждам тук - ненужно отбеляза Лотосът. - Сигурно е пожертвал живота си за делото, когато стражите ни нападнаха.

- Хайде, бе...

- Да, той каза, че всички сме длъжни да го сторим. Много се срамувам от себе си, че не го послушах. Но стражите изглежда искаха да ни заловят живи.

- Хм... Не беше там с нас - промърмори Пеперудата.

Двамата с Ринсуинд се спогледаха.

- Значи вече е бил заловен? - попита Лотосът.

Ринсуинд си каза, че по-малката сестра май е наследила възгледите за света на баща си, но голямата трябва да се е метнала на майка си. Мислеше по-сходно с Ринсуинд, тоест от всекиго очакваше най-лошото.

- Може би - неохотно промълви Пеперудата.

- Бъди готов да пожертваш всичко за общото благо! - вметна Три Впрегнати Бивола.

- И всяка секунда се ражда още един глупак! - изсъска тихичко Ринсуинд. Пеперудата се овладя.

- Трябва да се възползваме докрай от тази възможност.

Ринсуинд, понечил да тръгне към стълбата, се смръзна.

- И как по-точно?

- Не разбираш ли? Можем да се развилнеем в самия Забранен град!

- Не обичам да вилнея. Предпочитам да избледнея... в далечината.

Момичето вече размахваше меч на убития страж.

- Ще нападнем двореца, както предложи Билките!

- Трийсетина сте - напомни Ринсуинд. - Няма да е нападение, ами направо светска визита.

- В самия Забранен град почти няма стражи - възрази Пеперудата. - Ако надвием онези около покоите на Императора...

- Не, ще ви избият!

Тя се нахвърли срещу него.

- Поне ще умрем за нещо, което си струва саможертвата!

- Да пречистим страната с кръвта на мъчениците! - провъзгласи Три Впрегнати Бивола.

- Ей, я ме чуите най-после! Знам ги аз хората, дето подкокоросват към жертви за общото благо! Никога не са същите проклетници, които правят жертвите! Чуete ли някого да кряска: "Напред, смели другари!", тъкмо той се е сврял зад най-големия камък и носи най-здравия шлем! Разбрахте ли сега?

Спря се сам. Хлапетата от Червената армия го зяпаха, сякаш се е побъркал. Взя се в лицата им и се почувства ужасно стар.

- Има цели, за които човек може да даде живота си - твърдо изрече Пеперудата.

- Не, няма! Животът ти е само един, а цели - колкото искаш, по пет за грош!

- Ох... Как можеш да живееш с такава философия?

Ринсуинд си пое дъх и чак тогава я увери:

- До дълбоки старини.

Шест Благоприятни Ветрове смяташе, че е измислил чудесен план. Ужасните старци не познаваха Забранения град. Вярно, имаха жилав вид като естествени бонсаи, закрепили се на брулен от бурите хълм, но срещу тях натежаваха преклонните им години и явната липса на прекалено много оръжия.

Затова ги поведе към тренировъчната зала.

И щом влязоха, закреща за помощ. За негово изумление натрапниците не се обърнаха и не побягнаха.

- Може ли вече да го очистим? - потри ръце Тръкъл.

Трийсетина мускулести мъже бяха престанали да налагат дебели талпи и купчини тухли. Взираха се с подозрение в новодошлите.

- Някакви идеи? - обърна се Коен към господин Сейвлой.

- Олеле! Много корави са наглед, нали?

- Питам те дали се сещаш за нещичко цивилизовано?

- Ами... не. Боя се, че ще трябва да се разправяте с тях както си знаете.

- Ха-ха! Откога чакам! - Калѐб ги разбута и излезе отпред. - Нали се упражнявах с туй парче тиково дърво.

- Тези са ниндзи - гордо съобщи Ветровете, а през това време двама от яките мъжаги затвориха и залостиха вратата. - Най-добрите бойци в света! Веднага се предайте!

- Интересни типове - изсумтя Коен. - Що са още по тия черни пижами? Сега ли стават от леглата? Ей, кой е най-печеният от вас?

Един се вторачи в него и небрежно прасна стената, в която остана вдлъбнатина. После попита бирника:

- Защо си ни довел тези стари глупаци?

- Според мен те са варвари, нахлули в страната ни.

- Ама как позна? - слиса се Уили Момъка. - Носим тия гадни панталони, ядем с вилицы и други таквиз...

Старшият нинджа се ухили присмехулно.

- Герои-евнуси, значи?

- Ти кого обиждаш на скопец, бе? - озъби се и Коен.

- Да му покажа ли кво научих от упражненията с дървото, а? - предложи Калѐб, чието нетърпеливо подскачане от крак на крак беше малко затруднено от мъчещия го артрит.

Нинджата го изгледа с пренебрежение.

- Даже няма да го одраскаш, старче.

- Ти само стой и гледай.

Калев Протегна напред ръката си с тиковия брус и вдигна другата над главата си с леко пъшкане.

- Виждаш ли я тая ръка, а? Виждаш ли я?

- Виждам я - потвърди нинджата през зъби, за да не се разсмее.

- Хубаво тогаз. - Калев го ритна с все сила между краката, после стовари дървото върху тила му. - Да ми беше гледал крака, зяпльо!

Другите ниндзи обаче затракаха със своите нунджако и дълги, леко извити саби.

Ордата се скупчи. Хамиш отметна одеялото от краката си и се показва скритият им арсенал. Все пак очуканите остриета изглеждаха безобидни в сравнение с лъскавите играчки на мъжете, заобиколили ги в кръг.

- Даскале, я отидете с бирника в ъгъла, да не пострадате - предложи Коен.

- Но това е безумие! - възкликна Шест Благоприятни Ветрове. - Те са непобедими, а вие сте старци! Предайте се и ще ви издействам... ъ-ъ, данъчни облекчения.

- По-кратко - меко го скастри господин Сейвлой. - Никой няма да пострада. Образно казано, де.

Чингис Коен размахна меч си.

- Хайде, момчета, я да видим колко струвате.

Данъчният чиновник зяпаше ужасено наперената Орда.

- Предстои страшно клане! - промълви той задъхан.

- Уви, така изглежда - поклати глава господин Сейвлой.

- Но те са толкова престарели, че се чудя как смъртта не ги е прибрала досега! Защо го правят?

Бившият учител вдигна рамене.

- Цял живот само това са правили.

Един нинджа се премятеше с кръсци по залата, размахал саби и с двете си ръце. Коен го чакаше в позата на търпелив дървар.

- Чувал ли сте някога за еволюцията? - попита господин Сейвлой.

Двамата противници се срещнаха. Въздухът сякаш се замъгли.

- Или пък за естествения подбор и оцеляването на най-приспособените? - любезно продължи бившият учител.

Кръсъкът изведнъж премина в друга тоналност.

- Изобщо не видях как замахна с меч! - прошепна чиновникът.

- Най-често е така - успокои го господин Сейвлой.

Хамиш изтрополи край тях в количката си, погнал мъж с пречупена сабя и огромно желание да се измъкне, за да оцелее.

- Вземете си ментови бонбонки - предложи господин Сейвлой. - Ако ще се навъртате по-дълго край Ордата, много помагат.

Ароматът от поднесената му книжна кесийка блъсна носа на Шест Благоприятни Ветрове като струя от огнехвъргачка.

- Но... как можете да помиришете нещо, след като хапнете от това?!

- Не мога - щастливо потвърди отскорошният варварин.

Чиновникът зяпаше. Схватката продължаваше, като само едната страна налиташе яростно и бързо. Ордата се биеше, както е присъщо на старите хора - бавно и пресметливо. Нинджите се суетяха, но колкото и бързо да летяха натовчените като бръснач шурикени или изстреляните в кинжален удар крака, мишената никога не беше на мястото си, при това без да влага никакви видими усилия.

- Тъкмо имаме време да си побъбрим на спокойствие - подхвана пак бившият учител и в същия миг нещо с много остриета се заби над главата на бирника. - Дали можете да ми кажете нещо повече за огромната могила до града?

- Моля? - разсеяно измънка Шест Благоприятни Ветрове.

- Питам ви за могилата.

- Сега ли?!

Нечие ухо удари чиновника по челото.

- Географията ми е любимото занимание.

- Ами наричаме я Голямата могила... Но какво прави той с това?...

- Има озадачаващо правилна форма. Естествено образуване ли е?

- Какво? А, не знам. Ако се вярва на преданията, вече е на хиляди години. Образувала се изведнъж по време на ужасна буря, когато починал първият ни Император. Но... Ей сега ще го убият! Ей сега. Как го направи?!

Шест Благоприятни Ветрове изведнъж си спомни за многобройните партии шибо, които бе изиграл като малък с дядо си. Старецът винаги го побеждаваше. Просто цял живот бе упражнявал играта.

- Ох, разбирам!... - възкликна чиновникът.

- Именно - натърти господин Сейвлой. - Натрупали са десетилетен опит как да не умират. И са истински майстори в това изкуство.

- А-а... защо дойдоха тук?

- Ще извършим един обир.

Бирникът кимна с разбиране. Богатствата на Забранения град бяха легендарни. Вероятно дори призраците-кръвопийци трябваше да са чували за тях.

- Говорещата ваза на Император Пги Су? - опита се да налучка той.

- Не.

- Нефритовият бюст на Сунг Цют Ли?

- Не. Изобщо не се доближавате до истината.

- Може би тайната на коприната?

- Че каква тайна е тя? Всички я знаят. Нещо несравнимо по-ценно.

Шест Благоприятни Ветрове против волята си започна да се изпълва с почит. Имаше защо - само седмина от нинджите още бяха на крака и Коен в момента се дуелираше с един, а със свободната ръка си свиваше папироска.

Господин Сейвлой разпозна изражението в очите на пълничкия мъж.

Същото се бе случило и с него.

Коен нахлуваше в живота на хората като блуждаеща планета в мирна слънчева система. Повличаше те със себе си, защото втори такъв шанс просто нямаше да имаш в живота си.

Може би точно това учените хора наричаха "харизма". Надделяваше дори над вонята на пръч, наскоро хапнал аспержи с много кърви, която се носеше от Коен. Всичко вършеше не по правилата. Неспирно ругаеше хората и според господин Сейвлой се държеше твърде обидно с чужденците. С епитетите, които ръсеше, всеки друг би заслужил само клъцнато гърло. А на Коен му се разминаваше, защото околните веднага виждаха, че не държи карез... но предимно защото беше ходеща природна стихия.

Така беше с всички. Когато не се биеше с тролите, пораждаше се с тях много по-добре от хората. Не смятаха, че различните раси трябва да имат права. Дори кръвожадните индивидуалисти да му се бяха хванали на въдичката.

Господин Сейвлой обаче още в първия ден прозря безцелността на живота им и насочи полека разговора към безкрайните възможности, предлагани от Ауриента...

Светлина озари очите на Шест Благоприятни Ветрове.

- Имате ли си счетоводител?

- Не. Защо?

- Кажете ми... Постъпленията от този обир като печалба ли ще бъдат отчетени или като разширение на капиталовата база?

- Не съм се замислял. Едва ли има значение - Ордата не плаща данъци.

- Наистина ли? На никого?

- На никого. Смешно е, но парите не се задържат дълго у тях. Сякаш изчезват с магия - харчат ги за пиене, жени и другите удоволствия на разгулния живот. От гледна точка на героите май си плащат данъка...

Чу се тих пукот - бирникът отпуши шишенцето с мастило и облиза четката си.

- Не, по-скоро бих казал, че това са присъщи разходи на варварския герой. Освен това има износване и повреди на оръжието, защитно облекло... Да не забравяме и проблема с пенсионирането.

- О, не споменавайте тази дума пред тях! Смятат я за много мръсна. Само че в известен смисъл точно затова са тук. Това е последното им приключение.

- След като откраднат съкровището, за което не желаете да ми намекнете нищо.

- Правилно. Ще бъдете добре дошъл при нас. Ще станете варварски... хм... счетоводител. Убивал ли сте човек досега?

- Е, не с оръжие. Но смея да твърдя, че някои данъчни закони са наистина смъртоносни, ако се прилагат стриктно.

Господин Сейвлой грейна.

- Да, това са постиженията на цивилизацията!

Последният нинджа още не беше паднал, но вероятно защото Хамиш Бесния му бе притиснал стъпалата с едното си колело.

Бившият учител потупа чиновника по рамото.

- Извинете, но често се налага намесата ми на този етап.

Пристъпи предпазливо към оцелелия, който се озърташе трескаво. Край шията му потрепваха шест остриета, сякаш участваше в доста сложен народен танц.

- Добро утро - поздрави го господин Сейвлой. - Само ще ви изтъкна, че нашият Чингис е извънредно праволинеен човек. Трудно му е да разбере безсмисленото перчене. Позволявам си да ви предложа да се въздържате от фрази като: "Предпочитам да умра, но няма да изменя на Императора!" Е, освен ако наистина имате такова желание. Ако ще молите за милост, достатъчен е и лек жест с ръка. Не се опитвайте да кимнете, моля ви.

Младежът изгледа косо Коен, който му кимна окуражаващо.

После бързо помръдна пръстите на дясната си ръка.

Плетеницата от мечове около него изчезна. Тръкъл тупна нинджата по главата с боздугана си.

- Изобщо не се заяждай с мен! Не го убих, нали? - изсумтя недоволно.

- Ау! - Уили Момъка експериментираше с едно нунджако и се прасна по ухото. - Как се оправят с тия боклуци?

- Кво?

- Да, ама един беше страхотен в задното салто с две бойни брадви в ръцете.

- Тхъ.

- Ти обаче нечестно си подложи меча.

- Тъй му преподадох много важен урок в живота.

- И каква му е ползата, като животът му свърши?

- Кво?

Шест Благоприятни Ветрове май не знаеше да плаче ли, да се смее ли.

- Но... но... виждал съм тези стражи да се бият и друг път! Те са непобедими!

- А ти що не ни каза навреме, а?

- Вие ги повалихте до последния!

- Тъй, тъй, туй да се чува!

- И сте някакви си евнуси!

Изчегърта метал. Чиновникът побърза да затвори очи. Остриетата го докосваха поне на пет места.

- Пак тая гадна думичка... - промърмори Коен Варварина.

- Е, поне... сте облечени... като евнуси...

Господин Сейвлой отстъпи полека и се засмя нервно.

- Вижте какво - заговори припряно, - твърде възрастни сте, за да се предрешите като стражи, а на чиновници изобщо не приличате, затова тази маскировка ми се стори особено подхо...

- Евнуси, значи?! - изрева Тръкъл. - Туй ли са си мислели хората, като са ме зяпали?

- Чуй ме, моля те. В Забранения град е чест да си евнух. Мнозина от тях заемат висши постове в...

- Даскале, аз пък ще те пратя на един много висок пост в небето!

Коен избягна мечата от ръката на Тръкъл.

- Я стига с тия щуротии. Не ми харесва, ама тъй си е с маскировката.

Що се палиш толкоз? Всички знаем, че веднъж отхапа главата на мечок!

- Да де, ама... Глей сега, ония младите дами затуй са ми се хилели...

- Ясно. Ако щеш, после ги намери и ги накарай да се смеят до забрава - предложи Коен. - Даскале, да беше ни подшушнал!

- Извинявайте.

Господин Сейвлой огледа сериозно порутената тренировъчна зала.

- Колко ли е часът?

- А, за времето ли питате? - избълбука Шест Благоприятни Ветрове, стараейки се да не диша прекалено бурно. - Знаете ли, имаме едно изумително устройство, което показва времето, дори ако слънцето е зад...

- Да, часовник - прекъсна го бившият учител. - Имаме си ги в Анкх-Морпорк. Само че демоните се изпаряват от преумора и вече ги правят с... Хм, интересно. Такава дума липсва в езика ви. Ъ-ъ... Обработен метал за практически нужди? Назъбени колела?

Бирникът като че се уплаши.

- Колела със зъби ли?

- А как наричате нещата, с които мелите зърното?

- Селяни.

- Ох... А те с какво го правят?

- Нито знам, нито ме интересува. С това се занимават само селяните.

- Изчерпателен отговор - тъжно кимна господин Сейвлой.

- А бе, кво се чудите? Има време, докато се развидели - намеси се Тръкъл. - Що не изколим всички, както си нанкат по леглата?

- Не, не! Колко пъти да ви повтарям, че ще го направим както се полага?

- Бих могъл да ви покажа къде е съкровищницата - услужливо предложи Шест Благоприятни Ветрове.

- Не е добра идея да дадеш на маймуна ключа за банановата плантация -

възрази бившият учител. - Не се ли сещате за друго занимание, с което да ги поразсеем още около час?

В тъмницата един човек говореше за управлението на държавата, и то много разгорещено.

- Не можете да се сражавате за кауза! Тя е измислица!

- Значи се сражаваме заради селяните - поправи се Пеперудата от безопасно разстояние.

Гневът придаваше на Ринсуинд вида на прегрят парен котел.

- О, сега ли ти хрумна? А познаваш ли ги?

- Ами... виждала съм селяни.

- Великолепно! И какво искаш да постигнеш от тяхно име?

- По-добър живот за народа - заяви момичето със студена неотстъпчивост.

- И си въобразяваш, че ще го постигнеш с някакъв си бунт и малко бесене? Аз пък съм от Анкх-Морпорк! Имали сме безчет въстания и размирици. Да ти подсказа ли резултата? Властниците са си още по местата! Винаги така става!

Всички му се усмихваха любезно, смутени от неспособността си да го разберат.

- А бе, хора - Ринсуинд си потри челото, - я да ви питам нещо за всички онези Мъже с водните биволи по полето. Ако революцията ви успее, животът им ще се промени към по-добро, така ли?

- Разбира се. Вече няма да са жертви на жестоките и безсмислени прищевки на управниците от Забранения град.

- Леле, колко ме зарадва! Значи сами ще се управляват, а?

- Несъмнено - намеси се Цъфтящият Лотос.

- Чрез Народния комитет - не пропусна да уточни Пеперудата.

Ринсуинд притисна длани към слепоочията си.

- Да му се не види! Защо ли от време на време ме спохождат пророческите дарби, та познах какво ще изтърсиш? - Загледаха го още по-почтително. - И друго прозрение ме осени - в комитета няма да има много представители на хората с биволите, нали? Дори едно вътрешно гласче ми нашепва - веднага ме поправете, ако греша! - че Народният комитет в почти пълния си състав в момента стои пред мен.

- Прав си, но така ще бъде само в началото - възрази Пеперудата. - Селяните са неграмотни.

- Да бе, сигурно и не знаят как да си вършат правилно селската работа - кисело изръмжа Ринсуинд. - Имат опит само от последните три-четири хилядолетия. Не стига!

- Ние наистина сме убедени, че могат да бъдат извършени редица подобрения - с непоклатимо спокойствие се съгласи Пеперудата. - Особено ако работим задружно.

- Направо се хващам на бас, че много ще се зарадват на идеите ви.

Втораачи се унило в пода. Животът на мъжете с биволите несъмнено беше достатъчно тягостен и без някой да им помага... Как му се искаше да каже на хлапетата: "Защо сте и толкова симпатични, и толкова тъпи? Най-голямото добро, което можете да сторите на селяните, е да ги оставите на мира. Когато грамотните започнат да се борят вместо неграмотните, само забъркват поредната гнусотия. Щом толкова искате да им помогнете, постройте голяма библиотека или нещо подобно... и не заключвайте вратата."

Намираше се обаче в Хунхун. Никой не би се напънал да мисли по този начин. Тук хората от поколения се бяха научили да правят каквото им наредят. Онези от Ордата го бяха проумели.

Империята наистина разполагаше с нещо по-лошо от камшиците - послушанието. Камшикът в душата. Свободата означава да ти заповядва не досегашният господар, а нов.

"Всички ви ще избият. Аз съм страхливец, а знам за сраженията повече от вас. Бягал съм от най-страшните."

- О, я да се махаме оттук! Но няма да ви вода. Само показвам пътя. И това ще е пътят навън, разбрано?

Всички гледаха намусено, както е присъщо на хора, изтърпели продължително конско. Накрая Двувцетко прошепна:

- Често избухва така. А после прави нещо неопишимо смело.

Ринсуинд изпръхтя грубо.

На горната площадка на стълбата намериха още един проснат страж. Внезапната смърт май беше заразителна в тъмниците.

На стената беше подпрян цял сноп мечове с вързан на него свитък.

- Ето, Най-големият магьосник ни показва пътя само от две минути, а сполуката вече ни се усмива - зарадва се Цъфтящият Лотос.

- Не пипайте оръжията! - побърза да заповяда Ринсуинд.

- Ами ако се натъкнем на живи стражи? - противопостави се Пеперудата. - Нима не бива да им се опълчим до последната си капка кръв?

Ринсуинд я изгледа втренчено.

- Не. Трябва да бягате.

- О, да, по-добре да оживееш днес, за да се биеш и утре - намеси се Двувцетко. - Често съм чувал тази поговорка в Анкх-Морпорк.

Ринсуинд пък смяташе открай време, че целта на бягството днес е да си в състояние да избягаш и утре.

- Не е обичайно - напомни той раздражено - хората да бъдат пускани загадъчно от затвора, да намират удобно оставени оръжия, а всички стражи да са вече извън играта. Не се ли озадачихте поне мъничко?

- Имаме и карта! - тържествуващо обяви Пеперудата.

Размахваше свитъка, очите й блестяха.

- Да не показва пътя за излизане от Забранения град? - обнадежди се Ринсуинд.

- Не! Вече знаем как да проникнем в покоите на Императора! И Билките споменаваха, че това ни предстои! Значи е някъде в двореца! Трябва да убием Императора!

- Късмет! - пожела Двувцетко. - И все пак съм сигурен, че ако първо си поговорим с него...

- Ей, вие изобщо ли не ме чувате? - изсъска Ринсуинд. - Няма да ходим при Императора! Стражите не се пробождат сами, вратите на килиите също не се отключват сами! Никой не намира случайно мечове, особено пък и карти!

- Ще се възползваме от щастливото за нас стечение на обстоятелствата - с каменно изражение на лицето го увери Пеперудата.

- Там ще има цели отряди стражници!

- В такъв случай, Най-голям магьоснико, предстои ти да пожелаеш на всички тях скорошна гибел.

- Да не мислиш, че стига да щракна с пръсти ей така... и всички стражи ще се свлекат?

- Тези двамата вече са се свлекли - промълви с треперещ глас Цъфтящият Лотос.

- Съвпадение!

- Да се държим по-сериозно - настоя Пеперудата. - Имаме съмишленик в двореца. И той може би рискува живота си за нас в момента! Знаем отдавна, че някои от евнусите са на наша страна.

- Ами да, какво още има да губят?

- Най-голям магьоснико, имаш ли по-добро предложение?

- Да. Връщаме се обратно в килиите.

- Какво?!

- Надушвам гнила воня в цялата история. Вие наистина ли бихте убили Императора?

Пеперудата се поколеба.

- Често сме обсъждали това. Две Огнени Билки каза, че ако премахнем Императора, ще запалим факела на свободата...

- Аха. Самите вие ще изгорите, за да светите. Хайде, върнете се в килиите. Там сега е най-безопасно. Ще ви заключа и ще... огледам наоколо.

- Много смело! - възхити се Двувцветко. - Типична за него постъпка - добави гордо.

Пеперудата опари Ринсуинд с погледа, от който той бе започнал да се бои.

- Чудесна идея! И аз ще дойда с теб.

- О, може да се окаже... много опасно - тутакси възрази Ринсуинд.

- Нищо няма да ми навреди, докато съм с Най-големия магьосник.

- Самата истина! - подкрепи я Двувцветко. - Ето, аз още съм жив и здрав.

- Освен това - продължи дъщеря му - имам картата. А ще бъде ужасно, ако случайно се загубиш и излезеш от Забранения град, нали?

Ринсуинд се примири. Каза си, че покойната съпруга на Двувцветко трябва да е била необичайно схватлива жена.

- Добре, де. Но няма да ми се пречкаш и ще правиш каквото ти казвам.

Пеперудата се поклони.

- Води, Най-голям магьоснико.

- Знаех си! - ядоса се Тръкъл. - Отрова!

- Не се яде, а се маже по тялото - успокои го господин Сейвлой. -

Гледай мен. В цивилизацията се прави така, за да станеш чист.

Ордата стоеше до кръста в топлата вода, с изключение на Хамиш - отказа да се раздели с количката, затова се бе потопил до шията.

- Щипе ме - оплака се Коен. - А кожата ми се лющи и се разтваря.

- Това не е кожата ти - поправи го строго бившият учител. - Никога ли не сте виждали баня?

- О, виждал съм - похвали се Уили Момъка. - Убих лудия върховен жрец на Псевдополис в една баня. Имаше мехурчета. И петнайсет голи мацки.

Бирникът не ги слушаше, а се вживяваше в новата си роля. Вече бе стигнал до извода, че членовете на Ордата като физически лица са припечелили планини от кеш през кариерата си на варварски герои. И са загубили почти всичко в други дейности (които Шест Благоприятни Ветрове определи като "връзки с обществеността"), присъщи на професията им. Вече можеше да обоснове чудесно данъчно облекчение за Ордата. Фактът, че не бяха регистрирани в нито една данъчна служба по света, му се струваше съвсем незначителен. Важен беше принципът. И лихвите, разбира се.

Примъкна се към бившия учител, докато Ордата продължаваше

запознанството си с маслата за баня, като първо ги опитваше на вкус.

- Мисля, че вече знам какво ще откраднете. Легендарното диамантено ковчеже на Шу Ю!

- Пак грешите.

- Тъй ли...

- Край на банята, господа - призова господин Сейвлой. - Я да видим...

Усвоихте досега правилата на търговията, на общуването, на данъчното облагане...

- Сериозно? Не се сещам - възрази Коен.

- Вземате от търговците почти всички пари, които имат - подсказа Шест Благоприятни Ветрове, подавайки му почтително хавлия.

- А, вярно, бе. От колко години го правя...

- Не, вземал си им всички пари - наиздателно изрече бившият учител. - Основна грешка. Убивал си мнозина, другите пък си оставял бедняци.

- Ама туй си е направо приказка! - възропта Тръкъл, който изчовъркваше вкаменелости от едното си ухо. - Търговците бедни, пък ние - богати.

- Не!

- Че защо?

- Не е цивилизовано!

- Същото е като с овцете - обясни кротко бирникът. - Не ги одираш веднъж, ами им стрижеш вълната всяка година.

Ордата го изгледа с недоумение.

- Те са още в епохата на ловците-събирачи - с нотка на безнадеждност промърмори господин Сейвлой. - Използвахте неподходяща метафора.

- Аха, значи е вълшебният пеещ меч на Уонг! - въодушеви се чиновникът. - Точно това ще откраднете!

- Не. А и "кражба" в случая е определение, което напълно се разминава с намеренията ни. Добре, господа... може още да не сте се приобщили към цивилизацията, но сте приятно чисти. Мнозина смятат, че повече не е и нужно. Време е да предприемем нещо.

Ордата се изпъчи. Това поне го разбираха.

- Към тронната зала! - нададе боен зов Чингис Коен.

Шест Благоприятни Ветрове не беше от най-пъргавите в ума, но най-последен събра две и две.

- Императорът! - ахна и притисна длан към устата си, само че в ужаса му нахлу злорадство. - Ще го похитите!

Диаманти заблещукаха в усмивката на Коен.

Още двама мъртви стражи в коридора към личните покои на Императора.

- А как тъй ви заловиха живи? - прошепна Ринсуинд. - Видях, че ви налетяха онези стражи с големите мечове. Ти защо не си труп, а?

- Сигурно предпочитаха първо да ни изтезават - предположи Пеперудата. - Защото успяхме да раним десетина от тях.

- Нима? Да не сте лепили плакати по тях? Или им пяхте революционни песни, докато припаднаха? Няма ли да си набиеш най-последен в главата, че някой ви е искал живи!

Ринсуинд се вторачи в труповете. Никой от двамата мъже не бе успял да изтегли меч си от ножницата.

- Хъ, как ще изненадаш по тесен коридор такива свирепи типове? Значи ги е пречукал някой, когото те са познавали. Я да се разкараме оттук!

- Продължаваме - непреклонно реши Пеперудата.

- Това е капан. Използват ви да свършите мръсната работа на някого.

Тя вдигна рамене.

- При голямата нефритова статуя свиваме наляво.

Беше към четири сутринта, час преди разсъмване. В залите имаше малко стражи. В края на краищата това беше сърцевината на Забранения град. Какво лошо би могло да се случи тук?

Необходимо е доста особено съзнание, за да стои войникът на пост нощем в празна зала. Един Широк Поток имаше точно подходящата нагласа, рееща се в иначе празното пространство на черепа му.

Съвсем уверено му дадоха такова име при раждането, защото личеше колко неудържим ще бъде. Всички очакваха да стане борец цимо, но момчето се провали на тестовите за интелигентност - не се опита дори да захапне чина, където го настаниха.

Немислимо беше да скучае. Липсваше му минимумът въображение.

Подремваше доволен, дочуваше в просъница лекото поскръцване на подовете, сякаш наоколо предпазливо пристъпяше мишле.

Вдигнаха забралото на шлема му и един глас попита:

- И ти ли предпочиташ да умреш за Императора?

Втори глас подсказа:

- Питаме те съвсем сериозно.

Един Широк Поток примигна и сведе поглед. Странно видение в количка бе насочило широк меч към единственото уязвимо място на тялото му - където долната броня не се препокриваше с горната.

- Налага се да добавя - обади се трети глас, - че последните двадесет и девет души, които отговориха неправилно, вече са мъртви.

Намеси се и четвърти:

- И да не ни помислиш за евнуси!

Стражът изръмжа от усилието да мисли.

- Искам да живея.

Мъж с диаманти вместо зъби веднага го потупа дружески по рамото.

- Разумно момче. Я се присъедини към нашата Орда! Ще имаме полза от човек като теб. Може да ни послужиш за таран при обсада на крепост.

- Вие кой сте?

- Чингис Коен - представи го господин Сейвлой. - Извършил е велики дела. Убивал е дракони. Опустошавал е градове.

Един Широк Поток тръгна след човека с диаманти в устата, защото от бебе го бяха възпитавали да се подчинява.

- И все пак има десетки хиляди войници, които биха предпочели да умрат, вместо да изменят на Императора - прошепна Шест Благоприятни Ветрове.

- Дано да е тъй.

- И някои от тях са на стража около Забранения град. Изплъзнахме им се засега, но не са изчезнали изведнъж. Все някога ще трябва да решим какво да правим с тях.

- Чудничко! - потри ръце Коен.

- Напротив - лошо! - възрази господин Сейвлой. - Онова с нинджите беше само за ободряване, но за какво ни е голяма битка на открито? Ще стане касапница.

Коен застана пред най-близката стена с прелестна рисунка на папагали и измъкна ножа си.

- Скапана хартия. И стените са направени от нея. - Надникна през дупката. Последва пронизителен писък. - Опа... Извинявам се, госпожо.

Проверяваме здравината на стените.

Показа се ухилен.

- Не можете да минавате през стените! - възкликна бирникът.

- Че защо?

- Ами... те са стени! Какво ще стане, ако всеки започне да минава през тях? Според вас за какво служат вратите?

- За да влизат през тях другите хора - мъдро отсъди Коен. - Накъде е тронната зала?

- Кво?

Ринсуинд се вмъкна в тясната пролука между стената и статуя на весело куче с оплезен език.

- Сега какво? - попита Пеперудата.

- Колко голяма е Червената армия?

- Наброяваме много хиляди - отвърна тя наежено.

- В Хунхун ли?

- О, не само тук. Имаме организации във всеки град.

- Откъде знаеш? Срещата ли си се с твоите пламенни съратници?

- Би било опасно. Само Две Огнени Билки знае как да се свърже с тях...

- Представи си само! А искаш ли да чуеш аз какво си мисля? Някой желае да има революция. А вие сте толкова дяволски почтителни и любезни да му свършите работата! Като се появят бунтовници, всичко можеш да постигнеш...

- Не ти вярвам...

- А въстаниците в другите градове вършат велики подвизи, нали?

- Непрекъснато слушаме за тях!

- От вашето приятелче Билките, а?

- Да... - намръщи се Пеперудата.

- Май си поразмърда мозъчето най-сетне, така ли? - осведоми се

Ринсуинд. - Сивите клетки ги бива поне за простички сметки, а? Добре. Е, убедих ли те?

- Ами... не знам.

- Сега да се връщаме.

- Не. Трябва да проверя дали в подозренията ти е скрита истина.

- Умиращ си да разбереш, значи? Леле, как ме вбесявате всички... Я погледни това!

Ринсуинд тръгна към края на коридора. От двете страни на широката двойна врата имаше нефритови дракони.

Той отвори рязко.

Стаята беше с нисък таван, но много широка. В средата имаше легло под балдахин, фигурата се губеше в огромната постеля, но се отличаваше с неподвижността, подсказваща най-непробудния сън.

- Убеди ли се? Вече са го убили!

Десетина войници се кокореха изумено срещу него.

Ринсуинд се взря в най-близкия, който държеше меч. По острието се стече капка кръв и с леко забавяне - може би за драматичен ефект - падна на пода.

Той вдигна шапката си.

- Извинете, това не е ли аудитория ЗБ? - И побягна с все сила.

Някой зад гърба му крещеше думите, превърнали се в негов прякор:

- Дръжте го!

Подхлъзна се при опит да свие зад ъгъла, врхлетя през хартиена стена

и плъсна в езерце с декоративни рибки. Но на четвърта скорост Ринсуинд можеше да се мери по пъргавина с котките, дори с някои меси. Стъпалата му дори не оставиха кръгчета по водата, когато отскочи.

Разкъса поредната стена и се озова може би в същия коридор.

При всяко вихрено бягство има само една важна дума - "от". "Накъде" оставяш за десерт.

Претича множество ниски стъпала и отпраши по първия изпречил му се коридор.

Краката му вече си вършеха работата, както си знаеха. Първо стартираш лудешки, за да се отървеш от непосредствената заплаха, после идва ред на дългите крачки, за да увеличиш разстоянието. Нищо сложно.

Разказват за един войник, изминал над четиридесет километра, за да съобщи у дома за победата в битка. По традиция го смятат за велик бегач, но ако е трябвало да съобщи за предстояща битка, Ринсуинд щеше несъмнено да го изпревари.

И все пак... някой го настигаше.

В стената на тронната зала се заби нож и проряза дупка, колкото да се провре човек или инвалидна количка.

От редиците на Ордата се чуваше мърморене.

- Брус Нوماда никога не търсеше задния вход.

- Млъкни, де.

- Ама си е вярно.

- Млъкни!

- Когато нападна Ал Хали, връхлетя право към главната кула начело на хиляди виещи конници върху много дребни кончета.

- Ъхъ, ама като го видях последния път, главата му вече стърчеше набучена на копие.

- Хубаво, прав си. Поне беше над главната кула. Все пак влезе в града, нали?

- Влезе главата му.

Господин Сейвлой почувства леко злорадство. Залата, в която влязоха, накара Ордата да се смълчи, макар и за кратко. Беше просторна, разбира се, но не това потискаше. Едно Слънчево Огледало, след като споил племената и разпокъсаните княжества в една държава, искал да има място, където да влизат разни вождове и посланици. И то да им внуши: "В по-голяма постройка не сте влизали, по-великолепна не можете и да си представите, пък ние си имаме много такива..."

Искал залата да стъписва, за да се предават варварите мигновено на несъществуващата му милост. И казал: "Нека има огромни статуи. Грамадни украсени платнища. Колони и дърворезби. Нека влезлият онемее пред величието ни. За да проумее, че това е цивилизацията - или ще стане част от нея... или ще умре."

Ордата отдели на залата време, колкото да я разгледа.

Тръкъл поклати глава:

- Добре е направено, ама е едното нищо пред дългата къща на нашия вожд в Скунд. Вижте, бе, няма си и огнище по средата.

- Натруфена работа...

- Кво?

- Таквиз глупотевини само тъпите чужденци могат да направят.

- Туй бих го разчистил. Стига и да настелеш свежо сено по пода, да

окачиш някой и друг щит на стените.

Коен пристъпи към трона под колосалния пищен балдахин.

- Я, що има чадър отгоре?

- Хунхунска дивотия, може да не са подредили керемидите добре, та капе. Тъй става, като не се сещат да правят покрива от слама.

Лакираното дърво беше инкрустирано с безброй скъпоценни камъни. Коен се настани на трона.

- Е, Даскале, туй ли беше всичко? Успяхме, а?

- Да. Остава и да оцелееш.

- Извинете - плахо се намеси Шест Благоприятни Ветрове. - Какво сте постигнали?

- Нали знаете, че дойдохме да откраднем нещо?

- Да?

- Ето ви и тайната - ще откраднем цялата Империя.

Изражението на чиновника не се промени в първите секунди, после застина във вцепенена усмивка.

- Мисля, че ни е време за закуска, преди да продължим - делово предложи господин Сейвлой. - Господин Ветрове, ще бъдете ли така добър да повикате някого?

Бирникът все още стоеше със замръзнала усмивка върху устните си.

- Но... не е това начинът да завладеете една империя! Трябва да имате армия като предводителите на родове! А просто да влезете и да се настаните... Не е по правилата! И... и има още хиляди стражи!

- Да, но всички те са отвън - напомни благодушно бившият учител.

- Пазят нас - ухили се Коен.

- О, не, пазят истинския Император!

- Значи мен - отсече варваринът.

- Я го глей ти! - възмути се Тръкъл. - Кой е пукнал, та ти да станеш Император?

- Не е нужно да умира никой - успокои го господин Сейвлой. - Нарича се "узурпиране на престола".

- Правилно - намеси се Коен. - Разкарваш го на някое островче и...

- Въпреки всичко ще си имате големи неприятности със стражите и разни други... - нерешително напомни Шест Благоприятни Ветрове.

- А може и да не си познал - възрази Коен. - Даскале, просвети човека.

- А вие виждал ли сте... предишния владетел?

- Не, разбира се. Само най-висшите...

Чиновникът млъкна внезапно.

- Доколкото разбирам, схванахте същността на положението - похвали го господин Сейвлой. - Бързо се ориентирате. Както подобава на Висшия имперски бирник.

- Но така не може да стане, защото...

Гласът на Шест Благоприятни Ветрове пак пресекна. Думите на образования варварин проникнаха в мозъка му.

- Висшият имперски бирник ли? За мен ли говорите? И ще имам онази черна шапка с червеното рубиново копче?

- Именно.

- Ако щеш, боцни си и някое перце в нея - снизходително разреши Коен.

Усмивката на новия висш сановник още малко и би разцепила лицето.

- Та по въпроса за новото данъчно облагане - започна скорострелно, - винаги съм смятал, че чистият въздух е прекалено общодостъпен, и то на цена доста под производствената...

- Ще изслушаме внимателно идеите ви - увери го господин Сейвлой. - Но в момента ви моля първо да ни уредите някаква закуска.

- О, сетих се - намеси се новият владетел. - Я повикай всички ония скапанияци, дето си мислят, че знаят как изглежда Императорът.

@

Преследвачът беше все по-близо.

Ринсуинд свърна диво зад поредния ъгъл и се закова на място. Там го чакаха трима стражи. Тези нямаха вид на мъртъвци и държаха дълги мечове.

Някой се блъсна в гърба му, просна го на пода и скочи напред.

Чуха се няколко удара, някой изпъшка, последва странно дрънчене.

На пода се въртеше шлем.

Пеперудата го издърпа да стане.

- Цял ден ли ще се излежаваш така? Хайде, зад нас има още!

Ринсуинд огледа за миг нападалите стражи и тръгна с нея.

- Колко останаха?

- Седмина. Но двама накуцват, а единият диша на пресекулки. Побързай, де!

- Ти ли ги преби?!

- Защо си хабиш дъха за приказки?

- За пръв път виждам човек, който да не изостане от мен, като побягна!

Още един страж ги причакваше зад ъгъла.

Пеперудата дори не забави крачка. Завъртя се на едната си пета и ритна мъжа с такава сила по ухото, че той направи задно салто и падна на главата си.

Тя спря да прибере разпилените кичури от строгата си прическа.

- Май трябва да се разделим - промълви замислено.

- О, не! - възкликна Ринсуинд. - Нали... трябва да те защитавам?

- Ще се върна при другите. Ти подмами стражите нанякъде...

- Ама вие всичките ли умеете да се биете така?

- Разбира се! - сопна му се Пеперудата. - Нали ти казах, че се бихме и със стражите, които ни плениха? Ако с теб тръгнем в различни посоки, все някой от нас ще се измъкне. Проклети убийци! Искали са да обвинят нас за гнусното си злодеяние!

- Аз какво се опитвах да ти втъпя досега? И нали уж искаше Императорът да е мъртъв!

- Да, но ние сме бунтовници, а те - дворцова стража.

- Ъ-ъ, разликата не е много...

- Няма време. Ако не се видим на този свят, ще се срещнем в небесата.

- Ох...

В дъното на коридора се появиха стражи. Напредваха предпазливо, както подобаваше на хора, срещнали преди малко Пеперудата.

- Ей там!

- Тя ли е?

- Не, той.

- Дръжте го!

Ринсуинд отново набра скорост.

Лорд Хонг съгваше прилежно лист хартия.

И в това беше експерт, защото отдаваше цялото си внимание на всичко, което вършеше. Имаше съзнание като добре наточен нож, може би дори зловещо

извит и с назъбено острие.

Вратата се плъзна встрани. Зачервен от тичане страж се просна по лице на пода.

- О, Лорд Хонг, най...

- Ясно, ясно - отвърна предводителят разсеяно, защото се бореше с много труден ръб. - Какво сте направили не по най-добрия начин този път?

- Господарю?

- Питам те какво сте сплескали.

- Ъ-ъ... Убихме Императора съгласно заповедта...

- Чия заповед?

- Господарю! Нали вие ни заповядахте!

- Нима?

Лорд Хонг сгъна хартията още веднъж. Стражът за миг стисна клепачи. Споходи го видение за много краткото му бъдеще, завършващо с копие над главната порта. Насили се да продължи:

- Но... никъде не можем да открием затворниците! Двама доближиха покоите. Подгонихме ги. От другите няма дори следа.

- Никакви лозунги? Плакати? Значи нямаме и виновници?

- Нямаме, господарю.

- Разбирам. Остани тук.

Ръцете на Лорд Хонг продължиха заниманието си, макар очите му да се втренчиха в другия човек в стаята.

- Е, Две Огнени Билки, искаш ли да ми кажеш нещо? - попита доброжелателно.

Водачът на революционерите само сгуши глава в раменете си.

- Червената армия се оказа скъпо начинание - продължи Лорд Хонг. - Само като си помисля за печатните разходи... И не би могъл да твърдиш, че не ти помагах. Отключихме, убихме стражите, дадохме на твоите окаяници мечове и карта, нали? Но щом са изчезнали безследно, трудно ще ми бъде да твърдя, че те са убили Императора, дано остане труп още десет хиляди години! Хората ще започнат да задават най-различни неудобни въпроси. Не ми е по силите да избия всички досадници. И както научих, в сградата са проникнали някакви варвари.

- Нещо се е объркало, господарю...

Билките зяпаше като хипнотизиран ръцете, които галеха и оформяха хартията.

- Колко жалко. Не ми харесва да объркват плановете ми. Ей, ти, стражът! Давам ти още един шанс да оправдаеш злощастния факт, че живееш. Отведи този нещастник. Налага се да съставя нов план.

- Господарю!

- Слушам те, Две Огнени Билки.

- Когато вие... тоест ние се споразумяхме, че Червената армия ще служи на целите ви, вие ми обещахте лична неприкосновеност.

Лорд Хонг се усмихна.

- Добре си спомням какво казах. Обещах да не изричам и да не пиша заповед за екзекуцията ти, нали? Държа на думата си, иначе в какво бих се превърнал?

Направи последната гънка и остави малкото хартиено украшение върху лакираната масичка.

Стражът и Билките се вторачиха във фигурката.

- Хайде, изведи го вече навън! - отегчено промълви Лорд Хонг.

Листът се бе превърнал в превъзходно изображение на човек.

Но май не бе стигнал и за глава.

Най-приближените се оказаха към осемдесет мъже, жени и евнуси в различни степени на сънливост.

Изумиха се до безчувственост, когато видяха кой седи на трона.

Ордата пък се изуми от вида им.

- Ама какви са тия дърти кисели брантии отзад? - шепнешком попита Коен, който нехайно си подхвърляше метателен нож.

- Вдовиците на предишни Императори - изсъска в ухото му Шест Благоприятни Ветрове.

- Не сме длъжни да се женим за тях, нали?

- Не ми се вярва.

- И защо са им толкоз мънички стъпалата? Не ми харесват жени с дребни крака.

Сановникът му обясни. Лицето на варварина застина в свирепа гримаса.

- Доста нещица научих за тая цивилизация и взех да се ядосвам. Хъ!

- Ще ни каже ли някой какво става тук? - троснато попита мъж на средна възраст. - Кои са тези стари евнуси?

- Ти пък кой си, бе? - наежи се Коен и извади меча си. - Искam да ти чуя името, та да го напишем на гроба ти...

- Питам се дали не е време за малко по-любезно запознанство? - пристъпи напред господин Сейвлой. - Това е Чингис Коен... прибери меча, моля те... а тези са неговата Орда. Варвари. Превзеха вашия град. А вие сте?...

- Варвари ли? - надменно прихна мъжът. - Нашествениците прииждат на безбройни хиляди! Безчет едри виещи мъже на дребни коне...

- Кво ви разправях, а? - доволно се обади Тръкъл. - Ама кой ли ме слуша!

- ...и тогава има пожари, насилие и грабежи по целия град!

- Още не сме закусили - оправда се лениво Коен, подмятайки ножа.

- Ха! По-скоро бих умрял, отколкото да се подчиня на жалки твари като вас!

Коен вдигна рамене.

- Тогаз що ми губиш времето?

- Олеле... - прошепна Шест Благоприятни Ветрове.

Хвърлянето беше стъписващо точно.

- И кой беше тоя? - заяде се Коен, когато трупът падна сгърчен на пода. - Някой познаваше ли го?

- Чингис... - въздъхна господин Сейвлой. - Откога ти повтарям, че хората нямат точно това предвид. Е, поне не винаги.

- Че защо го казват тогаз?

- Ами... от лицемерие, предполагам. Така е прието.

- Пак ли тая пуста цивилизация?

- Уви.

- Я да уредим въпроса веднъж завинаги! - отсече Коен и се изправи. - Да си вдигнат ръцете всички, които предпочитат да умрат, но да не ме признаят за свой Император.

- Има ли такива? - благо добави бившият учител.

Време беше да спре и да помисли. Преследваха го. Тоест бяха подгонили

беглец в избледняла червена роба и твърде овъглена островърха шапка.

За Ринсуинд беше неимоверно трудно да преглътне идеята, но не изключваше вероятността да не го тормозят, ако облече нещо друго.

На едно въже пред него се ветрееха блузи и панталони. Направата им имаше отношение към шивашкото изкуство, колкото сеченето на дърва към дърводелството. Изглеждаха досущ като дрехите, които носеха почти всички жители на Хунхун.

Значи... да си свали шапката.

Ринсуинд се поколеба. Някой извън занаята едва ли би разбрал затруднението му. Магьосникът би се разделил охотно с робата и гащите си, но не и с шапката. Нали можеха да го помислят за най-обикновен човек?!

В далечината се разнесоха викове.

Гласът на разума вече проумяваше, че ако не внимава, ще свърши мъртъв като останалите части на Ринсуинд, и му подсказа саркастично: "Добре де, нека си останем с проклетата шапка на главата. Поначало заради нея загахме. Въобразяваш си, че още дълго ще имаш глава, на която да я носиш, нали?"

Ръцете на Ринсуинд също не искаха да живеят - и то за кратко - в интересни времена. Пресегнаха се и смъкнаха блуза и панталон от въжето.

Вратата към двора се пръсна на парчета. Нахлуха стражи.

Ринсуинд се шмугна под тясна арка и отпраши към близката градина.

Тук имаше малка пагода, плачещи върби над езерце, от декоративното мостче хубавичка дама хранеше водните птици.

А един мъж рисуваше по голяма чиния.

Коен потри ръце.

- Аха! Никой ли? Ясно, разбрахме се.

- Ъ-хъм...

Дребен мъж пред тълпата много старателно притискаше ръцете си към корема, едва посмя да промълви:

- Извинете, но... какво би станало в съвсем хипотетичния случай, ако извикаме стражите и ви заклеим като узурпатори?

- Ще ви изколим, преди първият войник да влезе тук - разсъдливо обясни Коен. - Други въпроси има ли? - попита той ахналото множество.

- Ъ-ъ... Императорът... тоест предишният Император имаше едни специално обучени стражи...

Нещо издрънча. Малък предмет с няколко остриета се търколи по стъпалата и се завъртя на пода

Беше шурикен.

- Вече си побъбрихме с тях - съобщи Уили Момъка.

- Чудесно - одобри дребосъкът. - Тогава всичко е наред. Десет хиляди години живот на Императора!

Останалите подхванаха вика, макар и колебливо.

- Как се казвате, младежо? - намеси се господин Сейвлой.

- Четири Големи Рога, господарю.

- Добре, добре, виждам вече, че ще напреднете. Какъв пост заемате?

- Старши помощник на Лорд-камерхера.

- А кой от вас е Лорд-камерхерът?

Четири Големи Рога посочи онзи, който бе предпочел да умре.

- Ето, всичко си идва на мястото - зарадва се господин Сейвлой. -

Трябва да знаете, господин Лорд-камерхер, че издигането на схватливите хора

става винаги навреме. А сега Императорът ще закуси.

- Какво ще желае да вкуси негово величество? - тутакси се осведоми новият сановник, насилвайки се да изглежда бодър и приспособим.

- Ами не е капризен. В момента ще го задоволят големи парчета месо и много бира. - Господин Сейвлой пусна тънката усмивчица, която си позволяваше, ако никой освен него не разбираше шегичката. - Той предпочита прости храни като наденичките - правят се от разнообразни животински органи, смлени и натъпкани в черво. Ахаха! Но ако се стремите да е доволен, старайте се да има изобилие от големи сочни мръвки. Прав ли съм, повелителю?

Коен плъзгаше съсредоточения си поглед по лицата на придворните. Когато деветдесет години си оцелявал при нападения на мъже, жени, тролове, джуджета, великани, зелени твари с множество крака, веднъж дори и на гигантски рак, много можеш да научиш, като разгадаваш скритото в мъничките потрепвания на лицевите мускули.

- Ъ? А, да бе. Правилно. Големите мръвки искам! Ей, бирнико... Тия кво правят по цял ден?

- А вие какво бихте искали да правят?

- Засега да ми се разкарат от главата.

Придворните побързаха да напуснат залата.

След минаването на шумната потеря художникът Три Яки Жабока се надигна, извади четката от едната си ноздра, смъкна триножника от клоните на близкото дърво и се постара да си внуши безметежни мисли.

Градината вече не беше каквато я виждаше допреди малко.

Плачещата върба му се струваше още по-изкривена. Пагодата липсваше. Гълъбите бяха отлетели. В мостчето се забелязваха пукнатини. А неговият модел - наложницата Нефритово Ветрило, избяга с писъци, щом успя да се измъкне от декоративното езерце.

И отгоре на всичко някой му беше откраднал сламената шапка!

Три Яки Жабока нагласи раздърпаните остатъци от дрехите си и си наложи спокойствие.

Чинията с вече готовата скица по нея беше стрита на прах. Естествено.

Извади друга от оставения настрани голям чувал и посегна към палитрата си.

Огромна стъпка по средата...

Приплака му се. Толкова изострено усещаше бъдещата рисунка. Знаеше, че хората ще й се възхищават в идните столетия. Ами съсипаните, грижливо търсени съчетания на цветовете?

Събра волята си в юмрук. Значи му бе останало само синьото. Ще видят те!...

Положи огромно усилие да не вижда опустошението, вираше се само в картината, създадена от въображението му.

- Така... Нефритово Ветрило тича по мостчето пред мъж, който размахва трескаво ръцете си и вика: "Махни ми се от пътя!" Следват го мъж с тояга, трима стражи с мечове, петима работници от пералнята и един състезател по борба цимо.

Разбира се, налагаше се да стилизира сцената и да й придаде дълбок символичен смисъл.

Преследвачите свиха зад поредния тъгъл, освен бореца, който трудно овладяваше инерцията на туловището си.

- Къде ли изчезна онзи?

Пак бяха попаднали във вътрешен двор. От едната страна имаше свинарници, от другата - купчини тор.

А по средата - островърха шапка.

Един страж протегна светкавично ръка и попречи на колегата си да я докопа.

- Я умната!

- Че кво? Някаква си шапка.

- А останалото къде е? Може просто да се е изпарил в... ами...

Отстъпиха.

- И ти ли си чувал какво умее?

- Само размахал ръце и отворил грамадна дупка в стената!

- О, това е нищо! Казаха ми как долетял в планината върху великански невидим дракон!

- Ами какво ще кажем на Лорд Хонг?

- Не искам да се пръсна на парченца!

- Аз пък не искам да призная пред Лорд Хонг, че сме изтървали беглеца.

И без това сме загазили.

- Е... ще вземем шапката. За доказателство.

- Вярно, бе. Ти я вдигни.

- А, не! Ти я вдигни!

- Може да е обкръжена от страховити заклинания.

- Сериозно? Затова ли искаш аз да я взема?! Благодарско, няма що! Я накарай някой от тях да я вдигне!

Перачите отскочиха пъргаво. Хунхунският навик за непрекословно послушание сякаш се изпари в миг от душите им. Не само войниците се бяха наслушали на разни истории.

- Не, не, трябва спешно да изперем партида чорапи!

Стражът се озърна. Един селяк тъкмо се изнизваше от свинарника, понесъл чувал. Широка сламена шапка закриваше лицето му.

- Ей, ти!

Мъжът пусна товара си, коленичи и удари глава в земята.

- Не ме убивайте! - Стражите се спогледаха.

- Няма да те убием. Искаме просто да вдигнеш от земята онази шапка.

- Каква шапка, могъщ боецо?

- Дето е пред теб, слепоце! Веднага!

Селякът запълзя по двора настрани като рак.

- Тази ли, господарю?

- Тази, ами!

Пръстите на коленичилият мъж докоснаха орфаната периферия.

- Жена ти е голям хипопотам! Лицето ми изгаря! Лицето мииии!...

Ринсуинд изчака тропотът на сандали да стихне, стана, изтупа прахоляка от шапката си и я прибра в чувала.

Мина много по-добре, отколкото очакваше. Никой освен презряната сган не обличаше такива дрехи, значи всеки, който ги носеше, трябваше да принадлежи към сганта. Също като предназначението на магьосническата шапка, но донякъде в обратния смисъл. Около човек с такава шапка си много учтив и сдържан, а видиш ли някого с широка сламена шапка, подвикваш му: "Ей, ти!" и...

В този миг някой зад гърба му кресна:

- Ей, ти!

И го прасна през гърба с тоягата си.

Пред очите на Ринсуинд изникна лицето на вбесен слуга, който едва не си натика показалеца в носа му.

- Закъсняваш! Държиш се лошо! Веднага влез вътре!

Сочеше му далечна врата.

Умът на Ринсуинд вече бе подготвил кратичка реч: "О, значи се мислим за много важни, защото държим дебела тояга? Аз пък съм велик магьосник и ще ти кажа къде да си я завреш..."

По пътя между мозъка и устата му думите се преобразиха неузнаваемо:

- Веднага, господине! Отивам на бегом!

Ордата остана сама в залата.

- Е, господа, свършихме си работата - увери ги бившият учител. - Светът ви е поднесен на тепсия.

- И съкровища колкото си искаме... - въздъхна Тръкъл.

- Вярно.

- Ами кво се размотаваме тогаз? Да намерим по-големички чували.

- Няма смисъл - изтъкна господин Сейвлой. - Ще крадете от себе си.

Това е Империята. Как ще я напъхате в чувал, за да я зарежете край първия лагерен огън?

- Ами малко изнасилване, а?

Културният варварин въздъхна.

- Доколкото знам, в харема има към триста наложници. Не се съмнявам, че много ще ви се зарадват... стига първо да си свалите ботушите.

Старците си разменяха изцъклени погледи като риби, мъчещи се да вникнат в принципа на велосипеда.

- Ще вземем по-ценните дреболии - предложи накрая Уили Момъка. - Повечко рубини и изумруди ще натъпчем в чувалите.

- А на излизане ще драснем кибрита - облиза се Винсънт. - С всичката тая хартия голям кеф ще падне!

- Не, не, не! - викна господин Сейвлой. - И вазите в тази зала са безценни!

- Не стават за носене, едрички са.

- Доведох ви в цивилизацията!

- Ъхъ, радваме се, че наминахме. Нали, Коен?

Новият император се бе прегърбил на трона и ядно се взираше в отсрещната стена.

- Кво има пък сега?

- Прибираме скъпите джунджурийки и си отиваме вкъщи, нали?

- Да, бе... Вкъщи...

- Нали такъв ти беше Планът?

- Страхотен е - похвали го Тръкъл. - Правиш се на големия шеф, омотаваш им мозъчетата на всички. Никакви неприятности. Не разбивахме врати и други глупотевини. Няма ли да си ходим вече? И да отмъкнем съкровищата?

- Защо? - вдигна рамене Коен.

- Как защо? Нали са съкровища!

Коен поклати глава.

- Тръкъл, ти за кво похарчи последната плячка? Нали си отмъкнал три чувала злато и накити от оня замък с вампирите?

Тръкъл се озадачи, сякаш го попитаха как мирише лилавото.

- За кво съм ги похарчил ли? Де да знам. Нали знаеш как става... Все ти е тая. То си е плячка. А ти твойта за кво я харчиш?

Коен въздъхна, а Тръкъл го зяпна.

- Ама ти наистина ли искаш тука да си останеш? - Старият варварин се вторачи яростно в господин Сейвлой. - Двамата ли го намислихте, а?

Коен потропа с пръсти по облегалката на трона.

- Искаш да си ходим вкъщи. Къде?

- Ами... Където ще да е...

- А Хамиш?

- Кво? Кво?

- Таквоз, де... Сто и пет годинки е навъртял. Не му ли е време да пусне корени някъде?

- Кво?

- Да пусне корени? - повтори невярващо Тръкъл. - Ти нали опита веднъж? Изгони стопаните от една ферма и се закле да гледаш прасета до края на живота си. След колко време се отказа? Имаше ли три часа?

- Кво каза той? Кво каза?

- Хамиш, ВРЕМЕ ТИ БИЛО ДА ПУСНЕШ КОРЕНИ!

- Ще му пусна и аз един по тиквата!

В кухните цареше бъркотия. Половината дворец се бе изсипал там. Повечето сановници за пръв път припарваха на презряното място. Тъпканицата беше като на уличен пазар, но слугите упорито се опитваха да си вършат работата.

В хаоса никой не забеляза, че един от тях май не е ориентиран добре какво да върши.

- Помирисахте ли го? - възмутено питаше госпожа Прасковен Цвят. - Каква воня!

- Като свинарниците в горещ ден! - съгласи се госпожа Две Ручейчета.

- Трябва да отбележа, че никога не съм познавала миризмата на свинарниците - надменно отвърна Прасковен Цвят.

А госпожа Нефритова Нощ, значително по-млада от двете, бе харесала аромата на неизкъпан лъв, разнасящ се около Коен, затова си замълча.

Главният готвач мънкаше смаян:

- Само това ли? Големи парчета месо? Ами защо не изяде направо цялото теле!

- Още не си чул за дяволската им измислица - поклати глава новият Лорд-камерхер. - Наричат я наденички.

- Мръвки... - Готвачът щеше да се облее в сълзи всеки миг. - Какво изкуство мога да вложа в тях? Нима дори не иска сос? Предпочитам да умра, вместо просто да препичам грамадни мръвки!

- О, на твоє място - доброжелателно изрече Лорд-камерхерът - щях да внимавам с думите. Новият Император, дано кисне в банята десет хиляди години, може да ги сметне за молба...

Гълчавата секна изведнъж. Причината беше в един тих звук - ваденето на коркова тапа от гърлото на бутилка.

Нямаше съмнение, че Лорд Хонг притежаваше един от задължителните таланти на Велик везир - да изниква сякаш от въздуха. Огледа внимателно кухнята.

И пристъпи напред. Бе извадил малко шише от ръкава на халата си.

- Донесете ми месото. Аз ще се погрижа за соса.

Околните наблюдаваха с ужас и любопитство. Наистина отровата беше част от придворния етикет в Хунхун, но обикновено хората си служеха с нея потайно, за да не проявяват лош вкус.

Чу се сърдита заповед и шум като от удар с пръчка. Един селянин неохотно избута голяма количка с огромен покрит съд на нея. Щом зърна Лорд Хонг, той падна по лице.

- Извърщам поглед от вашия... благоприятно разположен дом... по дяволите!... лик, господарю.

Предводителят побутна с крак проснатата на земята фигура.

- Радвам се, че някой още упражнява изкуството на почитта. Свали капака.

Мъжът се надигна, но остана прегърбен. Лорд Хонг обърна шишето над съда и не го отмести, докато и последната капка не изсъска върху месото.

- А сега го отнесете на варварите.

- Незабавно, ваше небесно... мастилено петно... ох, височество!

- Селяко, откъде си родом?

- От Бес Пеларгик, господарю.

- Личи си.

Голямата врата се отвори. Влезе новият Лорд-камерхер, следван от цял парад колички.

- Закуската, о, хилядолетен Повелителю. Големи мръвки от прасе, големи мръвки от козел, големи мръвки от теле.

Един слуга вдигна капака на съда върху своята количка.

- Съветвам ви все пак да не опитвате от свинското. Отровено е.

Лорд-камерхерът се извъртя на пети.

- Нагла твар! Ще бъдеш екзекутиран за това.

- Я, ама това е Ринсуинд! - учуди се Коен. - Поне на него прилича...

- Шапката ми е тук някъде. Май я пяхнах в крачолата на панталона.

- Отровено, значи? Сигурен ли си?

- Е, шишенцето беше черно, имаше етикет с череп и кости, а когато течността се изля, от нея излизаше дим - обясни Ринсуинд. - Не вярвам соевият сос да има подобни свойства.

- Отрова, а? Мразя отровителите. Гадняри. Навъртат се скришом, развалят на човек кльопахката... - Коен се вторачи в Лорд-камерхера. - Ти ли беше?

- Не - намеси се Ринсуинд. - Направи го един, дето го наричат Лорд Хонг. Но всички го гледаха в ръцете и никой не възрази.

От гърлото на Лорд-камерхера се изтръгна тих писък. Запълзя напред и щеше да целуне крака на Коен, но се усети навреме, че резултатът едва ли щеше да е по-добър, отколкото ако хапнеше от свинското.

- Милост, небесен властителю! Всички сме пионки в ръцете на Лорд Хонг!

- Кво му е толкоз специалното?

- Той е... чудесен човек! - избърбори нещастникът. - И думичка няма да кажа против него! Не знам да вярвам ли, но имал шпиони навсякъде! Дълъг живот на Лорд Хонг, само това ще кажа!

Осмели се да извие очи нагоре и откри пред себе си мечата на Коен.

- Туй го схванах, ама сега от кого се боиш повече - от мен или от него?

- Ъ-ъ... от него!

Едната вежда на варварина се изви.

- Бре, сериозен човек ще да е тоя. Имал шпиони навсякъде, а?

Незабавно огледа огромната зала и спря вниманието си на много широка

ваза. Отиде при нея и надигна капака.

- Добре ли ти е вътре?
 - Ами... Да - разнесе се глух глас.
 - Всичко ли си имаш, питам? Бележниче, четчица, шишенце с мастилце?
 - Ъ-ъ... Да.
 - Кво ще кажеш да ти сипем и двеста-триста литра вряла водичка?
 - Ъ-ъ... Не.
 - Предпочиташ ли да умреш, вместо да предадеш Лорд Хонг?
 - Ъ-ъ... Може ли да си помисля малко?
 - Нямах проблеми. И без това водата няма да кипне веднага.
- Коен остави капака на мястото му.
- Ей, Един Широко Поток!
- Стражът се размърда.
- Да, господарю?
 - Гледай тая ваза и ако она вътре шукне, направи му квото аз сторих на

Зеления нощен некромант.

- Не знам какво сте му сторил, господарю.

Коен му обясни. Един Широко Поток грейна. А от вазата се чуваха усилено потискани напъни за повръщане.

Варваринът пак се разположи на трона.

- Я ми разкажи още нещо за тоя Лорд Хонг.
- Той е Великият везир - обясни Лорд-камерхерът.

Коен и Ринсуинд се спогледаха.

- Вярно е. И всички знаят, че Великите везири до един са...
- ...най-гнусните копелета - довърши Коен. - Не знам кво им става.

Трепя ги, като ги видя. Да си нямам грижи после.

- Виж, едни мои приятели са в тъмницата. Ти нали сега си... Император?
- Горедолу - съгласи варваринът.
- Засега - натърти сърдито Тръкъл.
- Поне изпълнява длъжността - уточни господин Сейвлой.
- Добре де, това означава ли, че можеш да намериш по-сигурно местенце за приятелите ми? Мисля си, че Лорд Хонг е очистил стария Император и иска да обвини тях. Дано изобщо не му хрумне, че още се крият в килиите.

- Ама защо в килиите? - ухили се Коен.

- Защото дадат ли ми нищожен шанс да избягам по-далеч от тъмниците на Лорд Хонг, ще го направя! - разпалено обясни Ринсуинд. - Никой с капка мозък в главата няма да остане, като му отключат.

- Ясно. Момко Уили, Един Широко Поток, доведете ми ония хора.
- Тук?! Но аз те помолих да ги преместиш на безопасно място...
- И ние сме тук - любезно напомни Коен. - Все ще ги опазим някак.
- А теб кой ще опази?

Коен се престори, че не го е чул.

- Моля да ми простите, о, повелителю - намеси се накрая и Шест Благоприятни Ветрове, който прърхаше край трона. - Изучавал съм историята на Империята. Правилният метод за смяна на владетелите е да крачиш към трона в море от кръв до колена. Или да се покатериш по планина от черепи. Точно такива са намеренията на Лорд Хонг.

- Глей ти. Море от кръв?

- Или планина от черепи. Въпрос на избор.

- Ти ми разправяше, че покачим ли се върху пирамидата, всички ще ни слушат - укори Коен господин Сейвлой. - Ама никак не ми допадат тия мръсни номера и угодничене. Май не съм замесен от императорско тесто.

- И ти ли, Коен? Всички сте толкова... тесногръди! - избухна бившият учител. - Не знам защо ли се старая заради вас! Я се погледнете! Знаете ли какви сте? Легенди!

Ордата предпазливо образува по-широк кръг около него. За пръв път виждаха Даскала да се разпени.

- А думата означава "нещо записано"! - продължи той. - Книги, нали се сещате? Четене и писане. Ама вие не четете, нали? Защо ли ви е да се учите! Само дето сте си загубили нахалост половината живот. Бихте могли да събирате бисерите на мъдростта вместо някакви си лъскави скъпоценни камъчета. Добре, че хората четат за вас, вместо да ви срещат на живо, защото вие, господа, сте едно огромно разочарование!

Ринсуинд наблюдаваше сценката запленил и пресмяташе още колко секунди живот му остават на господин Сейвлой. Но нищо непоправимо не го сполетяваше. Май беше прекалено разярен, за да хрумне някому да му отсече главата.

- Е, какво сте постигнали в живота си, господа? Само не започвайте пак за откраднатите съкровища и погубените демони. Направили ли сте нещо истинско?

Тръкъл смирено вдигна ръка.

- Ами аз веднъж утрепах и четиримата...

- Да, да, да! - изкряска нетърпеливо господин Сейвлой. - Убили сте тогава, обрали сте оногава! Всичко това е... пълнеж! Тапет на стената! Нищо не се е променило! И никого не интересува! В Анкх-Морпорк съм преподавал на хлапета, които ви смятат за митологични фигури. Ето какво сте постигнали. Те дори не вярват, че сте живели в истинския свят. Според тях някой ви е измислил. Вие сте предания, господа. И когато все някога умрете, никой няма да научи, защото повечето хора са уверени, че отдавна сте мъртъвци. - Поспря да си поеме дъх и продължи по-бавно. - Тук можехте да сте истински, а не само да си играете с живота си. Бихте могли да върнете тази древна и малко прогнила Империя в света, където ѝ е мястото. Поне... - Гласът му секна за миг. - На това се надявах. Искрено си мислех, че ще постигнем нещо...

Млъкна и седна на подиума до трона.

Ордата си гледаше краката или колелата.

- Позволете отново да ви обезпокоя - изрече плахо Шест Благоприятни Ветрове. - Всички предводители на родове ще бъдат срещу вас. Обикновено се бият помежду си, но срещу вас ще се обединят веднага.

- И кво, предпочитат някакъв си отровител Хонг пред мен? - недоверчиво попита Коен. - Ама той е гадно копеле!

- Е, да... но го познават. И те са същите.

- Колко войници имат?

- Мисля, че... около шестстотин или седемстотин хиляди.

- Да ме прощавате, ама ми е време да си поприказвам с Ордата.

Старците се скупчиха. Дрезгавият шепот се нарушаваше само от по някое "Кво?". По някое време Коен се озърна.

- Море от кръв, тъй ли беше?

- Ъ-ъ, да.

Поспориха още малко и този път се озърна Тръкъл.

- Или цяла планина от черепи, а?

- Точно това казах.

Бирникът погледна неспокойно Ринсуинд и господин Сейвлой, които едновременно вдигнаха рамене.

Шепот, шепот, "Кво?"...

- Ей, извинявай...

- Слушам ви.

- И колко голямка ще да е тая планина? Черепите не се трупат добре, щото се търкалят настрани.

- Не знам! От много черепи!

- Само питам.

След малко Ордата изглежда стигна до единодушно решение. Обърнаха се с лице към залата.

- Ще се бием! - оповести Коен.

- Да ни бяхте казали по-раничко за кръвта и черепите! - обвинително изрече Тръкъл.

- Ще видите вие мъртви ли сме! - изкикоти се Хамиш.

Господин Сейвлой поклати глава.

- Май не сте чули добре. Съотношението на силите е сто хиляди към едно във ваша вреда!

- Ей тъй само хората ще си набият в тъпите тикви, че още сме живички! - ухили се Калеб.

- Ако се сражавате със стотици хиляди воители, ще умрете. - За своя огромна изненада бившият учител се чу да добавя: - Вероятно...

Старците от Ордата се подсмиваха.

- Многото врагове не ни плашат - обясни Тръкъл.

- Тъй повече ни харесва - добави Калеб.

- Даскале - поучително подхвана Коен, - хиляди към едно не е по-зле от десет към едно. Чуй сега защо. - Започна да свива пръсти. - Първо, войскарчето, дето се бие за пари, а не за живота си, хич не иска да си рискува кожата. Що да не побутне напред другарчетата си, а? Та значи през цялото време ще се бутат и дърпат. Второ, няма как да стигат до нас мнозина наведнъж...

Той се взря сумрачно в ръката си.

- Трето - подсказа господин Сейвлой, замаян от логиката му.

- Вярно, бе. Трето, почти с всеки удар ще повалят някого от своите, доста работа ще ни спестят.

- Добре, отначало ще имате преимущество - съгласи се неохотно господин Сейвлой. - Но дори да убиете двеста-триста от тях, ще се уморите, а другите ще ви нападат със свежи сили.

- И те ще се уморят - възрази весело Коен.

- Защо?

- Много трупове ще трябва да катерят, за да ни докопат.

- Ей на туй му викам аз логика - доволен завърши Тръкъл.

Коен тупна потресения бивш учител по рамото.

- Нямай си грижи! Турихме ръка на Империята по твоему, сега ще я задържим по нашему. Ти ни показва що е то цивилизация, ние пък ще ти покажем що е то варварство. - Направи няколко крачки и се извъртя на пети, очите му блеснаха зло. - Варварство ли? Ха! Като трепем хората, гледаме ги отблизо, а на оня свят ще се черпим, никакви сръдни. Аз не съм чувал за варварин, дето реже хората на парченца в подземия, измъчва жените, та да станат похубавки, или пък сипва мръсотии в кльопачката. Ако туй ви е цивилизацията, да си я заврете, където слънцето не свети!

Вратата пак се отвори. Ордата се обърна натам със скърцащи стави и насочени оръжия.

Новодошлите бяха по-високи и по-богато облечени от селяните. Личеше,

че са свикнали никой да не им застава на пътя. Пред тях обаче пристъпяше треперещ селянин с червен флаг. Побутваха го с меч.

- Що пък червено? - прошепна Коен.

- Означава, че искат да преговарят - обясни Шест Благоприятни Ветрове.

- Като белия флаг при нас - подсказа господин Сейвлой.

- И него не го знам за кво служи.

- Щом го видиш, не бива да нападаш, докато не са готови.

Двама от предводителите застанаха в средата на залата. Коен и господин Сейвлой тръгнаха към тях.

- И ти идваш! - Варваринът хвана навреме за яката Ринсуинд, който се канеше да се покрие. - Като те притиснат в ъгъла, много те бива да приказваш.

Лорд Хонг ги удостои с погледа на човек, чието потекло го издига над останалия свят.

- Аз съм Великият везир на Императора. Заповядвам ви веднага да напуснете тази сграда и да се предадете на правосъдието.

Господин Сейвлой се обърна към Коен само за да чуе:

- Няма да стане.

- Хм, как точно да се изразя? "Чингис Коен, вожд на Сребърната орда, поднася почитанията си на Лорд Хонг, но..."

- Кажи му да скочи от някоя висока скала.

- Лорд Хонг, май не е нужно да превеждам. Струва ми се, че доловихте общото настроение.

- А къде са ви останалите варвари? - позасмя се предводителят.

На Ринсуинд ужасно му се искаше да избяга. Но колкото и да звучеше налудничаво, май наистина беше в относителна безопасност до Коен. Иначе рано или късно щеше да се озове в гибелна близост до Лорд Хонг.

Който обаче вярваше, че някъде наоколо има и други варвари...

- Повече няма да повтарям - изрече заповеднически Великият везир. - Ако веднага излезете от Забранения град, поне смъртта ви ще бъде лека и бърза. После вашите глави и други части от телата ви ще бъдат разнесени по градовете на Империята, за да научат хората как сте били наказани за ужасното си злодеяние.

- Злодеяние ли? - невинно повтори господин Сейвлой.

- Убихте Императора.

- Никакъв Император не сме убивали - възрази Коен. - Не че имаме нещо против, ама тоя път не бяхме ние.

- Убит е в постелята си само преди час.

- Не от нас - натърти търпеливо бившият учител.

- А от теб! - изригна Ринсуинд. - Но нали уж не е прието да се прави така, затова искаше да натопиш Червената армия!

Лорд Хонг сякаш го видя едва сега и никак не му се зарадва.

- При настоящите обстоятелства едва ли някой ще повярва на тези клевети.

- Е, кво ще правим? - намеси се Коен. - Тупаници по улиците? Превземане на къща по къща? Голямо меле?

- В единствено истинския свят на Империята - пренебрежително го осведоми друг от предводителите - ние водим битки. Не се унижаваме до жалките схватки на варварите. Армиите ни ще се срещнат на полето пред града.

- Ясно. Пак тая пуста цивилизация... Кога?

- Утре на разсъмване!

- Добре, тъкмо ще ни се отвори апетит на закуска. Още нещо искате ли?
- А колко войници наброява армията ти, варварино?
- Ако ти кажа, няма да ми повярваш - съвсем правдиво отбеляза Коен. -

Стъпвали сме в калта цели държави. Изтрихме огромни древни градове от картата на света. Където мине моята армия, трева не никне.

- Вярно е - уверено потвърди господин Сейвлой.
- Никога не сме чували за теб! - презрително се засмя предводителят.
- Тъх. Няма от кого. Светна ли ти колко ни бива?
- Всъщност армията му има още една отличителна особеност - прозвуча

друг глас.

Всички се обърнаха към Ринсуинд, който също изглеждаше учуден, че се е обадил. Но влакът на мисълта му вече бе пристигнал на гарата...

- Слушаме те.

- Може би сте изненадани, че виждате тук само пълководците - продължи той бавно. - Разбирате ли, войниците са... невидими. Ъ-ъ... Призраци. Всеизвестно е, нали? - На Коен му увисна ченето. - Всъщност са призраци-кръвопийци - уточни Ринсуинд. - В края на краищата тук никой не се съмнява, че отвъд Стената друго няма, прав ли съм?

Лорд Хонг прихна. Останалите предводители на родове обаче впиха в досадника погледи на хора, които сериозно подозират, че и онези отвъд Стената са си от плът и кръв, но разчитат милионите им поданици да не разкрият истината.

- Това е нелепо! Та самите вие изобщо не сте невидими призраци-кръвопийци!

Коен си отвори устата по-широко, за да заблещукат диамантите.

- Позна. Ние сме от видимите.

- Жалък опит за заблуда! - надменно промълви Лорд Хонг. - Все едно е дали сте призраци - ще ви смажем!

- Мина по-добре, отколкото се надяхах - отдъхна си господин Сейвлой, когато предводителите се изнизаха тържествено от тронната зала. - Господин Ринсуинд, вие да не използвахте похвати от психологическата война?

- Брей, тъй ли се нарича? - намеси се Коен. - Аха! Все едно блъскаш по щита цяла нощ, та враговете да не мигнат, нали?

- Подобно е - дипломатично извъртя господин Сейвлой. - Но се опасявам, че не постигнахме желания резултат. Лорд Хонг и другите предводители изглежда са хора с широк кръгозор. Колко жалко, че не можем да приложим същата хитрост спрямо обикновените войници!

Зад тях тихо изписука плюшено зайче. Всички се озърнаха към невръстната организация на Червената армия. Водеше ги Пеперудата. Тя дори се усмихна тъничко на Ринсуинд.

Той открай време разчиташе само на тактиката "плюй си на петите". Но май имаше и мигове, когато се изправяш срещу противника и се биеш... просто защото няма къде да бягаш.

Да, де, но не го биваше с оръжията.

Поне с нормалните.

- Хм, ако сега излезем от двореца, ще ни изколят, нали?

- Съмнявам се - възрази господин Сейвлой. - Вече всичко се свежда да правилата в Изкуството на войната. Човек като Хонг би ни прерязал безшумно гърлата, но щом войната е обявена, обичаите трябва да се спазват.

Ринсуинд дълбоко си пое дъх.

- Шансът е едно на милион, но може и да ни излезе късметът...

Четиримата мрачни конници, чиято поява възвестява края на света, са известни като Смърт, Война, Глад и Чума. Но и по-незначителните събития си имат своите предвестници. Например четиримата конници на Хремата са Подсмърчане, Кашлица, Кихавица и Липса на кърпички.

А сред армиите, събрали се на алувиалната равнина около Хунхун, невидимите ездачи, познати като Дезинформация, Слух и Мълва, оседлаваха конете си...

Многобройната войска в своя полеви лагер има всички тягостни проблеми на големия град, но без нито едно от удобствата му. И скоро стражевите постове стават твърде пропускливи за цивилни, особено ако имат какво да продадат и още повече ако са жени, в чиято добродетел се е прокраднал и търговски елемент. Не е за изтърване и разнообразието в храната.

- Прасешки топки! Прасешки топки на клечка! Ей, шогун, ще си вземете ли... Ама вие приличате на...

- Млъкмлъкмлък!!!

Ринсуинд придърпа Дибала в сянката на една палатка. Търговецът се взря в напрегнатото лице между дрехи на евнух и широкопола сламена шапка.

- Ти си магьосникът, нали? Как си попаднал?...

- Спомняш ли си още желанието си да забогатееш бързо от международна търговия?

- О, да! Можем ли вече да започваме?

- И това ще стане. Скоро! Но първо се налага да ми направиш една услуга. Чули вече слуха за армията от невидими призраци-кръвопийци, настъпваща насам?

Очите на Дибала се завъртяха нервно. Но част от успеха си в търговията на дребно дължеше и на свойството никога да не издава невежеството си.

- Е, и? - промърмори лаконично.

- Онази, която наброява милиони? - неумолимо продължи Ринсуинд. - И всички са прегладнели, защото нищичко не са хапвали по пътя. А Най-големият магьосник им е вдъхнал изключителна свирепост.

- Ъ-ъ... и какво?

- Ами не е вярно.

- Наистина ли?

- И на мен ли не вярваш? Не би ли трябвало аз най-добре да знам дали е така?

- Сериозен довод.

- И не бива да допускаме хората да се паникьосват, нали?

- О, паниката много вреди на бизнеса - притеснен закима Дибала.

- Тогава постарай се да внушиш на хората, че в слуховете няма и следа от истина. Успокой ги.

- Добра идея. А-а... тези невидими призраци носят ли някакви пари?

- Не. Защото не съществуват.

- Да, бе. Все забравям.

- И изобщо не наброяват 2 300 009, разбра ли?

Много се гордееше с този дребен детайл.

- Значи не са 2 300 009... - повтори Дибала, вече с леко изцъклен поглед.

- В никакъв случай, каквото и да разправят някои. И е направо смешна мълвата, че Най-големият магьосник ги е направил двойно по-големи. Приятно ми беше да си побъбрим. Време е да си тръгвам...

Търговецът постоя унесен в размисъл. За миг му хрумна, че е постигнал

приличен оборот за днес и би могъл да се прибере вкъщи, да слезе в мазето, да се свре в някое буре и да се покрие за всеки случай със стар чувал.

Пътят му към дома обаче минаваше през доста голяма част от лагера. Постара се войниците да проумеят, че в слуховите няма нищо вярно, но за целта се налагаше първо да им обясни що за слухове се носят.

Плюшеното зайче изписка неспокойно.

- Много ме е стлах от големите невидими плизлаци, дето смучат клъв! - изхленчи Любимият Бисер.

Войниците около огъня се опитваха да я утешат, но не успяваха, защото нямаше кой да утеша тях.

- И чух, че вече изяли някакви хола!

Един-двама се заозъртаха през рамо. Нищо не се виждаше в мрака. Уви, това не ги окуражи.

Червената армия се примъкваше от един лагерен огън към друг. Ринсуинд им даде много точни наставления: "Не им казвайте нищо. Питайте ги дали е вярно. Умолявайте ги да ви уверят, че не е вярно. Или пък споделете, че някой ви е пратил да ги разубедите. Така ще е най-добре."

Защото Ринсуинд знаеше - когато четиримата дребни и противни конници на Паниката яхнат конете си, Дезинформацията, Слухът и Мълвата си вършат добре работата, но нищо не може да се сравни с опустошението, причинено от четвъртия им събрат - Отрицанието.

След около час Ринсуинд се почувства излишен.

Навсякъде цареше гълчава от смутени гласове, особено по краищата на лагера, където нощта изглеждаше твърде безкрайна и непрогледна... също и привидно безлюдна.

- И как тъй разправят, че не били 2 300 009? Щом хич ги няма, кво е туй число?

- Чуй, бе, човек, изобщо няма невидими призраци-кръвопийци.

- Как пък не! Ти откъде знаеш? Виждал ли си ги?

- Ама аз отидох да питам капитана и той ми каза, че бил сигурен - нямало никакви невидими призраци наоколо.

- И той откъде знае, като не се виждат? А още от малък дядо ми разказваше, че били милиони отвъд...

- Я постой... Онуй там кво е?...

- Няма нищо май...

- А бе, чух нещо, да знаеш!

- Ама не се вижда!

- Ей туй е лошото...

Изглежда катастрофата с бойния дух най-сетне стигна до висшето командване, защото към полунощ из лагера зареваха дълги рогове и вестоносците прочетоха специална прокламация.

В нея се потвърждаваше съществуването на призраци-кръвопийци в най-общ смисъл, но се отхвърляше напълно възможността те да са тук и сега. Съчинението на военачалниците беше по своему шедевър - просвети за положението и онези войници, до които подривната дейност на Червената армия не бе стигнала.

Само час по-късно назряваше истинска криза. Ринсуинд чуваше и неща, които не бе измислял, освен това не му се и искаше да ги слуша.

Тъкмо се заприказва с двама войници за несъществуващата призрачна армия и единият възрази:

- Не, бе, има седмина старци.

- Само седмина ли?

- Ужасно стари хора. Толкоз одъртели, че и смърт вече не ги лови. Един познат от слугите в двореца ми подшушна, че минавали през стени и ставали невидими.

- О, я стига! - прихна недоверчиво Ринсуинд. - Седмина старци да се бият с цялата тази армия?!

- Има защо да си поблъскаш главата, нали? Ефрейтор Тоши пък е сигурен, че и Най-големият магьосник им помага. Връзва се. Кой ще се изпречи на цяла армия, ако не изравнява силите с магия?

- Хм, ъ-ъ... А някой от вас знае ли как изглежда онзи Най-голям магьосник?

- Казват, че бил по-грамаден от къща и имал три глави на раменете.

Ринсуинд кимаше насърчително.

- И друга мътва се носи - сниши глас войникът. - Червената армия също щяла да се бие на тяхна страна.

- И кво? Ефрейторът ги е виждал. Сбирщина хлапета.

- Не, бе. Чух, че... такова... истинската Червена армия...

- Червената армия няма да се съюзи с никакви си варварски нашественици! Пък и тя си е легенда.

- Именно, също като невидимите призраци-кръвопийци - потвърди Ринсуинд.

- Ъ-ъ... да, прав си.

Остави ги да спорят уплашени.

Никой не дезертиреше. По-лошо би било да бродиш сам в нощта, изпълнена с неznайни опасности. Това много допадна на Ринсуинд. Вледенените от уплаха хора търсеха подкрепа един от друг. Чудесно се отразяваше на бойния дух...

Промъкваше се обратно към града. Заобиколи една палатка и в плътните сенки се сблъска с кон, който не пропусна да го настъпи по крака.

- Жена ти е голям хипопотам!

- ИЗВИНЯВАЙ.

Ринсуинд се смръзна, както стискаше пострадалото си стъпало. Само едно същество в света имаше глас като гробище в средимна нощ.

Опита се да отстъпи крадешком и се натъкна на друг кон.

- РИНСУИНД, НАЛИ? - учтиво се осведоми Смърт. - ДА, ТИ СИ. ДОБРА НОЩ. СТРУВА МИ СЕ, ЧЕ НЕ ПОЗНАВАШ ВОЙНАТА. ДА ТИ Я ПРЕДСТАВЯ...

Войната докосна шлема си.

- За мен е удоволствие. - Посочи другите трима конници. - Да ти представя и синовете си - Ужас и Страх. И дъщеря си Кланси.

Деца поздравиха в хор. Кланси се зъбеше свиреп, но не беше на повече от седем години, носеше бейзболна шапка с дълга козирка и имаше някаква значка на дрехата.

- РИНСУИНД, НЕ ОЧАКВАХ И ТЕБ ДА СРЕЩНА ТУК.

- О, много се радвам.

Смърт извади пясъчен часовник изпод наметалото си, вдигна го към луната и въздъхна. Ринсуинд се изви целият в усилие да види колко пясък остава в горното стъклено кълбо на часовника.

- ВЪПРЕКИ ТОВА БИХ МОГЪЛ...

- А, не си нарушавай програмата само заради мен - припряно махна с ръка Ринсуинд. - Вие... вие всички сте тук заради битката, нали?

- ДА. КАКТО ИЗГЛЕЖДА, ЩЕ БЪДЕ ИЗВЪНРЕДНО... КРАТКА.

- И кой ще победи?

- ЯСНО ТИ Е, ЧЕ НЕ БИХ ТИ КАЗАЛ, ДОРИ ДА ЗНАЕХ.

- Дори да знаеше ли?! От теб не се ли очаква да знаеш всичко?

Смърт протегна показалец напред. Някаква твар отпърха в нощта. На Ринсуинд му се стори, че беше крилато насекомо със странни шарки по крилцата.

- В ТАКАВА НОЩ ЕДИНСТВЕНОТО НЕСЪМНЕНО НЕЩО Е НЕСИГУРНОСТТА. ЗНАМ, ЧЕ

ЗВУЧИ БАНАЛНО, НО СИ ОСТАВА ВЯРНО.

Откъм хоризонта долетя тътен.

- Ами... аз ще си тръгвам - смънка Ринсуинд.

- ЗАЩО? ТУК СИ СРЕД СВОИ.

- Чудновато човече - отбеляза Войната след малко.

- С НЕГО И НЕИЗВЕСТНОСТТА Е АБСОЛЮТНО НЕОПРЕДЕЛЕНА. НО И В ТОВА НЕ СЪМ УВЕРЕН.

Ридкъли се бе борил дълго със себе си и бе надвил.

- Ще го приберем - съобщи той решението си. - Минаха четири дни. Тъкмо ще им върнем тази проклетия с отвора в средата. Тръпки ме побиват от нея.

Старшите магьосници се спогледаха. Никой не гореше от желание Ринсуинд отново да се навърта из Университета, но и тях ги побиваха тръпки от странното устройство. Не смееха да го доближат. Бяха струпали няколко маси около него и се преструваха, че не го виждат.

- Добре - промърмори Деканът. - Но Стибънс се инати, че разменените неща трябвало да имат равно тегло. Ако пратим това тежко метално чудо, няма ли Ринсуинд да се прибере прекалено бързо?

- Господин Стибънс работи упорито по усъвършенстването на заклинанието. А може и да подредим купчина дюшеци до отсрещната стена.

Ковчежникът вдигна ръка.

- Ей, кръчмарю, халба от най-хубавата ти бира!

- Добре, добре - успокои го Архиканцлерът. - Значи решихме. Вече заръчах на господин Стибънс да започне издирването...

- С онази негова демонска измислица ли?

- Да.

- В такъв случай е немислимо нещо да се обърка - кисело подметка Деканът.

- И чиния варени раци, ако обичаш.

- Ето, и Ковчежникът е съгласен.

Предводителите се събраха в покоите на Лорд Хонг. Внимаваха да стоят на разстояние един от друг, както подобава на врагове, сключили твърде крехък съюз. Щом се справеха с варварите, ежбите помежду им можеха да продължат. В момента обаче искаха да си вдъхнат увереност по един особен въпрос.

- Не! - отсеке домакинът. - Нека е абсолютно ясно! Няма никаква армия от невидими призраци! Хората отвъд Стената са същите като нас... е, да, по-низши във всяко отношение.

Един-двама от предводителите не изглеждаха особено насърчени.

- Ами всички тези приказки за Червената армия?

- Червената армия, Лорд Танг, е недисциплинирана сган, която ще смажем решително!

- Много добре знаете за коя Червена армия дърдорят селяндурите! - озъби се Лорд Танг. - Същата, която преди хиляди години...

- Предания! Пак съчинени от тогавашните селяндури. Те просто не са разбрали смисъла на събитията. Армията на Едно Слънчево Огледало... - Лорд Хонг махна небрежно с ръка - ...е имала по-добра броня и е била по-дисциплинирана, това е всичко. Не се боя от призраци и изобщо не ме е страх от легенда, която може и да е изцяло измислена. Е, гадателю?

Мъжът, към когото се обърна, трепна видимо.

- Да, господарю?

- Какво показват тези вътрешности?

Гадателят беше много разтревожен. Укоряваше се, че май е подбрал неподходящата порода птица. Засега виждаше във вътрешностите й само хипотезата, че ако има късмета да доживее края на деня, може да вечеря пилешко. Но нетърпението на Лорд Хонг доближаваше опасния предел.

- Ъ-ъ... бъдещето е... Бъдещето е...

За пръв път виждаше такива пилешки карантии. За миг дори му се стори, че помръднаха.

- Ъ-ъ... несигурно - рискува той.

- Постарай се да кажеш нещо по-определено - настоятелно го посъветва Великият везир. - Кой ще победи сутринта?

По масата заиграха сенки.

Нещо прърхаше около единия светилник.

Беше обикновено мътножълто насекомо, но с черни шарки по крилцата.

Предсказателските дарби на гадателя, които най-ненадейно се оказаха доста по-мощни, отколкото смяташе, го убедиха, че моментът не е подходящ, от друга страна, всеки момент беше неподходящ за екзекуция, предшествана от ужасни изтезания, затова...

- Няма никакво съмнение, че врагът ще бъде окончателно разгромен.

- Ето, Провидението ни се усмихва - натърти Лорд Хонг.

- И все пак... - подвоуми се Лорд Танг. - Хората ни са малко разколебани.

- Ами кажете им... - Лорд Хонг изведнъж се засмя. - Кажете им, че има огромна армия от невидими призраци-кръвопийци.

- Какво?!

- Точно така! - Великият везир закричи бодро, от време на време щракаше с пръсти. - Да, заплашва ни страховита войска от чуждестранни призраци. И това толкова е разгневило собствените ни призраци, че... Да, хиляда поколения наши праотци се носят с вятъра, за да отблъснат вражеското нашествие! Дори демоните на нашите земи са разярени! Ще се спуснат като облак от остри нокти и зъби, за да... Кажи, Лорд Сунг.

- Държиш ли на тази идея, Лорд Хонг?

Очите на Великия везир блеснаха зад малките кръгли стъкла.

- Прочетете прокламацията на войниците.

- Но нали само преди няколко часа обяснихме на хората си...

- Сега ще чуят друго.

- Ще повярват ли, че...

- Каквото им кажем, на това ще вярват! - кресна Лорд Хонг. - Щом врагът разчита на измамата, ще обърнем това оръжие срещу него! Кажете на армията, че с нас ще бъдат всички призраци на Империята!

Другите отбягваха погледа му. Нямаха желание да му напомнят, че обикновеният войник не ще се зарадва, ако изникнат призраци и пред него, и зад гърба му, особено като се знае колко са капризни.

- Ти още ли си тук? - сопна се Лорд Хонг на гадателя.

- Разчиствах, господарю!

Мъжът си прибра злополучното пиле и се изниза на бегом.

"В края на краищата не излъгах, нали? Не казах чий враг ще бъде разгромен."

Скоро Лорд Хонг остана сам. И се усети, че трепери. Освен това дишаше тежко. Влезе в тайния си кабинет и заключи. После отвори скъпоценната кутия.

В настъпилата тишина се чу само шумолене на плат.

Лорд Хонг застана пред огледалото.

Агентите му бяха изпълнили задачата, без да разбират смисъла ѝ. А майсторите от Анкх-Морпорк си бяха свършили добре работата. Бродираното копринено наметало и велурената шапка с перо превръщаха носещия ги в истински анкх-морпоркски джентълмен.

В първия ден на сбъдването на великия замисъл Лорд Хонг щеше да се разходи из града и хората щяха да гледат смълчани пратения им от Провидението владетел.

Изобщо не му хрумваше, че някой би казал веднага: "Глей го тоя паун, бе! Я го прасни с тухлата да му приберем кесията!"

Мравките щъкаха. Нещото, което винаги правеше "пър", усърдно издаваше вече познатия звук.

Магьосниците чакаха. Нямаше какво друго да правят, докато Хексът работи с пълно натоварване, освен да зяпат рибките в аквариума и да смазват колелцата от време на време. Стъклените тръбички и епруветки понякога проблясваха в магически октаринов цвят.

Хексът успяваше да обработи по няколкостотин заклинания в минута. Човек би трябвало да отдели изпълнен с напрежение час дори за едничко. И в момента, така да се каже, Хексът хвърляше мрежи из цялото окултно море, за да улови една извънредно хлъзгава риба.

След деветдесет и три минути постигна онова, с което старшите преподаватели биха се мъчили няколко месеца.

- Видяхте ли? - с треперещ глас промълви Пондър, докато внимателно вдигаше подредените кубчета от подноса за изходящи данни. - Той се справи.

- Той ли? - косо го изглежда Архиканцлерът.

- Хексът.

- Искаше да кажеш то, нали?

- Ами... да.

Господин Сейвлой вече бе забелязал котешката способност на Ордата да не върши нищо, когато няма нищо за вършене.

Наточиха си мечовете. После хапнаха - големи мръвки или каша в случая с Хамиш Бесния. Разбира се, първо се увериха, че храната я бива - довлякоха готвача, приковаха престилката му към пода и окачиха над него огромна бойна брадва. Коен държеше края на въжето и си тъпчеше устата с другата ръка.

Накрая се отдадоха на безделие. Случваше се някой да засвири песничка през остатъците от зъбите си или да почовърка гънките на кожата си в търсене на особено досадна въшка. Иначе просто зяпаха в пространството.

Мина много време, преди Калев да промърмори:

- Ей, да знаете, че нивгаш не съм ходил до XXXX. Другите местенца

всичките съм ги изръшнал. Чудя се там кво ли има...

- А, веднъж ни се разби корабът на оня бряг - изпръхтя Винсънт. - Смахната земя. Гъмжи от магии. Има някакви си бобри с патешки човки, има и грамадни плъхове с дълги опашки, дето все подскачат. Пълно е с чернокожи типове. Разправят, че живеели насън. Ама им сече пипето. Само да им покажеш пустиня със сухо дърво по средата и след малко ти носят за обяд първо, второ и трето, отделно плодовете и ядките. Бирата им също е хубава.

Дълго мълчание. А после...

- Ей, тука дали имат бардове? Голям срам ще е, ако ни пречукат, пък няма кой една песен да съчини за туй.

- В толкоз голям град трябва да бъка от бардове.

- Значи няма проблеми.

- Няма.

Поредната проточила се пауза.

- Е, не че ще умираме, де.

- Ами да, няма тепърва да ме трепят на тия години, хе-хе...

- Ей, Коен...

- Ъхъ.

- Ти да не си от вярващите?

- Доста храмове обрах и доста жреци изтребих. Не знам дали това влиза в сметката.

- В твоето племе хората какво очакват, като пукнат в битка?

- О, пристигат на коне едни грамадни женища с рогати шлемове и те откарват в дворците на Йо, дето вечно се биеш, плюскаш и пиеш.

- Ама наистина вечно ли?

- Тъй съм чувал.

- Кофти работа. И печената пуйка писва още на четвъртия ден.

- Добре де, вие пък в кво вярвате?

- Не помня. Май ни откарват в ада с лодка от изрязани нокти. Нещо таквоз беше.

- Що ли само плямпаме, като няма да умираме...

- Ти го каза.

- Не си струва бе, човек, щом на оня свят пак ще набиваш мръвки и ще те возят в лодка, дето смърди на вехти чорапи.

- Ха-ха!

Още една пауза.

- Ей, вярвате ли, че всеки убит враг ти става слуга в отвъдното?

- Де да знам.

- Ти колцина си убил?

- Ох, сметки ли да правя... Две-три хиляди. Без да броя троловете и джуджетата.

- Ще има кой да ти реше косата и да ти отваря вратите.

Мълчание.

- Ама няма да умираме, нали?

- Правилно.

- Щото... Сто хиляди срещу един... И кво от туй? Разликата е само в някакви си нулички.

- Вярно.

- Нали сме силна дружинка. Кво повече да иска човек?

- Нищо особено. Да можеше и някой вулкан да изригне върху оная армия...

Тишина.

- Ще се умира, а?

- Тъхъ.

Старците се споглеждаха.

- Всяко зло за добро - вдигна рамене Уили Момъка. - Още дължа петдесетачка на джуджето Фафа за новия меч. Май ще го изпързялям накрая.

Господин Сейвлой стисна главата си с длани.

- Толкова съжалявам...

- Няма за кво да се кахъриш - утеши го Кoen.

- Но... просто не е необходимо да умираш. Можем... можем да се измъкнем. Пак по тръбата. Хората непрекъснато влизат и излизат от града. Ще се махнем... без... никой...

Гласът му спря в гърлото. Нямахше как да продължи под тежестта на тези погледи. Дори Хамиш, който обикновено се взираше осемдесетина години в миналото, сега се бе вторачил едно в него.

- Нема да бегам!

- Но това не е бягство - изфъфли някак бившият учител. - Разумно отстъпление. Тактическа уловка. Здравомислие в края на краищата!

- Нема да бегам.

- Но нали дори вие, варварите, умеете да броите! Сами си признахте, че ще загинете!

- Нема да бегам.

Кoen го потупа дружески по ръката.

- Заради цялото туй геройство е, нали се сещаш? Де се е чуло и видяло герой да бяга? Нали ни разправяше за ония дечица... дето за тях сме били измислица. Те ще повярват ли, че сме офейкали, а? Туй го няма в историята. Нека другите бягат колкото си щат.

- И кога ще ни падне друг такъв случай? - ухили се Тръкъл. - Шестима срещу пет армии? Туй си е шиб... цяла приказка, де. Не легенди ще съчиняват за нас, ами направо митове!

- Но... нали... ще умрете.

- И туй го има в зарове, признавам. Ама какъв край! А за учителите има ли си отделно местенце на оня свят?

Господин Сейвлой се замисли унило дали наистина може да се надява на Вечната ваканция. Не му се вярваше. Сигурно пак би трябвало да преглежда купища контролни.

- Все едно, като се качиш и ти горе, отбивай се да пийнем по нещо. Добре си прекарахме и тука. На доста неща ни научи, нали, момчета?

Всички потвърдиха.

- Да се чуди човек как ги казваш ония дългите думи.

- И ни показва как да си пазаруваме.

- И да си приказваме с хората, без да ги... хъ-хъ!

- Жалко, че не ни провървя - завърши Кoen, - ама мен не ме бива много по плановите.

Новият варварин се изправи решително.

- И аз ще дойда с вас - заяви мрачно.

- Кво, ще се биеш ли?

- Да!

- Ама ти държал ли си меч в ръка? - усъмни се Тръкъл.

- Не...

- Видя ли сега? Ти пък си прахосал целия си живот!

Господин Сейвлой го изглежда оскърбен.

- Ще се науча в движение.

- В движение ли? Туй е меч, а не играчка.

- Такова е всекидневието на учителя - вдигна рамене господин Сейвлой. -

Веднъж цял срок преподавах практическа алхимия, след като господин Схизма се гръмна и си взе отпуск по болест. Дотогава не бях виждал тигел!

- Я дръж.

Уили Момъка му подаде резервното си оръжие. Бившият учител го пое непохватно.

- А... има ли наръчник?

- За кво ти е? Стискаш тъпия край, а с острия ръгаш хората отсреща.

- Нима? Много праволинеен подход. Мислех, че е по-сложно.

- Сериозно ли си се настроил да дойдеш с нас? - попита Коен.

Господин Сейвлой кимна.

- Изобщо не се колебаю. И без това не вярвам да оцелея, ако ви победят, пък и... както изглежда, за вас, героите, има по-хубави места в небесата.

- Ами ти, бирнико?

Шест Благоприятни Ветрове притисна гръб до стената.

- Аз... аз май съм по-подходящ да разрушавам системата отвътре.

- Твоя си работа - вдигна рамене Коен и се извърна към Ордата. - Тия официални войни не съм ги водил досега. Как се прави?

- Ще се подредим срещу тях и ще нападнем - величествено махна с ръка господин Сейвлой.

- А, туй го разбирам. Да вървим.

Тръгнаха към изхода, бутайки количката на Хамиш. Бирникът ахна:

- Господин Сейвлой, да не си загубихте ума?

- Да. Намерих си по-добър.

Бившият учител се ухили. Преди животът му беше прекалено сложен - учебни програми, лениви и шумни класове, сърдити директори, омразни учители по физкултура. Изведнъж всичко се опрости. Държиш тъпия край и с острия ръгаш. И се надяваш на много интересна вечност в отвъдното...

Жителите на Хунхун се бяха струпали по градските стени. Не всеки ден се случва такава битка.

Ринсуинд блъскаше с лакти и риташе, за да стигне до организацията, която задружно си бе извоювала най-доброто място над градската порта.

- Вие защо още висите тук? Можехте да сте на цяла нощ път от столицата!

- Искаме да видим какво ще стане, разбира се - с недоумение отвърна Двуцветко.

- Аз знам предварително! Ордата ще бъде насечена на парченца в първия миг!

- О, забравяш за невидимите призраци-кръвопийци.

- Моля?!

- Тайната им армия. И предводителите имали такава. Гледката ще бъде интересна... ако видим нещо.

- Двуцветко, няма никакви призраци!

- Всички отричат, значи нещо не е наред - увери го Цъфтящият Лотос.

- Аз го измислих!

- Или пък само си въобразяваш, че ти си го измислил, защото си пешка в играта на Провидението - мъдро отсъди Двуцветко и добави весело: - Все същият си! Винаги песимист, а накрая всичко се оправя.

- Няма вълшебни армии! - изсъска Ринсуинд.
- Когато седем ветерани излизат срещу сто хиляди пъти по-многобройна войска, сражението може да има само един край - увери го Двущетко.
- Именно. Радвам се, че се опомняш.
- Те ще победят. Непременно. Иначе светът съвсем се е объркал.
- Ти поне ми изглеждаш начетена - обърна се Ринсуинд към Пеперудата. - Обясни ми в какво греша. В моята страна си имаме отдавна една дреболия, нарича се математика...

Момичето му се усмихна благо.

- Не ми вярваш, а? Същата си като него! Войната да не ви е като хомеопатията? Колкото по-малко войници имаш, толкова по-сигурно надвиваш, тъй ли? Не става така, макар и на мен да ми се иска. Няма удивителна сполука, няма магически решения!

- Ти обаче винаги оцеляваш - напомни Двущетко. - Въпреки всичките ни изумително опасни приключения.

- Случайност.

- Толкова пъти поред?

- И ни изведе живи и здрави от тъмницата - добави Цъфтящият Лотос.

- Струпване на случай... Ей, я се разкарай!

Ринсуинд гневно отпъди пеперудата, която се канеше да му кацне на носа.

- Хубаво, както искате. Аз се махам. Имам си друга работа. А и после разни неприятни типове ще започнат да ме търсят.

Изведнъж забеляза сълзите в очите на Цъфтящия Лотос.

- Ние... ние си мислехме, че ще направиш нещо.

- Кой, аз ли?! Нищичко не мога да направя! Особено магии! Прочут съм с това! И не вярвайте, че Най-големите магьосници ще ви решат проблемите. Първо, няма такива, второ, не умеят, трето - аз знам най-добре, защото не съм от тях! Сами се вадете от калта! Никакви тайнствени магически армии няма да... Я стига сте ме гледали така! Не е моя вина и не е моя работа!

Обърна се и побягна.

Тълпите не му обърнаха никакво внимание.

Пред него имаше малка странична порта. Наоколо изглеждаше безлюдно. Май стражите бяха забравили задълженията си тази сутрин.

Колкото и да се боеше, мина спокойно. Тичащите хора се набиват на очи. Но тълпата по стените виждаше само армиите.

- Погледни ги само - горчиво каза той незнайно на кого, може би на Вселената като цяло. - Тъпанари. Ако бяха седем срещу седемдесет, никой не би се съмнявал чия ще е победата. А щом са седем срещу седемстотин хиляди, изведнъж започват да умуват. Все едно числата нямат никакво значение. Ха! И защо аз да се намесвам? Дори не познавам човека толкова добре. Вярно, спаси ми живота два-три пъти, но това не е достатъчна причина да умирам в ужасни мъки, защото той не може да брои до три.

Коен огледа хоризонта. Трупаха се сивосинкави облаци.

- Ще има буря.

- Ами като умрем, ще ни е все едно дали сме подгизнали - бодро вметна Уили Момъка.

- Чудна буря ще да е тая. Май напират от всички страни.

- На тия чужденци и времето им е скапано.

Коен вдигна рамене и се съсредоточи върху армиите на петимата

предводители.

Бяха се подредили около избраната от него позиция. Тактиката явно щеше да е от най-простите - настъпваш и толкова. Ордата виждаше командирите, яздещи наляво-надясно пред безбройните войници.

- Добре де, как ще започнем? - промърмори Коен. - Някой ще надуе свирката за началото ли? Или почваме да викаме и нападаме?

- Обикновено се започва по общо съгласие - обясни господин Сейвлой.

- Аха.

Коен пак се обърна към гъстата гора от копия и бойни знамена. Стотици хиляди войни изглеждаха като адски много хора, погледнати отблизо.

- Сигурно никой от вас - проточи той - не е измислил нещо страхотно, за което да си е мълчал до последния миг?

- Мислехме, че ти си се сетил за нещо - учуди се Тръкъл.

Неколцина конници се отделиха от всяка армия и спряха благоразумно на повече от хвърлей копие. И зачакаха.

- Добре, ясно значи - промълви Коен. - Много неприятно, ама ще трябва да си приказваме с тях за капитулация.

- Не! - Господин Сейвлой се изненада на своя гръмко отекнал глас. - Няма да оцелеете, ако се предадете. Просто няма да умрете веднага.

Коен си почеса носа.

- Какъв беше тоя флаг... за приказки, без да те пречукат на място?

- Червен. Но виж, няма смисъл да...

- Ама че шураци! Червено за предаване, бяло за погребения. Все едно. Някой има ли нещо червено?

- Нося носна кърпичка - предложи господин Сейвлой. - Но е бяла.

- Давай.

Учителят-варварин се раздели крайно неохотно с тоалетната принадлежност, а Коен извади малък назъбен нож от пояса си.

- Не мога да повярвам! - Господин Сейвлой с мъка сдържаше сълзите си. - Коен Варварина да говори за капитулация с такива типове!

- Те ти го влиянието на цивилизацията. Сигурно ми се е размекнал мозъкът.

Коен драсна с ножа по ръката си и притисна кърпичката към тънката струйка.

- Готово. Чудничко червено знаме.

Ордата закима одобрително. Беше изумително символичен, геройски и вероятно глупашки жест, който обаче не остана незабелязан и от най-близките войници.

- Ти, Даскале, и ти, Тръкъл, идвате с мен.

- Ще те завлекат в тъмницата! - опита се да го вразуми господин Сейвлой. - Техните палачи могат да запазят живота ти години наред!

Поклати глава и се повлече след другите двама.

Лорд Хонг вдигна забралото на шлема си и ги изгледа от висотата на седлото.

- Ей ти го червеното знаменце - ненужно посочи Коен мокрия парцал на върха на меча си.

- Да, насладихме се на малкото представление. Обикновените войници може и да са изтръпнали, варварино, но мен няма да впечатлиш.

- Твой проблем. Дойдохме да говорим за капитулацията.

- Аха! Не искате да се перчите повече. Добре, предайте оръжията си и ще ви отведат обратно в двореца.

Коен и Тръкъл го зяпнаха.

- Как тъй ще си предаваме оръжията?
- Нали ще обсъждаме вашата капитулация?
- Нашата ли?!

Устните на господин Сейвлой бавно се разтеглиха в широка налудничава усмивка. Лорд Хонг се вторачи в Коен.

- Нима искаш да повярвам, че си дошъл да искаш от нас... - Приведе се над седлото и се взря изпитателно във варварите. - О, да, така е. Ама че сте празноглавци! Вярно ли е, че можете да броите само до пет?

- Мислехме си да не пострадат хора - обясни мило Коен.

- Не, искали сте и вие да не пострадате.

- Не ща да те плаша, ама доста от твоите хора ще си го отнесат.

- Те са селяни - с презрение напомни предводителят.

- Да бе, как забравих. Пък ти си им главатарят. Все едно си играеш шах, а?

- Да, аз съм техен повелител. Ако е необходимо, ще умрат по моя заповед.

Коен му се ухили застрашително.

- Кога започваме?

- Върни се при своята... шайка. И ще започнем скоро.

Лорд Хонг се втренчи в Тръкъл, който бавно разгъна лист хартия и плъзна мазолестия си показалец по него.

- Окаяна... твар, ето кво си ти.

- О, богове! - прошепна господин Сейвлой, който бе съставил списъка с разрешените изрази.

На връщане се чуваше стържене - Коен износваше някой и друг карат от зъбите си.

- "Ще умрат по моя заповед"! Мръсникът дори не е чувал какъв трябва да е истинският вожд. Ама че... копеле!

- Сега какво ще правим? - разпалено попита господин Сейвлой. - Ще изпеем ли някакъв боен химн?

- Просто ще чакаме.

- Туй си е голяма част от битката - да чакаш - съгласи се Уили Момъка.

- А, да, чувал съм го и от други. Дълги периоди скука, последвани от кратки въннения.

- Не е точно тъй - поправи го Коен. - Къси периоди чакане, последвани от дълъг период на смърт.

Ринсуинд се запъти към могилата. Пътеките и мостчетата уж бяха прокарани привидно случайно, но водеха все натам. В момента имаше нужда от пещера или уютно...

Спря и помисли.

- А, не, няма да ме минете с този номер. Ще вляза в удобно изпречила ми се пещера, отвътре ще изскочи дребен злонамерен старец или пък ще се отвори тайна вратичка... И ето ме отново насред опасностите. Правилно. Този път оставам на открито.

За негова изненада постройката на върха се оказа ръждясала. Просто цялата беше направена от желязо. На пода вътре имаше малко изоставени гнезда и навят от бурите боклук, иначе не се мяркаше никой. Не приличаше на добро скривалище. Преследвачите първо биха надникнали в пагодата.

А около света вече се събираше стена от облаци. Навсякъде проблясваха мълнии, отекваха гръмотевици - не сравнително умерени и предпазливи като

при бясна лятна буря, ами такива, от които направо се цепеше небето.

Полето обаче си оставаше притиснато от тежка жегата. Въздухът сякаш се сгъстяваше. Скоро щеше да се изсипе истински потоп.

- Да намеря място, където да не ме забележат - мърмореше си Ринсуинд. - И да се сниша. Само така! Защо да ми пука? Другите да си оправят проблемите, какво ме засяга?

Хлъзна се надолу в поредната яма. На дъното имаше суха трева и мъх.

Въздухът беше като в пещ, като че напиралата буря изтикваше пред себе си горещината.

В един миг пръстта под него изскърца и хлътна коварно. Ринсуинд не смееше да диша, за да не натежи прекалено. До болка ясно му беше какъв ще е резултатът от отчаян опит да изскочи...

Много бавно сведе глава и погледна под краката си. Май стоеше върху някаква носеща греда, но сипещата се край нея пръст подсказваше дълбока дупка отдолу.

Гредата щеше да поддаде всеки миг.

Ринсуинд се хвърли напред. И опората под краката му се свлече... после спря неочаквано. Сухи бучици и камъчета пропадаха неуморно около него.

Като специалист по заплахите за живота му той усещаше, че е над голяма дълбочина... тоест височина от неговата гледна точка.

Гредата пак се размести.

Според Ринсуинд оставаха две възможности. Да пропадне към неznайната си участ в мрака или да стои върху гредата, докато накрая все пак пропадне заедно с нея към неznайната си участ в мрака.

Но за негова огромна радост се появи и трета възможност. С върха на обувката си напипа нещо, корен или стърчащ камък. Пое част от тежестта му. Поне застина в неустойчиво равновесие - нито се отърва, нито се сурна надолу. Временно спасение, разбира се, но Ринсуинд отдавна смяташе, че животът е поредица от навързани временни спасения.

Бледожълта пеперуда със смахнати черни шарки по крилцата се появи в ямата и се настани върху единственото отличаващо се цветно петно - шапката му.

И дървото изпука леко.

- Дръпни се! - учтиво помоли Ринсуинд, боеше се дори от тежките думи. - Върви си!

Пеперудата сви крилца и се настрои за малко слънчеви бани. Ринсуинд изду долната си устна и се опита да духне нагоре.

Стреснатото насекомо отлетя и отвърна инстинктивно на заплахата. Размаха крилца по особен начин.

Клонките на храстите се разлюляха. Кълбящите се в небето облаци се извиха в необичайни форми.

Появи се още един - с големината на ядосан сив балон. И заваля. Не изобщо, а конкретно. Точно върху квадратния метър, съдържащ Ринсуинд и шапката му.

Една мъничка мълния го жилна по носа.

Скоро шапката подгизна достатъчно, прогнилото дърво поддаде и Ринсуинд пропадна неизбежно към неznайната си участ в мрака.

Той си потупа джобовите и произнесе мантрата, с която дори незапознатите с магията хора си помагат в търсенето:

- Кибрит, кибрит, имах кибрит тук някъде!

Напипа клечка и я драсна трескаво върху нокътя на палеца си. Малкото димно жълто кълбо освети пръстите му и част от ръкава.

Ринсуинд се престаши да направи няколко крачки, преди да се е опарил. Не се чуваха никакви звуци. В такава подземна кухня очакваш да чуеш капеща вода, само че тук беше доста сухо.

Той вдигна втората клечка над главата си, за да провери къде е таванът.

И се вторачи в двуметров воин, усмихващ се насреща му.

Коен пак завъртя глава.

- Ей сегичка ще ни залее тоя порой. Кво небе само...

В плътните кипящи кълба над тях имаше сериозно присъствие на червено и пурпурно, може би от неспирно мятаните се светкавици във вътрешността на облаците.

- Даскале, ти нали знаеш всичко. Оня облак що е такъв?

Господин Сейвлой се взря в далечината. Ниско над хоризонта имаше и жълтеникав облак, всъщност тъничка ивица, сякаш слънцето се опитваше да проникне отвсякъде.

- Привижда ли ми се - промълви смаян бившият учител - или наистина се разширява с всяка секунда?

Калейб пък оглеждаше нехайно вражеските позиции.

- Доста от тия типове се щурат напред-назад на кончетата си. Дано се размърдат най-сетне. Няма да киснем тук цял ден!

- Аз гласувам да нападнем, та да ги стреснем - изкряха Хамиш от количката.

- Ей, стой малко... - вдигна ръка Тръкъл. Разнесе се звън от много гонгове, придружен от пукот на фойерверки. - Тия пу... а бе, мухълъвци май се наканиха.

- Е, тъй вече бива.

Коен стъпка папирската си на земята. Господин Сейвлой трепереше от възбуда.

- Някакви езически заклинания или молитви?

- Май не се налага - отхвърли предложението Коен.

Пак се озърна към ивицата, обхванала хоризонта. Тя смушаваше спокойствието му много повече от присъствието на безбройните врагове. Беше още по-широка, но избледняваше. За миг му се прииска да имаше поне един бог или богиня, чийто храм да не бе ограбил или подпалил.

А настъпващата армия изведнъж нададе страховит боен вик и нападна.

Втурна се към Ордата почти с бързината на прииждащите отвсякъде облаци.

Мозъкът на Ринсуинд полека отърси ледената коричка на ужаса.

"Ами че това е статуя - каза си той. - Никакви проблеми не ми създава. Даже не е особено майсторски изработена. Голям мъж в броня. Ей там май има още две-три..."

- Ох!

Изгърва остатъка от клечката и си облиза пръстите.

Сега му беше нужна стена. В стените обикновено имаше изходи. Е, да, те можеха да се превърнат и във входове, но не му се вярваше тук да нахълтат стражи. Долавяше дъх на древност с оттенък на буря, но над всичко властваше застояла неподвижност.

Опипваше всяко стъпало с крак.

Изведнъж отново се появи светлина. Малка синя искра изскочи от показалеца му.

Коен си пригладя брадата, която като че се канеше да отлети от лицето му.

А косата на господин Сейвлой щръкна така, че му придаде още по-голяма прилика с глухарче.

Пред тях върховете на вражеските копия просветваха в здрача. Атаката сякаш се препъна в невидима преграда. Вече се чуваше и по някой писък, когато големите искри прескачаха от войник на войник.

Коен погледна нагоре.

- Леле! Я вижте туй там...

Ръката на Ринсуинд докосна камък и той внимателно запристъпва край стената. Понякога настъпваше нещо меко и податливо. Искрено се надяваше, че е земя.

После, точно на височината на рамото му, пред него се показва лост.

Хм... можеше да е капан. Но, от друга страна, за капаните в гробниците научаваш чак когато главата ти се търкулне няколко крачки встрани. Пък и строителите на клопките за мародери обикновено бяха настроени кръвожадно. Рядко налагаха на жертвите си необходимостта сами да допринесат за своята гибел.

Ринсуинд дръпна лоста.

Милионите жълти петънца на облака прелитаха над тях, носени от вятъра, който създаваха сами - доста по-бързо, отколкото подсказваха мудните движения на крилцата.

Господин Сейвлой примига стъписан.

- Пеперуди?...

Враговете бяха спрели заниманията си, за да зяпат изумителната стихия.

- Добре, Даскале, я сега да те чуя туй как ще го обясниш - подсмихна се Коен.

- Ами... може да е природно явление... Например пеперудата-монарх понякога... Ох, не знам...

Облакът налетя към могилата.

- Да не е някакво знамение? - вдигна рамене Коен. - Все някъде има храм, дето не съм го ограбил.

- На тия знамения гадното им е - намеси се Уили Момъка, - че не знаеш за кого са. Туй може да е благоприятно за Хонг и приятелчетата му.

- А, не, взимам им го!

- Не можеш да откраднеш и послание от боговете! - възрази господин Сейвлой.

- Да виждаш етикетче "Продадено"? Не, нали? Добре. Значи знаменията става мое.

Коен вдигна мечата си към небето и изрева:

- Боговете ни се усмихват! Ха-ха-ха!

- Защо се изсмия така? - прошепна господин Сейвлой.

- Да всея смут във войничетата.

Главатарят огледа хората си. Всеки кимна полека.

- Ясно, момчета. Туй беше.
- Ъ-ъ... Сега какво да правя? - неуверено попита господин Сейвлой.
- Ами мисли за нещо, дето много ще те ядоса. Да ти кипне кръвчицата.

Все едно тия врагове са най-омразната гнусотия на света.

- Училищни директори! - процеди през зъби господин Сейвлой.
- А тъй.
- Учители по физкултура! - кресна той.
- Ъхъ.
- Момченца с дъвки в устите! - разнесе се див вой.
- Глей го, дим му излиза от ушите - одобри Коен. - Айде, нападаме!

Жълтият облак се сгъсти по склоновете на могилата и се издигна, понесен от течението.

И бурята се събра отгоре, струпа се и се оформи в нещо като чук...

После удари.

Мълниите се забиха в пагодата с такава мощ, че я пръснаха на нажежени до бяло парченца.

За една армия е много объркващо да бъде нападната от седмина старци.

Никой наръчник по тактика не предлага съвет за подобно положение.

Войниците пред атакуващата групичка заотстъпваха, останалите се скупчиха зад нея. Плътен обръч от щитове се склочи около Ордата. Гънеше се от хаотичното движение на армията, също и от ударите, които господин Сейвлой сипеше с меч си.

- Хайде де, няма ли да се биете! Ей, ти! Не си знаеш урока, а? На ти тогава!

Коен се озърна към Калейб, който се ухили мълчаливо. Бе виждал достатъчно берсерки на бойното поле, но никой не се палеше като бившия учител.

Обръчът се разкъса - двама-трима се опитаха да се шмугнат в задните редици, които пък ги отхвърлиха към мечовете на Ордата. Едното колело на Хамиш прасна жертвата по коляното и когато мъжът се преви, брадвата на дъртака го пресрещна.

Тайната не беше в бързината. Ордата отдавна не се отличаваше с пъргавина. Икономия на усилията, това беше. Винаги се озоваваха там, където искаха да бъдат - встрани от оръжията на врага. Оставяха търчането за противника. Случваше се войник да налети дръзко към Тръкъл и ненадейно Коен му се изпречваше или пък Уили Момъка го намушкваше в гръб. Понякога някой от Ордата отделяше миг да отбие удар, насочен към господин Сейвлой, защото бившият учител бе забравил всякаква предпазливост.

- Отдръпнете се, нещастни глупаци!

Лорд Хонг се появи в гъмжилото, конят му се изправи на задните си крака.

Армията се помъчи да изпълни заповедта. Най-сетне се отвори пролука. Ордата остана сред все по-широкия кръг от щитове. Настъпи подобие на тишина, нарушавана само от неспирния грохот и пукот на мълниите по могилата.

Съвсем други бойци разбутах гневно тълпата и излязоха напред. Бяха по-високи и едри, с тежки брони и толкова щръкнали мустаци, че и те стигаха за обявяване на война.

Един от тях впи поглед в Коен.

- Орррр! Итийоршу! Юtimiшу!

- Кво му става?

- Той е самурай - обясни господин Сейвлой, триейки потното си чело. -

От воинското съсловие. Май ти отправя официално предизвикателство. Ъ-ъ... Искаш ли аз да се заема с него?

Внушителният боец извади парче коприна от гънките на бронята си и го подхвърли нагоре. Другата ръка сграбчи дръжката на дългата тънка сабя...

Дори не се чу съскане, но три късчета коприна бавно паднаха на утъпканата земя.

- Даскале, я се дръпни малко - проточи Кoen. - Като гледам, тоя се пада на мен. Ей, имаш ли друго парцалче? Благодарско.

Самураят огледа отвисоко меча на Кoen. Беше дълъг, тежък и толкова назъбен, че сигурно отлично служеше и за трион.

- С това оръжие? Никога няма да успееш!

Кoen шумно се изсекна в кърпичката.

- Айде, бе... Ти само гледай!

Парчето коприна литна към небето. Кoen хвана дръжката на меча с две ръце...

И обезглави трима зяпнали нагоре самураи, преди кърпичката дори да затрепти нерешително на вятъра. Другите от Ордата, чиито възгледи не се отличаваха от тези на главатаря, повалиха още петнайсетина.

- От Кaleb го научих тоя номер - доволен отбеляза Кoen. - Или се бий, или блей, твоя си работа.

- Нямах ли чест? - кресна Лорд Хонг. - Нима си само презрян бандит?

- Аз съм варварин! - ревна срещу него Кoen. - И кватo чест си имам, моя си е, не съм я откраднал от никого.

- Искah да ви залoвя живи, но вече не виждам причина да се придържам към плана си.

Предводителят размаха меча си.

- Отдръпнете се, нещастници! Пуснете бомбардирите да минат!

Лицето му пламтеше, очилцата му се бяха изкривили. Лорд Хонг загуби самообладание. Знае се, че когато язовирната стена се спуска, наводнението може да погълне цели страни.

Ордата отново остана наред широк кръг.

- Кво е бомбардир? - не сдържа любопитството си Уили Момъка.

- Ами онзи, който изстрелва нещо - неуверено отвърна господин Сейвлой.

- Думата произхожда от...

- Да бе, ще стрелят с лъкове.

Уили Момъка плю презрително в прахта.

Ринсуинд лежеше на пода, запушил с длани ушите си.

Грохотът на бурята изпълваше подземната кухня. Синкаво-виолетовите проблясъци бяха толкова ярки, че ги виждаше и през стиснатите си клепачи.

Накрая оглушителният шум започна да стихва. Светлината избледня до бяло сияние.

Ринсуинд рискува да се претърколи и да отвори очи.

На ръждясали дълги вериги под покрива висяха големи стъклени кълба с диаметър колкото човешки ръст. Мълниите вече пукаха и съскаха в тях, кълвяха стъклените стени, търсеха път навън.

Въздухът някак се омазни. По пода пълзяха големи ярки искри.

Ринсуинд се изправи. Всеки косъм от бралицата му стърчеше в своя посока.

Кълбата с мълниите осветяваха кръгло езерце. Ако можеше да се съди по тежките вълнички в него, състоеше се от чист живак. В средата имаше ниско

петоъгълно островче. Когато Ринсуинд пристъпи втрещен натам, към него се плъзна лодка.

В нея лежеше бронирана фигура. Или беше само празна броня... Но защо ли беше в позата на човек, намерил последния си покой?

Ринсуинд заобиколи, докато се озова пред плоча, наглед от злато, поставена на пода под една статуя.

Знаеше, че в гробниците често има паметни надписи, макар да се питаше кой ли би трябвало да ги чете. Боговете ли? Че те и без това знаят всичко за мъртвеца.

Пиктограмите на плочата обаче казваха простичко: "Едно Слънчево Огледало".

Нито дума за величави завоевания, никакъв списък от бляскави успехи. Дори не се споменаваха за мъдрост или бащински грижи за народа. Изобщо липсваше обяснение. Сякаш самото му отсъствие подсказваше: "Знаеш ли името, знаеш и всичко друго."

Статуята като че беше изработена от порцелан и изрисувана до пълно правдоподобие. Едно Слънчево Огледало изглеждаше обикновен човек. Никой не би го посочил в тълпата като потенциален император. И все пак този мъж с малката закръглена шапчица, малкия закръглен щит и малките закръглени човечета на малки закръглени кончета бе обединил хиляди враждуващи кланове в една велика Империя, често използвайки за спойка кръвта на поданиците си.

Ринсуинд примижа отблизо срещу статуята. Може би се заблуждаваше, но му се стори, че вече бе виждал тези стиснати устни и присвити очи... на лицето на Чингис Коен.

Изражението на човек, който абсолютно от никого и от нищо не се бои.

Малката лодка отплава към далечния край на сребристото езерце.

Едното от стъклените кълба просветна, стана мътночервено и угасна. След него друго.

Време беше да се измъкне оттук.

Забеляза още нещо. В подножието на статуята бяха оставени шлем, чифт ръкавици и два тромави ботуша.

Ринсуинд взе шлема. Не му се стори особено здрав, затова пък беше лек. Обикновено изобщо не се грижеше за предпазно облекло, защото знаеше коя е най-добрата защита - да отпрашиш към другия континент. Този път обаче идеята за броня си имаше и привлекателните страни.

Свали си шапката, нагласи шлема на главата си, смъкна забралото и нахлупи шапката отгоре.

Нещо заблещука пред очите му и Ринсуинд се вторачи в собствения си гръб. Картината беше доста едрозърнеста, и то само в оттенъци на зеленото.

Вдигна забралото облещен.

Езерцето си беше на мястото.

Свали забралото.

И видя себе си на петнайсетина стъпки, с шлема на главата.

Размаха ръка и фигурата повтори жеста.

"Добре, какво толкова? Магически шлем. Можеш да се гледаш отдалеч. И да се смееш, докато се препъваш в някоя дупка, която не си видял, защото ти е точно под краката."

Пак вдигна забралото и огледа придиричиво ръкавиците. И те бяха леки като шлема, но твърде грубовати. Подходящи за размахване на меч, но не и за изкусен занаятчийски труд.

Надяна едната. Веднага се чу бръмчене и на широкия маншет светна редица от картинки. Войници - копаещи, сражаващи се, катерещи се...

Аха. Магическа броня. Нормално. В Анкх-Морпорк никога не се бе радвала на популярност. Разбира се, лека е. Можеш да я направиш тънка като плат. Само че губи свойствата си в най-неподходящите мигове. Последните думи в живота на мнозина някогашни владетели са били: "Не можеш да ме убиеш, защото имам магическа... Ооох!"

Но защо да не си послужи с нея? Нищо, че е стара. Не му тежеше, а и калта около Хунхун съвсем му съсипа старите ботуши.

Ринсуинд obu двата ботуша, поставени пред статуята.

"И сега какво?"

Изправи се. Зад него със звука от пуснати на пода седем хиляди саксии Червената армия застина в стойка "мирно" под все още съскащите мълнии.

Хексът се бе разраснал още малко през нощта. Ейдриън, който беше дежурен, за да храни мишките, да навива часовниците и да почиства умрелите мравки, се закле, че нищичко не е пипал и никой друг не е влизал.

Само че на мястото на тромавите кубчета с буквите и символите имаше перодръжка наред плетеница от въженца и макаркички.

- Гледай - изнервен промълви Ейдриън и припряно набра с лостовите протичка задача.

Мравките зацъкаха. Зъбните колелца се завъртяха. Всичко заскърца толкова остро, че Пондър неволно направи крачка назад.

Перодръжката се заклати към мастилница, потопи се, върна се над подпъхнатия от Ейдриън лист и започна да пише.

- Пуска по някое мастилено петънце - безпомощно съобщи студентът. - Какво става?

И Пондър бе мислил. Заключение му не го утешаваха.

- Ами... знае се, че книгите, съдържащи магия, започват... да се осъзнават по малко. А пък ние напранихме машина за...

- Нима твърдиш, че е жива?

- Е, хайде сега, да не се впускаме в окултните дебри - с пресилена бодрост го укори Пондър. - В края на краищата сме магьосници.

- Пак ли човъркаме в неща, от които си нямаме и понятие?

Пондър се озърна към чудатото туловище на машината. Не изглеждаше заплашително, а само... различно.

"Тъй, ами - първо човъркаш, после започваш да разбираш. Иначе как ще се появи нещо ново, което да разбереш? Трябва умът ти да излезе в гръб на Вселената, за да й извие ръчичките..."

Може би сбърка, като даде име на творението си. Беше само шег. Но не се сетиха навреме колко важни са имената. Предмет с име вече не е само предмет...

- Ейдриън, върви да си починеш - твърдо нареди Пондър.

Седна и набра решително: "Здрасти."

Разни детайли забръмчаха. И перото изписа: "+++?????+++Здрасти.+++ Рестартирай системата."

Далеч горе една пеперуда с черни шарки по мътножълтите крилца влетя през отворения прозорец.

Пондър се захвана с изчисленията за прехвърлянето между Хунхун и Анкх-Морпорк.

Крилатата буболечка за момент навести хаоса от стъклените тръбички. След миг се издигна, но остави петънце нектар.

Долу Пондър набираше старателно командите.

Малка, но нелишена от значение мравка измежду щъкащите хиляди стигна до пукнатина в тръбичката и отдели няколко секунди да изсмуче нектара, после се върна да си върши работата.

Скоро Хексът даде отговор. Беше абсолютно правилен с изключение на малка, но нелишена от значение подробност.

Ринсуинд се обърна. Червената армия повтори движението с много скрибуцане.

Ама наистина е червена, осъзна той. С цвета на тукашната почва.

Бе се блъскал в някои статуи, както бродеше в мрака. Чак сега видя колко много са. Редица след редица чезнеха в сенките.

След няколко несполучливи опита откри, че за да застане с лице към тях, трябва да свали ботушите, да се обърне и пак да се обуе.

Спусна забралото за миг и се видя как спуска забралото за миг.

Протегна ръка. И те протегнаха ръце. Подскочи. Те също, но с тътен, от който стъклените кълба се разлюляха. Светкавици изскочиха изпод ботушите им.

Напуши го истеричен смях.

И с ужасяващо за самия него ликуване направи традиционния жест за отпъждане на демони. Седем хиляди теракотени средни пръстове щръкнаха към тавана.

Ринсуинд реши, че е крайно време да се успокои.

От паметта му най-сетне изплува думата, която търсеше упорито - голем.

Имаше един-два и в Анкх-Морпюрк. Винаги се натъкваш на тях, където има магьосници или жреци, настроени да експериментират. Най-често бяха глинени фигури, оживени с подходящо заклинание или молитва. Мотаеха се наоколо и вършеха простичка работа, но не бяха на мода напоследък. Имаше едно затруднение - как да ги накараш да спрат, след като им възложиш задача. Ако заръчаш на някой голем да прекопае градината и се разсееш, ще намериш лека с боб, дълга хиляда и петстотин мили. Ринсуинд сведе поглед към ръкавиците. И докосна колебливо картинката с биещ се войник.

Звукът от едновременно извадените седем хиляди меча беше като разкъсване на дебел лист стоманена ламарина. Седем хиляди остриета сочеха право към него.

Той отстъпи. Същото стори армията. Бе попаднал в затворено пространство с хиляди изкуствени войници, носещи мечове, фактът, че можеше да ги контролира, не му вдъхваше спокойствие. На теория контролираше и себе си цял живот, а ето какво ставаше...

Пак се взря в малките картинки. Различи войник с две глави и натисна.

Армията рязко се обърна кръгом. Аха...

А сега да се измъкне оттук...

Ордата наблюдаваше суетенето сред хората на Лорд Хонг. Примъкваша напред някакви тежки неща.

- Ей, тия няма да стрелят с лъкове - поклати глава Уили Момъка.

- Викат им "гръмовни кучета" - обясни Коен. - Виждал съм ги вече. По средата е нещо като тръба, натъпкана с фойерверки, и като ги подпалят, отпред изскача голяма каменна топка.

- Що?

- Ами и ти няма да стоиш мирен, ако някой ти подпали гъза, нали?

- Даскале, той каза "гъз" - оплака се Тръкъл. - На моя лист пише, че не бивало...

- Имаме щитове - напомни господин Сейвлой. - Ще се скупчим, ще ги вдигнем над себе си и...

- Ама камъкът е цяла стъпка широк, лети бързо й е страшно горещ.

- О, значи щитовете не вършат работа...

- Не. Тръкъл, ти ще буташ Хамиш...

- Чингис, и петдесет крачки няма да направим - усъмни се Калев.

- По-добре сега да са петдесет крачки, щото след минута ще ни трябват само по шест стъпки в земята.

- Браво! - възхити се на логиката му господин Сейвлой.

- Кво?

Лорд Хонг не ги изпускаше от поглед. И видя как се завъртяха колелата под Хамиш. Вдигна меча си:

- Огън!

- Господарю, още натъпкваме зарядите.

- Казах "Огън!"

- Но трябва и да пъхнем фитилите!

Бомбардирите бързаха трескаво - повече ги пришпорваше страхът от налитащата Орда, а не от Лорд Хонг.

Косата на господин Сейвлой се ветрееше. Тичаше с дълги крачки по прахоляка и виеше.

По-щастлив не се бе чувствал през живота си. Значи това била тайната в сърцевината на всичко - да погледнеш гибелта в лицето и да я връхлетиш. Никакви увъртания.

Лорд Хонг тресна свирепостта си в пръстта.

- Стреляйте, окаяни селяндури! Ах, вие, отрепки! Втори път ли искате да ви заповядам! Дай ми този факел, глупако!

Разбута бомбардирите, клекна до едно Гръмовно куче, завъртя дулото да сочи към Коен и поднесе факела...

Земята се надигна. Гръмовното куче се прекатури.

Блажено усмихната червена глава се подаде от пръстта.

Войниците запищяха, вторачени в краката си - опората под тях мърдаше като жива. Опитваха се да бягат и изчезваха в блъвналите облаци прах.

Земята пропадеше.

И отново напираше нагоре в човешки образ.

Ордата спря внезапно.

- Кви са тия, бе? - учуди се Коен. - Да не са тролове?

Наблизо десетина фигури продължаваха да копаят усърдно въздуха. После замряха. Завъртяха глави.

Някакъв сержант сигурно бе повикал стрелците напред, защото няколко стрели се пречупиха в теракотената броня, без дори да я одраскат.

И други червени воители излизаха след доскорошните копачи. Блъскаха се сред шум от ударени грънци. После като един човек - или трол, или демон - те извадиха мечовете си, обърнаха се и тръгнаха към армията на Лорд Хонг.

Доста от войниците понечиха да се сражават с тях по принуда, защото нямаше накъде да отстъпят.

И умряха.

Не защото червените воители бяха толкова умели бойци. Всеки изпълняваше едно и също мушкане, отбиване и съсичане независимо от движенията на противника. Просто нищо не можеше да ги спре. Ако не успееш да докопат врага, стъпкваха го. Веднага си пролича, че червените фигури са твърде

тежки.

Застиналите усмивки още повече засилваха непоносимата уплаха.

- Глей ти... - изсумтя Коен и бръкна в кесийката си с тютюна.

- Не се бият като тролове - вдигна рамене Тръкъл.

Предните червени редици напредваха сред прах и писъци. Извънредно трудно е да задвижиш бързо голяма армия. Дивизиите, които се устремиха да се справят с неznайната заплаха, се смесваха с бягащите, които си търсеха по-потайна дупка в земята и окончателно уволнение от войската. Звъняха гонгове, мнозина се опитваха да крещат заповеди, но никой не разбираше смисъла им.

Коен си сви папироската и драсна клечка кибрит по четината на брадичката си.

- Добре потръгна - обобщи положението накратко. - Я сега да спипаме оня гадняр Хонг.

Облаците горе вече не бяха толкова стъписващи, мълниите също се разрешиха. Все пак миришеше на скорошен дъжд.

- Но това е изумително! - ахкаше господин Сейвлой.

Няколко капки тупнаха тежко и направиха кратерчета в праха.

- Тхъ, прав си - съгласи се Коен.

- Невероятно явление! Армия да излезе изпод земята!

Кратерчетата започваха да се сливат. Май предстоеше порой.

- Де да знам, тука може да го правят през ден - пренебрежително изрече Коен. - Ето го нашичкия!

Един конник се отдалечаваше целеустремено от тях.

Хаосът по равнината беше неописуем. Червените бойци поставиха само началото му. Неустойчивият съюз между петимата предводители не бе заличил взаимните подозрения и паническото бягство се тълкуваше като коварен опит за нападение. Никой дори не поглеждаше към Ордата. Не бяха прастар враг според нерушимата традиция. Пък и пръстта вече се превръщаше в кал, всички от кръста надолу придобиваха един и същ цвят... който се надигаше туктам.

- Чингис, какво ще правим?

- Връщаме се в двореца.

- Защо?

- Щото натам тръгна и Хонг.

- Но тук е фантастичното...

- Даскале, Даскале... Виждал съм ходещи дървета, паяци-богове, големи зелени изроди със зъби колкото ръката ти. Няма все да повтарям "изумително" и "фантастично", я! Нали, Тръкъл?

- Тъй си е. А бе, знаеш ли, като подгоних оня петоглав козел-вампир в Скунд, хорицата ми рекоха да не го тормозя, щото бил застрашен от изчезване вид. Аз пък им натяхнах, че е на изчезване заради мен. И кво мислиш, че ми благодариха ли?

- Хъ-хъ - ухили се Калев и подвижна: - Ей, войниче, я кръгом и марш вкъщи!

Групичката, пробиваща си път, за да избяга от червените бойци, се подхлъзна дружно в калта, зяпна с ужас Ордата и пое в нова посока.

Тръкъл спря да си поеме дъх.

- Стига сме подтичвали. И без туй аз бутам Хамиш. Дай да си починем.

- Кво?

- Да си починем ли? - промълви Коен. - О, богове! И този ден ли дочаках? Герой да си почива... А Волтан Неуязвимия почиваше ли си някога, а?

- Вече само туй ще прави. Мъртъв е, Чингис - обади се Калев.

Коеен се поколеба.

- Кой, дъртия Волтан ли?

- Същият. И Дженкинс Безсмъртния пукна.

- Ама нали го видях миналата година!

- Вече го няма. Всички герои измряха освен нас. И за мене си не съм много сигурен.

- А Хрун? Той трябва да си е живичък! Годиците му са наполовина от нашите!

- За последно чух, че се хванал на работа. Сержант в някаква си стража.

- Сержант в стража! На заплата!

- Ъхъ. И се хвалеше, че скоро щели да го направят капитан. Каза... ох, каза, че пенсийката му била в кърпа вързана.

Коеен се прегърби.

- Не останахме много - промърмори Тръкъл.

- И никога не сме били! - озъби се Коеен. - И аз няма да умирам скоро, тъй да знаете! Кво ще стане иначе? Копелета като Хонг ще турят ръка на света, пък те даже не знаят що е то истински вожд. Боклуци! "Ще умрат по моя заповед", а? Също като оня цивилизован шах, дето ти ни научи да го играем, Даскале. Изкарваш пешките, та противникът да ги смете от дъската. Царят пък се кефи отзад. Хайде бе, хора, размърдайте се да докопаеме мръсника!

- Чингис, дълго утро беше - въздъхна Уили Момъка.

- Я без оправдания!

- Не е зле да се отбия в кенефа. Заради тоя дъжд ме напъва мехурът.

- Първо да хванем Хонг.

- Дано се крие в кенефа, да свършим две работи наведнъж.

Стигнаха пред градската порта. Беше затворена. Стотици граждани и стражи се вторачиха в Ордата от стените.

Коеен размаха пръст.

- Няма да повтарям. Влизам, ясно? Ще стане или по лесния начин, или по трудния.

Безизразни лица се наведоха към кльощавия старец, после се вдигнаха към армиите на предводителите, изстребващи се взаимно по полето и бягащи от теракотените бойци. Надолу. Нагоре. Надолу. Нагоре...

- Добре, после да не кажете, че не съм ви предупредил!

Коеен вдигна меча си.

- Чакай малко - спря го господин Сейвлой. - Чуй...

Зад портата се разнасяха викове и неясни заповеди, после още по-силни крясъци. Съпроводени от два-три писъка.

Крилата на портата се отвориха, дърпани от десетки граждани. Коеен свали оръжието.

- А, вразумиха се навреме.

С хриптене и накуцване Ордата мина през портата. Множеството ги гледаше смълчано. Трупове на неколцина стражи бяха проснати наоколо. Доста повече си бяха още живи, защото захвърлиха шлемовете си и се отдадоха внезапно на цивилния живот, поне за да не бъдат стъпкани от разярената тълпа.

Лицата се обръщаха след Коеен като слънчогледи. Той обаче не ги поглеждаше.

- А Крауди Могъщия?

- Мъртъв.

- Не може да бъде. Преди два-три месеца го зърнах, прачеше от здраве.

Тръгваше към ново приключение.

- После умрял.

- Кво е станало?

- Чувал ли си за страшния човекояден ленивец в Слуп?

- Дето пази грамадния рубин на лудия бог на змиите?

- Е... пазеше го.

Тълпата правеше път на Ордата. Никой не викаше приветствия. Имаше обаче странен шепот, излизащ от бдителното мълчание като мехурчета от вряща вода.

"Червената армия, Червената армия!..."

- Ами Слого Кипрата? Разправяха, че вилнее из Хоуондаленд.

- Умрял е от отравяне с тежки метали.

- Как тъй?

- Три меча в корема...

"Червената армия!..."

- А Мунго Секача?

- Смятат го за загинал в Скунд.

- Само го смятат ли?

- Ами намерили му главата, за останалото не се знае.

"Червената армия!..."

Ордата доближи вътрешната порта на Забранения град. Гъмжилото ги следваше отдалеч.

И тази порта беше затворена. А пред нея стояха двама едри стражи с израженията на хора, които няма да напуснат поста си, каквото ще да става. Командирите често поверяват на такива войници отбраната на мостове или проходи, после за тях съчиняват хвалебствени оди... посмъртно.

Коен пристъпи към тях.

- Няма да си губя времето с вас, разбрахме ли се? И вие ли предпочитате да умрете, вместо да измените на своя Император?

Стражите се взираха невъзмутимо в далечината.

- Е, попитах ви, да няма сръдни после. - Той изтегли меча си от ножницата, но го спря внезапно хрумване. - Ами Нъркър Грамадния? Жилав беше като кожата на стари ботуши.

- Рибена кост - смънка неловко Калейб.

- Айде бе! Нъркър веднъж утрепа шестима тролове с голи...

- Задавил се от рибена кост в кашата. Мислех си, че знаеш. Съжалявам.

Коен впи поглед в него, после се вторачи в меча си.

- Вижте кво, момчета - обърна се към стражите с такава умора, че господин Сейвлой усети как в преддверието на победата зейва пропаст, - щях да ви сека главите. Ама... има ли смисъл? На кой му пука накрая, а?

Очите на стражите се разширяваха полека.

- И без туй ще умрете рано или късно - увери ги отегчено Коен.

- Ъ-ъ... Чингис - подръпна ръкава му бившият учител.

- Я ме погледнете! Откак се помня, все глави режа, пък с кво имам да се похваля?

- Коен!...

Лицата на стражите се разкривяваха в маски на ужас.

- Коен!!!

- Що ме дърпаш?

- Моля те, обърни се.

Половин дузина червени бойци пристъпяха по улицата. Тълпата се кокореше в безмълвна вцепяваща уплаха.

- Огледай ги внимателно! Не са тролове. Движат се като някакви механизми. Не ти ли е интересно?

- Не - разсеяно отрече Коен. - Абстрактното мислене не е присъщо за психическите процеси на варварските герои. Та докъде я бях докарал? - Той въздъхна. - Да, бе. Айде сега, момчета, казвайте - ще умирате ли или що?

Двамата стражи се бяха сковали от страх. Коен вдигна меч. Господин Сейвлой вдиша с пълни гърди, хвана ръката му и кресна:

- Веднага му отворете портата!

Миг на бездиханна тишина. Той побутна Коен и изсъска в ухото му:

- Дръж се като Император!

- Кво искаш?... Да се кикотя, да мъча хората? Да имаш да вземаш!

- Не! Както трябва да се държи Императорът!

Коен го изгледа с недоумение и се изпречи на стражите.

- Добре се държахте. Вашата вярогност ви прави... как беше, бе? Да, чест. Продължавайте така и ще се погрижа за повишението ви. Сега да влизаме вътре, иначе моите саксиени хора ще ви отрежат краката, та да пълзите в канавката, докато си търсите главите!

Стражите се спогледаха, захвърлиха оръжията си и се проснаха по лице.

- И да ставате веднага, чухте ли! - малко по-благо заповяда Коен. - Ей, Даскале!

- Казвай.

- Вече съм Император, а?

- Я да помисля... Войниците от пръст като че са на наша страна.

Народът смята, че ти си победил. Още сме живи. Да, виждам, че се справихме.

- Щом съм Император, ще заповядам на всички кво да правят, нали?

- Непременно.

- Ама както трябва, нали се сещаш? Със свитьци и печати. А скапанияци в униформи ще надуват роговете и ще вресят: "Ей туй иска той от вас!"

- Разбирам. Искаш да направиш прокламация.

- Позна. Никакво пълзене в прахта повече! Тръпки ме побиват. Никой никому няма да се кланя до земята, чухте ли ме всички? Като ме видите, може да отдавате чест или да ми давате пари. Но да не съм ви видял повече да си блъскате главите в пода! Сега го напиши туй както се полага.

- Ей сега. И...

- Стой, бе, не съм свършил. - Коен прехапа устни в непривично мисловно усилие. Червените бойци бяха застинали неподвижно. - Тъх... Добави, че пускам всички затворници без ония, дето са вършили истински гнусотии. Като отровителство например. Дреболиите ти ще ги съчиниш. Всички палачи си губят главите тутакси, ясно? И всеки селянин получава безплатно прасе или нещо подобно. - Той сведе поглед към стражите. - На кого казах да става, бе? Кълна се, че следващия нещастник, който целуне земята пред мен, ще го срита там, дето най-боли. Отваряйте портата.

Тълпата се развика ликуващо. И последва Ордата в нещо средно между революционен устрем и почтително пристъпяне на пръсти.

Теракотените бойци останаха отвън. Единият се запъти към стената и накрая се блъсна в нея. Олюля се като пиян, но накрая успя да застане на крачка от стената. Вдигна тромаво ръка и започна да пише с пръст по мократа мазилка:

ПОМОШТ ПОМОШТ АС СЪМ ЕЙ ТУК НА ПУЛЕТУ ПОМОШТ НЕ МОГА ДА Я СМЪКНА ТАЙЗИ

ПРОКЛЕТЪ БРОНЙЪ

Коен размаха меча си.

- Свалете ги тия сандали, бе! Изподрахте ми пода!

- Вчера не ти пукаше за пода - изръмжа Тръкъл.

- Не беше мой.

- Твой си беше - напомни господин Сейвлой.

- Ама не истински. Правото на завоевателя, туй е то! Кръв да има.

Хората само от кръв разбират. Влизаш, превземаш, а те се хият. А като има море от кръв... Тогаз се сепват.

- И планина от черепи - доволен добави Тръкъл.

- Глей я само историята! Чуеш ли за някой крал, че управлявал свястно, вече ти е ясно що за грамадно брадато копеле е бил, трошил е глави на воля и се е смял до припадък. А който измислял правилни закони, чел книжки и искал да изглежда умен... "А, добър беше, ама май не ставаше за крал." Друго няма да дочака от хората.

Господин Сейвлой въздъхна.

- Но аз се надявах да успеем, без никой да пострада. Като си използваме мозъците.

- Не може. Историята не върви тъй. Първо кръвта, после мозъците.

- Трябва да има и по-добър начин от битките! - възкликна господин Сейвлой.

- Има ги всякакви. Ама не вършат работа.

Още една резбована и лакирана врата се отвори пред тях. Залата зад нея беше претъпкана, но хората успяха някак да се притиснат към стените и оставиха Шест Благоприятни Ветрове съвсем сам по средата. Придворните вече се усъвършенстваха в тази маневра.

- А-а... Видяхме Червената армия да се надига от земята... А-а...

Точно според предсказанието... А-а... Вие наистина сте въплъщение на Едно Слънчево Огледало...

Дребничкият бирник изглеждаше искрено засрамен. До днес не бе вярвал в легендите, особено в онази за селянина, попълващ всяка година абсолютно честна данъчна декларация.

- Тъй, тъй - небрежно отвърна Коен. Застана пред трона и заби меча си в пода.

- На някои от вас ще им бъдат отсечени главите за тяхно добро. Още не съм решил кого да накажа. А сега някой да заведе Уили Момъка в кенефа.

- Няма нужда. Ония статуи като ни изскочиха в гръб...

- Но къде - с треперещ гласец попита Шест Благоприятни Ветрове - е Най-големият магьосник, който призова Червената армия от земята?

- Хич не го знам.

Теракотен воин влезе с тропот в залата. По него се стичаха капки.

Всички се присвиха от страх. Освен Ордата. Господин Сейвлой бе забелязал, че непознатите опасности или ги ядосваха, или ги учудваха.

Развесели го прозрението, че не са нещо повече от него, просто са други. Бива ги да се опълчват срещу огромни чудовища, но я ги накарай да излязат на улицата и да купят чувал ориз и ще се оплетат...

- Даскале, сега кво да правя? - прошепна Коен.

- Ти си Императорът. Поговори с това творение.

Коен кимна приветливо на червения гигант.

- Добрутро. Хубава работа свършихте навън. Ти и другите момчета получавате почивен ден да садите в себе си здравец или квото още ви хрумне. Ъ-ъ... Имате ли някой старши, та да приказвам и с него?

Теракотеният воин изскърца и вдигна пръст. Притисна два разперени пръста към другата си предмишница и пак вдигна показалец към тавана.

Всички зашумяха, а великанът от изпечена пръст се чукна по едното ухо.

- Но какво ли означава това? - промълви Шест Благоприятни Ветрове.

- Колкото и да е невероятно - подхвана господин Сейвлой, - виждаме един прастар метод за общуване, широко разпространен в земите на призраците-кръвопийци.

- Вие разбирате ли го?

- О, да. По жестовите трябва да се досетите за думата или израза.

Опитва се да ни каже... Хм, една дума с две срички. И първата трябва да е...

Опърпана фигура разблъска учтиво множеството. Едното стъкло на очилата й беше спукано.

- Ако позволите, мисля, че ще успея да разгада бързо посланието...

Дъждът се лееше така, че капките се редяха на опашка една над друга.

Слоят червена пръст тук-там беше дебел по няколкостотин стъпки. Даваше по две-три реколти годишно. Беше богата, плодородна земя. А измокрена ставаше невероятно лепкава.

Оцелелите се бяха измъкнали с мъчителни усилия от бойното поле. Ако не се броят стъпканите, Червената армия не бе погубила почти никого. Ужасът свърши това вместо нея. Несравнимо повече войници загинаха в междуособните схватки или дори от ръцете на своите в блъсканицата при бягството.

Теракотените воители останаха сами на полето. Отбелязваха победата по различни начини. Мнозина обикаляха в кръг. Някои копаеха окоп, чиито стени се свличаха непрекъснато. Отделни бойци се опитваха да изкатерят несъществуващи стени. Имаше и такива, които вероятно в резултат на хилядолетно съхранение при нулева поддръжка се взривяваха в облаци синкави искри.

А плътната пелена от вода заливаше всичко наоколо. Нямаше естествен вид. Все едно морето бе решило да завладее сушата, падайки отгоре й.

Ринсуинд затвори очи. Бронята му беше окаляна. Вече не различаваше картинките и му олекна, защото не се съмняваше, че всичко е оплескал. Изобретателят на бронята явно не я бе предназначил за употреба в дълбока до кръста кал под небесен водопад. От време на време прашеше и искреше. Десният ботуш се сгорещяваше.

А започна толкова добре! После обаче се намеси онова, което вече наричаше "факторът Ринсуинд". Някой друг магьосник сигурно щеше да изведе армията в застрашителен марш, без да го намокри пороят, след това щеше да я преведе в парад по улиците на Хунхун, хората пък щяха да му хвърлят цветя и да възклиават: "Ето ти го истинския Най-голям магьосник!"

Съзнаваше, че пак се въргала в блатото на самосъжалението. Както се въргалаше и в калта впрочем. И затъваше. Нямаше смисъл да си дърпа крака - другият хлътваше още по-надолу.

Мълния улучи теракотен боец. Торсът му се взриви, пръскайки наоколо лепкав катран. Краката продължиха още малко и чак тогава спряха.

Мътните поточета носеха нещо. Приличаше на парченце мръсна хартия.

Ринсуинд се подвоуми, протегна се и вдигна нещото на ръкавицата си.

Както и очакваше, оказа се пеперуда.

- Много ти благодаря! - сопна й се горчиво.

Понечи да свие пръсти, но въздъхна и колкото можа по-внимателно избута

съществото към върха на показалеца си. Мокрите крилца висяха.

Прикри я от дъжда с другата си ръка и започна да подухва лекичко.

- Е, стига си мързелувала.

Пеперудата се завъртя, фасетъчните ѝ очи проблеснаха в зелено за миг, после тя размаха крилца. Дъждът спря. И заваля сняг, но само върху Ринсуинд.

- О, да, на друга проява на признателност не се и надявах!

Снегът изчезна, а облаците се разнесоха с невероятна бързина. Слънцето тутакси се възползва от шанса да напече равнината. Заиздигаха се кълба пара.

- Ето те и теб! Къде ли не те търсихме!

Калта не позволяваше на Ринсуинд да се обърне. Чу "плъок" - положиха дъска върху подгизналата земя.

- Като видях сняг върху главата ти наред този пек, си казах: "Няма кой друг да е."

Пуснаха още една дъска наблизо.

- Аз съм - Двущетко. Добре ли си, приятелю?

- Единият ми крак май се е опекул, но иначе ми е много хубаво.

- Веднага се досетих, че ти правиш онези гатанки с ръцете. -

Дребосъкът го хвана под мишниците и започна да дърпа с все сила. - А онова: "Говно, говно, ще се мре!" беше особено сполучлива находка. Всички разбраха от първия път. Хм... Май си затънал сериозно.

- Трябва да е заради магическите ботуши.

- Не можеш ли да си измъкнеш краката някак? После ще пратим някого да ги изкопае.

Ринсуинд се помъчи да си извие стъпалата. С няколко подземни жвакания и бълбукания се освободи. След малко седеше на дъската.

- Съжалявам, че стана така с глинените войници - измънка унило. -

Обърках се с картинките, а после не знаех как да ги спра...

- Но нали постигна великолепна победа! - учуди се Двущетко.

- Нима?

- Господин Коен стана Император!

- Сериозно?

- Ами дойде и си взе титлата. Пък и всички твърдят, че бил превъплъщение на Едно Слънчево Огледало. Той каза, че ако искаш да си Най-големият магьосник, нямал нищо против.

- Извинявай, сигурно нещо пропуснах...

- Ти поведе Червената армия, нали? И ги прати в битката, когато за Императора бе настъпил труден миг.

- Е, не бих казал, че е точно...

- А сега Императорът иска да те възнагради. Не е ли чудесно?

- За каква награда си говорим? - с черно подозрение попита Ринсуинд.

- Чакай да си спомня думите му. Да! "Върви да намериш Ринсуинд и му кажи, че може да е тюфлек повечето време, ама е свестен. Затуй да стане главен магьосник на Империята или квото му се ще, щото не вярвам на вас, чуждестранните гадове."

Чутото се просмука през ушите на Ринсуинд и започна да блъска из главата му.

- На цялата Империя? - Той се изправи рязко. - Ще се случи нещо отвратително - заяви с глас, равен като дъската, на която стоеше. - И то съвсем скоро.

- Няма ли да се връщаме в двореца?

- Може би ще ме удари метеорит - предположи Ринсуинд.

Двуцветко погледна недоверчиво ясното синьо небе.

- Знаеш какъв съм - печално отрони Ринсуинд. - Тъкмо да пипна нещо и Провидението ми го издърпва от пръстите.

- Засега не виждам следа от метеорит - утеши го Двуцветко. - Колко трябва да почакаме според теб?

- Значи ще е друго - упорстваше Ринсуинд. - Някой ще изскочи насреща ми или ще има земетресение...

- Щом настояваш - учтиво се съгласи Двуцветко. - Ами... Тук ли предпочиташ да стоиш, за да те сполети нещо ужасно, или ще се върнеш в двореца, ще се изкъпеш и ще хапнеш, докато чакаш?

Ринсуинд призна, че няма нищо против временния уют.

Минаваха от дъска на дъска, белязали криволичещата пътека към града.

- Да погледнем положението откъм хубавата му страна - предложи Двуцветко. - Императорът е съгласен да си направиш собствен Университет, ако желаеш.

- Не! Не! Моля ви, нека някой по-бързичко ме цапардоса с железен прът!

- Заяви, че е с две ръце за образованието, стига да не го искат и от него. И съчинява прокламации като бесен. Евнусите вече заплашиха със стачка.

- Ха! Че какво вършат, когато стачкуват?

- Поднасят храната, оправят леглата... Всъщност те поддържат живота в Забранения град. Но Императорът ги убеди да приемат неговата гледна точка.

- Не съм се и съмнявал.

- Обеща, ако не започнат да пишат веднага, да им отреже каквото още им е останало. А, ето, стигнахме до по-твърда земя.

Собствен Университет, значи... И тогава би станал Архиканцлер, нали? Представи си как гостува в Невидимия Университет на Анкх-Морпорк, сложил на главата си грамадна шапка с много остър връх. Би могъл да се държи грубо с когото си поиска. Освен това...

Накара се да престане. Така всичко би потръгнало още по-зле.

- Разбира се - замислено изрече Двуцветко, - твърде вероятно е всичко лошо вече да ти се е случило. Да ти е дошъл редът за нещо приятно.

- Само не ми пробутвай залъгалката с кармата. В моето колело на късмета липсват половината спици.

- Не разбирам защо си убеден, че си живял нещастно досега. Като помлади добре се позабавлявахме. Помниш ли как паднахме от ръба на света?

- Често си спомням. Обикновено към три сутринта.

- А как онзи дракон под нас се разтвори във въздуха?

- Понякога минава цял час, без да си го спомня.

- И онези хора, които ни нападнаха с намерението да ни убият?

- За кой от сто четиридесет и деветте случая говориш?

- Така се гради характер - щастливо отбеляза Двуцветко. - Станах какъвто съм сега.

- О, да, определено мога да кажа същото за себе си...

Влязоха в града по на практика опустелите улици. Повечето хора се бяха стекли на огромния площад пред двореца. Новите Императори често са склонни към показна щедрост. Помогна и светкавично разнеслата се новина, че този е съвсем странен и раздава безплатни прасета.

- Чух го да споменава за пратеници до Анкх-Морпорк - сети се Двуцветко. - И ти би могъл да тръгнеш с тях. Ще имаш нужда от много пособия за новия си Университет, а пък аз помня добре, че някои от жителите на онзи

град изпитват чудато пристрастие към златото.

Ринсуинд заскърца със зъби. Въображението му не желаше да се укроти. Като Архиканцлер наема всички старши преподаватели за портиери и...

- Не!

- Моля?

- Не ме насърчавай! Щом се заблудя, че нещо ще се оправи, и светът ще се обърне с главата надолу!

Почти безшумно движение зад гърба му... И един нож изведнъж се опря в гърлото му.

- А, магьосникът...

- Видя ли? Бягай! Не стой като замръзнал, проклет слабоумник такъв! Бягай!

Двуцветко се обърна и затича в тръс.

- Този го оставете - нареди гласът. - Не ни е нужен.

Завлякоха Ринсуинд в глуха уличка и го захвърлиха на калдъръма.

- Не ми изглежда чак толкова велик. Я вдигни глава да те видим! -

Нервен смях на войници. - Погледнете го, идиоти! - вбесен закрещя Лорд Хонг. - Могъщ ли е? Обикновено човече, открило някакви древни хитрини! Ще проверим колко владее магията, като го лишим от крайниците му.

- Охо... - промълви Ринсуинд. Лорд Хонг се наведе над него. На калното му лице очите блестяха лудешки.

- Ще видим тогава какво ще направи твой варварски Император. - Махна презрително към своите изцапани и навъсени войници. - Те все пак са готови да повярват, че си Най-големият магьосник. Уви, суеверията се вкореняват. Почти винаги са удобен лост, но понякога стават прекалено неудобни. Когато обаче те изведем на площада и покажем колко струваш, на варварина няма да му остане много живот.

Вратата на тронната зала се отвори с трясък. Двуцветко изприпка вътре, следван по петите от Един Широк Поток.

- Лорд Хонг хвана Ринсуинд! Ще го убие!

Коен вдигна рамене.

- Ще се измъкне с магии.

- Няма! Вече не управлява Червената армия! Трябва да направите нещо!

- А бе, магьосниците и без туй са много - промърмори Тръкъл.

- Не! - прекъсна го Коен, въздъхна и взе меча си. - Да вървим.

- Ама, Коен...

- Казах: "Да вървим!" Не сме като оня Хонг. Ринсуинд може и да е плужек, ама е от нашите. Кво чакате?

Лорд Хонг и войниците му се добраха до подножието на стълбата, преди Ордата да се появи горе. Предводителят държеше Ринсуинд пред себе си и притискаше нож към шията му.

- О, императорът - промълви на съвършен анкх-морпоркски. - Пак се срещнахме. Май си в шах сега.

- Кво приказва тоя? - учуди се Коен.

- Смята, че те е натикал в тъгла - обясни господин Сейвлой.

- А откъде знае дали ми пука, че магьосникът ще умре?

- Боя се, че разбира от психология.

- Тъпотия! - кресна гневно Коен. - Ако го заколиш, ще пукнеш и ти!

Лично ще се погрижа за тебе!

- Греша - невъзмутимо възрази Лорд Хонг. - Щом хората се убедят колко лесно е умрял този... Най-голям магьосник, колко време ще се задържиш на трона според теб? Ти победи с измама!

- Какви са условията ви? - осведоми се господин Сейвлой.

- Никакви! Не можете да ми дадете нищо. Сам ще си го взема. - Лорд Хонг сграбчи подадената му от един войник шапка и я нахлупи върху главата на Ринсуинд. - Твоя си е! - изграчи в ухото му. - "Магесник"! Дори не владееш правописа! Няма ли да кажеш нещо?

- О, не!

Лорд Хонг се усмихна.

- Така е по-добре.

- О, нееееее!...

- Чудесно!

- Ааааах!

Лорд Хонг примига. За миг фигурата пред него сякаш се удължи двойно, после коленете я праснаха по брадичката.

И изчезна със слаб екот от гръм.

Настъпилата тишина беше по-скоро звукът на онемяване от изумление.

- Лорд Хонг?

Предводителят се обърна. Зад него стоеше нисичък човек с очила, едното стъкло на които беше пукнато. Не му обърна внимание. Още опипваше въздуха, неспособен да повярва на сетивата си.

- Извинете, Лорд Хонг - пак се обади натрапникът, - но дали случайно помните Бес Пеларгик? Случката преди около шест години? Струва ми се, че тогава пак се карахте с Лорд Танг. Имаше сблъсъци. Няколко улици бяха изравнени със земята. Нищо особено.

Лорд Хонг за миг притвори клепачи.

- Как се осмеляваш да ми говориш!

- Всъщност няма значение - продължи Двувцветко. - Но ми се ще да си спомните. Аз... много се разгневих. И... хм, искам да се бия с вас.

- С мен? Знаеш ли с кого говориш?

- Уви, да.

Лорд Хонг най-после се съсредоточи върху случката. Денят определено беше неприятен.

- Глупаво нищожество! Дори нямаш меч!

- Ей, четириокият! Дръж!

Двувцветко улови неловко меч на Коен, но едва не падна под тежестта му. И Лорд Хонг извади съвършеното си дълго оръжие от ножницата.

- Чиновнико, ти имаш ли представа за боя с мечове?

- О, не. Важното е някой да ви се опълчи. Каквото и да го сполети след това.

- Да - потвърди Лорд Хонг, оглеждайки смълчаната тълпа. - Нека всички видят какво ще те сполети.

И вдигна меч си.

Въздухът изтрещя. Гръмовното куче се стовари на площада точно пред него. Личеше, че е нажежено. И фитилът му гореше.

После светът побеля.

След време Двувцветко се надигна от плочите. Май беше първият. Който не лежеше, бе избягал отдавна.

От Лорд Хонг се виждаше само една димяща обувка. Но по стъпалата нагоре се точеше прогорена следа.

Двуцветко се запрепъва по нея. Надникна към преобърнатата инвалидна количка.

- Добре ли сте, господин Хамиш?

- Кво?

- Радвам се.

Останалите от Ордата се бяха скупчили на горната площадка. От двореца излизаше пушек. В края на полета си гюллето бе подпалило нещо вътре.

- Даскале, чуваш ли ме? - неуморно повтаряше Коен.

- А, бе, как ще те чуе? Няма с кво! - внушаваше му Тръкъл.

- Може да е още жив - оправда се главатарят.

- Ами, много е мъртъв даже. Живите хора имат повечко... телеса.

- Но останалите сте още живи! - промълви Двуцветко. - А аз видях как гръмна право срещу вас!

- Махнахме се - обясни Уили Момъка. - В туй ни бива.

- Горкият Даскал нямаше нашия опит в бягането от смъртта - поклати глава Калев.

Коен се надигна.

- Къде е тоя Хонг? - попита мрачно. - Ще го...

- И той е мъртъв, господин Коен.

Варваринът кимна.

- И без туй щях да го очистя заради Даскала.

- Свестен мъж беше - добави Тръкъл. - Е, малко смешничко се гнусеше от псувните...

- Имаше си той мозък в главата. Може да не е живял като нас, варварите, ама да се знае, че като такъв ще го погребем!

- В голям кораб - предложи Уили Момъка. - И ще го подпалим, като го пуснем да плава.

- Олеле! - възхити се господин Сейвлой.

- В огромна яма върху трупите на враговете - намеси се Калев.

- Нима ще изстребите целия 4 "б" клас? - облиза се господин Сейвлой.

- В царска могила - сети се Винсът.

- О, не бих искал да хабите толкова труд заради мен - възрази любезно господин Сейвлой.

- На дълг подпален кораб върху трупите на враговете в царска могила - непреклонно заяви Коен. - Нищо не е прекалено добро за нашия стар Даскал.

- Уверявам ви, чувствам се превъзходно! - опита се да го прекъсне господин Сейвлой. - Всъщност аз... А, така ли...

- Вие ли сте Роналд Сейвлой?

Той се обърна.

- Охо! Разбирам...

- Ще бъдете ли така добър да минете оттук?

Дворецът и Ордата застинаха като на картина, после избледняха.

- Чудно, но не очаквах да стане по този начин - отбеляза господин Сейвлой, подтичвайки до коня на Смърт.

- Малцина очакват да стане по който и да било начин.

Остри черни песъчинки скърцаха под онова, което господин Сейвлой по навик още наричаше свои крака.

- Къде сме?

- В ПУСТИНЯТА.

Имаше ярка светлина, но небето чернееше.

- Докъде се простира?

- ЗА НЯКОИ Е БЕЗКРАЙНА. НАПРИМЕР ЗА ЛОРД ХОНГ СЪДЪРЖА

НЕИЗБРОИМО

МНОЖЕСТВО ОТ НЕТЪРПЕЛИВИ ПРИЗРАЦИ.

- Струва ми се, че Лорд Хонг не вярваше в призраци.

- МОЖЕ И ДА ПРОМЕНИ МНЕНИЕТО СИ. НЕ СА МАЛКО ПРИЗРАЦИТЕ, КОИТО ВЯРВАТ

В ЛОРД ХОНГ.

- И сега какво ще стане с мен?

- Хайде бе, човек, няма с тебе да се занимавам цял ден! Ела насам, по-живо!

Господин Сейвлой вдигна поглед към жената на коня. Едро животно, понесло особено едра жена. Тя имаше плитки, шлем с рога и брониран нагръдник, който сигурно бе отнел цяла седмица усърден труд на някой тенекеджия. Гледаше го доброжелателно, но и нетърпеливо.

- Извинете, не разбирам.

- Тука пише Роналд Сейвлой. Как ти викат?

- Ами Роналд Сейвлой.

- Всеки, дето го прибирам оттука, си има прякор. Ти кой си?

- Съжалявам, но...

- Хубаво, де, ще те пиша Роналд Извинението. Скачай на седлото зад мен, че има война, трябва да шаваме чевръсто.

- Къде отиваме?

- Старче, ти идваш ли или се отказаш?

Господин Сейвлой се огледа. Смърт очевидно бе отишъл да си върши работата.

Остави се жената да го издърпа върху коня.

- Дали случайно имате и библиотека? - попита с надежда.

- Де да знам. Никой не е искал такъв нещичко.

- А може ли да организирам вечерни курсове?

- По кво?

- Ами... По каквото и да е. Прилични обноски на масата, да речем.

Позволено ли е?

- Що не? - Валкирията се обърна на седлото и се вторачи изпитателно в него. - Ама ти сигурен ли си, че попадна точно дето ти е мястото в задгробния живот?

Господин Сейвлой обмисли за миг другите възможности.

- Мисля, че си струва да опитам.

- Слушай, Четириокия... Знаеш ли кво върши Великият везир?

- Нямам понятие, господин Император Коен.

- Ей тъй ми харесваш. Значи получаваш работата. Размърдай се. Първо искам чаша чай, ама толкоз гъст, че и подкова ако пуснеш, да не потъне. С три бучки захар. След пет минути. Разбрахме ли се?

- Чаша чай за пет минути? - слиса се Двувцветко. - Но това няма да е дори най-кратката церемония!

Коен приятелски обгърна с ръка раменете на дребосъка.

- Вече има нова церемония. Ей такава: "Нося ти чая, сладурче. Мляко искаш ли? Да ти сипя ли още една чаша?" А на евнусите кажи, че Императорът е... как беше? Да, бе, праволинеен. И е изгървал фразата. "Глави ще се търкалят!"

Очите на Двувцветко блеснаха зад напуканите очила. Харесваше му.

Май щеше да живее в интересни времена...

Провидението се настани по-удобно на креслото. Боговете се поотпуснаха и зашумяха.

- Наравно сме - обяви той. - Наглед може и да спечели в Хунхун, но ти се наложи да пожертваш най-ценната си фигура.

- Моля? - озадачено промълви Дамата. - Не знам за какво говориш.

- Доколкото разбирам от този вид физика, не вярвам, че някой може да се материализира в Невидимия Университет, без да умре в същия миг. Едно е да се блъснеш в снежна пряспа, съвсем друго - в стена...

- Никога не жертвам фигурите си - заяви Дамата.

- И как тогава се надяваш да спечелиш, ако не жертваш по нещо?

- О, аз не играя, за да спечеля - усмихна се тя. - Само се стремя да не губя. Погледни...

Съветът на магьосниците се бе събрал пред стената и зяпаше онова, което покриваше половината от нея.

- Интересен ефект - продума Ридкъли след малко. - Според теб с каква скорост се движеше?

- Около петстотин мили в час - пресметна Пондър. - Май сме прекалили. Хексът казва, че...

- От място до петстотин мили? - поклати глава Лекторът по Съвременни руни. - Страхотен шок.

- Разбира се, трябва да се радваме, че не беше Ринсуинд.

Двама-трима от преподавателите се изкашляха неуверено.

- А какво е? - попита Деканът.

- Беше - поправи го Пондър Стибънс.

- Сиво - започна архиканцлерът. - Дълги задни крака. Заешки уши. Дълга опашка, изострена накрая. Е, да, едва ли са много съществата, широки двайсетина стъпки, дебели един пръст и препечени до коричка.

- Не че искам да досаждам - обади се пак Деканът, - но в такъв случай къде е Ринсуинд?

- Сигурен съм - подсмихна се Ридкъли, - че господин Стибънс ще ни обясни как в изчисленията му се е прокрадвала грешчица.

Пондър го зяпна и замърмори толкова кисело, колкото се осмеляваше:

- Май съм забравил, че триъгълникът има три прави ъгъла, а? Ъ-ъ...

Мисля, че е бил въведен латерален компонент в операцията, която трябваше да остане строго двупосочно прехвърляне. Вероятно влиянието е било най-силно изразено в точката по средата, появило се е ново силово ядро на равно разстояние от другите две. Изкривяването би се стабилизирало по такъв начин, че да се осъществи прехвърляне от всяка точка на триъгълника към някоя от другите две, с приблизително равна маса на телата. Не съм сигурен защо третото тяло се пренесе тук с такава скорост... Може би защото допълнителното ядро е възникнало внезапно. И ми се струва, че съществото едва ли е било препечено в естественото си състояние.

- Ей, момче, че аз дори разбрах някои думички! - зарадва се Архиканцлерът. - По-късите, де.

- Съвсем просто е - бодро се намеси Ковчежникът. - Пратили сме онова... метално куче обратно в Хунхун. Ринсуинд е попаднал другаде. А оттам пък при нас пристигна ей тази твар. Също като играта "Дай на другарчето отляво".

- Видя ли сега? - обърна се Ридкъли към Пондър. - Такъв език използваш, че и Ковчежникът те разбира. А пък той гълташе хапчета от сушени жаби цяла сутрин.

Библиотекарят нахълта, превит под тежестта на огромен атлас.

- Ууук.

- Ето, поне ще видим къде е нашият човек - зарадва се Архиканцлерът.

Пондър извади от шапката си линейка, пергел и компас.

- Ако приемем, че Ринсуинд е бил по средата на Уравновесяващия континент, трябва да начертаем...

- Ууук!

- Само с молив, после ще го изтрия...

- Ииик!

- Добре, ще си въобразим трета точка, еднакво отдалечена от първоначалните две... Хм, тя май излиза отвъд Ръба... Значи в другата посока...

Магьосниците се струпаха над страницата. Все пак имаше нещо.

- Дори не е нарисувано както трябва - изсумтя Деканът.

- Защото никой не знае дали наистина съществува - напомни Професорът по Неоопределени изследвания.

Насред океана имаше континентче, съвсем мъничко по мерките на Диска.

- XXXX - прочете името му Пондър. - Пратили сме го на място, за което не се знае дали съществува?...

- Вече знаем - натърти Ридкъли. - И трябва да е богата земя, щом плъховете израстват толкова едри.

- Ще отида да посмятам - предложи Пондър. - Ще проверя дали можем да...

- Не! - прекъсна го Архиканцлерът. - Благодаря, но не! Следващия път някой слон ще ни се стовари на главите. Остави нещастника на мира. Ще измислим нещо друго... - Той потри ръце. - Май е време за вечеря.

- Смяташ ли, че постъпихме правилно - попита Професорът по Неоопределени изследвания, - като запалихме фитила?

- Разбира се - подхвърли през рамо Ридкъли, запътвайки се към трапезарията. - Няма да кажат, че не сме го върнали, както си е било...

Хексът сънуваше кротко в стаята си. Магьосниците бяха прави. Хексът не мислеше. Още нямаше измислени думи за онова, което умееше.

Дори Хексът не знаеше какво е то. Но щеше да открие.

Перодръжката заскърца и незнайно защо изписа календар, украсен с доста ъгловата рисунка на дребна хрътка, застанала на задните си крака.

Земята беше червена като в Хунхун. Само че изглеждаше като пясък, препичан от слънцето милиони години.

Имаше редки туфи жълтеникава трева и ниски разкривени дървета със сива кора. Имаше и жега.

Това особено се забелязваше над езерцето. То бълваше пара.

От облаците излезе някой. Разсеяно чистеше опърлените косъмчета от брадицата си.

Ринсуинд изчака личният му свят да се закове най-после на едно място и тогава отдели внимание на четиримата мъже, които го чакаха.

Бяха чернокожи, с бели шарки по лицата и общо с не повече от два

квадратни метра плат по телата си.

Единият от тях вдигна рамене и опря върха на копието си в земята.

- Добър ти ден, човеко.

- Ами... Това нали не е Невидимият университет?

Мъжете се ухилиха. Имаха ослепително бели зъби.

- Кляч? Хоуондаленд? - с надежда питаше Ринсуинд.

- За такива човеци нищо не знаем.

- Как ще наречем този?

- Човекът-кенгуру. Точно е. В един миг беше кенгуру, в следващия - човек.

- Да проверим дали и той е от Съня.

Водачът доближи Ринсуинд с усмивка, запазена за общуването със слабоумни или въоръжени хора, и му подаде пръчка.

Беше плоска и извита в средата. Някой си бе прахосал времето да прави по нея красиви фигурки с разноцветни точки. Ринсуинд изобщо не се изненада, че различи и пеперуда сред тях.

Ловците го гледаха.

- Ъ-ъ, да. Чудесно изработено. Много интересен подход. Жалко, че не сте имали някое по-право дърво.

Разбираше, че е подложен на някакво изпитание. Трябваше да направи нещо с парчето. Явно беше много важно...

О, не! Ще каже или ще направи нещо, после те ще се разкрясат, че бил Големият човек, ще го помъкнат нанякъде и ще започне поредното приключение, тоест период на страх и неприятности. Животът беше пълен с такива капани.

Този път обаче Ринсуинд нямаше да се хване.

- Искам да си отида у дома. Да се върна в Библиотеката, където е тихо и спокойно. Не знам къде съм. И не ме интересува какво ще ми сторите, разбрахте ли? Никакви приключения не искам, няма да спасявам пак света. Не можете да ме подлъжете с никакви си тайнствени парчета дърво.

Замахна и захвърли нещото с цялата сила, която му беше останала.

Скръсти ръце, а чернокожите мъже все така се взираха в него.

- Не участвам в играта - увери ги Ринсуинд. - Оставам си тук.

Те вече се хилеха весело на нещо зад гърба му. Той си позволи да покаже раздразнението си.

- Вие изобщо ли не ме чувате? Вселената повече няма да надхитри Ринс...